

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCXXXII. ad annum CCCCLI.

Parisiis, 1644

Vita, Epistolae, Et Decreta Leonis Papae I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14584

ANNO CHRISTI 439.

^c *Æra 472.*] Hæc chronologia secundum æram Hispanicam erronea, est & sequenti chronologiæ Christi & consulum contraria. Nam si triginta octo annos, quibus Æræ supputatio chronologiam Christi superat, ab ea subtrahas, remanent quadringenti triginta quatuor: adeoque non subsisteret, quod in principio & fine actuum synodaliū refertur, hanc Synodum decimo sexto Kalendas Decembris Theodosio X V II. & Festo consulibus, anno nimirum Christi 439. celebratam esse.

Chronologia corrupta.

^d *Quod ergo in quibusdam schismaticis, &c.*] Ocasio huius constitutionis ista fuit: Episcoporum eorum qui Pelagium sectati fuerant quidam pœnitentiam simulabant, ut sedem sibi merito ademptam recipere. Ut ergo patres Concilii certo aliquo & euidente experimento discerent, qui vere, quive ex iis fide pœniterent, constitutionem decreuerunt, ne qui ex schismaticis aut hæreticis ad ecclesiam redirent, sedibus ac dignitatibus suis, quibus priuati erant, restituerentur. Exemplo Sixti pontificis ad hæc constituenda commotos fuisse patres, est admodum probabile. De quo S. Prosper in chronico hæc ait. *Hactempestate Iulianus Atellanensis iactantissimus Pelagiani erroris assertor, quem dudum amissi episcopatus intemperans cupido exagitabat, multimoda arte fallendi correctionis spem præferens, molitus in communionem ecclesiæ irrepere: sed iis insidiis Sixtus papa diaconi Leonis hortatu vigilanter occurrens, nullum aditum pestiferis conatibus patere permisit: & ita omnes catholicos defectione fallacis bestia gaudere fecit, quasi tunc primum superbissimam hæresim gladius apostolicus denuntiasset.* Vide Baronium anno 439. num. 45.

Canon 3. Ocasio huius constitutionis quæ.

VITA,
EPISTOLÆ, ET DECRETA
LEONIS PAPÆ I.

Ex libro pontificali.

ANNO CHRISTI 440.

^a LEO natione Tuscus, ex patre Quintiano, ^b sedit annos vingintivnum, mensem vnum, dies tredecim. Huius temporibus fecit Demetria ancilla Dei basilicam S. Stephano via Latina, milliario tertio, in prædio suo. ^c Hic inuenit duas hæreses, Eutychianam & Nestorianam. Hic ordinauit præcepta sua auctoritate, & misit ad Martianum Augustum catholicum principem fidelem. Et facta collatione cum eodem principe, collecti sunt episcopi. Et factum est Concilium sanctum episcoporum in Calchedonia, in martyrio sanctæ Euphemie. Et con-

Concil. Tom. 7.

G

gregati sunt 256. sacerdotes, & alii 406. episcopi, quorum chirographus cucurrit, qui congregati sunt vna cum tomo, hoc est, fide apostolicæ ecclesiæ Romanæ. Sed & in præsentia catholici principis Martiani Augusti congregatum est Concilium, * numero mille 200. episcoporum vna cum Augusto Martiano, qui exposuerunt fidem catholicam, duas asserentes naturas in vno Christo Deo & homine. In quo loco piissimus Augustus Martianus vna cum vxore sua Pulcheria, deposita regia maiestate, fidem suam exposuerunt ante conspectum sanctorum episcoporum, vbi & damnauerunt Eutychen, & Nestorium, & Dioscorum. Et iterum imperator Martianus Augustus cum coniuge sua Pulcheria Augusta, chirographo proprio fidem suam exponentes, postulauerunt sanctum Concilium, vt dirigeret ad sanctissimū papam Leonem, rogantes vt fidem catholicam exponeret. Beatus vero Leo direxit fidei catholicæ tomum, & exposuit damnans omnes hæreses. Idem beatissimus Leo archiepiscopus multas epistolas fidei misit, quæ hodie archiuo ecclesiæ Romanæ reconditæ tenentur. Hic firmavit frequenter suis epistolis Synodum Calchedonensem. Ad Martianum Augustum misit epistolas 12. Ad Leonem Augustum epistolas 13. Ad Flavianum episcopum epistolas 9. Ad episcopos per orientem epistolas 18. per quas fidem Synodi confirmavit. Hic renouauit post cladem Vandalicam omnia ministeria sacrata argentea per omnes titulos, de conflatis hydriis sex, duas basilicæ Constantianæ, duas basilicæ beati Petri apostoli, duas beati Pauli apostoli, quas Constantinus Augustus obtulit, quæ penfauerunt singulæ libras centum. Hic renouauit basilicam beati Petri apostoli, & fecit ibi cameram, quam & ornauit. Et beati Pauli basilicam post ignem diuinum renouauit. Fecit & cameram in eadem, similiter & in basilica Constantiniana. Fecit quoq; basilicam sancto Cornelio episcopo & martyri, iuxta cœmeterium Callisti via Appia. ^d Hic propter nomen Romanum suscipiens legationem, ambulauit ad regem Hunnorum, liberauit totam Italiam a periculo hostium. Hic constituit monasterium apud Petrum apostolum. Hic constituit vt intra actionem sacrificii diceretur, sanctum sacrificium, immacula-

* nume.
10600.

* 60. ram hostiam, &c. * Hic quoque constituit, vt monacha non acciperet velaminis capitis benedictionem, nisi probata fuerit in virginitate * 69. annis. Hic etiam constituit, & addidit super sepulcra apostolorum & clero Romano custodes, qui dicuntur cubicularii. Hic fecit ordinationes quatuor per mensem Decembrem in vrbe Roma, presbyteros 81. diacones 31. episcopos per diuersa loca numero 185. Qui etiam sepultus est apud beatum Petrum apostolum, 111. Idus Aprilis. Et cessauit episcopatus dies septem.

N O T Æ.

* Leo.] Anno Domini 440. qui est Theodosii imperatoris 33. & Valentiniani 16. post interregnum, teste Prospero, quadraginta & amplius dierum, septimo Idus Maias, Leo natione Etruscus, Sixti pontificis diaconus absens in locum defuncti subrogatus fuit. Sedes illius in tempora plane miserrima incidit. Nam in oriente Nestoriani, in occidente Manichæi, & Pelagii reliquæ, ecclesiam grauiter perturbabant. Cum Manichæi intra urbem latentes, vt supra in notis ad vitam Siricii pontificis prolixius ostendi, nullo iudicio a catholicis & orthodoxis discerni possent, ideo quod Solem, velut numen aliquod, ad orientem conuersi superstitiose adorarent, ad discernendum catholicos ab hæreticis constituit, ne fideles versus orientem conuersi orarent, quantumuis pie & religiose id facerent. *Leo sermone decimoquinto, de ieiunio.* Pelagianam hæresim opera sancti Prosperi plane extinxit. *Photius in bibliotheca.* Huius temporibus Cyrillus Alexandrinus ex hac vita migravit, postquam sedem Alexandrinam trigintaduobus annis administrasset. Dioscorus magna hypocrisis improbitatem tegens in locum eiusdem successit. Terræmotus ille horribilis, de quo infra in notis Concilii Calchedonensis, & Felici 111. epistolæ agemus, huius pontificatu contigit. Quo miraculo Attilam urbem Romam deuastare conantem represserit, quidve pro fide & religione catholica summa cum Dei gloria & ecclesiæ augmento gesserit, infra ex notis Conciliorum sequentium patebit. Mirum est, quod stigmaticus hæresiarcha Caluinus gloriæ auidum & ambitiosum ausit appellare hunc pontificem, qui ob excellentem virtutem, doctrinam, & in cura pastoralis vigilantissimum studium, ab omni antiquitate iure meritoque magnus cognominari meruit. Refert sanctus Gregorius lib. 3. epist. 30. quod hisce temporibus, dum quidam Græci de accepto brandeo dubitarent, Leo pontifex allatis forcibus illud inciderit, & ex ipsa incisione sanguis effluxerit. Quid sit brandeum, verbis paulo antecedentibus hisce explicat. *Cognoscat autem tranquillissima Domina, quia Romanis consuetudo non est, quando sanctorum reliquias dant, vt quidquam tangere presumant de corpore, sed tantummodo in pyxide*

Concil. Tom. 7.

G ij

Leo quando pontificatum adeptus sit.

Qua nota Manichæi a catholicis discreti fuerint.

Cyrillo defuncto Dioscorus subrogatur.

Caluinus redarguitur.

Miraculosa brandei incisio.

Brandeam quid.

Brandeam
quid.

brandeam mittitur, atque ad sacratissima sanctorum corpora ponitur: quod eleuatum in ecclesia, qua est dedicanda, cum veneratione reconditur: & tanta per hoc ibidem virtutes fiunt, ac si illuc specialiter eorum corpora deferantur. Eiusdem moris antiquissimi, ponendi vela vel sudaria supra apostoli Petri sepulcrum, vt benedictione locupletata reciperentur, meminit Gregorius Turonensis lib. 1. miracul. capite 28.

Sophronius
quid de
Leone.

Refert de Leone Sophronius in prato spirit. capite 149. quod quadraginta dies perseverauerit ad sepulcrum apostoli Petri, vigiliis & orationibus insistens, petensque ab apostolo, vt pro se apud Deum intercederet, vt dimitterentur sibi peccata sua, quodque impletis diebus quadraginta apparuerit apostolus Petrus, dicens ei: *Oravi pro te, & dimissa sunt tibi*, quoad pœnam, *omnia peccata tua, præterquam impositionis manuum*, indignis quibusdam ad ordines sacros promotis: *hoc solum abs te requiretur, siue bene, siue fortasse male egeris.*

Fabula de
Leone pon-
tificis refel-
litur.

Fabulosum est, quod occasione mulieris manum osculantis, oblationem humanam passus, dexteram sibi ipsi præciderit. Occasionem fabulæ dedisse videtur id quod scribitur de Ioanne Damasceno, qui cum ab iconoclasta Leone dextera mutilatus esset, sanatus est a B. Virgine Dei genitrice. Plura rerum gestarum sub Leone infra attingemus in notis Conciliorum.

Quamdiu
federit.

^b *Sedit annos viginti unum, mensem unum, dies 13.*] Annis 21. minus 13. diebus, a consulatu Valentiniani ad Seuerinum & Dagalaiphum. His enim consulibus mortuus est tertio Idus Aprilis anno 461. qui est Leonis imperatoris 5.

^c *Hic inuenit duas hæreses.*] De his omnibus fusius infra suis locis in notis Conciliorum.

Attilam mi-
raculose re-
presit Leo
pontifex.

^d *Hic propter nomen Romanum, ambulauit ad regem Hunnorum.* De hoc grandi miraculo in Attilæ repressione, hæc Romanæ ecclesiæ vetera monumenta. *Cum Romam ardenti furore Attila raperetur, iamque copias, ubi Mincius in Padum insuit, traicere pararet, occurrit pontifex Leo malorum impendentium misericordia motus: cuius diuina eloquentia persuasum est Attilæ, vt regrederetur. Qui interrogatus a suis, cur præter consuetudinem inflexus esset, atque tam humiliter Romani pontificis imperata faceret; respondit & confessus quod verum esset, nimirum se vidisse Leone loquente adstantem alium quemdam habitu sacerdotali decorum quid diuinum præ se ferentem, minitantemque mortem, nisi Leonis papæ iussa capefferet.* Huius facti meminit Cassiodorus in chron. & lib. 1. variar. epist. 4. Vide Baron. ann. 452. num. 58.

Marcianus
de voto ac
religione
iussu ponti-
ficis legem
tulit.

^e *Hic quoque constituit vt monacha.*] Ad imitationem & exhortationem S. Leonis, Marcianus imperator promulgauit edictum aduersus eos qui filias virgines inuitas cogebant sacrum velum accipere, Deoque in perpetuum virginitatis cultu dicari: prohibens ne aliqua huiusmodi a parentibus oblata virgo, ante quadagesimum ætatis annum, sacrum velamen acciperet; vt vsque ad illud tempus libera esset, possetque nubere, si vellet. Eadem quoque lege exagitauit viduas illas, quæ non amore continentia, sed vt liberius viuerent, refugerent nuptias iterare. Extat edictum in nouellis tit. 8. Intelligi hinc,

lector, imperatores de rebus sacris leges sancientes, id ipsum monitu sanctorum præsulum, ex scriptis legibus statuisse; nimirum ut imperatoria auctoritate coercerentur, qui ecclesiasticas sanctiones parvipenderent. Vide Baronium anno 458. numero 4.

EPISTOLA I.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS PER CAMPANIAM
ET PICENVM, &c.

I. <i>Vt nullus episcopus seruum alterius ad officium clericatus promoueat.</i> II. <i>Vt quicumque ad sacerdotium, vel viduarum mariti, vel habentes numerosa coniugia, promoti fuerint, ab ecclesiasticis officiis arceantur.</i>	III. <i>Quod vsuras, non solum clerici exigere non debeant, sed nec laici.</i> IV. <i>Vt clericus nec suo nec alieno nomine fenus exercent.</i> V. <i>Vt si quis sacerdotum contra interdicta fecerit, a suo submo-ueatur officio.</i>

Leo episcopus urbis Romæ, vniuersis episcopis per Campaniam, Picenum, Tusciam, & per vniuersas Italiae prouincias constitutis, in Domino salutem.

Vt nobis gratulationem facit ecclesiarum status salubri dispositione compositus, ita non leui nos mœrore contristat, quoties aliqua contra statuta Canonum, ecclesiasticamque disciplinam præsumpta vel commissa cognoscimus: quæ si non, qua debemus vigilantia, reseremus, illi, qui nos speculatores esse voluit, excusare non possumus, permittentes sincerum corpus ecclesiæ (quod ab omni macula purum custodire debemus) ambientium improba contagione foedari, cum ipsa sibi membrorum per * dissimulationem compago non congruat.

Ann. Christi 445. qui fuit annus pontificatus S. Leonis quartus scripta est hæc epistola. Idem in epistola Damasi papæ.

* dissimulationem

I.

Admittuntur passim ad ordinem sacrum, quibus nulla natalium, nulla morum dignitas suffragatur: & qui a dominis suis libertatem consequi minime potuerunt, ad fastigium sacerdotii, tamquam seruilis vilitas hunc honorem iure capiat, prouehuntur: & probari Deo se posse creditur, qui Domino suo necdum probare se potuit. Duplex itaq; in hac parte reatus est, quod & sacrum * mysterium

Dist. 54. Admittuntur.

* ministerium

G iij

talis confortii vilitate polluitur, & dominorum, quantū ad illicitā vsurpationis temeritatem pertinet, iura soluntur. Ab his itaque, fratres carissimi, omnes prouinciæ vestræ abstineant sacerdotes: & non tantū ab his, sed ab illis etiam, qui aut originali, aut alicui conditioni obligati sunt, volumus temperari: nisi forte eorum petitio aut voluntas accesserit, qui aliquid sibi in eos vendicant potestatis. Debet enim esse immunis ab aliis, qui diuinæ militiæ fuerit aggregandus: vt a castris dominicis, quibus nomen eius adscribitur, nullis necessitatis vinculis abstrahatur.

C A P. I I.

Qualis vero vniciue natalium honestas & morum esse debeat, qui sacri altaris ministerio est sociandus, & Apostolo nos docente, & diuina præceptione didicimus, & Canonum regulis, a quibus plerosque fratrum declinasse, & penitus deuiasse reperimus. Nam constat ad sacerdotium peruenisse viduarum maritos, quosdam etiam, quibus fuerint numerosa coniugia, & ad omnem licentiam vita liberior, ad sacrum ordinem passim patefactis aditibus fuisse permisos, contra illam beati Apostoli *1. Timoth. 3.* *Leuit. 21.* vocem, qua talibus reclamationem, dicens: *Vnius uxoris virum.* Et contra illud antiquæ legis præceptum, quo indicitur & cauetur: *Sacerdos virginem uxorem accipiat, non viduam, non repudiatam.* Hos ergo, quicumque tales admissi sunt, ab ecclesiasticis officiis, & a sacerdotali nomine, apostolicæ sedis auctoritate iubemus arceri; (nec hoc enim sibi poterunt pro arbitrio vendicare, cuius capaces, per hoc quod illis obstiterat, non fuerunt) huius discussionis curam nobis specialiter vendicantes, vt, si qua forsitan, de his commissa sunt, corrigantur, ne liceat vltra committi, & ne qua excusatio de ignoratione nascatur: quamquam ignorare nunquam licuerit * sacerdotem, quid Canonum fuerit regulis definitum. Hæc ergo ad prouincias vestras, per Innocentium, Legitimum, & Segetium fratres & coepiscopos nostros scripta direximus: vt quæ male pullulasse noscuntur, radicitus euellantur, & messem dominicam zizania nulla corrumpant. Ita enim fructum vberem, quæ sunt sincera, præstabunt, si ea, quæ natam segetem enecare consueuerunt, diligentius amputentur.

* sacerdoti,

III.

Nec hoc quoque prætereundum esse duximus, quosdam lucri turpis cupiditate captos, vsurariam exercere pecuniam, & fenore velle ditescere. Quod nos, non dicam in eos, qui sunt in clericali officio constituti, sed in laicos cadere, qui Christianos se dici cupiunt, condolemus. Quod vindicari acrius in eos, qui fuerint confutati, decernimus: vt omnis peccandi opportunitas adimatur.

l. q. 4.
Nec hoc
prætereun-
dum.

IV.

Illud etiam duximus præmonendum, vt sicut non suo, ita nec alieno nomine, aliquis clericorum exercere fenus attentet: indecens enim est, crimen suum commodis alienis impendere. Fenus autem hoc solum aspicere & exercere debemus, vt, quod hic misericorditer tribuimus, ab eo Domino, qui multipliciter & in perpetuum mansura retribuet, recipere valeamus.

Distin. 46.
sicut non
suo.

V.

Hoc itaque admonitio nostra denuntiat, quod si quis fratrum contra hæc constituta venerit, vel venire tenterit, & prohibita fuerit ausus admittere, a suo se noverit officio submouendum, nec eum communionis nostræ futurum esse consortem, qui socius esse noluit disciplinæ. Ne quid vero sit quod prætermisum a nobis forte credatur, omnia decretalia constituta, tam beatæ recordationis Innocentii, quam omnium præcessorum nostrorum, quæ de ecclesiasticis *ordinibus, & Canonum ordinata sunt disciplinis, ita vestram dilectionem custodire debere mandamus; vt si quis illa contempserit, veniam sibi deinceps nouerit denegari. Data sexto Idus Octobris, Maximo *vero & *Paterno viris clarissimis consulibus.

Distin. 10.
Si Rom.
pont. 5.
Quibus ad
hæc.

*ordina-
tionibus

*iterum
*Paterio

Quod plurimi Manichæorum vigilantia ipsius papæ Leonis in vrbe Roma detecti sunt.

Leo episcopus vrbis Romæ, omnibus episcopis per Italiam constitutis, in Domino salutem.

Anno Christi 446. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 5. scripta est hæc epistola.

IN confortium vos nostræ sollicitudinis, dilectissimi fratres, aduocamus, vt vigilantia pastorali, ne quid diabolicæ fraudis astutia possit nocere commissis vobis gregibus, diligentius consulatis; ne is, qui Domini misericordia reuelante per nostram curam a nostris ouibus morbus abigitur, necdum vobis præmonitis, & adhuc quid agatur ignaris, per vestras se dispergat ecclesias, & suarum furtim cuniculos inueniat latebrarum, ne quod a nobis in vrbe extinguitur, tenebrosis apud vos radicibus seminetur. Plurimos impietatis Manichææ sequaces & doctores in vrbe inuestigatio nostra reperit, vigilantia diuulgauit, auctoritas & censura coercuit: quos potuimus emendare, correximus, & vt damnarent Manichæum cum prædicationibus & disciplinis suis publica in ecclesia professione, & manus suæ subscriptione compulimus, & ita de voragine impietatis suæ confessos, pœnitentiam concedendo, leuauimus. Aliquantum vero, qui ita se demerserant, vt nullum his auxiliantis posset remedium subuenire, subditi legibus, secundum Christianorum principum constituta, ne sanctum gregem sua contagione polluerent, per publicos iudices perpetuo sunt exilio relegati. Et omnia, quæ tam in scripturis, quam in occultis traditionibus suis habent profana vel turpia, vt nosset populus quid refugeret aut vitaret, oculis Christianæ plebis certa manifestatione probauimus, adeo vt ipse qui eorum dicebatur episcopus, a nobis tentus, proderet flagitiosa in suis mysteriis quæ teneret, sicut gestorum vos series potest edocere. Ad instructionem enim vestram etiam ista direximus: quibus lectis, omnia, quæ a nobis deprehensa sunt, nosse poteritis. Et quia aliquantos de

de his, quos, ne absoluerentur, arctior reatus inuoluerat, cognouimus aufugisse, hanc ad dilectionem vestram epistolam misimus per acolythum nostrum, vt effecta certior sanctitas vestra, sollicitius agere dignetur & cautiùs, necubi Manichææ peruersitatis homines plebes vestras facultatem lædendi, & huius sacrilegii possint inuenire doctores. Aliter enim nobis commissos regere non possumus, nisi hos, qui sunt perditores & perdit, zelo fidei dominicæ persequamur, & a sanis mentibus, ne pestis hæc latius diuulgetur, seueritate qua possumus, abscindamus. Vnde hortor dilectionem vestram, obtestor & moneo, vt qua debetis & potestis sollicitudine vigiletis ad inuestigandos eos, necubi occultandi se reperiant facultatem. vt enim habebit a Deo ingens remunerationis præmium qui diligentius, quod ad salutem commissæ sibi plebis proficiat, fuerit executus: ita ante tribunal Domini de reatu negligentia se non poterit excusare, quicumque plebem suam, contra sacrilegæ persuasionis auctores, noluerit custodire. Data tertio Kalendas Februarii, Theodosio XVIII. & Albino viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA III.

LEONIS PAPÆ I.

AD *IVLIANVM EPISCOPVM

A QVILEIENSEM.

*IANVA-
RIVM

Quod omnis cuiuslibet ordinis clericus, qui catholicam deserens, hæreticæ communioni se miscuerit, & ad ecclesiam conuersus fuerit, in eo gradu, quo erat, sine promotione remaneat.

*Iannario *Leo episcopus urbis Romæ, *Iuliano Aquileiensi episcopo.*

LECTIS fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuæ, quem olim noueram, agnouimus, congratulantes tibi, quod ad custodiam gregum Christi pastoralem curam vigilanter exequeris, ne lupi, qui sub specie ouium subintrarunt, bestiali sæuitia simplices quosque dilacerent: & non solum ipsi nulla correctione proficiant, sed etiam ea quæ sunt sana corrumpant. Quod ne viperea possit obtinere fallacia, dilectionem tuam duximus com-

Anno Christi 449. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 8. scripta est hæc epistola. *Marb. 7. l. q. 1. Si quis hæreticæ.*

Concil. Tom. 7.

H

monendam: insinuantes ad animæ periculum pertinere, si quisquam de his, qui a nobis in hæreticorum atque schismaticorum sectam delapsus, & se vtcumque hæreticæ communionis contagione macularit, resipiscens, in communione catholica sine professione legitimæ satisfactionis habeatur. Saluberrimum enim & spiritalis medicinæ vtilitate plenissimum est, vt siue presbyteri, siue diaconi, aut cuiuslibet ordinis clerici, qui se correctos videri volunt, atque ad catholicam fidem, quam iam pridem amiserant, rursus reuerti ambiunt, prius errores suos, & ipsos auctores errorum damnari a se sine ambiguitate fateantur, vt sensibus prauis etiam peremptis, nulla sperandi super sit occasio, ne vllum membrum talium possit societate violari, cum per omnia illis professio propria cœperit obuiare. Circa quos etiam illam Canonum constitutionem præcipimus custodiri, vt in magno habeant beneficio, si adempta sibi omni spe promotionis, in quo inueniuntur ordine, stabilitate perpetua maneat: si tamen iterata tinctio non fuerint maculati. Non leuem apud Deum noxam incurrit, qui de talibus ad sacros promovendos ordines iudicavit. Quod si cum grandi examinatione promotio conceditur inculpatis, multo magis non debet licere suspectis. Proinde dilectio tua, cuius deuotione gaudemus, iungat curam suam dispositionibus nostris, & det operam, vt circumspecte atque velociter impleantur, quæ ad totius ecclesiæ incolumitatem, & laudabiliter digesta sunt, & salubriter ordinata. Non autem dubitet dilectio tua, nos si (quod non arbitramur) neglecta fuerint quæ pro custodia Canonum, & pro fidei integritate decernimus, vehementius commouendos: quia inferiorum ordinum culpæ ad nullos magis referendæ sunt, quam ad desides negligentisque rectores: qui multam sæpe nutriunt pestilentiam, dum necessariam dissimulant adhibere medicinam. Data pridie Kalendas Iulii, Alypio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

1. q. 7. Sa-
luberrimū.
1. quæst. 1.
Omnis cu-
iuslibet.
Et cap. Si
quis hæret.
Et in De-
cret. Iuo-
nis lib. 3.

Distinct.
86. Inferio-
rum culpæ.

EPISTOLA IV.

LEONIS PAPÆ I.

AD VNIVERSOS EPISCOPOS PER SICILIAM
CONSTITVTOS.

- I. *Quod prohibeatur in die epiphania baptismum celebrari.*
- II. *Quod cuncta nobis per ordinem rerum, per incarnationem Domini nostri salutis sacramenta digesta sunt.*
- III. *Quod in baptismo mors proueniat interfectione peccati, & sepulturam triduanam imitetur trina demersio, & ab aquis eleuatio sit velut resurrectio de sepulcro.*
- IV. *Quod beatus apostolus Petrus in die Pentecostes virorum tria millia baptizauerit.*
- V. *Quod hæc duo tempora, id est, Pascha & Pentecoste, a Romanis pontificibus ad baptizandum præfixa sunt.*
- VI. *Quod omni tempore hi qui necessitate mortis urgentur, id est, agritudinis, obsidionis, persecutionis, naufragij, debeant baptizari.*
- VII. *Vt de Sicilia terni semper annis singulis de episcopis, ad diem tertium Kalendarum Octobrium, Romam sociandi Synodo occurrant.*

*Leo episcopus vniuersis episcopis per Siciliam constitutis
in Domino salutem.*

DIVINIS præceptis & apostolicis monitis incitamus, vt pro omnium ecclesiarum statu, impigro vigilemus affectu: ac, si quid vsquam reprehensionem inueniatur obnoxium, celeri sollicitudine, aut ab ignorantia imperitia, aut a præsumptionis vsurpatione reuocemus. Monente enim dominicæ vocis imperio, quo beatissimus apostolus Petrus trina repetitione mysticæ sanctionis imbuitur, vt Christi oues, qui Christum diligit, pascant, ipsius sedis, cui per abundantiam diuinæ gratiæ præsumus, reuerentia cohortamur: vt periculum desidiæ, quantum possumus, declinemus, ne professio summi apostoli, qua se amatorem Domini esse testatus est, vana inueniatur in nobis: quia negligenter pascens toties commendatum dominicum gregem, conuincitur summum non amare pastorem.

I.

Cum ergo mihi de caritatis vestræ actibus fraterna
Concil. Tom. 7.

H ij

Anno Christi 449. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 8. scripta est hæc epistola. 25. q. 1. Diuini præceptis.

affectione sollicito, certis indiciis innotuerit, vos in eo, quod inter sacramenta ecclesiæ principale est, ab apostolicæ institutionis consuetudine discrepare, ita vt baptismi sacramentum numerosius in die epiphaniæ, quam paschali tempore celebretis; miror vos, vel præcessores vestros tam irrationabilem nouitatem vsurpare potuisse, vt confuso temporis vtriusque mysterio, nullam esse differentiam crederetis inter diem, quo adoratus est Christus a magis, & diem quo resurrexit a mortuis. Quam culpam nullo modo potuissetis incidere, si vnde consecrationem honoris accepistis, inde legem totius obseruantia sumeretis: & beati Petri apostoli sedes, quæ vobis sacerdotalis mater est dignitatis, esset ecclesiasticæ magistræ rationis. A cuius vos regulis recessisse, * minore posset æquanimi-
tate tolerari, si aliqua commotionis nostræ increpatio non præcessisset. Nunc autem, quia non desperatur correctio, mansuetudo seruanda est. Et licet vix ferenda sit in sacerdotibus excusatio, quæ prætendat inscitiam, maluimus tamen & censuram necessariam temperare, & ratione vos apertissima veritatis instruere.

* minus
posset æ-
quanimi-
ter

II.

Semper quidem in æterno consilio Dei mansit humani generis incommutabiliter præordinata reparatio: sed ordo rerum, per Iesum Christum Dominum nostrum temporaliter gerendarum, in incarnatione Verbi sumpsit exordium. Vnde aliud tempus est, quo, annuntiante angelo, beata Maria fecundandam se per Spiritum sanctum credit, & concepit: aliud, quo salua integritate virginea, puer editus exultante gaudio cælestium ministrorum pastoribus indicatur: aliud, quo infans circumciditur: aliud, quo hostia pro eo legalis offertur: aliud quo tres magi, claritate noui fideris incitati, in Bethlehem ab oriente perueniunt, & adoratum paruulum mystica munerum oblatione venerantur. Nec iidem sunt dies, quibus impio Herodi, ordinata diuinitus in Ægyptum translatione subtractus, vel quibus ab Ægypto in Galilæam persecutore mortuo reuocatus est. Inter has autem dispensationum varietates, accedunt augmenta corpora: *Crescit Dominus* (sicut euangelista testatur) *perfectibus ætatis & gratiæ*. Per dies Paschæ in templum Ierusalem

Linc. 2.

cum parentibus venit, & cum abesset a societate red-
euntium, sedens cum senioribus, & inter admirantes
magistros disputans inuenitur, rationemque remansio-
nis suæ reddens. *Quid est (inquit) quod me quærebatis?* Luc. 2.
Nesciebatis, quod in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse?
significans, eius se esse Filium, cuius esset & templum.
Iam vero cum in annis maioribus apertius declaran-
dus, baptismum præcursoris sui Ioannis expetiit, quid
deitatis eius remansit ambiguum, quando baptizato Do-
mino Iesu, Spiritus sanctus in columbæ specie super eum Matth. 3.
descendit & mansit, audita de cælis Patris voce dicen-
tis: *Tu es Filius meus dilectus, in te bene complacui.* Luc. 3. *Quæ om-*
nia ideo, quanta potuimus breuitate, perstrinximus: vt
notum sit dilectioni vestræ vniuersos dies Christi innu-
meris consecratos fuisse virtutibus, & in cunctis eius
actionibus sacramentorum mysteria coruscasse: sed aliter
quoque signis denuntiari, aliter rebus impleri, nec quæ-
cumque numerantur in operibus saluatoris, ad tempus
pertinere baptismatis. Nam si etiam illa, quæ post beati
Ioannis lauacrum, a Domino gesta cognouimus, sub in-
discreto honore colamus, omnia tempora continuatis e-
runt deputanda festis, quia omnia sunt plena miraculis.
Verum quia Spiritus sapientiæ & intellectus ita aposto-
los, & totius ecclesiæ erudiuit magistros, vt in Christia-
na obseruantia nihil inordinatum, nihil pateretur esse
confusum; discernendæ erant causæ solennitatum, & in
omnibus institutis patrum, principumque nostrorum ra-
tionabilis seruanda discretio: quia non aliter vnus grex,
& vnus pastor sumus, nisi quemadmodum Apostolus
docet, *id ipsum dicamus omnes: Simus autem perfecti in eodem* 1. Cor. 1.
sensu, & in eadem sententia.

III.

Quamuis ergo & illa quæ ad humilitatem, & illa quæ De conf. distinct. 4. Proprie in morte.
ad gloriam pertinent Christi, in vnâ concurrant eam-
demque personam, totumque quicquid in illo & virtutis
diuinæ est, & infirmitatis humanæ, ad nostræ reparatio-
nis tendat effectum, proprie tamen in morte crucifixi,
& in resurrectione ex mortuis, potentia baptismatis no-
uam creaturam condit ex veteri: vt in nascentibus, &
mors Christi operetur & vita, dicente beato apostolo

Rom. 6.

Paulo: *An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, ut quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam Patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus: & cetera quæ latius magister gentium ad commendandum sacramentum baptismatis disputauit: ut appareret ex huius doctrinæ spiritu regenerandis filiis hominum, & in Dei filios adoptandis, illum diem esse & illud tempus electum, in quo per similitudinem, formamque mysterii, ea * quæ geruntur in membris, his quæ in ipso capite sunt gesta, congruere, dum in baptismatis regula, & mors interuenit interfectione peccati, & sepulturam triduanam imitatur trina demersio, & ab aquis eleuatio, resurgentis adinstar est de sepulcro. Ipsa igitur operis qualitas docet celebrandæ generaliter gratiæ eum esse legitimum diem, in quo orta est & virtus muneris, & species actionis. Ad cuius rei confirmationem plurimum valet, quod ipse Dominus Iesus Christus, posteaquam resurrexit a mortuis, discipulis suis, in quibus omnes ecclesiarum præfules docebantur,*

Matth. 28.

& formam & potestatem tradidit baptizandi, dicens: Euntes ergo nunc, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. De quo utique eos etiam ante passionem potuisset instruere, nisi proprie voluisset intelligi, regenerationis gratiam ex sua resurrectione cœpisse. Additur sane huic obseruantia etiam Pentecostes ex aduentu Spiritus sancti consecrata solennitas, quæ de paschalis festi pendet articulo. Et cum ad alios dies alia festa pertineant, hæc semper ad eum diem, qui resurrectione Domini est insignis, occurrit: porrigens quodammodo auxiliantis gratiæ manum, ut hi, quos a die Paschæ, aut molestia infirmitatis, aut longinquitas itineris, aut nauigationis difficultas interclusit inuitos, aut quibuslibet necessitatibus impeditos, desiderii sui effectum dono Spiritus sancti consequantur. Ipse enim vnigenitus Dei in fide credentium, & in virtute operum, nullam inter se & Spiritum sanctum voluit esse distantiam, quia nulla est diuersitas in natura, dicens: Ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, ut vobiscum sit in æternum, Spiritum veri-

Ioan. 14.

*quæ geruntur in membris, his quæ in ipso sunt capite gesta congruerent,

tatis. Et iterum: *Paracletus autem Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret uniuersa quaecumque dixi vobis.* Et iterum: *Cum venerit ille Spiritus veritatis, ille diriget vos in omnem veritatem.* Cum itaque veritas Christus sit, & spiritus veritatis, Spiritus sanctus, nomenque Paracleti vtrique sit proprium; non dissimile est festum, vbi vnum est sacramentum.

IV.

Hoc autem nos, non ex nostra persuasione defendere, sed ex apostolica auctoritate seruare, satis idoneo probamus exemplo, sequentes B. apostolum Petrum, qui in eo die, quo omnem credentium numerum promissus Spiritus sancti repleuit aduentus, trium millium populum, sua prædicatione conuersum, lauacro baptismatis consecrauit. Quod sancta scriptura, quæ apostolorum actus continet, fideli historia docet, dicens: *His auditis compuncti sunt corde, & dixerunt ad Petrum, & ad reliquos apostolos: Quid faciemus viri fratres? Petrus vero ad illos, Pœnitentiam, inquit, agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remedium peccatorum, & accipietis donum Spiritus sancti. Vobis enim repromissio est, & filiis vestris, & omnibus qui longe sunt, quoscumque aduocauerit Dominus Deus noster. Aliis etiam pluribus verbis testificatus, exhortabatur eos, dicens: Saluamini a generatione ista praua.* Qui ergo receperunt sermonem eius, baptizati sunt, & appositæ sunt in illa die animæ circiter tria millia.

V.

Vnde quia manifestissime patet baptizandis in ecclesia electis, hæc duo tempora (de quibus locuti sumus) esse legitima, dilectionem vestram monemus, vt nullos alios dies huic obseruantia miscatis.

VI.

Quia etsi sunt alia quoque festa quibus multa in honorem Dei reuerentia debeat, principalis tamen, & maximi sacramenti custodienda nobis est mysticæ rationis exceptio, non interdicta licentia, qua in baptismo tribuendo quolibet tempore periclitantibus subuenitur. Ita enim ad has duas festiuitates connexas, atque sibimet cognatas, incolumium, & in pacis securitate degentium, libera vota differimus, vt in mortis periculo, in obsidionis discrimine

Ibidem.
Ioan. 16.
De consecr.
distinct. 4.
Proprio in
morte.

Act. 1.

De consecr.
distinct. 4.
Duo tempora.

De consecr.
distinct. 4.
Si qui ne-
cessitatem.
Ibid. Si
quis autem
episcopus.
Et in Decr.
Iuo. lib. 1.

Ioan. 1.

Galat. 4.

Matth. 5.

Rom. 10.

Ioan. 19.

Ioan. 1.

In Decret.
Iuo. lib. 1.
De consecr.
distinct. 4.
Duo tem-
pora.

mine, in persecutionis angustiis, in timore naufragii, nullo tempore, hoc vere salutis singulare remedium cuiquam denegemus. Si quis autem Epiphaniæ festiuitatem, quæ in suo ordine debito honore veneranda est, ob hoc existimat priuilegium habere baptismatis, quia hoc quidam putant, quod in eadem die Dominus ad baptismum sancti Ioannis accesserit, sciat, illius baptismi aliam gratiam, aliam fuisse rationem, nec ad eandem pertinuisse virtutem, qua per Spiritum sanctum renascuntur, de quibus dicitur: *Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.* Dominus enim nullius indigens remissione peccati, nec quærens remedium renascendi, sic voluit baptizari, quomodo voluit circumcidi, hostiamq; pro se emundationis offerri, vt qui factus erat ex muliere (sicut Apostolus ait) fieret & sub lege, quam non venerat soluere, sed adimplere, & implendo finire, sicut beatus Apostolus prædicat, dicens: *Finis autem legis Christus ad iustitiam omni credenti.* Baptismi autem sui in se condidit sacramentum, quia in omnibus primatum tenens se docuit esse principium. Et tunc regenerationis potentiam sanxit, quando de latere ipsius profluxerunt sanguis redemptionis & aqua baptismatis. Sicut ergo vetus testamentum testificatio fuit noui, & lex per Mosen data est, gratia autem & veritas per Iesum Christum facta est: sic diuersa sacrificia vnam hostiã præformauerunt, & multorum agnorum occisio illius immolatione finita est, de quo dicitur: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Sic & Ioannes, non Christus, sed Christi præuius, non sponsus, sed sponsi amicus fuit adeo fidelis, & non sua quærens, sed quæ Iesu Christi, vt se profiteretur ad soluenda calceamenta pedum eius indignum, quoniam ipse quidem baptizaret in aqua in pœnitentiam, ille autem baptizaturus esset in Spiritu sancto & igni, qui duplici potestate & vitam redderet, & peccata consumeret. His itaque, fratres, tot tantisque existentibus documentis, quibus, omni ambiguitate submota, euidenter agnoscitis, in baptizandis electis, qui secundum apostolicam regulam, & exorcismis scrutandi, & ieiuniis sanctificandi, & frequentibus sunt prædicationibus imbuendi, duo tantum tempora, id est Pascha & Pentecosten esse seruand.

seruanda, hoc vestrae indicimus caritati, vt ab apostolicis institutis nullo vltius recedatis excessu. Quia inultum post hæc esse non poterit, si quisquam apostolicas regulas in aliquo crediderit negligendas.

VII.

Quare illud primitus pro custodia concordissimæ unitatis exigimus, vt quia saluberrime a sanctis patribus constitutum est binos in annis singulis episcoporum debere esse Conuentus, terni semper ex vobis ad diem tertium Kalendarum Octobrium Romam, fraterno Concilio sociandi, occurrant, & indissimulanter a vobis hæc consuetudo seruetur. Quoniam, adiuuante gratia Dei, facilius poterit prouideri, vt in ecclesiis Christi nulla scandala, nulli nascantur errores: cum coram beatissimo apostolo Petro semper in communionem tractatum fuerit, vt omnia instituta Canonumque decreta apud omnes Domini sacerdotes inuiolata permaneant. Hæc autem quæ vobis, inspirante Domino, insinuanda credidimus, per fratres & coepiscopos nostros * Bachillum atque Paschasium, ad vestram volumus notitiam peruenire. Quibus referentibus cognoscamus, quam reuerenter a vobis apostolicæ sedis instituta seruentur. Data duodecimo Kalendarum Nouembris Alypio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

Nicæn.
Concil.
Can. 5.

* Vacillum

EPISTOLA V.

LEONIS PAPÆ I.

AD DORVM BENEVENTANVM EPISCOPVM.

Episcopum Beneuentanum reprehendit, quod posthabitis senioribus iuniores ad presbyteratum assumpserit.

Dilectissimo fratri Doro, Leo episcopus.

IUDICIUM, quod de te sperabamus, dolemus esse frustratum, quando ea te commisisse perspiciamus, quæ omnem ecclesiasticæ sanctionis regulam culpabili nouitate scelerarent: cum plenissime noueris, quanta sollicitudine per omnes Domini ecclesias paternorum velimus Canonum præcepta seruari, & hanc maxime curam ad

Anno Christi 450. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 9.

Concil. Tom. 7.

I

facerdotes vniuersarum plebium pertinere, vt sanctarum constitutionum regulæ nullis corrumpantur excessibus. Vnde miramur te, quem auctoritatum apostolicæ sedis obseruantissimum esse conuenerat, tam negligenter, ac potius insolenter egisse, vt traditarum tibi legum non custos, sed transgressor existeres. Libello etenim Pauli presbyteri tui, qui in subditis habetur, cognouimus, apud te nouo ambitu, fœdoque colluio, presbyterii ordinem fuisse turbatum: ita vt vnus festina & immatura prouectio, quædam eorum deiectio facta sit, quos ætas commendabat, & nulla culpa minuebat. Quod si ambientis intentio, aut imperita fauentium studia id, quod nunquam habuit consuetudo, poscebant, vt incipiens emeritis, & nouellus præferretur antiquis; tuæ fuerat industriæ atque doctrinæ, vt iniuste petentium desideria rationabili auctoritate cohiberes, ne quem in sacerdotali prope prouehabas honore, ad iniuriam eorum, quibus sociabatur, inciperet: minorque se fieret, dum in illo non humilitatis virtus, sed elationis vitium roboraretur. Neque enim ignorabas dixisse Dominum, quod *qui se humiliat, exaltabitur: qui vero se exultat humiliabitur.* Eundemque dixisse: *Quicumque vult inter vos maior fieri, sit vester minister. Et quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus.* Vos autem quæritis de pusillo crescere, & de honore maiores esse. Vtrumque enim inordinatum, vtrumque præposterum est, & omnis laborum fructus aufertur, omnis meritorum mensura vacuatur, si tantum quis assequitur dignitatis, quantum adulationis obtinuit: vt cupiditas eminendi non solum superbientem minuat, sed etiam conuiuentem. Si vero (vt asseritur) primi secundique presbyteri, circa Epicarpium sibimet præponendum, tam huic assentatio fauit, vt illum cum sui dedecore poscerent honorari; nec hoc quidem illis, proprio se iudicio deiicientibus, tribui debuit, quod volebant, cui tam miseræ voluntati te dignius fuerat obuiare, quam cedere. Deformis autem & ignaua subiectio bene sibi consciis, & non irritam facientibus gratiam Dei, præiudicare non potuit, vt primatus suos quocumque commérito in alterutrum transferentes, subsequen-
Lnc. 18.
Matth. 20.

anteposuerant, ceteris præmineret. Prædicti igitur presbyteri, qui indignos se honoris sui ordine sunt professi, licet priuari etiam sacerdotio mererentur, tamen ut eis pro apostolicæ sedis pietate parcat, vltimi inter omnes ecclesiæ presbyteros habeantur. Et ut iudicii sui sententiam ferant, inferiores etiam illo erunt quem propria sententia sibimet prætulere, ceteris omnibus presbyteris in eo ordine permanentibus, quem vnicuique ordinationis suæ tempus adscripsit. Nec quisquam præter prædictos duos imminutæ dignitatis patiat inuiri-
Math. 7.
Marc. 4.
 am, sed in eorum statum tantummodo hoc recurrat opprobrium, qui nouello, & immature ordinato, inferiores fieri elegere, ut illam euangelicam sententiam ad se sentiant pertinere, qua dicitur: *Quo iudicio iudicaueritis, iudicabitur de vobis: & qua mensura mensi fueritis, eadem remetietur vobis.* Paulus vero presbyter ordinem suum, de quo laudabili firmitate non cessit, obtineat. Nec vltius aliquid in cuiusquam præsumatur iniuriam, ita ut dilectio tua, quam non immerito tota facti huius pulsat inuidia, hoc saltem remedio curare se properet: ut sine dissimulatione hæc quæ decernimus, tradantur effectui, ne si iterato ad nos imploratio iusta confugerit, necesse sit seuerius commoueri: cum his quæ male sunt facta correctis, malimus redintegrare disciplinam, quam augere vindictam. Executionem vero præceptionum nostrarum fratri & coepiscopo nostro Iulio commisisse nos noueris: ut omnia illi, quemadmodum constituimus, roborentur. Data Idibus Martii, Posthumiano viro clarissimo consule.

Commendat diligentiam Eutychetis, quod Nestorianam hæresim, quæ iterum pullulabat, renuntiaverit, quam se exterminaturum affirmat.

Dilectissimo filio Eutycheti presbytero, Leo episcopus.

Anno Christi 450. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 9.

AD notitiam nostram tuæ dilectionis epistola retulisti, quod Nestoriana hæresis quorundam rursus studiis pullularet. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte prima, epistola prima.*

Respondet Theodosio, sibi non notum, cur Flavianus Eutychen communionem priuauerit, cum intellexerit rem omnem se terminaturum.

Leo episcopus, Theodosio semper Augusto.

Anno Christi 451. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 10. fuit scripta hæc epistola, similiter & duæ sequentes.

QVANTVM præsidii Dominus ecclesiæ suæ in fide vestræ clementiæ præpararit, his etiam literis, quas ad me misistis, ostenditur. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 3.*

Quærit cur Eutyches a communionem ecclesiæ fuerit separatus.

Dilectissimo fratri Flaviano episcopo, Leo episcopus.

CVM Christianissimus & clementissimus imperator. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 2.*

EPISTOLA
 FLAVIANI EPISCOPI
 CONSTANTINOPOLITANI
 AD SANCTISSIMUM LEONEM
 PAPAM VRBIS ROMÆ.

*Domino beatissimo, & Deo amabili patri Leoni,
 Flavianus in Domino salutem.*

NULLA res diaboli venena compescit, nec continet
 eius mortiferas sagittas. *Vide reliquum in Concilio Cal-
 chedonensi, parte 1. epistola 6.*

EPISTOLA ALIA
 FLAVIANI ARCHIEPISCOPI
 CONSTANTINOPOLITANI
 AD SANCTISSIMUM LEONEM
 PAPAM VRBIS ROMÆ.

Eutychetis hæreses recenset: illum a se in Concilio Con-
 stantinopolitano esse damnatum, & ad sedem aposto-
 licam nequaquam appellasse. Sententiæ in eum latae
 confirmationem petit.

*Sanctissimo & beatissimo patri, & consacerdoti Leoni,
 Flavianus in Domino salutem.*

PIETATE & recta prædicatione. *Vide reliquum in Con-
 cilio Calchedonensi, parte 1. epistola 4.*

EPISTOLA IX.
 LEONIS PAPÆ I.
 AD THEODOSIVM SEMPER AVGVSTVM.

Scribit imperatori vt Concilium intra Italiam cogat.

Leo urbis Romæ episcopus, Theodosio semper Augusto.

PRO integritate fidei catholicæ Christianissimum prin-
 cipem conuenit esse sollicitum, & hoc indefessis præ-
 cibus diuinam misericordiam posco, vt cordi vestro, id

quod est veritatis, inspiret, neque falli vos in aliquo humanarum calliditatum æmulatione patiatur. A me autem, atque ab omnibus catholicis sacerdotibus, quæ euangelicæ fidei pietas defendat, satis plene ac lucide literis meis, quas clementiam vestram iamdudum per famulum vestrum Epiphanium tribunum, qui pro hac causa missus est, arbitror vos accepisse. Ratum est nec ambigi potest, hoc nos purissime credere, hoc constanter asserere, quod etiam venerandi patres, quõdam apud Nicæam congregati, secundum fidem symboli credendum & confitendum sacratissima auctoritate sanxerunt. Nos enim, venerabilis imperator, sicut Nestorii dogma peruersum merito anathematizauimus, ita iuste etiam horum impietatem, qui veritatem carnis nostræ negant a Domino Iesu Christo susceptam esse, damnamus. Vnde si pietas vestra suggestioni ac supplicationi nostræ dignetur annuere, vt intra Italiam habere iubeatis episcopale Concilium, cito (auxiliante Deo) poterunt omnia scandala, quæ in perturbationem totius ecclesiæ sunt commota, refecari: vt per vniuersum regnum vestrum catholicæ fidei integritate seruata, & pacem Christianam manere, & vestram apud Deum crescere gloriam gaudeamus. Data octauo Kalendas Iunias, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA X.

LEONIS PAPÆ I.

AD FLAVIANVM CONSTANTINOPOLITANVM
EPISCOPVM.

Contra Eutychetis perfidiam & hæresim.

Leo episcopus, dilectissimo fratri Flauiano Constantinopolitano episcopo.

LECTIS dilectionis tuæ literis. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 2. actione 2.*

EPISTOLA XI.
LEONIS PAPÆ I.

AD IULIANVM EPISCOPVM COENSEM.

Contra Eutychenæ impietatis errorem.

Leo urbis Romæ episcopus dilectissimo fratri Iuliano episcopo.

LICET per nostros, quos ab vrbe pro fidei causa direximus, plenissimas ad fratrem Flavianum literas miserimus contra nimix impietatis errorem. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi parte 1. epistola 8.*

EPISTOLA XII.

LEONIS PAPÆ I.

AD THEODOSIVM AVGVSTVM.

De legatis, quos vice sua destinavit ad Synodum Ephesinam, pro erroribus Eutychetis collectam.

Cæsari Theodosio religiosissimo & piissimo Augusto, Leo papa ecclesiæ catholicæ urbis Romæ.

QVANTVM rebus humanis consulere prouidentia diuina dignetur. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 10.*

EPISTOLA XIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Eutychetis hæreses refellit, & Pulcheriam hortatur ad catholicæ fidei defensionem, & sibi non licere Ephesino Concilio interesse scribit.

Leo catholicæ Romanæ ecclesiæ episcopus, piissimæ Pulcheriæ Augustæ.

QVANTVM præsidii Dominus ecclesiæ suæ in vestra clementia præpararit. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 12.*

EPISTOLA XIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD FAUSTVM, MARCIANVM, ET RELIQVOS
ARCHIMANDRITAS CONSTANTINOPOLITANOS.

Certiores facit archimandritas de legatis a se missis,
& Eutychetis errores redarguit.

*Dilectissimis filiis Fausto, Marciano, & reliquis archimandritis,
Leo episcopus.*

CVM propter causam fidei, quam Eutyches pertur-
bare tentauit. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi,
parte 1. epistola 9.*

EPISTOLA XV.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPHESINAM SYNODVM SECVNDAM.

Prouocat congregatos episcopos Eutychetis
blasphemias condemnare.

Leo episcopus sanctæ Synodo quæ apud Ephesum conuenit.

RELIGIOSA clementissimi principis fides sciens ad
suam gloriam maxime pertinere. *Vide reliquum in Con-
cilio Calchedonensi, parte 1. epistola 13.*

EPISTOLA XVI.

LEONIS PAPÆ I.

AD FLAVIANVM CONSTANTINOPOLITANVM
EPISCOPVM.

Eius literas accepisse, & legatos destinasse significat.

Flauiano carissimo fratri, Leo episcopus Romæ.

LITERAS tuæ dilectionis accepi, cum gestis quæ apud
vos super fidei quæstione confecta sunt. *Vide reliquum
in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 16.*

EPISTOLA XVII.
LEONIS PAPÆ I.
AD THEODOSIVM AVGVSTVM.

Scribit Synodo sibi interesse non licere: huic autem muneris legatos a se missos plene satisfacturos.

Leo episcopus Theodosio semper Augusto.

ACCEPTIS clementiæ vestræ literis. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte I. epist. 17.*

EPISTOLA XVIII.
LEONIS PAPÆ I.
AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Leo episcopus, Pulcheriæ Augustæ.

QVANTVM sibi fiducia de fide vestræ clementiæ ecclesia Dei debeat polliceri. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte I. epist. II.*

Hæc eadē fere habentur, sed fufius, supra epist. 13.

EPISTOLA XIX.
LEONIS PAPÆ I.
AD IVLIANVM EPISCOPVM.

Iuliani fidem commendat, & per legatos Flauiano scripisse ait quid de catholica fide tenendum sit.

Leo episcopus, Iuliano episcopo, carissimo fratri.

LITERÆ dilectionis tuæ, quæ mihi nuper sunt redditæ, quam spiritali catholicæ fidei vigeas amore, demonstrant: & multum gaudere me faciunt, quod in eadem sententia pia corda concurrunt, vt secundum doctrinam Spiritus sancti impleatur in nobis quod Apostolus ait: *Obsecro autem vos, fratres, per nomen Domini nostri Jesu Christi, vt id ipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata. Sitis autem perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia: cuius vnitatis nimium se Eutyches facit extraneum, qui in sua peruersitate veterascit, nec adhuc, quibus vinculis a Domino sit obligatus, intelligit. Et quamquam sacerdo-*

Concil. Tom. 7.

K

tem Domini reperendum putat, qui eius imperitiæ a-
 mentiaque consentiat, diu apud nos incertum fuit, quid
 in ipso catholicis displiceret. Et cum fratris nostri Flauia-
 ni nullas literas sumeremus, ipse autem scriptis suis Ne-
 storianam hæresim repullulare quereretur; non plene
 potuimus discere, vnde procederet, vel quo tenderet
 tam dolosa causatio. Sed postquam gestorum ad nos epi-
 scopalium documenta perlata sunt, omnia illa, quæ fal-
 lacium querelarum velamine tegebantur, quam essent
 detestanda, patuerunt. Et quia clementissimus impera-
 tor, pro beneuolentia ac pietate animi sui, de statu huius,
 qui ante honorabilis videbatur, diligentius voluit iudi-
 cari, atque ob hoc indicendum credidit episcopale Con-
 cilium, per fratres nostros Iulianum episcopum, & Re-
 natum presbyterum, sed & filium meum diaconem Hi-
 larium, & quos ex latere meo vice mea misi, ad fratrem
 nostrum Flavianum sufficientia pro qualitate causæ scri-
 pta direxi, quibus & vestra dilectio, & ecclesia vniuersa
 cognoscat, de antiqua & singulari fide, quam indoctus
 impugnator incessit, quid diuinitus traditum teneamus,
 & quid incommutabiliter prædicemus. Quia tamen non
 debemus partes miserationis omittere, congrua modera-
 tione credidimus sancendum, vt si condemnatus presby-
 ter plena satisfactione corrigitur, sententia, qua obstrictus
 est, relaxetur. Si vero in eodem insipientiæ suæ luto iacere
 delegerit, statuta permaneant, & cum eis habeat sortem,
 quorum est secutus errorem. Data Idibus Iunii, Asterio
 & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XX.

LEONIS PAPÆ I.

AD FLAVIANVM EPISCOPVM.

Catholicum incarnationis dogma contra Eutychen de-
 fendendum: ipsi, si resipuerit, indulgendum monet.

Flauiano dilectissimo fratri, Leo episcopus.

PROFECTIS iam nostris, quos ad vos in fidei causâ
 direximus, per filium nostrum Basilium diaconem
 scripta tuæ dilectionis accepimus, quibus merito pa-

*indidi-
sti, rum de negotio communis sollicitudinis * indidiffes, quoniam & gesta ante delata, de omnibus nos sufficienter instruxerant, & ad familiarem interrogationem idoneus erat sermo prædicti, per quem nunc alloquia reddentes, dilectionem tuam per Dei gratiam, in qua fidimus, cohortamur, vtentes verbis apostolicis, atque dicentes: *In nullo terreamini ab aduersariis, quæ est illis causa* Philip. 1. *perditionis, vobis autem salutis.* Quid enim tam exitiabile, quam negata veritate incarnationis Christi, omnem spem salutis humanæ velle dissoluere? & Apostolo contraire dicenti manifeste: *Magnum est pietatis sacramentum,* 1. Tim. 3. *quod manifestatum est in carne?* Quid tam gloriosum, quam contra inimicos natiuitatis & crucis Christi pro fide euangelica dimicare? De cuius purissimo lumine, inuictaque virtute, datis iam ad tuam dilectionem literis, quid in nostro esset corde patefecimus: ne de illis, quæ secundum doctrinam catholicam didicimus & docemus, aliquid inter nos videri possit ambiguum. Quia vero tam valida, & tam clara sunt testimonia veritatis, vt nimis cæcus nimisque obduratus habendus sit, qui ad coruscationem lucis atque rationis non confestim se a tenebris falsitatis excusserit: ad curandam imperitorum insaniam, etiam patientiæ volumus adhibere medicinam, vt paternas increpationes hi, qui in senectute carnis suæ mente sunt paruuli, discant obedire maioribus. Ac si deposita imperitiæ suæ vanitate resipiscunt, omnique errore damnato fidem veram singularemque suscipiunt, misericordia eisdem episcopalis beneuolentiæ non negetur, mansuro iudicio, quod præcessit, si impietas merito condemnata, in sua prauitate persistit. Data decimo Kalendas Augusti, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

Miratur quod suis literis non responderit, petitque
vt de rébus gestis se faciat certiozem.

Leo episcopus, Flauiano episcopo.

AVGET sollicitudinem nostram taciturnitas tua, qui
iam diu nulla dilectionis tuæ scripta suscepimus, cum
nos curarum tuarum participes, pro fidei defensione so-
liciti, frequenter per occasiones idoneas ad dilectionem
tuam literas miserimus, vt adhortationum nostrarum
consolationibus te iuuaremus, vt aduersariorum stimulis
pro fidei defensione non cederes, cum laboris tui parti-
cipes nos probares. Olim ad fraternitatem tuam nostros
credimus peruenisse, per quos, plenius scriptis, man-
datisque nostris instructum te esse retines, & Basilium
ad te (vt volueras) ipsi remisimus. Nunc, ne aliqua præ-
termissum occasione te crederes, per filium nostrum ho-
norablem & amabilem nobis virum Esitium, hanc pagi-
nam dedimus, vt tota celeritate ad scripta nostra respon-
deas, nosque subinde de tuis actibus, nostrorumque, &
de totius causæ absolute facias certiores: vt sollicitu-
dinem, quam nunc pro fidei defensione gerimus, prospe-
rioribus nuntiis molliamus. Data tertio Idus Augusti,
Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXII.
LEONIS PAPÆ I.
AD CONSTANTINOPOLITANOS.

Vt profana iudicantur in hac epistola Concilii Ephesini secundi acta, & impenditur consolatio Constantinopolitanis pro destitutione pontificis sui Flauiani.

Leo episcopus, & sancta Synodus, quæ in urbe conuenit, clero, honoratis, & plebi consistenti apud Constantinopolim, dilectissimis filiis, in Domino salutem.

IN notitiam nostram, quæ Ephesi contra opinionem omnium sunt acta, perlatis. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 22.*

EPISTOLA XXIII.
LEONIS PAPÆ I.
AD CLERVM ET PLEBEM
CONSTANTINOPOLITANÆ VRBIS.

Commendat eos quod Ephesino Conciliabulo reluctati sint. Catholicam fidem de incarnatione exponit, & vt agant cum imperatore, de conuocando Concilio, monet.

Leo episcopus, & sancta Synodus, quæ in urbe Roma conuenit, clero, honoratis, & plebi consistenti apud Constantinopolim.

LICET de his, quæ in Concilio sacerdotum apud Ephesum gesta memorantur, multus nos mœror afficiat. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 23.*

LEONIS PAPÆ I.
EPISTOLA XXIV.
LEONIS PAPÆ I.
AD THEODOSIVM AVGVSTVM.

Rogat illum, speciale Concilium in Italia fieri, & in nullo alio loco, eo quod contraria Canonibus facta sit Synodus Ephesina, & in ea acta iudicantur illegitima, nec rite facta.

Gloriosissimo & clementissimo Theodosio Augusto, Leo episcopus.

Hæc epistola fragmentum quoddam esse videtur proxime sequentis epistolæ.

OLIM & ab initio in Conciliis celebratis tantam nos percepimus a beatissimo Petro apostolorum princeps fiduciam. *Vide reliquum in Conc. Calchedonensi, parte 1. epist. 20.*

EPISTOLA XXV.
LEONIS PAPÆ I.
AD THEODOSIVM AVGVSTVM.

De sancta Synodo Ephesina, in qua Eutychetis hæresis quorundam episcoporum pravo intellectu adiuta est: unde hortatur eundem Augustum, ut priscae fidei constitutio ab eis non violetur, sed Dei sacerdotes totius orbis adunentur.

Leo episcopus, & sancta Synodus, quæ in urbe Roma convenit, Theodosio semper Augusto.

LITERIS clementiæ vestræ. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 19.*

EPISTOLA XXVI.
LEONIS PAPÆ I.
AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Contra eandem secundam Synodum Ephesinam, ut eius errores in alia Synodo retractentur.

Leo episcopus, & sancta Synodus, quæ in urbe Roma convenit, Pulcheriæ Augustæ.

Si epistolæ, quæ pro fidei causâ per nostros clericos directæ sunt. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 21.*

EPISTOLA XXVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD FLAVIANVM CONSTANTINOPOLITANVM
EPISCOPVM.Dolet Flauiani incommoda, & pro communi fidelium
causa nihil ait a se prætermitti.*Flauiano carissimo fratri, Leo episcopus.*

QVÆ & quanta dilectio tua pro catholicæ fidei defen-
sione patiatur. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi,
parte prima, epistola 8.*

EPISTOLA XXVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD FAVSTVM ET CETEROS ARCHIMANDRITAS
CONSTANTINOPOLITANOS.Adhortatur eos ad constantiam in omni bono, maxime
fidei & caritatis, & detestatur acta secundi
Concilii Ephesini.*Leo episcopus & sancta Synodus, quæ in vrbe Roma conuenit,
Fausto, Martino, Petro, & Magno, & Helix presbyteris, &
archimandritis Constantinopolitanis, dilectissimis filiis in Do-
mino salutem.*

QVAMVIS ea quæ ad Constantinopolitanam ecclesiam
scripsimus, solitudinem deuotionis vestræ latere
non possunt, tamen etiam specialibus dilectionem vestrã
literis cohortandam esse credidimus; vt memores sanctæ
professionis vestræ, quæ proprie in fide & caritate cõsistit,
omnia scandala, quæ contra pacem ecclesiæ orta sunt, a
vestris cordibus repellatis, beati Apostoli sententiam pia
mente retinentes: *Si quis vobis euangelix auerit præter id quod Galat. 1.*
accepistis, anathema sit, & custodientes vnitatem cum fratre
nostro Flauiano episcopo, quem ad tempus Dominus
permisit impiorum factione tentari, vt probatum sibi sa-
cerdotem suum perseuerantiæ merito faceret clariorem.
Hæ autem perturbationes, necesse est, vt auxiliante Dei
gratia, celeriter destruantur, & omne, quod reprobum
est, ab ecclesiæ puritate, quæ nec maculam nec rugam *Ephes. 3.*

recipit, respuatur, maxime cum ab infana imperitia in hoc vsque proruptum sit, vt contra sacramentum salutis humanæ, incarnationis Domini nostri Iesu Christi veritas denegetur: atque antiquæ fidei prædicator atque defensor, quia non acquieuit blasphemis, quas olim sancti patres nostri in multis hæreticis damnauere, subiiciatur iniuriis: in quo vtique omnium Domini sacerdotum reuerentia caditur, & vniuersa corporis Christi membra pulsantur: sed quia gloriosum nobis est, quidquid nos pati Deus voluerit, & pro veritate tolerare, in consortium vos patientiæ paternis exhortationibus aduocamus, vt per dilectionem vestram omnibus Deo seruientibus, quæ scripsimus, innotescant, & inimicis euangelii resistentes, nec pastoris vestri dilectionem nec vnitatem catholicæ fidei deseratis. Quoniam ea, quæ in Epheso nuper contra iustitiam, vel Canonum disciplinam, per vnius hominis ^{*potentiam} impudentiam gesta sunt, nulla catholicæ fidei ratio rata esse permittit. Data octauo Idus Octobris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANASTASIVM EPISCOPVM

THESSALONICENSEM.

Gratulatur Anastasio, quod ab Ephesina Synodo, dum Flauiano episcopo vis illata fuit, abfuerit: in vnitatem fidei eum confirmat, & ad eam propugnandam hortatur.

*Leo episcopus urbis Romæ, dilectissimo fratri
Anastasio episcopo.*

QUANTVM relatione Hilarii diaconi nostri cognouimus, magnum facinus Alexandrino episcopo auctore vel executore commissum est: vt dum in fratrem nostrum Flavianum veteres æmulationes & odia priuata defæuiunt, nec innocentiæ probatissimi sacerdotis, nec Christianæ fidei parceretur. Vnde multum dilectioni tuæ congratulamur, quod te, ad illam Synodum ire cupientem, opportunis obstaculis manus diuina ^{*deni-} obtinuit: ne abstentur ^{nuit:} procul dubio a tanto scelere, indignis iniuriis subiaceres,

ceres, & furori impio, militibus (quantum didicimus) armisque suffulto, contraire non posses. Quia ergo prorupit in apertum perfidia quæ latebat, & in nefandissimam hæresim vnus imperitissimi senis asseclæ transferunt, tempus probationis nostræ debemus agnoscere, & contra impetus aduersantium, munitionibus cælestibus freti, incommutabilis animi constantiam præparare. Scimus, frater carissime, quia sacramento magnæ pietatis suæ aderit diuina protectio. Si quid igitur fraternitati tuæ de impiis constitutionibus fuerit ingestum, protestamur pariter ac monemus, ne vel in damnationem fratris infantis, vel in receptione nefarii dogmatis consensum tui cordis immisceas. Maior est enim, qui in nobis est, quam qui aduersus nos. Annitere potius, quantum te ipse naturæ nostræ susceptor & glorificator adiuuerit, vt omnium fratrum nostrorum corda confirmes. Nobis enim ab euangelio generationis, & mortis, ac resurrectionis Domini nostri Iesu Christi nullatenus recedentibus, definitissimum est, in nostræ communionis numero non futuros eos qui conantur antiqua catholicæ fidei fundamenta conuellere. Data tertio Idus Octobris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXX.

LEONIS PAPÆ I.

AD IULIANVM EPISCOPVM.

Ex iis quæ in Ephesina Synodo gesta fuerunt, summo dolore ait se affectum: rectam fidem esse retinendam, & a latore, quæ disposuerit, cogniturum.

Leo Romanæ ecclesiæ episcopus, Iuliano fratri & coepiscopo salutem.

COGNITIS quæ apud Ephesum vnus hominis præsumptione sunt gesta, magno quidem dolore affecti sumus de his quæ impie furiosèque commissa sunt: sed ad Dominum nostrum animos dirigentes, multam fiduciam ab ipsa, quam sequimur, veritate concipimus, non omittentes omnia agere, quæ auxiliante Dei gratia credimus profu-

Concil. Tom. 7.

L

tura. Tenendum ergo nobis est, quod tenemus, & fauente vnus turbini procella, serenissima fidei est amplectenda tranquillitas: donec radios suos veritas per vniuersa diffundat, & caliginem infidelitatis consumat. Quæ autem disposita sunt, per latoris sermonem agnosces. Data tertio Idus Octobris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXXI.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Lætatur literis Pulcheriæ, quantum ipsa ab hæresibus abhorreat, cognouisse, & ad fidem defendendam hortatur.

Leo episcopus, Pulcheriæ Augustæ.

Anno Christi 452. qui fuit annus pontificatus S. Leonis II. fuit scripta hæc epistola, similiter & sequentes.

Matth. 28.

GAVDERE me plurimum, & exultare in Domino, pietatis tuæ scripta fecerunt: quibus euidenter ostenditur, quantum catholicam diligas fidem, & quantum hæreticum detesteris errorem. Hæresis quippe est nimis impia, & euangelio veritatis inimica, quæ non portionem aliquam lædere, sed ipsa Christianæ religionis conatur fundamenta conuellere: negans sempiterni Patris filium sempiternum de vtero beatæ Virginis matris veram carnem nostræ sumpsisse naturæ, & eos damnatione percellens, qui ab euangelica & apostolica fide nullo deduci errore potuerunt, illudque frustra prætendens, quod Nicænæ Synodi fidem teneat, cuius eum constat esse alienum, gloriosissima Augusta. Vnde quia non deserit ecclesiã suam diuina protectio, dicente Domino: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi*, eodemque opere & tempore spiritus Dei & clementiæ vestræ sollicitudinem, & curam nostri cordis accendit, vt de remediis procurandis eadem vtrique cuperemus; & quæ prius poposci, nunc quoque instantius peto, maiore vtens fiducia deprecandi, posteaquam præsidium venerandæ exhortationis accepi, sperans ad futuram misericordiam Dei, vt cooperante clementia vestra, pestiferi erroris possit mor-

bus auferri: vt quidquid, ipso inspirante atque auxiliante, potuerit salubriter fieri, cum vestræ fidei laude peragatur: quoniam res humanæ aliter tutæ esse non possunt, nisi quæ ad diuinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat auctoritas. 23. quest. 35. Res autem omnes. Data decimosexto Kalendaris Aprilis, Valentiniano Augusto septies & Auieno viris clarissimis consulibus, æra 488.

EPISTOLA XXXII.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM ET FAVSTVM PRESBYTEROS.

De damnatione secundi Ephesini Concilii.

Leo episcopus Marciano Faustoque presbyteris.

BONORVM operum, & spiritalium studiorum Deum auctorem esse, non dubium est: qui quorum incitat mentes, adiuuat actiones. Quod nobis præsentis experimento euidenter apparuit. Siquidem inter discretarum spatia longinqua regionum, vnum sumpserunt corda nostra consilium, vt quod a nobis desiderabatis, eo vobis tempore, quo epistolæ vestræ mittebantur, occurreret, si tamen dilectioni vestræ tradi scripta nostra potuere, quæ non solum apostolicæ sedis auctoritate, sed etiam sanctæ Synodi, quæ ad nos frequens conuenerat, vnanimitate directæ sunt, vt in his, quantam curam totius ecclesiæ habeamus, appareat; hortando scilicet omnium fidelium mentes, & clementissimorum principum præsidia ad defensionem fidei postulando, quorum pios & catholicos animos non diffidimus opem atque auctoritatem suam iustis petitionibus præstituros; quo citius, auxiliante Domino, pernicioza hæresis, & dudum sanctorum patrum auctoritate damnata, quæ & nuper Ephesi male adiuta est, auferatur. Interim vero det operam (quantum fieri potest) vestra dilectio, vt omnibus ecclesiæ filiis innotescat quod contra impium sensum, secundum doctrinam euangelicam & apostolicam, prædicamus. Quia licet plene, quæ semper fuisset atq; esset catholicorum sententia, scripserimus, tamen nunc quoque ad confirmandas omnium mentes, non parum exhortationis addidimus. Memor

Concil. Tom. 7.

L ij

enim sum, me sub illius nomine ecclesiæ præsidere, cuius a Domino Iesu Christo est glorificata confessio, & cuius fides omnes quidem hæreses destruit, sed maxime impietatem præsentis erroris expugnat: & intelligo mihi aliud non licere, quam ut omnes conatus meos ei causæ, in qua vniuersalis ecclesiæ salus infestatur, impendam. Ne autem aliqua negligentia occasione scripta nostra ad vos non potuerint peruenire, exemplaria eorundem nunc mittenda credidimus, ut nullo modo fidei, quam defendimus, prædicatio vestræ notitiæ subtrahatur. Data decimo sexto Kalendas Aprilis, Valentiniano Augusto septies & Auieno viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXXIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD THEODOSIVM AVGVSTVM.

Ut id, quod de incarnatione filii Dei ab Anatolio Constantinopolitano episcopo prædicatur, agnoscat, & vniuersale Concilium in Italia fiat.

Leo episcopus Theodosio semper Augusto.

OMNIBVS quidem vestræ pietatis epistolis. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 32.*

EPISTOLA XXXIV.

LEONIS PAPÆ I.

Missos a se legatos commendat.

Leo episcopus, Fausto, Marciano, Petro, Manuelli, Iob, Antiocho, Viuantiaco, Abrahamo, Theodoro, Pientio, Eusebio, Helpidio, Paulo, Asterio & Charaso presbyteris & archimandritis, & Iacobo diacono & archimandrite. ^{*Carose}

CAUSA fidei, in qua salus Christiana consistit, multa me solitudine laborare compellit, metuentem, ne prauitas, quæ in suis fuerat amputanda principiis, processu temporis & perniciosior fiat & latior. Nam cum clementissimus imperator talia ad nos scripta direxerit, quibus solitudinem suam pro pace vniuersalis ecclesiæ demon-

straret, ipse Constantinopolitanus episcopus, & hi qui eundem consecrarant, præter id quod ad ordinationem noui antistitis pertinebat, nihil nobis de compressis vel abdicatis erroribus indicarunt, quasi in illa ecclesia nullum scandalum, nulla extitisset offensus, aut non hinc præcipue fuerit ordinati meritum demonstrandum, si aliena a se, quæ catholicorum sensibus sunt aduersa, docuisset. Ne ergo (quod inter longinquas regiones accidere solet) in nimias dilationes tenderent veritatis examina, fratres & coepiscopos nostros Abundium & Asterium, sed & Basiliū & Senatorem presbyteros, probatissimos viros, ad piissimum principem cum sufficienti paternarum auctoritatum instructione direximus. Quos in omnibus, fratres carissimi, diligentia ac sollicitudine vestra cupimus adiuuari, vt impietas, quæ cæcis ausibus in exitalia abrupta processit, simplices quosque decipiendi vltius non habeat potestatem, cum aptiore medicina etiam illis cupiamus per correctionis remedia subueniri, qui aut imperitia sunt lapsi, aut errore traducti. Et ideo vos, qui iustificamini per fidem, qui catholicam diligitis veritatem, & de singulari sacramento salutis humanæ per Spiritum sanctum estis edocti, collaborate nobiscum, & quanta potestis deuotione id agite, vt falsitate destructa, & fidei soliditate defensa, secura per totum mundum Dei pace potiamur. Data decimosexto Kalendas Augusti, Valentiniano Augusto septies & Auieno viris clarissimis consulis.

EPISTOLA XXXV.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Pro his quæ superius Theodosium Augustum postulauit.

Leo episcopus Pulcheriæ Augustæ.

GAVDEO fidei clementiæ vestræ, quod religiosum studium dignanter impenditis, vt pax ecclesiastica renouetur, quæ quorundam dissensionibus videbatur esse turbata. Debetur enim hoc vestræ specialiter gloriæ, vt ablatis omnibus scandalis, quæ contra catholicam

fidem inimicus excitauerat, vna eademque sit per totum mundum confessio veritatis: quæ facilius certiusque reparabitur, si prauorum sensuum nulla semina, nulla vestigia relinquuntur. Quod tamen mearum partium est, præterire non debeo, vt scilicet, quid de incarnatione filii Dei a Constantinopolitano episcopo teneatur, agnoscam, præsertim cum in ordinatione ipsius plura præcesserint, taliaque ad nos debuerit scripta dirigere, quæ illum a contagione huius, qui nuper emerfit, erroris alienum euidenter ostenderent. Optans itaque securam cum eo habere concordiam, gratiamque illi fraternæ caritatis impendere, scribere ei interim distuli; non dilectionem negans, sed manifestationem catholicæ veritatis expectans. Simplex enim est absolutumque, quod posco, vt remoto longarum disputationum labore, sanctæ memoriæ Cyrilli Alexandrini episcopi epistola, quam ipse ad Nestorium miserat, acquiescat, in qua & errorem Nestorii arguit, & fidem Nicænæ definitionis exposuit, & epistolæ meæ, quæ ad sanctæ recordationis Flavianum episcopum est directæ, consentiat. Quibus vigilanter inspectis, Constantinopolitanus antistes repudiandum sibi, quod ausus est contra puram & singularem fidem imperita insipientia definire, incunctanter agnoscat, quia & mea, & sanctorum patrum de incarnatione Domini concors per omnia & vna confessio est. Quam si quis existimauerit non sequendam, ipse se a compage catholicæ vnitatis abscindet: cum tamen nos, vt in integrum omnia reuocentur, optemus. Ad effectum vero salubrium dispositionum velocius obtinendum, fratres & coepiscopos meos, Abundium & Asterium, sed & Basilium & Senatorem presbyteros, probatissimos viros nisi, qui clementiæ vestræ formam fidei, quam secundum doctrinam venerabilium patrum prædicamus, offerrent, & remotis circumlocutionibus, quibus obscurari veritas solet, quid de incarnatione filii Dei a totius orbis probatis sacerdotibus defensum fuisset, ostenderent. Quos post diuinam gratiam, sancto vestræ pietatis auxilio dignum est adiuuari, ne in totius ecclesiæ perturbationem imprudens procedat contentio; cum correctione adhibita, omnes oporteat in vnius confessionis redire concordiam. A qua si for-

fitan ab aliquibus discrepatur, vniuersale Concilium sacerdotum haberi intra Italiam, clementia vestra annuente, iubeatur: quo remota arte fallendi, tandem pateat, quid altiore tractatu aut coerceri debeat aut sanari. Data tertiodecimo Kalendas Augusti, Valentiniano Augusto septies & Auieno viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XXXVI.
LEONIS PAPAË I.

AD *MARTINVM PRESBYTERVM.

*MARTINVM
*CIVEM

Gratulatur ei, quod a recto catholicæ fidei sensu non deflexerit.

Leo episcopus Martino presbytero.

GRATIAS agimus Deo, & multam fiduciam piæ exultationis accepimus, cum dilectionem tuam & catholicam fraternitatem ita spiritu fidei vigere cognoscimus, vt cordibus vestris nihil infirmitatis hæretica possit inferre tentatio: ad quam diuinitus destruendam, nec defuit (vt scitis) sollicitudo nostra, nec deerit, donec omnipotentis dextera omnia diaboli arma confringat. Cui ob hoc aliquid audere permittitur, vt a fidelibus Christi gloria maiore vincatur. Si quid autem difficultatum interuenit aut morarum, cum æquanimitate tolerandum est: quoniam vbi veritas est magistra, nunquam desunt diuina solatia, fratres carissimi. Quamuis ergo magna locorum interualla nos diuidant, vnitate tamen fidei vobiscum sumus, toto corde Iesum Christum Dominum nostrum verum Deum & verum hominem confitentes, nulla in vobis detrimenta perpetimur, cum de vestræ professionis concordia gloriamur: tantum vt sit, auxiliante Domino, constantia perseverans, dicente Apostolo: *Vobis enim datum est pro Christo, non solum vt in eum credatis, sed etiam vt pro illo patiamini.* Philip. 1. Ad quam fortitudinem sanctarum mentium roborandam, fratres nostros, atque legatos, quos pro apostolicæ fidei libertate direximus, & quos dudum apud vos esse confidimus, plurimum credimus profuturos, cum totius actionis nostræ didiceritis affectum, & curam vestram atque consilium operi iunxeritis. De qua re non

neceſſe eſt nunc latius ſcribere, cum iam per ſupradictos ſufficientes epiſtolas miſerimus, quibus abundantiffime omnis catholica fraternitas inſtruatur. Diuinæ erit virtutis & gratiæ, vt Dei filius, qui naturam humani generis ſuam fecit, amplius quam videmus, aut ſapimus, magnum pietatis ſuæ aſſerat ſacramentum, quod impia temeritas ſibi quidem fraudauit, ſed reſtis cordibus non potuit. Data Idibus Septembris, Valentiniano & Auieno viris clariffimis conſulibus.

EPISTOLA XXXVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM RAVENNATEM EPISCOPVM.

De his, qui de captiuitate redeuntes, incertum habent vtrum ante captiuitatem baptiſma conſecuti ſint.

- I. *De paruulis qui in captiuitate deuenierint, & baptiſmum non reminiſcuntur ſe conſecutos.* II. *Vt ab hereticis baptizatus, per impositionem manus Spiritum ſanctum accipiat.*

Leo epiſcopus, Leoni epiſcopo Rauennati ſalutem.

Anno Chriſti 453. qui fuit annus pontificatus S. Leonis II. ſcripta fuit hæc epiſtola & 4. ſequentes.

FREQVENTER quidem in diuerſarum ambiguo quaſtionum titubantia fratrum corda, Spiritu Dei inſtruite, ſolidauimus, reſponſionis formam vel ex ſanctarum ſcripturarum diſciplinis, vel ex patrum regulis colligentes. Sed nuper in Synodo nouum & inauditum antea genus conſultationis exortum eſt.

I.

Nam quorundam fratrum ſuggeſtione comperimus, aliquos captiuorum ad ſedes ſuas, libertatemque redeuntes, qui ſcilicet in captiuitatem illa ætate peruenerint, quæ nullius rei firmam poterat habere notiſiam, remedium quidem implorare baptiſmi: ſed vtrum eiufdem myſterii ante ſacramenta perceperint, infantia inſcientia non poſſe ſe reminiſci: & ideo ſub hoc latentis recordationis incerto, animas ſuas in diſcrimen adduci, dum ſub ſpecie cautionis negatur hiſ gratia, quæ ideo non impenditur, quia putatur impenſa. Cum itaque tribuere talibus dominici

dominici sacramenta mysterii, non immerito quorundam fratrum formido dubitaret, in synodali (vt diximus) cœtu formam huiuscemodi consultationis accepimus, quam diligentius discuti, & pro vniuscuiusque sensu sollicita volumus ratione tractari, quo ad veritatem, adhibita cognitione multorum, certius peruenire possemus. Eadem ergo, quæ in sensum nostrum diuina inspiratione venerunt, frequens etiam fratrum firmavit assensio. In primis itaque providere debemus, ne, dum speciem quamdam cautionis tenemus, damnum regenerationum incidamus animarum. Quis enim ita sit suspicionibus suis deditus, vt verum esse definiat, quod omni manifestatione cessante, ex opinione ambigua suspicatur? Cum itaque baptizatum se nec ille recordetur, qui regenerationis est cupidus, nec alter attestari de eo possit, quod nesciat consecratum; nihil est in quo peccatum possit obrepere, cum in hac parte conscientia sua nec ille reus sit qui consecratur, nec ille qui consecrat. Scimus quidem inexpiabile esse facinus, quoties iuxta hæreticorum damnata a sanctis patribus instituta, cogitur aliquis lauacrum, quod regenerandis semel tributum est, bis subire, apostolica reclamante doctrina, quæ nobis vnam prædicat in trinitate deitatem, vnam in fide confessionem, vnum in baptisate sacramentum. Sed in hoc nihil simile formidatur, quoniam non potest in iterationis crimen deuenire, quod factum esse omnino nescitur. Atque ideo, quoties persona talis inciderit, sollicita primum examinatione discutite, & longo tempore, nisi forte supremus finis immineat, indagate, vtrum nemo sit penitus qui testimonio suo iuuare possit ignorantiam nescientis. Et cum constiterit hunc, qui baptismatis indiget sacramento, sola inaniter suspitione prohiberi, accedat intrepidus ad consequendam gratiam, cuius in se nullum scit esse vestigium. Nec vereamur huic salutis ianuam aperire, quam nunquam ante docetur ingressus.

II.

Quod si ab hæreticis baptizatum quempiam fuisse constiterit, erga hunc nullatenus sacramentum regenerationis iteretur: sed hoc tantum, quod ibi defuit, conferratur, vt per episcopalem manus impositionem virtutem

Concil. Tom. 7.

M

sancti Spiritus consequatur. Quam rem, frater carissime, ideo generaliter ad omnium vestrum volumus peruenire notitiam; ne, dum plus iusto metuitur, misericordia Dei saluari cupientibus denegetur. Data nono Kalendas Nouembris, consulatu Marciani Augusti.

EPISTOLA XXXVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Literas a Marciano missas se accepisse dicit: de hoc gratias agit, & per legatos scripsisse significat.

Leo episcopus Marciano semper Augusto.

LITERAS pietatis vestræ accepisse me gaudeo, & ad significationem totius prosperitatis pertinere cognosco, cum sermones vestri vos faciant integritate securos. Quantas itaque clementiæ vestræ gratias referamus, non ex verbis nostris, sed ex beneficiis vestris, quæ ecclesiæ contulistis, agnoscite: non ambigentes, qualem illum retributorem in omnibus habeatis, pro cuius estis tam pia religione solliciti, & qui vos (vt res ipsa demonstrat) ad hoc vt fides catholica ab insidiis inimicorum suorum defenderetur, elegit. Hæc a me nunc breuiter per fratris mei Anatolii clericos pietas vestra dignanter accipiat. Pleniora autem de omnibus, quæ ad curam meam pro statu ecclesiarum, & concordia pertinent Domini sacerdotum, per legatos nostros scripta direximus. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XXXIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Gratias agit, quod Nestorianam & Eutychianam hæresim fidei defensione destruxerit.

Leo episcopus urbis Romæ, Pulcheriæ Augustæ.

QUOD semper de sancta pietatis vestræ mente præsumpsimus, id plenissime experiendo cognouimus, Christianam fidem, quamuis diuersis prauorum appeteretur insidiis, vobis tamen præsentibus, & in defensionem eius a Domino præparatis non posse turbari. Non enim Deus aut suæ misericordiæ sacramentum, aut vestri laboris deserit meritum: quo dudum subdolum sanctæ religionis hostem ab ipsis visceribus ecclesiæ depulistis, cum hæresim suam tueri impietas Nestoriana non potuit, quia non fefellit famulam & discipulam veritatis, quantum simplicibus infunderetur veneni per illa loquacis hominis colorata mendacia. De quo virtutum agone processit, vt per sollicitudinem vestram ea, quæ per Eutychen diabolus molitus est, non laterent, & qui sibi singulas partes geminæ impietatis elegerant, vna catholicæ fidei virtute procumberent. Secunda ergo hæc vobis de perempto Eutychetis errore victoria est; quem, si quid sani cordis habuisset, dudum in auctoribus suis perculsum, olimque prostratum, facile potuerat declinare, ne de sepultis cineribus rediuiua tentaret incendia commouere, vt in eorum transfret consortium, quorum secutus esset exemplum, gloriosissima Augusta. Libet igitur exultare cum gaudio, & pro vestræ clementiæ prosperitate, digna Deo vota persoluere: qui tibi per omnes mundi partes, in quibus Domini euangelium prædicatur, duplicem iam & palmam contulit, & coronam. Clementia igitur vestra agnoscat omnem Romanam ecclesiam de vniuersis fidei vestræ operibus plurimum gratulari: siue quod legationem nostram pio per omnia adiuuistis affectu, & quod sacerdotes catholicos, qui de ecclesiis suis iniusta fuerunt eiecti sententia, reduxistis: siue quod reliquias sanctæ me-

Concil. Tom. 7.

M ij

moriæ Flauiani innocentis & catholici sacerdotis ad ecclesiam (cui bene præfuit) fecistis cum honore debito reuocari. In quibus vtique omnibus gloriæ vestræ multiplicatur augmentum, dum & sanctos pro suis meritis veneramini, & ab agro dominico spinas & tribulos vultis auferri. Quosdam sane episcopos de his qui rebus impiis videntur præbuisse consensum, reconciliationem repositere, & catholicorum communionem desiderare, tam nostrorum, quam fratris & coepiscopi mei Anatolii, cui testimonium ferre dignamini, relatione cognouimus: quorum desideriis sic præbemus effectum, vt correctis, & quæ male sunt facta propria subscriptione damnantibus, participata nostrorum (quos misimus) cura cum supradicto episcopo, pacis gratia tribuatur: quia deuotionis vtrumque est Christianæ, vt & pertinaces veritas iusta coerceat, & conuersos caritas non repellat. Quia vero nouimus, quantum piæ sollicitudinis catholicis sacerdotibus mansuetudo vestra dignetur impendere, indicandum esse curauimus, fratrem & coepiscopum nostrum Eusebium nobiscum degere, & nostræ communionis esse consortem, cuius commendamus ecclesiam, quam dicitur vastare, qui illi iniuste asseritur subrogatus: illud etiam a vestra pietate poscentes, quod vos spontaneo facere non dubitamus arbitrio, vt tam fratrem & coepiscopum meum Iulianum, quam Constantinopolitanos clericos, qui sanctæ memoriæ Flauiano fidelibus officiis adhæserunt, ea, qua debetis, gratia faueatis. De omnibus vero pietatem vestram per nostros, quid fieri aut declinari deberet, instruximus. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XL.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANATOLIVM CONSTANTINOPOLITANVM

EPISCOPVM.

I. De fide eius, scriptis missis, probata.	I. De nominibus hereticorum ad altare non recitandis.
II. De his qui metu turbati in heresim lapsi sunt, vt, si conuersi	III. De nominibus hereticorum ad altare non recitandis.

IV. *De commendatione Iuliani qui Flauiano episcopo fide adha-*
episcopi, vel eorum clericorum, serunt.

Leo episcopus, Anatolio episcopo.

I.

GAUDEMV S in Domino, & in dono gratiæ ipsius gloriamur, quia sicut dilectionis tuæ literis, & fratrum nostrorum, quos Constantinopolim miseramus, relatione cognouimus, sequacem te euangelicæ eruditionis ostendis: vt per sacerdotis probabilem fidem merito præsumamus, quod tota ecclesia eidem credita, nec rugam cuiusquam sit erroris habitura, nec maculam, dicente Apostolo: *Despondi enim vos uni viro, virginem castam exhibere Christo.* Illa est enim virgo ecclesia, sponsa vnus viri Christi, quæ nullo se patitur errore vitari: vt per totum mundum vna nobis sit vnus castæ communionis integritas, in qua societatem tuæ dilectionis amplectimur, & gestorum, quæ sumpsimus, seriem necessariis (sicut oportuit) munitam subscriptionibus approbamus. Vt ergo inuicem dilectionis tuæ animus nostris confirmaretur alloquiis, filios nostros Casterium presbyterum, Patricium & Asclepiadem diaconos, qui ad nos tua scripta detulerunt, cum epistolis nostris post venerabilem diem festi paschalis remisimus: indicantes nos (vt supra diximus) de Constantinopolitanæ ecclesiæ pace gaudere, cui hanc curam semper impendimus, vt eam nulla velimus hæreticorum fraude violari.

II.

De fratribus vero, quos & epistolis tuis, & legatorum nostrorum relatione communionis nostræ cupidos esse cognouimus, eo quod doleant se contra potentiam, contraque terrores non tenuisse constantiam, sed alieno sceleris præbuisse consensum, cum ita eos formido turbasset, vt in damnationem catholici atque innocentis antistitis, & in receptionem detestabilis prauitatis trepido famularentur obsequio; illud quidem quod præsentibus & agentibus nostris constitutum est approbamus, vt suarum interim ecclesiarum essent communionem contenti: sed cum legatis nostris (quos misimus) participata tecum sollicitudine volumus disponatur, quatenus hi, qui plenis

1. quæst. 1.
In ecclesia
Dei quæ
corpus.

Rom. 8.

fatisfactionibus male gesta condemnant, & accusare magis se eligunt, quam tueri, pacis & communionis nostræ unitate latentur: ita vt digno prius anathemate, quæ contra fidem catholicam sunt recepta, damnentur. Ali- ter enim in ecclesia Dei, quæ corpus est Christi, nec ra- ta sunt sacerdotia, nec vera sacrificia: nisi in nostræ pro- prietate naturæ verus nos pontifex reconciliet, verus immaculati agni sanguis emundet. Qui licet in patris sit dextera constitutus, in eadem tamen carne, quam sum- psit ex virgine, sacramentum propitiationis exequitur, dicente Apostolo: *Christus Iesus, qui mortuus est, imo qui & resurrexit, qui est in dextera Dei, qui etiam interpellat pro no- bis.* Neque enim potest in aliquo benignitas nostra re- prehendi, cum satisfacientes recipimus, quos dolui- mus esse deceptos. Nec aspere igitur communionis no- stræ gratia deneganda est, nec temere largienda: quia sicut plenum pietatis est oppressis caritatem dominicam redhiberi, ita iustum est, omnia perturbationis auctori- bus imputari.

III.

De nominibus autem Dioscori, Iuuenalis, & Eusta- thii ad sacrum altare non recitandis, dilectionem tuam hoc decet custodire, quod nostri ibidem constituti fa- ciendum esse dixerint, quodque honorandæ sancti Fla- uiani memoriæ non repugnet, & a gratia tua Christianæ plebis animos non auertat. Nam iniquum nimis est atque incongruum, eos qui innocentes & catholicos sua perse- cutione vexarunt, sanctorum nominibus sine discretione misceri, cum damnatam impietatem non deserentes, ipsi se sua prauitate condemnent, quos conuenit, aut percel- li pro perfidia, aut laborare pro venia.

IV.

Fratrem vero & coepiscopum nostrum Iulianum, & clericos, qui sanctæ memoriæ Flauiano fidelibus officiis adhæserunt, dilectioni quoq; tuæ volumus adhærere: vt quem fidei suæ meritis viuere apud Deum nostrum noui- mus, in te sibi eum præsentem esse agnoscant. Illud quoq; dilectionem tuam nosse volumus, fratrem & coepiscopū nostrū Eusebiū, qui causa fidei multa discrimina, laboresq; tolerauit, nobiscum interim demorari, & in nostra nunc

communione persistere, cuius ecclesiam tua solitudine volumus esse defensam: ut nihil eodem absente depereat, & nullus ei in aliquo præiudicare præsumat, donec cum literarum nostrarum ad vos prosecutione perueniat. Et ut maior circa te vel nostra, vel totius Christianæ plebis affectio prouocetur, hoc quod ad dilectionem tuam scripsimus, in omnium volumus notitiam peruenire: ut qui Deo nostro deseruiunt, de confirmata apud te pace sedis apostolicæ gratulentur. De ceteris vero causis atq; personis dilectio tua literis, quas per nostros accipiet, plenius instruetur. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLI.

LEONIS PAPÆ I.

AD IULIANVM EPISCOPVM.

Gratulatur eum ex ærumnis pro fidei defensione perpeffis euasisse, utque seuerius agat cum his, qui nequeunt clementia resipiscere, monet.

Leo episcopus, Iuliano episcopo.

LITERAS fraternitatis tuæ per filios nostros Constantinopolitanos clericos, nuntias tuæ salutis accepi: quibus te magnis tribulationibus grauatum fuisse significas, cum utique non defuerit materia sollicitudini & laboribus, quæ inter procaces catholicæ fidei aduersarios, in hærentem veritati animum fatigaret, idque (ut scribis) fuerit animo, ut per occasionem necessitatis, & nobis te, & patriæ præsentares. Quod verum futurum speraueram, ut apertius omnium hæreticorum ambages tuo ore cognoscerem. Sed gratias Deo, quod ita incolumitas tua & ecclesiæ causa profecit, ut liberum tibi fuerit apud eos interim degere, quorum nobis probabilis consensus innotuit, sicut & fratris Anatolii scripta profitentur, & gesta, quæ apud ipsum coram nostris sunt confecta, demonstrant fratribus remeantibus. Ergo prædictis salutationibus vicissitudinem reddo, & ut contra falsitatis astutias perseverantem diligentiam teneas, fidenter exhortor, cum tibi ad hoc, & tuus animus, & nostra auctoritas suffragetur.

Quoniam licet de multis meliora indicata sint, quod scilicet doleant se deceptos, & damnata perfidia cum auctoribus suis, gratiam nostræ communionis exposcant, quod nos adeo libenter accepimus, reddituri his hanc, quam desiderant, communionem, cum promissa compleuerint: tamen quosdam persistere in sua obduratione cognouimus, quos oportet districtius comprimi, si nequeunt benignitate sanari. Ad quam rem nostros post diem venerabilem dirigemus, qui tecum participato consilio, ea quæ a nobis constituta fuerint, exequantur. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLII.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Illi pro conseruatione catholicæ fidei congratulatur.

*Leo episcopus Romanæ ecclesiæ, Marciano
semper Augusto.*

QVAMVIS per Constantinopolitanos clericos ad pietatem vestram ante rescripserim, sumptis tamen clementiæ vestræ literis per virum illustrem præfectum vrbis filium meum Tatianum, magnam materiam gratulationis accepi: quia studiosissimos vos ecclesiasticæ pacis agnoui. Cui sancto desiderio, digna æquitate conferitur; vt quem statum esse cupitis religionis, eundem habeatis & regni. Nam inter principes Christianos, Spiritu Dei confirmante concordiam, gemina per totum mundum fiducia roboratur: quia profectus caritatis & fidei vtrorumque armorum potentiam insuperabilem facit, vt propitiato per vnā confessionem Deo, simul & hæretica falsitas, & barbara destruat hostilitas, gloriosissime imperator. Aucta igitur per imperialem amicitiam spe cælestis auxilii, confidentius pietatem vestram pro sacramento salutis humanæ incitare præsumo, ne cuiusquam procaci impudentique versutia, quasi de incerto, quid sequendum sit, sinatis inquiri. Et cum ab euangelica apostolicaque doctrina ne vno quidem verbo liceat dissidere, aut aliter de scripturis diuinis sapere, quam

beati

beati apostoli & patres nostri didicerunt atque docuerunt, nunc demum indisciplinata moueantur & impie quaestiones, quas olim mox, vt eas per apta sibi corda diabolus excitauit, per discipulos veritatis Spiritus sanctus extinxit. Nimis autem iniquum est, vt per paucorum infipientiam ad coniecturas opinionum, & ad carnalium disceptationum bella, prouocemur: tamquam reparata disceptatione tractandum sit, vtrum Eutyches impie senserit, & vtrum impie Dioscorus iudicarit, qui in sanctæ memoriæ Flauiani condemnatione se perculit, & simpliciores quosque, vt in eandem ruinam prouoluerentur, impexit: quorum multis iam (vt cognouimus) ad satisfactionis remedia conuersis, & veniam de inconstanti trepidatione poscentibus, non cuiusmodi sit fides tenenda tractandum est, sed eorum precibus qualiter annuendum. Vnde piissimæ sollicitudini vestræ, quam de indicenda Synodo habere dignamini, per legationem, quæ confestim ad clementiam vestram, Deo annuente, perueniet, quidquid ad causæ utilitatem arbitror pertinere, plenius atque opportunius suggeretur. Data nono Kalendas Maii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

De directa vocis suæ legatione Constantinopolim pro Calchedonenſi Concilio faciendõ.

Leo episcopus Marciano Augusto.

PROPOSCERAM quidem a gloriosissima clementia vestra, vt Synodum quam ad reparandam orientalis ecclesiæ pacem, a nobis etiam petitam, necessariam iudicatis, aliquantisper differri ad tempus opportunius iuberetis: vt liberioribus ab omni perturbatione animis, hi quoque episcopi, quos hostilitatis metus detinet, conuenirent. Sed quia pio studio humanis negotiis diuina præponitis, & rationabiliter ac religioſe regni vestri viribus creditis profuturum, si nulla sit in sacerdotum sensibus dissonantia, nulla sit in euangelii prædicatione discordia: ego

Concil. Tom. 7.

N

etiam vestris dispositionibus non renitor, optans, vt omnium cordibus catholica fides, quæ non potest nisi vna esse, firmetur. A cuius integritate & Nestorius antea, & nunc Eutyches, diuersis quidem callibus, sed impietate non impari deuiauerunt: abominandi prorsus in persuasionibus suis, quas contra sincerum veri luminis fontem, de cœnosis lacubus diabolicæ falsitatis hauserunt. Prior itaque Synodus Ephesina Nestorium cum dogmate suo merito iusteque damnauit: & quisquis in illo errore persistit, ad nullius potest spem remedii peruenire. Sequens vero in prædicta ciuitate non potest vocari Concilium, quod in euersionem fidei fuisse constat agitatum: quodque vestra clementia amore veritatis, catholicis ad futura, aliud statuendo, cessabit, gloriosissime imperator.

Obtestatio
grauissima.

Vnde per ipsum Dominum nostrum Iesum Christum, qui regni vestri est auctor & rector, obtestor & obsecro clementiam vestram, vt in præsentis Synodo fidem quam beati patres nostri ab apostolis sibi traditam prædicarunt, non patiamini quasi dubiam retractari: & quæ olim maiorum sunt auctoritate damnata, rediuiuis non permittatis conatibus excitari. Illudque potius iubeatis, vt antiquæ Nicænæ Synodi constituta, remota hæreticorum interpretatione permaneant. Nec me quoque (vt voluit vestra clementia) ab illo credatis abesse Concilio, cum in his fratribus, quos direxi, id est, Paschasino & Lucentio episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, sed & fratre meo Iuliano, quem eorum volui esse participem, etiam mea sit æstimanda præsentia. Quos, auxiliante Christo, ita acturos esse confido, vt ea quæ Domino nostro placeant, decernantur, accedente pietatis vestræ studio, quod & paci profit religionis, & custodia veritatis. Data sexto Kalendas Iunii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Inter cetera, pro defensione fidei imperatori gratulatur.

Leo episcopus Marciano Augusto.

MVLTAM mihi fiduciam scribendi ad clementiam vestram, & literæ vestræ, quas veneranter accepi, & coepiscopi mei reuertentes a Constantinopoli præbuerunt, non sola assertione verborum, sed ipsis iam operum effectibus demonstrantes, ad defensionem catholicæ fidei diuinum in vobis vigere præsidium. Quo utique non solum ecclesiæ status, sed etiam vestri robur munitur imperii: vt merito eius expectetis protectionem, cuius colitis religionem & veritatem, gloriosissime imperator. Nam vt & fratris mei Anatolii citius manifestaretur integritas, & olim damnati erroris rediuius assertor locum in Christi ecclesia non haberet, vt catholici episcopi, quos nuper hæreticorum persecutio deprauare non potuit, ab iniustis reuocarentur exiliis, vtque reliquiis beatæ memoriæ Flauiani digno honore susceptis, impietatem suam condemnator eius agnosceret, vestræ virtutis titulus, vestræ pietatis est fructus. Cui confido & aliarum insignia accumulanda palmarum, vt sicut Constantinopolitana ecclesia, recepta apostolicæ fidei libertate, lætatur; ita omnes regni vestri prouinciæ emundatas se esse a diaboli dogmatis contagio glorientur. Vt ergo præcedentibus literis indicaui, fratres meos Lucentium episcopum, & Basilium presbyterum, qui sollicitudinis meæ partes possint implere, direxi: fauori eos pietatis vestræ in omnibus quæ sunt agenda commendans. Nam cum & fratris mei Anatolii scriptis, & nostrorum sermone cognouerim, multos de his, qui apud Ephesum Dioscori factione compulsi detestabilibus statutis præbuere consensum, poenitendo inconstantia suæ veniam postulare, & communionem catholicam per satisfactionem correctionis expetere; non fuit talium negligenda conuersio, qui non proprio sensu, sed impii præsumptoris impulsu in hæc inci-

Concil. Tom. 7.

N ij

disse noscuntur, in quibus liberum non habuere iudicium.

Causa designatur prohibens celebrare Concilium.

Ne igitur vel resipiscentium desideria mora longior fatigaret, vel incuriosa facilitas temere aliquos & sine discretionem susciperet, iniunctum est ab apostolica sede directis, ut in consortium suæ deliberationis accito Constantinopolitanæ urbis antistite, & pestilentia contagia non admittantur, & sanitatis remedia non negentur. Quæ industria in omnibus, quæ nequiter gesta sunt, emendandis celerem, iuuante Domino, consequetur effectum, si reparationi pacis ecclesiasticæ opem suam vestra pietas dignetur adiungere: ut vobis in terra regnantibus, & Dei regnum intra vos habere mereamini, & catholicam fidem nulla falsitas violet, nulla hæresis inquietet, nec cuiquam liceat doctrinam euangelicam deserere, & sacerdotali honore gaudere. Synodum vero fieri, ut meminit clementia vestra, etiam ipsi poposcimus. Sed sacerdotes prouinciarum omnium congregari præsentis temporis necessitas nulla ratione permittit: quoniam illæ prouinciæ, de quibus maxime sunt euocandi, inquietante bello, ab ecclesiis suis eos non patiuntur abscedere. Vnde opportuniori tempore, propitiante Domino, cum firmior fuerit restituta securitas, iubeat vestra clementia referuari. De qua re plenius inter cetera apud pietatem vestram poterunt allegare, quos misi. Data * quinto Idus * septimo Iunii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLV.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Eutychnam hæresim detestatur. Hortatur ut eius opera Eutyches in remotiorem locum detrudatur, inque illius monasterio catholicus abbas sufficiatur.

Leo episcopus Pulcheriæ Augustæ.

RELIGIOSAM pietatis vestræ sollicitudinem, qua vniuerso mundo, Deo inspirante, consulitis, crebrioribus alloquiis incitare præsumo: ut operum vestrorum

profectum necessaria præfectio subsequatur, ac sicut de statu Constantinopolitanæ ecclesiæ gratulamur, cuius & sacerdos & populus catholicæ puritatis fidem iam tenere cognoscitur, ita etiam aliorum concors nobiscum sit de Verbi incarnatione confessio. Vnde quod facturum me aliis literis indicaueram, Lucentium episcopum & Basilium presbyterum fratres meos dirigere præparavi, qui dispositiones meas, fratris mei Anatolii deuotione sociata, secundum eas, quas acceperunt, regulas exequantur. Sicut enim prædicti episcopi scriptis, & clericorum eius suggestione patefactum est, multa sunt quæ indulgentius sunt curanda, multa quæ iustius coercenda: vt in causâ tantæ perturbationis, nec districtio nimis sit aspera, nec remissio parum cauta, cum aliud satisfaciendis, aliud pertinacibus debeat.

Offertur ergo pietati vestræ digna materia, quæ placitam Domino curam sancti cordis exerceat, & præcedentium meritorum coronas etiam de præsentis erroris abolitione multiplicet. Sicut enim Nestoriana impietas, ita & Eutychniana blasphemiam ab omnium est catholicorum eliminanda consortio. Quia tam impium est, consubstantialiam & consempiternam Patri Filii deitatem, etiam ex vtero Virginis matris partu editam negare corporeo, quam vnam in Dei Filio, post incarnationis sacramentum, affirmare naturam: vt scilicet aut humanitas eius refutetur, aut deitas; cum vnione vtriusque essentia, nec altera sit in alterutram versa, nec assumpta in assumente finita. Sed & Verbi incommutabilitas, & carnis atque animæ veritas maneant inseparabiliter in vnitatem personæ; quod qui, testificante lege, credentibus patriarchis, annuentibus prophetis, prædicante euangelio, docentibus apostolis, & toto mundo confitente, non credunt, extra sacramentum corporis Christi, extra vnitatem sunt nominis Christiani.

Quorum sicut ruinam dolemus, ita perfidiam detestamur. Vt autem circa talium personas sincerum seruetur vbique iudicium, & aliud correctis, & aliud pertinacibus rependatur, vestra pietas nostros, qui ab apostolica sede sunt missi, fouere dignetur: eorumque omnes, quas iniunximus, adiuuet actiones, quo citius ac facilius,

auxiliante Domino, quæ ad vestram gloriam, & ad totius ecclesiæ pacem proficiant, exequantur. De Eutyche autem, totius scandali & prauitatis auctore, hoc clementia vestra præcipiat, vt ab eo loco qui Constantinopolitanæ vrbi nimis vicinus est, longius transferatur: ne frequentioribus solatiis eorum, quos ad impietatem suam traxit, vtatur. Monasterio quoque ipsius, cui perniciose indigneque præfedit, catholicum abbatem iubete præponi, qui illam seruorum Dei congregationem & a prauo dogmate liberare, & institutis veritatis possit imbuere.

Data Idibus Iunii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLVI.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANATOLIVM CONSTANTINOPOLITANVM
EPISCOPVM.

De his qui hæreticorum erroribus metu, non voluntate, implicantur, vt per satisfactionem in ecclesia suscipiantur.

Leo episcopus Anatolio episcopo in Domino salutem.

LICET sperem dilectionem tuam ad omne opus bonum esse deuotam, vt tamen efficacior tua possit fieri industria, necessarium & congruum fuit, fratres meos Lucentium episcopum & Basilium presbyterum (vt promissimus) destinare: quibus tua dilectio societur, vt nihil in his, quæ ad vniuersalis ecclesiæ statum pertinent, aut dubie agatur aut segniter: cum residentibus vobis, quibus executionem nostræ dispositionis iniunximus, ea possint agi cuncta moderatione, vt nec beneuolentiæ partes, nec iustitiæ negligantur, sed absque personarum acceptione diuinum in omnibus iudicium cogitetur. Quod vt recta obseruantia valeat custodiri, catholicæ primitus fidei seruetur integritas, vt quia per omnia angusta & ardua via est, quæ ducit ad vitam; neque in sinistram, neque ad dexteram ab eius tramite deuietur. Et quia euangelica & apostolica fides omnes expugnat errores, & ab vno latere Nestorium deiicit, ab alio Eutychen & participes eius elidit, hanc regulam mementote seruandam, vt qui-

cumque in illa Synodo, quæ nomen Synodi nec habere potuit, nec meretur, & in qua maleuolentiâ suam Dioscorus, imperitiam autē Iuuenalis ostendit, dolent, vt dilectionis tuæ relatione comperimus, se metu victos, & terrore superatos, ad consensum scelestissimi iudicii potuisse compelli, & communionem catholicam obtinere desiderant, satisfactioni eorū pax fraterna præstetur: ita vt non dubiis professionibus Eutychem cum suo dogmate, cumq; confortibus suis anathematis execratione condemnent. De his autem, qui in hac causâ grauius peccauere, & ob hoc superiorem sibi locum in eadem infelici Synodo vindicarunt, vt humilium fratrum simplicitatem arrogantia suæ præiudiciis aggrauarent: si forte resipiscunt, & a facti sui defensione cessantes in condemnationem proprii conuertuntur erroris, horum si satisfactio talis accedit, quæ non refutanda videatur, maturioribus apostolicæ sedis consiliis referuetur, vt examinatis omnibus atque perpensis, de ipsorum * agnitionibus, quid constitui debeat, æstimetur. Neque prius in ecclesia, cui te Dominus voluit præsidere, cuiusquam talium (vt ante iam scripsimus) nomen ad altare recitetur, quam quid de eis constitui debeat rerum processus ostendat. De commonitorio vero a clericis dilectionis tuæ nobis oblato, necessarium non fuit epistolis quid videretur inferere; cū sufficeret legatis cuncta committi, quorum fermone ex omnibus diligentius instrueris. Annitere igitur, frater carissime, vt quæ ecclesiæ Dei congruunt, fideliter & efficaciter cum his fratribus, quos tantæ rei idoneos auctores elegimus, exequaris: præsertim cum & ipsa vos causæ ratio spesq; diuini auxilii cohortentur, & clementissimorum principum tam sancta sit fides, tam religiosa deuotio, vt in eis non solum Christianum, sed etiam sacerdotalem experiamur affectum. Qui utique pro ea pietate, qua se Dei famulos esse gloriantur, omnes suggestiones vestras fidei catholicæ profuturas dignanter accipient, vt ipsorum quoque ope, & pax Christiana reparari, & error impius possit aboleri. Ac si de aliquibus amplius fuerit deliberandum, celeriter ad nos relatio dirigatur: vt pertractata qualitate causarum, nostra quid obseruari debeat sollicitudo constituat. Data quinto Idus Iunii, Adelphio viro clarissimo consule.

* actionibus,

EPISTOLA XLVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD SYNODVM CALCHEDONENSEM.

Hortatur per legatos suos Dei sacerdotes, vt secundum scripturas cuncta disponerent.

Leo episcopus urbis Romæ, sanctæ Synodo apud Calchedonem constitutæ.

OPTAVERAM quidem, dilectissimi. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 1. epistola 40.*

EPISTOLA XLVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANATOLIVM EPISCOPVM.

Basilium & Ioannem presbyteros, apud se Eutychetis & Nestorii hæreses detestatos, commendat.

Leo episcopus Anatolio confratri.

AD declinandam erroris maculam, qua nonnullos aut Nestoriana impietas, aut Eutychiana labefactauit infania, laudabilem curam filii nostri Basilii & Ioannes presbyteri suæ æstimationis habuerunt: vt inter pugnantia dogmata falsitatis vera catholicæ fidei pace gauderent. Si quidem longinquo peregrinationis labore suscepto, sensum cordis sui in apostolica sede patefecere: damnantes vtramque hæresim, quarum supra fecimus mentionem, & de incarnatione Domini nostri Iesu Christi non aliud recipientes, quam quod, instruente sancto Spiritu, & didicimus, & docemus. Per hos ergo, frater carissime, cum testimonio nostro ad propria reuertentes, dilectioni tuæ nostra scripta direximus: fidenter orantes, vt qui gratia apostolicæ communionis ornantur, etiam tuo fauore per omnia se gaudeant adiuuari. Data decimo tertio Kalendas Iulii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA XLIX.
LEONIS PAPÆ I.
AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Legatos ad Concilium Calchedonense, qui vna cum iis
qui ante illorum aduentum legationem susceperant
Concilio præsent, scribit a se missos.

Leo episcopus Marciano semper Augusto.

CREDEBAMVS clementiam vestram id desiderio nostro posse præstare, vt præsentī necessitate respecta, differri ad opportunius tempus sacerdotalem Synodum iuberetis: vt vocatis de cunctis prouinciis sacerdotibus, vere posset esse vniuersale Concilium. Sed quia vos amore catholicæ fidei congregationem nunc fieri voluistis, ne deuoto obuiare viderer arbitrio, fratrem & coepiscopum meum Paschasinum de ea prouincia, quæ videtur esse securior, euocatum, qui vicem præsentia meæ possit implere, direxi, Bonifacio fratre nostro & compresbytero sociato, & his, quos antea miseramus, adiunctis, consortem illis fratrem quoque meum Iulianum addentes episcopum. Quos ea moderatione vniuersa, Domino auxiliante, credimus esse gesturos, vt quæcumque in querelam perturbationemque venerunt, ad vnitatem pacis & fidei, compressa omni diffensione reuocentur: nec vllum in aliquorum cordibus sacerdotum, vel Nestoriana, vel Eutychna impietatis vestigium relinquatur, quoniam catholica fides quam instruente nos Spiritu Dei per sanctos patres a beatis apostolis didicimus & docemus, neutrum subreperere permittet errorem. Si quid ergo morborum, si quid est vulnerū, quod sincera possit correctione curari, vt ad veram sanitatem reuocetur, optamus. Quæ nunc vtiq; non erunt dubia, nec cuiusquam simplicitati deinceps nocitura, si nullis se excusationibus voluerit obumbrare, cum absolutionem peccati non obtineat nisi vera confessio. Quia vero quidam de fratribus (quod sine dolore non dicimus) contra turbines falsitatis non valere catholicam tenere constantiam, prædictum fratrem & coepiscopum meum vice mea Synodo conuenit

Concil. Tom. 7.

O

præsidere : certus sum enim quod absque odio & gratia ibidem ab his, quibus hoc commisimus, laboretur, vt cum solius hæreticæ impietatis excidio, in omnibus ecclesiis Dei veritas regnet & caritas. Data sexto Kalendas Iulii, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA L.

LEONIS PAPÆ I.

AD EVMDEM MARCIANVM AVGVSTVM.

Eadem repetit quæ in præcedenti epistola.

Leo episcopus, Marciano Augusto.

SANCTVM clementiæ vestræ studium, quo ad reparationem pacis ecclesiasticæ Synodum habere voluistis, adeo libenter accepi, vt quamuis eam fieri intra Italiam poposcissem, & aptius expectari tempus optassem, quo scilicet plurimi possent episcopi etiam de longinquis prouinciis euocari, mox tamen, vt mihi pietatis vestræ scripta sunt tradita, & Bonifacium de comprehyteris meis ab vrbe direxerim, & de episcopis fratrem meum Paschasinum de Sicilia fecerim nauigare, qui vicem meam sufficienter impleant, datis per eosdem epistolis ad eos qui legationem ante susceperant, vt ipsi quoque prædictis ad implendas partes meæ præsentia iungerentur. Vnde quamuis nimis arctus dies Synodo fuerit constitutus, spero tamen adfuturum omnipotentis auxilium, quo omnes valeant ad præfinitum tempus occurrere, & vnanimiter cum sanctæ fraternitatis assensu, quæ vniuersali ecclesiæ congruant, definire. Compressa enim, vel remota inquietudine ac prauitate paucorum, facile firmabitur probanda concordia: si in eam fidem quam euangelicis & apostolicis prædicationibus declaratam, per antiquos patres nostros accepimus & tenemus, omnium corda concurrant, nulla penitus disputatione cuiusquam retractationis admissa, ne per vanam fallacemque versutiam aut infirma videantur, aut dubia, quæ in ipso angulari lapide Christo fundata sunt, & sine fine mansura; hoc nobis indefinenter oranti-

Semel definita non sunt in dubium vocanda.

Ephes. 2.

bus, vt a sacramento singularis fidei nemo inueniatur alienus, sed damnata impietate hæreseos, nullum de perditione cuiusquam catholica ecclesia sentiat detrimentum. Quod autem pietatem vestram de his, per quos meas mihi epistolas, obsecraui, nunc quoque simili fiducia precor: vt vice mea acturos, commendatos per omnia habere dignemini, quo facilius ac diligentius, quæ optimo fidei vestræ ordinata sunt studio, salubri impleantur effectu. Data decimoquarto Kalendas Augusti, Adolphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA LI.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM

PER THEOSTICVM MAGISTRIVM.

Eadem quæ superius: insuper omnibus auctoribus Conciliabuli Ephesini, si resipuerint, communionem fidelium non denegari.

Leo episcopus, Pulcheriæ Augustæ salutem.

RELIGIOSAM clementiæ vestræ sollicitudinem, quam catholicæ fidei indefinenter impenditis, per omnia recognosco, & Deo gratias ago, quod tantam vniuersalis ecclesiæ curam habere vos video: vt quod iustitiæ & benevolentiae congruere arbitror, confidenter insinuem, quo celerius, quæ, propitio Christo pietatis vestræ studio irreprehensibiliter hætenus gesta sunt, ad gratulandum perducantur effectu. Quod ergo Synodum Calchedonensem haberi clementia vestra præcepit, cum a me, vt in Italia haberetur, mansuetudo vestra retineat postulatum, vt omnes nostrarum partium conuocati antistites, si securitas temporis suppeteret, conuenirent, adeo tamen non aspernanter accepi, vt binos de coepiscopis meis & compresbyteris ordinarem, qui vicem meam implere sufficerent, etiam datis ad venerabilem Synodum congruentibus scriptis, quibus fraternitas aduocata cognosceret, quam formam seruare in hac diiudicatione deberet: ne vlla temeritas aut fidei regulis, aut Canonum statutis, aut benignitatis remediis obuiaret.

Concil. Tom. 7.

O ij

Sicut enim a principio huius causæ frequentissime scripsi, hanc inter discordes sensus & carnales æmulationes moderationem volui custodiri, vt integritati quidem fidei nihil euelli nihil liceret apponi, ad vnitatem vero pacemque redeuntibus, remedium veniæ præstaretur. Quia tunc operum diaboli potentiæ destruuntur, cum ad Dei proximique dilectionem hominum corda reuocantur. Sed quam contraria tunc his monitis atque obsecrationibus meis acta sint, multum est explicare, nec opus est epistolari pagina comprehendere, quidquid in illo Ephesino non iudicio, sed latrocinio potuit perpetrari. Ibi primates Synodi, nec resistentibus sibi fratribus, nec consentientibus pepercerunt: cum ad infringendam catholicam fidem, & ad execrabilem hæresim roborandam, alios priuilegio honoris exuerint, alios consortio impietatis infece-
runt: sæuiores profecto in eos quos persuadendo ab innocentia separabant, quam in illos quos beatos confessores persequendo faciebant.

Rom. 12.

Verumtamē quia tales sibi maxime sua iniquitate nocuerunt, & maioribus vulneribus diligentior est adhibenda medicina, nullis vnquam epistolis definiui etiam talibus, si respicerent, veniam denegandā. Et quamuis incommutabiliter inimicissimam Christianæ religioni hæresim detestemur, ipsos tamen, si corrigantur, & digna se satisfactione purificent, ab ineffabili misericordia Dei non iudicamus alienos: sed potius cum gementibus gemimus, cum flentibus flemus, & sic vtimur iustitia commotionis, vt non amittamus remedia caritatis. Quod sicut pietas vestra cognoscit, non verbis solis promittitur, sed etiam factis docetur. Siquidem pene omnes, qui in consensum præfidentium aut traducti fuerant, aut coacti, rescindendo quod statutum fuerat ab illis, & condemnando quod scripserant, perpetuam culpæ abolitionem, & apostolicæ pacis gratiam sint adepti.

Si ergo clementia vestra propositum nostrum considerare dignetur, probabit me eo consilio cuncta gessisse, vt sine cuiusquam animæ detrimento, hæreseos tantum obtineretur extinctio, & ob hoc circa auctores sæuissimorum turbinum, quiddam consuetudinis minuisse, vt ad indulgentiam postulandam compunctione aliqua

possit eorum traditas excitari. Qui etsi post illud iudicium suum, tam impium quam iniustum, non sunt catholicæ fraternitati ita honorabiles, ut fuerant, suas tamen adhuc obtinent sedes, & episcopatus sui honore potiuntur: aut per veram & necessariam satisfactionem pacem ecclesiæ recepturi, aut si hæresim (quod absit) tuebuntur, professionis suæ merito iudicandi. Data decimotertio Kalendas Augusti, Adelphio viro clarissimo consule.

EPISTOLA SYNODICA
EPISCOPORVM GALLIÆ
AD LEONEM PAPAM.

De eadem ipsius ad Flavianum epistola, quam eximiis
laudibus ornant, eique se in omnibus
assentiri profitentur.

Domino vere sancto, merito in Christo beatissimo, & apostolico honore venerando Papæ Leoni, Rauennius, Rusticus, Venerius, Constantinus, Maximus, Armentarius, Florus, Sabinus, Valerianus, Constantius, Nectarius, Maximus Asclepius, item Maximus, Ursus, Ingenuus, Iustus, Valerius, Superuentor, Chrysaphius, Fonteius, Petronius, Ydatius, Aetherius, Eulalius, Eustachius, Fraternalis, Victurus, Eugenius, Hilarus, Verus, Amandus, Gerontius, Proculeianus, Iulianus, Helladius, Armentarius, Honoratus, Eparchius, Anemius, Dynamius, Maximinus, Ynantius, & Palladius.

PERLATA ad nos epistola beatitudinis vestræ, quam ad orientem pro catholicæ fidei assertione misistis, optassemus statim apostolatui vestro pro tam immenso munere gratiarum actionem referre, nisi nobis difficultatem, qua in vnum celeriter non potuimus conuenire, vel spatia, quibus a nobis disparati sumus, longa terrarum, vel aurarum quæ in regionibus nostris præter consuetudinem fuit intemperies attulisset. Det ergo apostolatus vester nostræ veniam tarditati, quæ non de otio, aut dissimulatione, sed de certa necessitate descendit, quæque nobis, etsi celeritatis gratiam abstulit, exultandi tamen materiam auferre non potuit. Exultauiamus itaque,

Christo propitio, lectis beatitudinis vestrae literis, & omni instructione patefacta, omnes intra Gallias constitutos exultare mox fecimus, dolentes pariter pro his vobiscum, qui catholice fidei lumine derelicto, errorum tenebras inciderunt. Quae apostolatus vestri scripta, ita ut symbolum fidei, quisquis redemptionis sacramenta non negligit, tabulis cordis adscripsit, & tenaci, quo ad confundendos haereticorum errores paratior sit, memorie commendavit. Multi itaque in ea gaudentes pariter & exultantes, recognoverunt fidei suae sensum, & ita se semper ex traditione paterna tenuisse, ut vester apostolatus exposuit, iure laetantur. Nonnulli sollicitiores facti, beatitudinis vestrae admonitione percepta, modis omnibus se gratulantur instructos, datamque sibi occasionem gaudent, qua libere ac fiducialiter, suffragante etiam apostolicae sedis auctoritate, eloquantur, & asserat unusquisque quod credit. Quis autem apostolatus vestro pro hoc tanto munere, quod non solum Gallias, sed totum mundum velut quibusdam preciosissimis gemmis ornavit, dignas aestimet gratias posse persolvi? Doctrinae post Deum vestrae debet fidelis, ut constanter teneat quod crederet: debet etiam infidelis, ut a perfidia sua agnita veritate discedat, & apostolicae institutionis luce perfusus, erroris sui tenebras derelinquat, magisque sequatur & credat, quod per os vestrum Dominus noster Iesus Christus de sacramento incarnationis suae docet, quam id teneat, quod diabolus humanae salutis & veritatis inimicus instillat. Optassemus etiam ad filium vestrum, gloriosissimum ac fidelissimum principem, super eadem causa literas dare, quibus congratulantes fidei ipsius, humilitatis quoque nostrae sollicitudinem, qua vos in Christo sequimur, proderemus; nisi ad nos de orientalibus partibus nuntio perlato, fieri hoc minime necessarium putassemus. Meritis autem apostolatus vestri pius Dominus praestitit, ut haeresim iamdiu occulte nutritam vestris temporibus proderet. Ad laudem enim sollicitudinis vestrae pertinet, quod malorum error latere non potuit: ad gloriam fidei redundat, quod prava persuasio participes, aut non inuenit, aut inuentos amisit. Respiciat itaque, oramus, conservando apostolatum vestrum

misericors Dominus ecclesiam suam toto orbe diffusam. Vobis enim ita inuigilantibus, & hi qui curam animæ suæ gerunt, sollicitiores in fide redduntur, & hi qui paulo desides sunt, tanto ad sollicitudinem accenduntur exemplo. Quod nos ante oculos semper habentes, non desinemus Domino ac Deo nostro gratias agere, & pariter supplicare, gratulantes quod tantæ sanctitatis, tantæ fidei, tantæque doctrinæ apostolicæ sedi, vnde religionis nostræ, propitio Christo, fons & origo manauit, antistitem dederit: petentes etiam, vt datum concessumque munus pontificii vestri longissima ad ædificationem ecclesiarum suarum ætate custodiat. Nos autem, etsi impares meritis, pari tamen fide, si quid, quod absit, contra ecclesiam catholicam profana infestatione tentetur, parati sumus, confortante Domino, cum beatitudine vestra pro veritate fidei animas nostras ponere, & vitam hanc auctori salutis nostræ, & largitori æternitatis impendere. *Et alia manu:* Ora pro me, Domine merito beatissime, & apostolico honore venerande papa.

Rusticus episcopus apostolatam vestrum in Domino venerans saluto, & vt digneris pro me orare supplex oro.
 Venerius episcopus te dominum in Christo meum reuerentissime saluto, & vt digneris pro me orare supplex rogo.
 Constantinus episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Maximus episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Armentarius episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Florus episcopus beatitudinem vestram in Domino venerans saluto, & vt ores pro me plurimum quæso.
 Sabinus episcopus beatitudini vestræ me repræsento, & orationem apostolatus vestri nostri memorem quæso.
 Valerianus episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Nectarius episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Constantius episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Maximus episcopus apostolatam vestrum saluto.
 Ego Asclepius episcopus apostolatam vestrum venerans in Domino plurimum saluto.
 Ego Maximus episcopus apostolatam vestrum saluto.
 Ego Ursus episcopus beatitudinem vestram saluto.
 Ingenuus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.
 Iustus episcopus coronam vestram venerans saluto.
 Valerius episcopus apostolatam vestrum saluto.
 Ego Superuentor episcopus coronam vestram venerans saluto.
 Verus episcopus apostolatam vestrum reuerenter saluto.

Helladius episcopus sanctitatem tuam in Domino saluto.

Ætherius episcopus sanctitatem tuam in Domino saluto.

Eulalius episcopus sanctitatem tuam in Domino saluto.

Anemius episcopus sanctitatem tuam in Domino saluto.

Chrysofaphius episcopus sanctitatem tuam in Domino saluto.

Petronius episcopus sanctitatem vestram in Domino saluto, & vt pro me orare dignemini quæso.

Ego Fonteius episcopus apostolatam vestrum reuerenter saluto, & rogo vt mei meminisse dignemini.

Ydatus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Hilarius episcopus apostolatam vestrum plurima in Christo veneratione saluto.

Victurus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Eugenius episcopus beatitudinem tuam saluto.

Palladius episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Fraternus episcopus coronam vestram venerans saluto.

Ego Amandus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Gerontius episcopus coronam vestram venerans saluto.

Ego Proculeianus episcopus coronam vestram venerans saluto.

Ego Dynamius episcopus coronam vestram venerans saluto.

Ego Iulianus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Armentarius episcopus coronam vestram venerans saluto.

Ego Honoratus episcopus coronam vestram venerans saluto.

Eparchius episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Eustachius episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Maximus episcopus apostolatam vestrum venerans saluto.

Ego Ynantius episcopus coronam vestram venerans saluto.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

* *Epistola Synodica.*] E Synodo aliqua missam episcopi ipsi docent, qui responsi tarditatem excusant, quod in vnum citius conuenire non potuerint. Etsi autem quo loco Synodum habuerint non indicant, verisimile tamen est a Rauennio Arelatenfi, qui Synodo præfuit, Arelate potissimum fuisse conuocatos. Subscriptiones ad calcem epistolæ, quarum initium dumtaxat in vulgatis legebatur, integras olim ex Nicolai Fabri codice descripsimus, qui in Thuana bibliotheca nunc extat.

EPISTOLA LII.
LEONIS PAPÆ I.
AD EPISCOPOS GALLIÆ.

Gratulatur ipsis orthodoxam fidem, quam ex eorum literis cognorat. Eutychem & Dioscorum in Synodo Calchedonensi damnatos significat.

Leo Romanæ urbis episcopus Rauennio, Rustico, Venerio, Constantino, Maximo, Armentario, Floro, Sabino, Valeriano, Constantio, Maximo, Asclepio, Nestario, Maximo, Vrso, Ingenuo, Justo, Valerio, Superuentori, Chrysaphio, Fonteio, Petronio, Hydatio, AETHERIO, Eulalio, Eustachio, Fraternali, Victuro, Eugenio, Hilario, Vero, Amando, Gerontio, Proculiano, Juliano, Helladio, Armentario, Honorato, Eparchio, Anemio, Dynamio, Maximo, Ynantio, & Palladio, episcopis per Gallias constitutis.

OPTASSEMVS quidem fraternitatis vestræ literas eo tempore quo promiseratis accipere, vt profecturis ad orientem fratribus nostris, quos ad sanctam Synodum vice nostra pro catholice fidei defensione direximus, etiam vestræ sententiæ professio iungeretur. Sed cum multa obstacula inopinatam nobis intulerint tarditatem, quamlibet seras, & diu expectatas epistolas, per fratrem & coepiscopum nostrum Ingenulum gratanter accepimus: easque cum gaudio recensentes, probauimus, sicut confidebamus, eruditione Spiritus sancti celestem in vobis vigere doctrinam: quam in orientalibus ecclesiis versutia hostis antiqui, per eos quos sequaces suos reperit, falsitasque fatigare conata est, cum catholica fides, quæ nulla sui est parte mutabilis, per ipsas aduersantium exercitationes, & validior efficiatur semper, & clarior: operante hæc gratia Dei, vt si qui forte ad hæc subtilia inimici iacula declinanda minus erant instructi, minusque solliciti, perceptis veritatis armis fierent contra impiorum mendaciã fortiores. Quod ergo, sicut causa poscebat, fiduciam nostram, quam de vobis habemus in Domino, fideliter atque obedienter auxistis, multa exultatione gaudemus. Et merito nos cognoscimus fratribus & coepisco-

pis nostris orientalibus intimasse, quod secundum euangelicam & apostolicam traditionem de incarnatione Domini nostri Iesu Christi, vna esset omnium nostrum & indiscreta confessio; neque vllis eorum disputationibus detineri, vt aliter aliquid de summi & salutiferi sacramenti veritate sapiamus, quam & ex prædicatione sanctorum patrum, & ex auctoritate incommutabilis symboli didicimus ac docemus, damnatis ab vniuersali ecclesia, & nunc Eutyche, & antea Nestorio. Quorum si quis non ferendis impietatibus inharere delegerit, ipse se a corpore Christianæ vnitatis abscidit. Non enim vltra iam cuiquam excusationis refugium de ignorantia & inscientia, vel de intelligentiæ difficultate conceditur, cum hæc ipsa sexcentorum fere fratrum, coepiscoporumque nostrorum Synodus congregata, nullam artem ratiocinandi, nullum eloquium differendi contra fundamentum fidei inspirare permiserit: quoniam annitentibus per auxilium gratiæ Dei fratribus vicariis nostris, quorum plenissima extitit in omni actione deuotio, non solum factotibus Christi, sed etiam principibus & potestatibus Christianis, cunctisque clericis, plebibus, ordinibus, plene atque euidenter apparuit, hanc esse vere apostolicam fidem, ex diuinæ pietatis fonte manantem, quam sinceram, & ab omni face totius erroris alienam, sicut accepimus, prædicamus, & vniuerso iam mundo consentiente defendimus, extinctis toto orbe dogmatibus, quæ vel præcedens hæreticus ausus est inferre, vel subsequens, dissimili quidem commento, sed impietate compari. Nam sicut Nestorius non est toleratus, affirmans beatam Mariam hominis tantummodo fuisse genitricem, qui postmodum sit a Verbo deitatis susceptus; duabus scilicet naturis, & personis distinctis, vt neque ipse esset filius hominis, qui Filius Dei, neque vnus Christus in vtraque natura, sed alter sempiternus ex Patre, alter temporalis ex matre: cum euangelica auctoritas ita Verbum prædicet carnem factum, vt non duos Christos nec duos filios, sed in vno Domino Iesu Christo, & Dei & hominis nobis insinuet veritatem; vt vtriusque substantiæ, id est saluantis atque saluatæ, nec proprietas possit confundi, nec persona geminari. Sicut ergo Nestorius in suo

dogmate execrabilis, sic & Eutyches damnatum olim sectatus errorem, alia profanitate blasphemans, a catholica soliditatis compage refecatus est: quia indoctis quibusdam nimiumq; simplicibus persuadere tentauit, quod Verbum Dei ita caro sit factum, vt veram carnem de ventre Virginis non sumpserit, nec nostri illum generis corpus habuisse, sed diuinitatis eius & carnis vnam esse naturam, vt vnum Dominum nostrum Iesum & falsum hominem, & Deum diceret esse passibilem: quod nec pietas fidei, nec ratio recipit sacramenti, vt aut in sua natura passibilis fuerit deitas, aut in susceptione humana mentita sit veritas. Quæ diabolicorum sensuum prodigiosa commenta, sancta nunc Synodus humilitatis nostræ scriptis, auctoritate domini mei beatissimi Petri apostoli & merito roboratis, religiosa vnanimitate consentiens, abominando, ab ecclesia Dei amputauit. Dioscorum quoque Alexandrinum in sua impietate manentem; ne illa ecclesia, quæ inter ipsa euangelii principia beatum Marcum, beatissimi Petri apostoli discipulum, in omnibus vtique doctrinis sui doctoris magisterio consonantem, habuit fundatorem, quæque postea recentioribus a nostra ætate temporibus Athanasium, Theophilum, & proxime Cyrillum, probatissimos præfules habuit, indignam captiuitatem sub hæretici dominatione pateretur. Vnde secundum magnam misericordiam Dei, vniuersos diaboli conatus, quibus ecclesiam Domini conturbare molitus est, noueritis esse destructos. Reddite igitur Deo gratias, fratres carissimi, & dignam gratiarum actionem, & oret nobiscum vestra dilectio, vt fratres nostros, quos expectatio nostra desiderat incolumes quamprimum rediisse lætemur, & de omnibus, quæ Domino adiuuante sunt gesta, plenius vos possimus instruere. Nam fratrem Ingenulum nolumus hac expectatione tardari, cum ob hoc ipsum properantius remeare debuerit, ne diutius vobis esset incognita omnium materia gaudiorum: quæ volumus per curam dilectionis vestræ etiam ad fratres nostros Hispaniæ episcopos peruenire, vt quod Deus operatus est nulli esse possit incognitum. Data Kalendis Februarii, Herculano viro clarissimo consule.

EPISTOLA
 EVSEBII MEDIOLANENSIS
 EPISCOPI AD LEONEM PAPAM.

Scribit se fidei eius, quam ad orientem direxerat, assertioni cum aliis episcopis consentientibus subscripsisse.

*Domino sancto & beatissimo patri Leoni, Eusebius
 Mediolanensis episcopus.*

REVERSIS, Domino annuente, fratribus nostris, quos ad orientem fidei causa solícite provida beatitudo vestra direxerat, decursisq; literis, quas per eos tua sanctitas destinavit, omni exultatione in Christo releuatus sum, quod effectum commissæ sibi legationis eosdem reportasse vestra pagina designavit. Nec mirum, quod Dominus noster Iesus Christus catholicæ fidei, quam tenemus, maiestatis suæ gratiam custodiamque præstiterit: quando vos veros cultus sui assertores in apostoli sui sede præfulem collocavit, qui & recta sentire de incarnationis dominicæ sacramento, & eadem potestis rectius custodire.

Admonitis ergo fratribus & coepiscopis meis, habitoque Conuentu, vestrarum formam tenuimus literarum. Nam recensens epistolam beatitudinis vestræ, in sacerdotum Domini Concilio, quam sanctus frater & coepiscopus noster Abundantius, & compresbyter meus Senator detulerant, agnitaque eorum narratione, sicut scripta vestra signauerant, rerum gestarum ordine continuo requisita est recitataq; epistola, quam fidei assertione plene digestam, ad orientem dudum sanctitas vestra transmiserat, quæ ad nos, ex vestra admonitione, sancto fratre & coepiscopo nostro Cyriaco mutuante peruenit, claruit eam plenam fidei simplicitate fulgere, prophetarum etiam assertionibus, euangelicis auctoritatibus, & apostolicæ doctrinæ testimoniis, nitore quodam lucis ac veritatis splendore radiare, omnibusque sensibus conuenire, quos beatus Ambrosius, de incarnationis dominicæ mysterio, suis libris Spiritu sancto excitatus inseruit.

Et quia omnia maiorum fidei, nobis antiquitus tradita, tota puritate conueniunt, domine sancte & beatissime pater, placuit omnibus, quorum subscriptio subter annexa nomina poterit declarare, ut eos, qui impie de incarnationis dominicæ sacramento sentiunt, quamuis intellectus sui prauitate, a catholicæ fidei veritate recedentes, seipos dignos abiectioe fecerint, suo etiam consensu, auctoritatis vestræ præcedente sententia, damnatione congrua persequendos. Literarum ergo vestrarum formam secuti, modum præscriptæ ordinationis nos seruasse, his per fratrem & coepiscopum meum Cyriacum missis ostendimus, superest ut annuente Domino, perfectis rebus, palmam fidei & consummati certaminis coronam quiete perpetua retinentes, hoc futuris memorabile sæculis relinquatis, ut ab hoc tempore præfenti, extincta impiæ sectæ contumacia videatur, ut vobis propugnatoribus in æternum prostrata succumberet. *Et alia manu:* Incolumem beatitudinem tuam summa diuinitas adornet atque custodiat, domine sancte ac beatissime pater.

Ego Eusebius episcopus Mediolanensis ecclesiæ in omnia supradicta consensi & subscripsi: anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Fauentius episcopus Regiensis ecclesiæ omnia supradicta consensi, & subscripsi: anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Maioranus episcopus ecclesiæ Placentinæ in omnia suprascripta consensi & subscripsi: anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Cyprianus episcopus ecclesiæ Brixillensis in omnia suprascripta consensi & subscripsi: anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

* Terdonensis

Ego Quintus episcopus ecclesiæ * Dertonensis in omnia suprascripta consensi & subscripsi: anathema dicens his, qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Crispinus episcopus ecclesiæ Ticinensis in omnia

suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Maximus episcopus ecclesiæ Taurinatis, in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Floreius presbyter, iussus a præsentē sancto Eulogio episcopo meo ecclesiæ Iporiensis, quia ipse propter infirmitatem subscribere non potuit, in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Gradus presbyter, directus ab episcopo Euthasio ecclesiæ Augustanæ, vice ipsius in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Cyriacus episcopus ecclesiæ Laodensis in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Abundantius episcopus ecclesiæ Comensis in omnia suprascripta consensu ac subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego idem Abundantius, pro absente sancto fratre meo Asimone, episcopo ecclesiæ Curienfis, vice ipsius in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Paschasius episcopus ecclesiæ Genuensis in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Pastor episcopus ecclesiæ Astensis, in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Simplicius episcopus ecclesiæ Nouariensis in omnia suprascripta consensu & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Ioannes episcopus ecclesiæ Cremonensis in omnia superscripta consensi & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia fenserunt.

Ego Octavianus episcopus ecclesiæ Brixianæ in omnia superscripta consensi, & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia fenserunt.

Ego Iustinianus episcopus ecclesiæ Vercellensis in omnia superscripta consensi & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia fenserunt.

Ego Quintius episcopus ecclesiæ Albingaunensis in omnia superscripta consensi & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia fenserunt.

Ego Præstantius episcopus ecclesiæ Bergomatis in omnia superscripta consensi & subscripsi: anathema dicens his qui de incarnationis dominicæ sacramento impia fenserunt.

EPISTOLA LIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANATOLIUM CONSTANTINOPOLITANUM

EPISCOPUM.

Gratulatur ei quod in Calchedonenſi Concilio catholica fides, Eutychetis erroribus damnatis, explicata fuerit; deinde arguit, quod contra Nicænam Synodum Alexandrinam atque Antiochenam ecclesias ſibi ſubdere voluiſſet.

Leo episcopus, Anatolio episcopo.

MANIFESTATO, ſicut optauimus, per gratiam Dei lumine euangelicæ veritatis. *Vide reliquum in Concilio Calchedonenſi, parte 3. num. 5.*

EPISTOLA LIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Gratias agit quod eius opera catholica fides in Calchedonenſi Concilio expoſita fuerit, Anatolii ſuperbiam damnat.

*Leo episcopus Romanæ & vniuerſalis eccleſiæ,
Marciano Auguſto.*

MAGNO munere miſericordiæ, Dei totius eccleſiæ catholicæ multiplicata ſunt gaudia. *Vide reliquum in Concilio Calchedonenſi, parte 3. num. 6.*

EPISTOLA LV.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

De ambitu Anatolii.

Leo episcopus urbis Romæ, Pulcheriæ Auguſtæ.

SANCTIS & Deo placitis clementiæ veſtræ ſtudiis deſenſam contra hæreticos catholicam fidem, & vniuerſæ eccleſiæ redditam pacem, ineffabiliter cum veſtra pietate gaudemus: gratias agentes miſericordiæ omnipotentis Dei, quod exceptis his, qui magis dilexerunt tenebras quam lucem, neminem paſſus eſt euangelica veritate fraudari: vt abſterſa erroris caligine, in omnium cordibus puriſſimum lumen oriretur, nec de infirmis quorundam animis tenebroſus ille exultaret inimicus, quem non ſolum hi, qui illæſi ſteterant, ſed etiam quos fecerat nutare, ſuperauerunt: vt errore abolito, per totum mundum fides vera regnaret, & omnis lingua conſiteatur, quoniam Dominus Ieſus Chriſtus in gloria eſt Dei Patris. Confirmato autem in vnitae euangelii vniuerſo mundo, & in eodem ſpiritu ſenſus directis cordibus omnium ſacerdotum, optimum fuerat, ſupra illa, propter quæ ſancta eſt Synodus congregata, & quæ, ſecundum pietatis veſtræ ſtudium, probabili ſunt ſine concluſa, nihil quod tanto bono contrarium

Philip. 2.

rium esset, inferri, nec per occasionem episcopalis Concilii, id in commune appeti, quod non licuit concupisci.

Frater enim & coepiscopus meus Anatolius parum considerans, quanto pietatis vestrae beneficio, & mei fauoris assensu Constantinopolitanæ ecclesiæ sacerdotium fuerit consecutus, non tam de adeptis gauisus, quam de immodicis appetendis supra mensuram sui honoris accensus est, credens huic tam intemperanti cupiditati posse prodesse, quod ei quorundam consensum præbuisse dicitur extorta subscriptio, cum tam destruendis mox conatibus, contradictio fratrum & coepiscoporum meorum vicem meam agentium, fideliter & laudabiliter obuiaret. Quoniam contra statuta paternorum Canonum, quæ ante longissimæ ætatis annos in vrbe Nicæna spiritualibus sunt fundata decretis, nihil cuique addere conceditur: ita ut si quis diuersum aliquid decernere velit, se potius minuatur, quam illa corrumpat, quæ si (ut oportet) a cunctis pontificibus intemerata seruentur, per vniuersas ecclesias tranquilla erit pax & firma concordia, nullæ de mensuris harum dissensiones, nullæ de ordinationibus lites, nullæ de priuilegiis ambiguitates, nulla erunt de aliena usurpatione certamina: sed ea, quæ iure caritatis rationabilis est, & morum & officiorum seruabitur vnanimitas. Et ille vere erit magnus, qui fuerit totius ambitionis alienus, dicente Domino: *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister: Et quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus. Sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare.* Et tamen hæc illis tunc insinuabantur, qui de pusillo volebant crescere, & de infimis ad summa transire: Constantinopolitanæ vero præfuli ecclesiæ (quia amplius, quam affecutus est, concupiscit) quid illi satisfaciet, si tantæ vrbis magnificentia & claritudo non sufficit? Superbū nimis est & immoderatum, vltra fines proprios tendere, & antiquitate calcata alienum ius velle præripere, atque ut vnus crescat dignitas, tot metropolitanorū impugnanæ primatus, quietisque prouinciis, & olim sanctæ Synodi Nicænæ moderatione dispositis, bellum nouæ perturbationis inferre, atque ut venerabilium patrum decreta soluantur, quorundam episcoporum proferre consensum,

Concil. Tom. 7.

Q

cui tot annorum series negauit effectum. Nam sexagesimus fere annus huius iactantiæ esse iactatur, qua se prædictus episcopus æstimat adiuuari, frustra cupiens id sibi prodesse, quod etiam si quisquam ausus est velle, nullus tamen potuit obtinere. Agnoscat cui successit viro, & repulso omni spiritu elationis, Flauiani modestiam, Flauiani humilitatem, quæ illum vsque ad confessoris gloriam prouexit, imitetur. Cuius si velit splendere virtutibus, laudabilis erit, & in omni loco plurimum dilectionis acquirere, non ambiendo humana, sed promerendo diuina. Hæc autem obseruantia vniuscuiusque illi animum spondet copulandum, & apostolicæ sedis dilectionem, quam Constantinopolitanæ ecclesiæ semper impendimus, nulla mobilitate violandam. Quia si interdum immoderati præfules aliquas incidunt culpas, ecclesiarum tamen Christi integra gratia perseuerat. Consensiones vero episcoporum, sanctorum Canonum apud Nicænam conditorum regulis repugnantes, vnita nobiscum vestræ fidei pietate in irritum mittimus, & per auctoritatem beati Petri apostoli, generali prorsus definitione cassamus, in omnibus ecclesiasticis his legibus obsequentes, quas ad pacificationem omnium sacerdotum, per trecentos decem & octo antistites Spiritus sanctus instituit: ita vt etiam si multo plures aliud, quam illi statuere, decernerent, in nulla reuerentia sit habendum, quidquid fuerit a prædictorum constitutione diuersum.

Attende auctoritatem summi pontificis Romani.

Prolixitatem itaque epistolæ meæ, qua necesse habui explicare quid sentiam, rogo vt per fratrem & coepiscopum meum Lucianum, qui (quantum in ipso est) sollicitudinem susceptæ legationis est fideliter executus, & per filium meum Basilium diaconem pietas vestra dignanter accipiat. Et quia moris vestri est pro pace & vnitæ ecclesiæ laborare, fratrem meum Anatolium episcopum ex vestra insinuatione dilectum, salubriter in his, quæ ipsi profutura sunt, continete: vt gloria clementiæ vestræ, sicut magnificatur de fide reparata, ita prædicetur de ambitione compressa. Data vndecimo Kalendas Iunii, Herculano viro clarissimo consule.

EPISTOLA LVI.
LEONIS PAPÆ I.
AD IULIANVM EPISCOPVM COENSEM.

Conqueritur in Aetii locum Andream hæreticorum consortio pollutum fuisse suffectum. In Anatolio fidei feruorem desiderat: cupit se fieri certiolem de tumultu a monachis in Palæstina excitato, de Antiochenæ ecclesiæ statu, & de sua ad Flavianum epistola: demum vt Calchedonensis Concilii acta fideliter in Latinum verti, & ad se perferri curet.

Leo episcopus Romæ, Iuliano episcopo Coenfi.

AGNOSCI in dilectionis tuæ literis fraternæ caritatis affectum: quod de multis malis, quæ multâ & sæua pertulimus, pio nobiscum dolore compateris. Sed vtinam hæc, quæ perpeti nos Dominus aut permisit aut voluit, ad correctionem proficiant multorum, & vt desinant adueritates, finiantur offensæ. Quod vtrumque de magna erit misericordia Dei, si & flagella remoueat, & ad se suorum corda conuertat. Sicut autem fraternitatem tuam ea quæ apud nos fuit contristauit hostilitas, ita me anxium facit, quod in Constantinopolitana ecclesia (quantum tuæ indicant literæ) hæreticorum infidiæ non quiescunt: & quæsitis occasionibus, hi qui catholicæ fidei defensores fuere, vexantur. Nam dum Aetius ab officio archidiaconatus per speciem prouectionis amouetur, & in locum eius Andreas, qui ob hæreticorum societatem fuerat abiectus, assumitur, dum beatæ memoriæ Flauiani accusatoribus honor redditur, & piissimi confessoris participes aut discipuli conteruntur, nimis aperte, quid episcopo ecclesiæ ipsius placeat, demonstratur. In quem pro causæ merito differo commoueri, & quid ipse mecum cum suis epistolis agat, quas missurum eum filius noster Aetius indicauit, expecto, dans locum voluntariæ emendationi, qua dolorem meum cupio mitigari. Clementissimo tamen principi & piissimæ Augustæ de his, quæ ad custodiam pacis ecclesiasticæ pertinent, scripsi: quod deuotione suâ fidei prouisuros esse non dubito, ne contra gloriam

Anno Christi 455. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 14. fuit scripta hæc epistola, similiter & sequentes.

Concil. Tom. 7.

Q ij

operis ipsorum, damnata hæresis queat pullulare.

Studeat ergo dilectio tua, frater carissime, piam & necessariam curam solitudini apostolicæ sedis impendere, quæ tibi apud se nutrito catholicam, contra Nestorianos & Eutychnianos hæreticos, actionem materno iure commendat, vt diuino fultus auxilio, speculari de Constantinopolitanæ vrbs opportunitate non desinas, vt prædictorum dogmatum impius nunquam turbo confurgat. Et quia tanta est gloriosorum principum clementia, vt confidenter eis possis, quæ sunt insinuanda, suggerere, pietate ipsorum ad vtilitatem ecclesiæ vniuersalis vtaris. Consulente autem dilectione tua de his in quibus putaueris ambigendum, non deerit relationibus tuis meæ responsionis instructio, vt sequestrata eorum actione, causæ quæ in quibuscumque ecclesiis præsulorum suorum debent cognitione firmari, hac speciali cura, vice mea functus vtaris, ne hæresis Nestoriana vel Eutychniana in aliqua parte reuirescat: quia in episcopo Constantinopolitano catholicus vigor non est, nec multum aut pro sacramento salutis humanæ, aut pro sua est æstimatione sollicitus, cum si quid illi inesset spiritualis industriæ, ita & a quibus ordinatus sit, & cui viro successerit, cogitare deberet; vt magis beatum Flavianum, quam sui honoris sequeretur auctores. Et ideo cum piissimi principes secundum obsecrationes meas dignati fuerint fratrem Anatolium de his, quæ merito in querelam veniunt, increpare; videat caritas tua diligentia sua, vt vniuersa scandala, adhibita plenissima correctione, resercentur, & a filii nostri Aetii cesset iniuriis. Nam apud catholicum episcopum, etiam si erat vtcumque decus sacerdotale, sacerdoti archidiaconus propter fidei reuerentiam debuit præmitti potius quam locum catholici nequissimus hæreticus obtineret. Cum itaque quæ sequantur, agnouero, tunc manifestius, quid agi oporteat, æstimabo. Nam interim, dolore cohibito, malui indulgere patientiæ, vt locus esset veniæ.

De Palæstinis vero monachis, qui iam pridem in tumultu dissensionis esse dicuntur, quo adhuc animo moueantur ignoro. Neque cuiusquam sermone mihi patefactum est, quas causas videantur ante factæ præferre dif-

cordiæ, vtrum scilicet Eutychianæ peruersitati tali furore famulentur, an implicabiliter doleant episcopum suum in hanc impietatem posse traduci, quæ contra ipsorum locorum sanctorum testimonia, quibus totus mundus instruitur, ab incarnationis dominicæ veritate desciverit, & quod in aliis per indulgentiam curare placuit, in illo putent non esse veniale. Vnde cupio me super his plenius edoceri, vt etiam talium correctioni congrue studeatur: quia aliud est contra fidem impie armari, aliud in errorem quempiã detineri. Chartas etiam, quas Actius presbyter ante indicauit esse directas, & breuiariũ fidei, quod te misisse significas, necdum ad me noueris peruenisse. Vnde, si expeditior occasio se præbuerit per latores, libeter habeo, vt si qua est, quæ utilis videatur, quamprimum ad me mittatur instructio. De Ægyptiis monachis quam quieti, aut cuius sint fidei, scire desidero, & de Alexandrinæ ecclesiæ pace quid ad vos veris nuntiis perferatur, ad cuius episcopum vel ordinatores ipsius, seu clericos, quod * alias scripta direxerim, missis exemplaribus scire te volui. Ad clementissimum quoque principem, & ad religiosissimam Augustam quis nunc meus sermo sit, missa exemplaria docebunt. Vtrum autem epistola mea, quam de incarnationis dominicæ fide, incolumi adhuc sanctæ memoriæ Flauiano, ad dilectionem tuam per Basilium diaconem miseram, fraternitati tuæ tradita sit, scire desidero: quoniam suspectum habeo, quod de eius textu nullum vnquam iudicium reddidisti gestorũ synodaliũ, quæ omnibus diebus Concilii in Calchedonensi ciuitate confecta sunt, parum clara propter linguæ diuersitatem, apud nos habetur instructio. Et ideo fraternitati tuæ specialiter iniungo, vt in vnum codicem vniuersa facias congregari, in Latinum sermonem absolutissima interpretatione translata, vt in nulla parte actionum dubitare possimus, neque vllõ modo esse possit ambiguum quod ad plenam intelligentiam te fuerit studente perductum. Data quinto Idus Martii, Opilione viro clarissimo consule.

Q iij

EPISTOLA LVII.
LEONIS PAPÆ I.
AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Petit vt Anatolium, qui cum Aetium ab archidiaconatu amouerit, & catholicos infectetur, de fide male sentire suspicatur, increpet: commendat Iulianum, cui ipse vices suas commisit.

Leo episcopus Marciano Augusto.

QVAM excellenti pietate, & quam glorioso clementiæ vestræ studio in integrum nuper fides Christiana reuocata sit, totus mundus agnoscit, & salutis suæ singulare præsidium per vos a Domino esse reparatum. At si quid aduersum tanti operis consummationem de contrario spiritu sentitur oboriri, necesse est vt ad vestræ reuocetur pietatis auxiliû, quod ad custodiam catholicæ veritatis diuina prouidentia præparauit: vt cum potestatis vestræ sit scandala etiam in longinquû nata rescare, multo magis ea quæ sub vestris audent oculis surgere, non finatis accrescere. Anatolii episcopi ordinationẽ (sicut scientia Dei testis est) suspectam (quod fatendum est) mihi fecerant consecrationis eius auctores, nec dissimilem ab elegantibus arbitrabar electum: secutumque est, vt dum communione apostolicæ sedis existeret alienus, diu dandis ad eum epistolis pacis me abstinerem. Sed cum illi pietatis vestræ testimonium suffragaretur, cum de fide atque vnanimitate eius optanda quæque & placitura promitteret, professionem eius ita credidi esse sinceram, vt tamen, qua obseruantia se agere deberet, non desinerem commonere, sedulo ipsi ac diligenter inculcans, vt de persecutoribus beatæ memoriæ Flauiani neminem auderet in suo habere consortio, & Eutylianæ hæreseos defensorum a se indicaret esse deiectum. Secutumque est, vt de his, quæ pro catholica fide in synodali Concilio fuerant definita, talia ad me scripserit, qualia catholicum sacerdotem scribere congruebat. Cum ergo ad commendanda ipsius primordia ista præcesserint, miror quid causæ aut occasionis emerferit, vt virum catholicæ fidei, & Nesto-

rianis atque Eutythianis hæreticis constanter etiam aduersum archidiaconem sub honoris specie degradaret, & dispensationum totius causæ & curæ ecclesiasticæ in Andream Eutythianistam repente transferret, adeo nimia commotione turbatus, vt consecrationem, quam pro iniuria dabat, sexta sabbati traditionis apostolicæ aut nescius aut oblitus inferret: quasi non ad episcopum magis quam ad presbyterum ordinationis illius vitium pertineret, qui non inueniens quod argueret in fide, quod improbaret in moribus, deiectionem innocentis per speciem prouectionis impleuit, addens sententiæ illud iniuriæ, vt eum, cœmeterio deputando, condemnaret exilio. Quem tamen pietati vestræ commendare præsumo, ne vllis vltius noxiis ingrauari possit insidiis, quem Dominus (vt comperi) sub vestra defensione constituit. Adiucio autem etiam hanc obsecrationem, vt prædictum episcopum a professione sua dissonum, & nimium testimonii vestri ac fauoris oblitum, necessarie increpare dignemini. Cesset catholicos infectari, cesset eos, qui sanctæ memoriæ Flauiano placere, conterere, & eorum societatem, quos improbauit, eligere. Fraternali enim illi caritatem non aliter poterimus impendere, quam vt se ab inimicis catholicæ fidei approbet execrari, eorumque a se consortium atque commercium abscindat: qui etiam si magna fuisset satisfactio purgatus, post dubium tamen reuersus errorem, catholicis diaconibus postponi debuit, non præponi. Illud quoque clementiæ vestræ beneuolentiam peto, vt veneratorem vestrum fratrem meum Iulianum episcopum, in vestro, sicut facere dignamini, habeatis affectu: cuius obsequiis præsentis meæ vobis imago reddatur. Nam & de fidei eius sinceritate confidens, vicem ipsi meam, contra temporis nostri hæreticos, delegaui: atque propter ecclesiarum pacisque custodiam, vt a comitatu vestro non abesset, exegi: cuius suggestiones, pro concordia catholicæ vnitatis, tamquam meas audire dignemini, placentes Deo, qui vobis præter regiam coronam, etiam sacerdotalem conferat palmam. Data

* quinto * sexto Idus Martii, Opilione viro clarissimo consule.

MVLTIS extantibus documentis, quibus in dilectionem ecclesiæ Dei pietatis vestræ manifestatur affectio, merito quoties aliquid nascitur scandalorum, vestrum desideratur auxilium: ut fides quæ annitentibus vobis contra hæreticorum commenta defensa est, securæ pacis perpetem obtineat firmitatem. Nam quid prodest, foris aduersarios veritatis oppressos, si eosdem habeamus intra dominica septa rediuiuos? Quod itaque circa personam filii mei Actii gestum esse cognoui, nimium me anxium facit, & metuere certa ratione compellit, ne poenitendum mihi sit, quod de episcopo Constantinopolitano, qui ab impugnantibus fuerat ordinatus fidei, vobis adhortantibus, acquieui meliora sentire, cum tanto pietatis vestræ testimonio iuuaretur, ne illum grauaret suæ ordinationis infirmitas, vbi vestra interuentio præstaretur. Vnde gratulari cœperam, quod beati Flauiani honoraret memoriam, & hæreticorum conatibus obistere diceretur. Sed doleo, illum (sicut prædicti lacrymabilis querela demonstrat) in deteriora mutatum, & eum nunc constituisse archidiaconem, quem ipse professus est a se esse reiectum, qui Eutychnianæ hæreseos se apud nos prodiderat defensorem. Quem quia nunc ecclesiasticis negotiis præposuit, propter hæreticam peruersitatem, eidem fauorem suum præstare conuincitur. Qui etiam si magna satisfactione potuisset indulgentiam promereri, nequaquam debuit his, qui in fide permanferant, anteferri. Vnde quia non latet clementiam vestram, quantum periculi, aut per pudendam socordiam, aut per dolosam nequitiam nutriatur, dignamini episcopum ad professionem suæ fidei auctoritate vestræ clementiæ reuocare. Et ne sibi has maculas superducat, ne æstimationem suam, quam vestro acquisiuit fauore, contemnat, societatem

hære-

hæretici, quem dudum a se remouit, abscindat. Cuius innocentia vos ita adfuisse gaudeo, vt mœrori eius digna consolatione vestra pietas subueniret. Circa fratrem meum, veneratorem vestrum Iulianum episcopū, quantum debeat crescere vestra dignatio, apostolicæ sedis existimate iudicio: cum in causâ fidei, cui gloria vestra famulatur, vicem ipsi meam eatenus delegarim, vt ab ea, quæ vobis debetur obseruantia, non recedens, pietati me vestræ præsentare non desinat, exequens in custodia fidei, & in ecclesiasticis disciplinis per omnia sollicitudinem, & opportunis suggestionibus, quod vniuersali ecclesiæ proficit, insinuans, vt in ipso, nec catholicis vestrum præsidium, quibus volumus subuenire, nec vobis meum desit obsequium. Data sexto Idus Martii, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Gratias agit, quod per Calchedonense Concilium pax ecclesiæ catholicæ sit reddita.

Leo episcopus Marciano Augusto.

MVLTA mihi in omnibus clementiæ vestræ literis causa gaudii est, dum ex magna diuinæ prouidentia misericordia præstitum humanis rebus experior, quod ecclesiasticam pacem (quæ non nisi vnitæ prædicationis euangelicæ custoditur) piissimo studio iuuare dignamini: vt fidei vestræ gloria non solum vtilitate reipublicæ, sed etiam religionis profectibus augeatur, gloriosissime imperator. Vnde ineffabiliter Deo gratias ago, qui eo tempore, quo oboritura hæreticorum scandala præsciebat, in imperii fastigio collocauit: in quibus ad totius mundi salutem, & regia potentia, & sacerdotalis vigeret industria. Nam cum vestro præcipue opere sit effectum, vt per synodale Concilium, damnatis impij dogmatis defensoribus, omnes vires sacrilegus error amitteret: ad eiusdem deuotionis pertinet palmam, si malum, quod in suis ducibus est oppressum, etiam in quibuscumque reliquiis deleatur. Quod facilius clementia vestra arbitretur implendum, si per vniuersas ecclesias, definitiones sanctæ

Concil. Tom. 7.

R.

Synodi Calchedonenſis, apoſtolicæ ſedi placuiſſe doceantur. De quo quidem ratio non fuit ambi- gendi, cum ei fidei omnium ſubſcribendo conſenſus acceſſerit, quæ ad me ſecundum formam apoſtolicæ doctrinæ ac pater- næ traditionis emiſſa eſt, & per fratrem meum Lucia- num epiſcopum talia & ad gloriam veſtram, & ad Con- ſtantinopolitanum antiſtitem ſcripta direxerim, quæ eui- denter oſtenderent, me ea quæ de fide catholica in prædi- cta Synodo definita fuerant, approbare. Sed quia in eiſ- dem literis ea, quæ per occaſionem Synodi male ſunt at- tentata, reprehenderam, maluit prædictus antiſtes meam gratulationem tacere, quam ſuum ambitum publicare. Mihi autem multum fiducia, Deo per vos operante, col- latum eſt, quod probaſſe vos obſeruantiam meam de cu- ſtodia Canonum paternorum, pietatis veſtræ affatibus in- dicaſtis. Et merito geminatur gaudium meum, cum vobis religioſiſſime placere cognoſco, vt & fides Nicæna ſuam teneat firmitatem, & priuilegia eccleſiarum illibata per- maneant. Quamuis autem de præclaro fidei veſtræ ope- re nihil veſtra pietas indicarit, mihi tamen per venera- torem vna mecum ſpecialiter veſtrum, fratrem meum Iulianum epiſcopum, innotuiſſe ſignifico, quam pio di- gnati fueritis reſponſo imperitorum monachorum ani- mos cohibere pariter & docere, vt ſi illos non penitus de- ſeruit diuina miſericordia, ſentiant ſe & didiciſſe quod credant, & agnouiſſe quod timeant. Quia vero omnibus modis obediendum eſt pietati veſtræ religioſiſſimæque voluntati, conſtitutionibus Synodalibus, quæ mihi de confirmatione fidei catholicæ, & hæreticorum damna- tione placuerunt, libens adieci ſententiam meam. Quæ vt in notitiam omnium ſacerdotum eccleſiarumque per- ueniat, veſtræ clementiæ præceptio ordinare dignabitur: ad futuram credo & ſpero gratiam Dei, quæ tam ſanctam tanti principis curam pleniffimum deſiderii ſui fructum faciat obtinere: vt omnibus diſſentiendi occaſionibus am- putatis, apoſtolicæ vbique doctrinæ & pax regnet & ve- ritas. Fratri autem meo Iuliano epiſcopo, nouerit veſtra clementia, hoc me proprie delegaſſe, vt quidquid illic ad cuſtodiam fidei pertinere probauerit, meo nomine ve- ſtræ fiducialiter ſuggerat pietati: quoniã certus ſum, vos

ad hæc omnia emendanda vel defendenda, Deo auxiliante, sufficere. Data duodecimo Kalendas Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LX.

LEONIS PAPÆ I.

AD PVLCHERIAM AVGVSTAM.

Laudat eam quod quorundam monachorum cohibuerit insaniam, eademque subdit quæ imperatori scripserat.

Leo episcopus, Pulcheriæ Augustæ.

QVAMVIS nullas nunc literas tuæ pietatis acceperim, scribente tamen gloriosissimo principe, non aliter dignatione ipsius sum gauisus, quam si mihi etiam tuæ ferentis redderentur alloquia. Vnde consuetudinem debitam mei officii oportuit me custodire, per quam significarem clementiæ vestræ, absolute me gaudere, & incessabilibus a Deo precibus postulare, vt vos, & Romanæ reipublicæ, & catholicæ ecclesiæ in omni prosperitate conseruet. De vigore autem fidei vestræ quo indefinenter Domino sacrificium laudis offertis, quantas Deo gratias agam, enarrare non valeo: quoniam principibus temporis nostri non solum potentiam regiam, sed etiam sacerdotalem cognoscimus inesse doctrinam. Indicante enim fratre meo Iuliano episcopo, peruenerunt ad nos in exemplaribus præceptionum vestrarum saluberrimæ sanctiones, quibus insanam imperitiam monachorum dignati estis parcendo plectere, & docendo punire: vt si eos ad pœnitentiam miseratio diuina conuerterit, multis lacrymis, & a nefandis cædibus, & ab hæreticorum blasphemii diluantur. Quod vero piissimus imperator ad omnes episcopos, qui Calchedonenſi Synodo interfuere, voluit me scripta dirigere, quibus, quæ illic de fidei sunt regula definita, firmarem, libenter impleui; ne fallax cuiusquam simulatio sententiam meam vellet haberi incertam, cum per Constantinopolitanum episcopum, cui lætitiæ meam largiter indicaui, in omnium potuerit notitiæ peruenire, quod scripseram, nisi maluisset meum gaudium tacere,

Concil. Tom. 7.

R ij

quam repulsam sui ambitus publicare. Fratri & coepiscopo meo Iuliano, cui sollicitudinem meam in causa fidei delegavi, rogo ut eam fiduciam præbere dignemini, quæ pietati vestræ possit, quæ vniuersali ecclesiæ sint profutura, suggerere. Data duodecimo Kalendas Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LXI.

LEONIS PAPÆ I.

AD IUVENALEM HIEROSOLYMITANVM,
ET CETEROS EPISCOPOS,
qui in sancta Synodo Calchedonensi congregati fuerunt.

Scribit se, quæ de incarnatione in Calchedonensi Concilio decreta fuerunt, confirmasse; utque ei & ceteris episcopis hoc innotescat, se rogasse imperatorem, ut literas suas ad illos perducere curet.

Leo episcopus, sanctæ Synodo apud Calchedonem habitæ.

OMNEM quidem fraternitatem vestram nosse non ambigo. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 3. num. 16.*

EPISTOLA LXII.

LEONIS PAPÆ I.

AD MAXIMVM ANTIOCHENVM
EPISCOPVM.

Confutat errores Eutychetis & Nestorii, eum ad fidei defensionem hortatur, & quæ contra Nicæni Concilii Decreta statuta sunt, nulla declarat.

Leo catholice ecclesiæ episcopus, Maximo carissimo fratri episcopo Antiocheno.

QUANTVM dilectioni tuæ placeat communis fidei sinceratissima vnitas, & pacis ecclesiasticæ tranquilla concordia. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 3. num. 17.*

EPISTOLA LXIII.
LEONIS PAPÆ I.
AD THEODORICVM EPISCOPVM CYRI.

Scripta post Calchedonense Concilium, de fidei
perseuerantia.

Dilectissimo fratri Theodorico episcopo, Leo episcopus.

REMEANTIBVS ad nos fratribus, & confacerdotibus nostris, quos ad sanctum Concilium sedes beati Petri direxit, agnouimus dilectionem tuam, superno adiutorio nobiscum, tam Nestorianæ impietatis, quam Euty-chianæ vesaniæ, extitisse victricem. Vnde gloriamur in Domino cum Propheta canentes: *Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum & terram*, qui nullum nos in nostris fratribus detrimentum sustinere permisit: sed quæ nostro prius ministerio definierat, vniuersæ fraternitatis irretractabili firmavit assensu, vt vere a se prodisse ostenderet, quod prius a prima omnium sede formatum, totius Christiani orbis iudicium recepisset: vt in hoc quoque capiti membra concordent, in quo amplius nobis accrescit gaudendi materia, dum & tanto magis se perculit inimicus, quanto contra Christi ministros sæuius insurrexit. Nam ne aliarum sedium ad eam, quam ceteris omnium Dominus statuit presidere, consensus assentationis videretur, aut alia quælibet subrepere posset aduersa suspicio, inuenti prius sunt, qui de iudiciis nostris ambigerent. Et dum nonnulli, dissensionum incitati auctore, ad contradictionis bella profiliunt, ad maius bonum, malum eius, auctore totius bonitatis dispensante, peruentum est. Dulcius siquidem munera gratiæ diuinæ proueniunt, quoties non sine magnis sudoribus acquiruntur. Et minus bonum videri solet, pax continuata per otium, quam reddita post laborem. Ipsa quoque veritas & clarius renitescit, & fortius retinetur, dum quæ fides prius docuerat, hæc postea examinatio confirmaret. Multum denique sacerdotalis officii meritum splendescit, vbi sic summorum seruetur auctoritas, vt in nullo inferiorum putetur imminuta libertas. Et ad maiorem Dei gloriam

R iij

proficit finis examinis, quando ad hoc se accipit exercendi fiducia, vt vincatur aduersitas, ne quod per se probatur reprobum, silentii præiudicio videatur oppressum.

Exulta igitur, carissime frater, & in vnico Dei filio victor exulta. Vicit per nos ille, cuius carnis veritas negabatur: vicit per nos & pro nobis ille cui vicimus: per quem secunda est post aduentum Domini hæc orbi festiuitas. Redditum sæculo est, prædone prostrato, incarnationis diuinæ mysterium: quod humani generis inimicus quia rebus ipsis auferre non poterat, calumniis obscurabat. Quinimo ab incredulorum corde perierat immortale mysterium, quia nihil prodest tanta salus incredulis, ipsa veritate suis dicente discipulis: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit: qui autem non crediderit, condemnabitur.* Solis iustitiæ iubar, densis per orientem Nestorii & Eutythis nebulis impeditum, pure ab occidente resplenduit, vbi culmen in apostolis & doctoribus principaliter collocavit: quamuis nec illic vnquam defuisse credendus sit, quo confessores sibi egregios reseruauit, ita vt dum denuo conaretur hostis antiquus per secundi Pharaonis impœnitens cor, fidei Abrahæ semen, & filios repromissionis extinguere, Deo miserante languescens, nisi sibi nocere, nihil posset. De quo & illud omnipotens mirabilius egit, quia & quos sibi socios ad Israelitici populi cædes adsciuerat, non cum tyrannidis auctore submersit, sed cū suo populo congregauit. Et sicut reuera se dignum, & soli sibi possibile fons misericordiæ nouerat, victos a nobis, nobiscum fecit esse victores. Nam dum solus vere sit humani generis hostis spiritus falsitatis, omnes de illo iam triumphare non dubium est, quos sibi veritas vindicauit. Nunc prorsus illa redemptoris nostri dicta, quam sint diuinæ auctoritatis, apparet: dum contra hostes fidei sic aptantur, vt de ipsis dubitare dicta non liceat: *Vos, inquit, ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis implere. Ille homicida fuit ab initio, & in veritate non stetit, quia veritas in eo non est. Quando loquitur mendacium, ex suis propriis loquitur, quia mendax est, & pater eius.*

Nihil ergo mirandum est, quod hi, qui in veritate Dei nostræ naturæ mendacium, crediderunt, patri suo & circa ista concordant, quidquid visum, quidquid auditum,

quidquid denique (teste euangelio) tactum est atque palpatum in vnico Dei filio, non eius comprobatum esse asserentes, sed coæternæ & coessentialis Patri fuisse substantiæ, quasi aut diuinitatis natura, crucis ligno transfixa sit, aut inconuertibilis crescere per ætates, & in sapientia proficere sapiëntia sempiterna, vel Spiritu Dei, qui Spiritus est, subinde repleri potuerit. In hoc quoque se acerba vefania, ex quo auctore processerit, prodit; quod quantum in se est, vniuersis nocere molita est. Nam qui nos persequendo afflixit, ceteros ad consensum sceleris impellendo deprauauit. Sed nec nos, licet in singulis fratribus (quia membra nostra sunt) vulnerasset, a speciali dolore fecit exceptos: quibus noua & inaudita atque incredibili audacia inferre contra suum caput est molitus iniuriam. Sed vtinam vel post tot pessima respiscens, non nos etiam de suo æternæ damnationis interitu contristaret. Quam mensuram sceleris prætermisit, cui nec hoc sufficere potuit, quod nec viuus parcendo, nec mortuis, etiam in sanguine innocentis & catholici sacerdotis, pollutas iam pridem, abdicata veritate, atque approbata falsitate, manus intinxit? Et cum scriptum sit: *Qui odit fratrem suum, homicida* 1. Iohn. 3. est; ille, quod odio iam fecisse dictum est, impleuit operibus, quasi nec audisset illud, quod Dominus ait: *Discite a me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suaue est, & onus meum leue est.* Matth. 11. Dignus diabolici prædicator erroris, Ægyptius vastator inuentus est: quia tamquam sæuissimus tyrannus, ecclesiæ nefandas blasphemias per violentam seditiosorum turbam, & per cruentas manus militum venerandis fratribus imponebat. Et cum voce redemptoris nostri firmatum Iohn. 8. sit, vnum eundemque homicidii esse & falsitatis auctorem, ille pariter vtrumque compleuit: quasi non vt caueantur, sed vt perpetrentur, scripta sint, ad perditionis suæ cumulum trahens, quæ Dei filius monuit ad salutem. Illud quoque surda nimis aure præteriens, quod ab eodem Domino dictum est: *Ego quod vidi apud Patrem meum,* Ibidem. loquor, & vos quod vidistis apud Patrem vestrum, facitis.

Igitur dum sanctæ memoriæ Flauiano vitæ præsentis sæculi moliretur auferre, se veræ vitæ luce priuauit. Dum vos ab ecclesiis vestris conaretur expellere, se a Christianorū

2. Cor. 11.

collegio segregavit. Dum trahit plurimos, & impellit ad erroris assensum, multiplici animam suam vulnere sauciavit; solus ultra omnes & per omnes ac pro omnibus reus, qui causa reatus omnibus fuit. Sed licet his tua fraternitas, solido cibo firmata, indigere minime videatur; tamen ut quod nostri loci est impleamus circa vocem dicentis Apostoli: *Præter ea quæ extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* hoc præcipue præsentis occasione credimus admonendum, frater carissime, ut quotiescumque diuina gratia administrante, illos, qui foris sunt, fonte doctrinæ aut submergimus, aut purgamus, in nullo ab illis, quas Spiritus sancti diuinitas in Calchedonensi Concilio protulit, fidei regulis recedentes, inter vtrumque hostem nouellæ perfidiæ sermonem nostrum cum omni cautela ^{*libere-}libremus: non iam (quod ab-
fit) tamquam de dubiis disceptantes, sed auctoritate sua, ^{mus:} quæ bene definita sunt, adstruentes: cum & in apostolicæ sedis epistola, vniuersalis sanctæ Synodi assensu firmata, tanta diuinæ auctoritatis testimonia nouerimus esse conge-
gesta, ut nullus queat ulterius dubitare, nisi qui sibimet-
ipsi errorum tenebras inferre maluerit: cum synodalia gesta, vel quibus primum definitio fidei legitur esse formata, vel quibus præfata litera apostolicæ sedis, etiam tuæ fraternitatis studio defensæ sunt, & maxime ad piissimos principes totius Concilii allocutio, tot sit præcedentium patrum testimoniis roborata: ut quamuis imprudenti ac pertinaci animo, si tamen non iam cum diabolo pro sua impietate damnatus est, valeant suadere.

Vnde hoc quoque nos contra hostes ecclesiæ provide-
re condignum est, ut eis nullam calumniandi occasionem (quod ad nos attinet) penitus relinquamus, nec vnquam contra Nestorianos aut Eutychianos agentes, alteri eorum videamur terga vertisse, sed vtrosque Christi hostes æqua lance vitemus atque damnemus: ita ut eos, quoties audientium quantalibet poscit utilitas, cum dogmatibus eorum digno anathemate promptissime atque euidentissime feriamus, ne si hoc a nobis aut obscurius fieri videatur, aut tardius, putetur inuitum. Quod quamuis prudentiam tuam res ipsa admonere sufficiat, nunc ta-
men

men & experimenta docuerunt. Sed benedictus Deus noster, cuius inuincibilis veritas ab omni hæreseos macula mundum te, secundum sedis apostolicæ iudicia, demonstrauit. Cui dignam retribues pro tot laboribus gratiam, si talem te, qualem probauimus ac probamus, pro vniuersalis ecclesiæ defensione seruaueris. Nam quod Deus omnium calumniosorum fallacias soluit, maximam beatissimi Petri curam pro nobis cunctis agnoscimus, qui postquam suæ sedis iudicium in fidei definitione firmavit, nec circa cuiusquam vestrum, qui nobiscum pro catholica fide laboratis, personam, quidquam reprobam videri permisit: quia nec poterat, Spiritu sancto iudicante, quisquam ex eis non victor existere, quorum iam vicerat fides.

Quod superest, exhortamur, vt quia illic nonnullas Eutychiani ac Nestoriani erroris reliquias cognouimus remansisse, nunc etiam sedi apostolicæ collabores. Victoria enim quam Christus Dominus Deus noster suæ donauit ecclesiæ, quamdiu in hoc mundo versamur, licet fiduciã maiorem tribuat, non tamen in totum sollicitudinem perimit: nec vt dormiamus donata est, sed vt suauius laboremus. Vnde in hoc quoque tuæ vigilantia sollicitudine volumus adiuuari, vt tua relatione currente, quid apud illos religionis doctrina dominica proficiat, apostolicam sedem festines instruere; quatenus illius religionis sacerdotes, in quocumque vsu exegerit, adiuuemus. De his vero, quæ in supradicto Concilio illicita, contra venerabiles Nicænos Canones, præsumptione tentata sunt, ad fratrem & coepiscopum nostrum Antiochenæ sedis præsulẽ scripsimus: adiacentes & illud, quod nobis propter improbitatem monachorum quorundam regionis vestrae verbo mandastis per vicarios nostros, & hoc specialiter statuentes, vt præter Domini sacerdotes nullus audeat prædicare, seu monachus, siue ille sit laicus, qui cuiuslibet sciẽtiæ nomine gloriatur. Quas tamen literas, pro vtilitate vniuersalis ecclesiæ, per prædictum fratrem & coepiscopum nostrum Maximum, ad omnium volumus peruenire notitiã: & ob hoc hic nolumus earum exemplar adiacere, quia quæ prædicto fratri & coepiscopo nostro iniunximus, non dubitamus implenda. *Et aliam manu*: Deus te incolumẽ custodiat, frater carissime. Data iv. Idus Iunii, Opilione v. c. cof.

Concil. Tom. 7.

S

16. q. 1. Adiacimus illud.

EPISTOLA
PASCHASINI LILYBETANI
EPISCOPI AD LEONEM PAPAM.

Respondet pontifici, quo tempore ipse sentiat Pascha esse celebrandum, & miraculum affert ad suam sententiam firmandam.

Domino vere beatissimo ac apostolico, mihi que post Dominum plurimum colendo papæ Leoni, Paschasinus episcopus.

POSTOLATUS vestri scripta diacono Panormitanæ ecclesiæ Silano deferente percepi, quæ nuditati meæ atque ærumnis, quas amarissima captiuitate faciente incurri, solatium in omnibus atque remedium attulerunt: cælesti rore animum recreantes, atque omne quod triste fuerat, abstergentes, domine venerabilis papa. Iubere dignata est corona vestra, vt quod paschalis supputationis veritas anni post hunc futuri haberet, sacrosanctis auribus vestris exiguas mea intimaret. Cui præcepto pio inobediens existere non potui omnino, nec debui. Diutino itaque tractatu, vel ratiocinatione id verum inuenimus quod ab Alexandrinæ ecclesiæ antistite beatitudini vestræ rescriptum est. Nam cū Romana supputatio, quæ cyclo concluditur, cuius ipse, de quo agitur, erit sexagesimusquartus annus, qui cyclus cœpit a consulatu Antonini & Syagrii, nobis dubietatem afferret, eo quod septimo Kalendarum Aprilium die, dies dominica, & luna vigesima prima incurreret, & iterum nono Kalendarum Maiarum die (vt rei veritas habet) dominica dies, & luna decimanona obueniret: in hoc ambiguo fluctuantes, ad Hebræorum, hoc est legalem supputationem nos conuertimus, quæ cum a Romanis ignoratur, facile errorē incurrunt. Cœpit ergo ogdoas a consulatu virorum clarissimorū Aetii iterum & * Sigifmildi, quæ clauditur anno de quo quæstio videtur exorta. Talis ratio hæc est. Priores vero anni cōmunes, tertius embolismalis, quartus & quintus communes, sextus embolismalis, septimus communis, octauus embolismalis. Peruidet ergo apostolatus vestri prudentia, octauum annum ogdoadis fieri aliter non posse, nisi embolismū teneamus.

* Sigif-
mildi.

Quod si voluerimus illud, quod superius diximus, id est, quod primum incurrit, Pascha septimo Kalendarum Aprilium die celebrare, communem annum faciemus, & incipiet omnis deinceps subsequentiū annorum supputatio vacillare. Et ne hoc, quod exposui, beatitudini vestræ obscuritatem aliquam afferat, suggestimus communes annos, apud Hebræos duodecim tantum menses, hoc est, dies 354. habere. Necessitate ergo embolismi cogimur id tenere quod longius est, ne a vero deuiare videamur. Neque nobis aut nouum, aut erraticum videatur, cum dies passionis vndecimo Kalendas Maii occurrat, a qua (sicut videtur) Pascha nomen accepit: licet Hebrææ linguæ interpretes tradant Pascha transitū dici, quod tamen idem & Ioannis euangelistæ dicto firmatur, quo ait, cum de passione loqueretur: *Cum venisset hora, vt transiret Ie-* ^{Ioan. 13.} *sus de hoc mūdo ad Patrem.* Non ergo nos dies vna longius posita terreat, ne cum hoc vitamus, incurramus errorem, sicut tempore beatæ recordationis domini mei prædecessoris vestri Zosimi, anno consulatus Honorii Augusti XI. & Constantii secundo. Tunc enim, cum declinaretur, ne decimo Kalendas Maii dies Paschæ teneretur, celebratum octauo die Kalendas Aprilis, id est, pro embolismo communis est annus tentus, & error grauissimus est ortus, in tantum, vt ministerio certo, quod dono sancti Spiritus ministratur, hæc veritas probaretur. Quod propterea credidi exponendum, quia locus ipse etiam sancto atque a me venerando fratri meo Libanio diacono notissimus est. Cuius mysterii miraculum tale est: Quædam vilissima possessio Meltinas appellatur, in montibus arduis ac siluis densissimis constituta, illicque per parua atque vili opere constructa est ecclesia. In cuius baptisterio nocte sacrosancta paschali, baptizandi hora, cum nullus canalis, nulla sit fistula, nec aqua omnino vicina, fons ex se repletur, paucisque qui fuerint consecratis, cum deductorium nullum habeat, vt aqua venerat, ex sese descendit. Tunc ergo (sicut supra diximus) cum sanctæ memoriæ domino quondam meo ac beatissimo papa Zosimo, cum apud occidentales error ortus fuisset, consuetis lectionibus nocte sacra discussis, cum presbyter secundum morem baptizandi horam requireret, vsque ad lucem aqua non ve-

niente, non consecrati, qui baptizandi fuerant, recesserunt. Ut ergo breuiter narrem, illa nocte, quæ lucebat in diem dominicam, decimo die Kalendas Maii fons sacer hora competenti repletus est. Euidenti ergo miraculo clauit, occidentalium partium fuisse errorem. Hæc prout potui, vel epistolaris breuitas passa est, iubente apostolatu vestro rescripti.

EPISTOLA LXIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD MARCIANVM AVGVSTVM.

De Pascha.

Leo episcopus, Marciano Augusto.

TAM multis documentis per omnes Christi ecclesias fides vestræ pietatis innotuit: ut si quid sollicitudinum pro communi religione generatur, merito vestrum quaeratur auxilium. Et quia memor dispensationis mihi creditæ, necesse habeo curas meas etiam in ea, quæ sunt futura, præmittere: non improbe cupio clementiæ vestræ studiis adiuuari, ut in ea obseruatiã, quæ certa semper ratione variatur, nihil possit erroris incurri. Paschale etenim festum, quo sacramentum salutis humanæ maxime continetur, quamuis in primo semper mensẽ celebrandum sit, ita tamen est Lunaris cursus conditione mutabile, ut plerumque sacratissimæ diei ambigua currat electio, & ex hoc fiat plerumque quod non licet, ut non simul omnis ecclesia, quod non nisi vnum esse oportet, obseruet. Studuerunt itaque sancti patres occasionem huius erroris auferre, omnem hanc curam Alexandrino episcopo delegantes: quoniam apud Ægyptios huius supputationis antiquitus tradita esse videbatur peritia, per quam, qui annis singulis dies prædictæ solennitatis eueniret, sedi apostolicæ indicaretur, ut huius scripti ad longinquoires ecclesias iudicium generaliter percurreret. Sed sanctæ memoriæ Theophilus Alexandrinæ ecclesiæ episcopus, cum huius obseruationis annos centum numero collegisset, septuagesimosexto paschale festum longe aliter quam alii decreuerant tenendum esse constituit, a primo augustæ memoriæ Theodosii senioris consulatu succedentes si-

bi sacrae obseruantia ordines ponens: vt longioris temporis ratio eius literis teneretur adscripta, cuius complexionis septuagesimus & quartus est annus, in qua pridie Idus Aprilis sanctum Pascha celebrauimus: sequenti vero anno pridie Nonas Aprilis eadem, propitio Deo, erit habenda festiuitas, sicut regulariter centenariae annorum rationis ordo declarat. Sed in anno, qui erit septuagesimus sextus, Paschæ dies inuenietur adscriptus, quem a passione Domini nullius exempli, nullius constitutionis admittit auctoritas. Nam diem octauum Kalendarum Maiarum ab eo cognoscimus præfinitum, qui anni limitem antiquitus constitutum excedit: cum alii quinto-decimo Kalendarum Maiarum huic festiuitati deputauerint diem. Siquidem ab vndecimo Kalendarum Aprilium, vsque in *decimum Kalendarum Maiarum, legitimum spatium sit præfinitum. Intra quod omnium varietatum necessitas concludatur: vt Pascha dominicum, nec prius possimus habere, nec tardius. Quod enim in decimum, & in nonum Kalendarum Maiarum videtur nonnunquam peruenisse festiuitas, quadam ratione defenditur. Quia etsi dies resurrectionis vltra terminum videtur exisse, dies tamen passionis limitem positum non inuenietur egressus. Ad octauum autem Kalendarum Maiarum paschalem obseruantiam perducere, nimis insolens & aperta transgressio est.

Quia ergo in illa, vt dixi, centenaria supputatione Theophili, septuagesimus sextus annus diem Paschæ contra morem ecclesiasticum statuissè monstratur, & non leuiter delinquitur, si in principio sacramenti veritas & vnitas ab vniuersali ecclesia non tenetur: obsecro clementiam vestram, vt studium vestrum præstare dignemini, quatenus Ægyptii, vel si qui sunt alii, qui certam huius supputationis videntur habere notitiam, scrupulum huius sollicitudinis absoluant, vt eum diem generalis obseruantia dirigat, qui nec paternarum constitutionum normam relinquat, nec vltra præfixos terminos euagetur. Quidquid autem pietas vestra de hac consultatione cognouerit, ad meam iubeat mox notitiam peruenire: vt in diuinis mysteriis nulla dissonantia culpa nascatur. Data xvi. Kalendas Iulii, Opilione viro clarissimo consule.

De Pascha.

Leo Romanæ & vniuersalis ecclesiæ episcopus, Eudociæ Augustæ salutem.

SANCTÆ memoriæ Theophilus ad Augustum Theodosium seniorē scribens, per centum annos, a primo prædicti principis consulatu, digessit ordinem diei festi, cuius instructionis septuagesimusquartus nūc annus euoluitur Opilione consule. Pridie Idus Aprilis celebrata est sacra solennitas, vnde sequenti anno, pridie Nonas Aprilis, eadem festiuitas rationabiliter consequitur. Sed annus, qui erit septuagesimus sextus, memorati episcopi annotationem habere cognoscitur, quæ a totius antiquitatis exemplo, & ab omni auctoritate patrum discordat. Siquidem in octauum Kalendarum Maiarum dominicum Pascha transfulerit, præfinitos antiquitatis limites nimis audenter excedens, cum die quintodecimo Kalendarum Maiarum paschalem solennitatem (sicut cōstituere alii) potuerit annotare. Vnde quia non mediocris mihi sollicitudo generatur, ne apud Ægyptios hæc persuasio probaretur, ad Christianissimum & clementissimum principem scripta direximus, quibus causam scrupuli diligenter exposui, & suppliciter postulauit, vt operam suam, quemadmodum consuevit, religionis cultui dignanter impendat, vt eos, qui huius supputationis perfectam videntur habere notitiam, in vnum iubeat conuenire, & diligenter inquirere, ne forte hæc definitio teneatur, & hic excessus, qui prioribus videtur repugnare temporibus, nostræ conuiuentiæ, vel negligentia deputetur, & fiat in nostris diebus, quod nunquam ante præsumptum est. Quia vero oportet serenitatem tuam curæ istius mecum esse participem, & ne quid tale accidat, præcauere; crebrius religiosissimo & fidelissimo principi dignare suggerere, vt indissimulante iubeat Ægyptios admonere, ne in summæ festiuitatis die, aut dissensione aliqua, aut transgressione peccetur. Quid-

quid autem de hac re diligentius inuestigare sollicitudo vestra potuerit, cito ad notitiam meam gloriosissimus imperator iubeat peruenire: quia & ad ipsius & ad omnium salutem pertinet, vt Dei cultus nullo errore lædatur. Dara sextodecimo Kalendas Iulii, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LXVI.
LEONIS PAPÆ I.
AD EUDOCIAM AVGVSTAM.

Agit cum ea, vt Palæstinorum monachorum mentes hæretica prauitate pollutas, curet emundari, & si aliquid perfecit certior fieri cupit.

Leo episcopus, Eudociæ Augustæ.

QVANTA mihi catholicæ cura sit fidei, & qua solitudine, in quantum Dominus adiuuat, debeat præcaueri, ne vnquam ab imperitis & impiis veritatis euangelio resistatur, pietatem vestram scire non dubito. Et ideo cum salutationis officio, quo semper mihi est vestra orâda clementia, obsecro Dominum, vt me tuam incolumitatem in causâ fidei, in qua quorundam intra prouinciam Palæstinam monachorum fuerant corda turbata, magis magisque faciat adiuuare, vt tantum, quod pietatis tuæ studio fieri potest, hæreticæ peruersitati omnis fiducia subtrahatur. Quos enim nec ratio sacramentorum, nec auctoritas scriptorum, nec ipsa sacratorum locorum testimonia commouebant, quid eis nisi abruptum periculum timeretur? Profit ergo ecclesiis, sicut (fauente Deo) & prodest, & profit generi humano, in verbis Dei vestram ibi esse voluntatem, vbi Dominum nostrum Iesum Christum vobis sicut verum Deum, & verum quoque hominem, in vnitæte personæ, & mirabilium indicia, & passionum documenta, loquuntur. Si ergo prædicti nomen catholicum venerantur & diligunt, & inter Domini corpus se volunt membra nominari, prauos errores, quos temere admiserant, detestentur, & agant pœnitentiam impiarum blasphemiarum, cruentorumque factorum. Succumbant pro salute animarum suarum synodalibus, quæ

in ciuitate Calchedonenſi ſunt confirmata, Decretis. Et quia ad intelligendum ſacramentum ſalutis humanæ, niſi fides vera, & humilitas quieta non peruenit, credant in euangelio, quod conſitentur in ſymbolo, nec impiis dogmatibus miſceantur. Fides enim catholica ſicut damnat Neſtorium, qui in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto duas auſus eſt prædicare perſonas, ita damnat etiam Eutychem cum Dioſcoro, quod ab vnigenito Deo Verbo negat in vtero Virginis matris veritatem carnis humanæ ſuſceptam. Si quid autem erga prædictorum conuerſionem exhortatio veſtra profecerit, quod gloriam vobis præſtabit æternam, peto hoc mihi clementiæ veſtræ literis indicetis, vt & in vobis boni operis fructum, * & illis gaudeam ^{* & in illis} misericordiam Domini non periſſe. Data ſeptimo Kalendas Iulii, Opilione viro clariffimo conſule.

EPISTOLA LXVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD IULIANVM EPISCOPVM COENSEM.

Vult de ſtatu fidei admoneri, & Canones obſeruari.

Leo episcopus, Iuliano Coenſi episcopo.

FREQVENTISSIME * dilectionem tuam ad hanc curam & diligentiam meis ſum literis exhortatus, vt de his, quæ circa fidem aguntur, ſolicitudinem meam indefinenter inſtrueres. Et cum omnibus occaſionibus ſcribere non quieſcam, quibuſdam tamen ſcriptis meis, id eſt, per filium noſtrum Rodanum, domesticum filii noſtri viri illuſtriſſimi Aſparatii datis, nullum reſponſum tuæ fraternitatis accepi: tamquam ratio temporis non habuerit, vt quid poſt mea ſcripta ſit geſtum, potueris indicare. Et ideo per filium meum Rodanum his literis te ſaluto: & vt opportunitatem ſcribendi non negligas, in quo quæſtus ſolicitudinis meæ releuatur, admoneo. Cum enim in te quamdam mei Conſtantinopolitani habeant portionem, dignum pro communi amicitia eſt, & pro totius eccleſiæ dilectione, inceſſabili te vigore proſpicere: ne quid poſſit de ſtatu fidei me latere. Quæ ergo per prædictos, vel ad glorio-

gloriosissimum principem, vel ad tuam dilectionem scripsi, ut celerrime tradantur effectui, opportunis suggestionibus elabora. Et quidquid fuerit Deo auxiliante dispositum, scire me facito: ut perductis in effectum his quæ rationabiliter ordinata sunt, pax fidei, Canonumque custodia & securior ubique habeatur & fortior. Data septimo Kalendas Iulii, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LXVIII.
LEONIS PAPÆ I.
AD IULIANVM EPISCOPVM.

Lætatur imperatoris opera Hierosolymitanum episcopum receptum, monachos Augustæ auctoritate ad fidei sanitatem reuocatos, & ab Alexandrino episcopo literas fidei suæ testes accepisse, & aliqua de Paschatis celebratione. Gratulatur Aetium presbyterum examine purgatum: demum subdit se literas accepisse ab imperatore quibus Anatolium sibi commendabat.

Leo urbis Romæ episcopus, Iuliano episcopo.

CHRISTIANISSIMI principis fidem sæpe euidentissimis probauimus documentis, ac de nostro gratias ago, qui talem dignatus est rebus humanis concedere pro sua pietate rectorem; qui fidei causas & reipublicæ summæ vigilantia studio tueretur, hæreticorum ausibus semper obstitens, & nihil eorum insania aduersum catholicam fidem licere permittens: cuius post Deum beneficiis hoc debetur, quod Hierosolymitanus episcopus est receptus, & monachos, quos perfidia hæreticæ falsitatis inuaserat, ad sanitatem Augusta auctoritas reuocauit. Mox itaque, ut accepi epistolas tuas, talia continentes, non solum eadem die, sed prope eadem hora responsum reddere maturavi, ut certior de omnibus quæ scripseras redderis. Fratrem Proterium Alexandrinæ urbis episcopum gratulor satisfactionis plenas de fide sua ad nos literas direxisse, & manifeste, quidnam teneat, indicasse; cui me dignam gratiam pro fidei ipsius sinceritate necesse est præstare, ut honorem in nullo suæ perdat ecclesiæ, sed sedis suæ priuilegia, paternæ antiquitatis exemplo, iuxta

Anno Christi 456. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 15. fuit scripta hæc epistola, similiter & 4. sequentes.

De hoc S. Proterio vide Nicephorum lib. 15. cap. 16.

Concil. Tom. 7.

T

Canonum illibata iura possideat. De præsentis anni Pascha nulla dubitatio esse nobis potuit, sed de futuro, quod Theophilus Alexandrinæ vr̄bis episcopus, nono Kalendarum Maiarum die, quod nunquam ita a tempore dominicæ resurrectionis celebratum est, credidit adscribendum. Vnde sollicitius congruit hoc requiri, vt omnis occasio tollatur erroris. Nam in nostris annalibus Kalendarum Maiarum die aptissime a patribus nostris & constitutus legitur & celebratus. Ac ne vel apud nos, vel apud orientales nascatur ex hac parte diuersitas, hoc instantius nostro nomine cū Christianissimo principe ageretua dignetur dilectio, quamuis & ipse clementissimus princeps se inquisitione sollicitissima curam hanc Ægyptiis delegasse, suis epistolis dignatus sit indicare. Epistolam sane meam ad Calchedonensem Synodum datam præsentibus episcopis & clericis lectam fuisse tuis epistolis retulisti: sed vsque ad illud capitulum quo ea quæ de fide acta sunt meus videtur firmasse consensus. Vnde miratus sum, quod reliqua quæ secuta fuerunt, non pariter in notitiam eorum, quibus sunt lecta, prolata sint: cum maxime omnibus innotescere debuisset, improbum a nobis ambitum notatum fuisse, ne nouis vsurpationibus constituta inuiolata (vt semper scripsimus) seruarentur. Aetium presbyterum, quem asseris fuisse discussum, gratulamur, cognitione habita, in omnibus fuisse purgatum. Epistolam quoque ad Christianissimum principem noueris me misisse: in qua illi gratias egi, quia curam mihi suam, tam pro fidei causa, quam pro securitate reipublicæ dignatus est indicare. Aliam quoque ad nos epistolam dedit, interueniens pro Anatolio episcopo, vt nostri illi animi gratia præbeatur, quoniam correctionem eius promittit, & in omnibus se satisfacturum esse, quæ ad fidei obseruantiam pertinent, pollicetur. Data quinto Idus Ianuarii, Aetio & Studio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXIX.
LEONIS PAPÆ I.
AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Alexandrinum episcopum sibi ab imperatore commendatum summa ostendit laude dignum, dum suam ad Flavianum epistolam profiteretur. Talem epistolam, ad hæreticorum nequitiam retundendam, rogat vt in Græcum sermonem fideliter iubeat transferri, suo annulo muniri, & sic ad Alexandrinos transmitti.

Leo episcopus Marciano Augusto.

PVRITATEM fidei Christianæ, qua clementia vestra præfulget, etiam his literis, quas frater & coepiscopus meus Nestorianus detulit, demonstrastis; iustissime fratri meo Proterio Alexandrinæ vrbis antistiti impendentes fauorem, quo mihi per omnia esset acceptior. Nam cui vestra pietas testimonium perhibere dignatur, indubitanter esset probandus, etiamsi taceret. Sed accedit ad gratiam, quod proprio quoque sermone cognoscatur, & quam sincerus sit catholici dogmatis prædicator, ipsius professione clarescat. Vnde plenissimo affectu dilectione orthodoxi fratris amplector, & Deo gratias ago, quod amoto eo qui euangelio Christi voluit contraire, & a sanctorum patrum intelligentia dissentire, talem prospexit Alexandrinæ ecclesiæ sacerdotem, qui præcedentibus rectoribus & fide concordaret & vita. Nam cum amplecti se epistolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flavianum contra Eutychem impium misi, toto corde profiteretur, quid aliud, quam apostolorum se discipulum ostendit? quoniam doctrina veritatis in lumine suo permanet, & non potest esse diuersum, quod vnum est atque diuinum. Rescripsi itaque prædicto fratri quod debui: atque in sancto studio vt perseueraret admonui. Qui sine dubio constantior erit, si etiam clementiæ vestræ cohortationibus adiuuetur. Nec in aliquo eum terreat quorundam imperita dissensio, quos paucorum hæreticorum instigationibus ignorantia facit obnoxios. Quod sua ergo negligentia assequi nequeunt, opportune eorum insinuetur au-

Concil. Tom. 7.

T ij

ditui. Et ne^{*memo-} memoratis noua inferre, & propria videatur ^{ratus} adstruere; venerabilium patrum, qui eidem ecclesiæ præfuerunt, scripta relegantur: & quid B. Athanasius, quid Theophilus, quid Cyrillus, quid etiam orientales magistri de incarnatione Domini senserint, recognoscant. Nec repullulantibus decipiantur erroribus, qui olim euāgelici sermonis sunt virtute prostrati. Quoniam omnes fere hæreses, quæ diuersis temporibus extiterunt, dum sacramentum corporeæ natiuitatis, & passionis, ac resurrectionis Christi non intelligunt, ab euangelio deuiarūt. Et possemus minus laborare in hæreticis repellendis, si rudes animos ipsa non turbarent mendacia, quæ peremit antiquitas. Sed nunc (vt dixi) hic docendi optimus modus est, vt paternorum sensuum linea Alexandrinæ plebis & cleri auribus innotescat: ac si qui sunt qui nostra scripta despiciant, illis saltem, qui nobiscum apostolicis sensibus congruunt, acquiescant. In quo opere multum confacerdotis nostri deuotione gaudebo, & semper ipsius vnanimitate lætabor: quia fraterna pax non nisi vna fidei confessione seruatur. Quia vero quorundam hæreticorum versuta nequitia, ad conturbandam aliorum simplicitatem, epistolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flavianum dedi, falsasse perhibetur, vt commutatis quibusdam literis vel syllabis receptorem me Nestoriani erroris assereret; obsecro venerabilem clementiam vestram, vt eandem epistolam per fratrem meum Iulianum episcopum, vel eos, quos idoneos ad hoc opus pietas vestra delegerit, in Græcum sermonem iubeatis integre diligenterque translata, per idoneum latorem sub vestri signaculi impressione deferri, tradendam iudicibus Alexandrinis, qui eam clero & plebi ipsius ciuitatis, cum prædictorum episcoporum prædicationibus, qui & meo scripto consentiunt, faciant recitari: vt agnoscant se fallacium hominum fraude vltius decipi non debere, & probentur apostolicæ sedis sinceri esse discipuli, apud quam nec Eutyches nec Nestorius vllum obtinent locum: quia sicut alios hæreticos, ita & istos ecclesia vniuersalis damnauit. Data quinto Idus Martii, Aetio & Studio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXX.
LEONIS PAPÆ I.
AD MARCIANVM AVGVSTVM.

Scribit de exilio Eutychetis, vt ad secretiora loca eum transferret, quia vbi positus erat, adhuc praua docebat.

Leo episcopus Marciano Augusto.

QUOD sapissime multa iam experimenta docuerunt.
Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 3. num. 18.

EPISTOLA LXXI.
LEONIS PAPÆ I.
AD ANATOLIVM EPISCOPVM
PER NECTARIVM AGENTEM IN REBVS DIRECTA.

Reddit rationem cur ei literas dederit, mox tanto temporis spatio silentio vsus sit: approbat nonnulla ab eodem gesta, hortaturque vt ambitionem temperet, & Nicæni Concilii Canones seruet.

Leo episcopus Anatolio episcopo.

SI firmo incommutabilique proposito, dilectio tua curam gratiæ communis habuisset; nihil profecto, quod vllam anxietatem tibi ingereret, extitisset. Non enim sinebat ratio, vt eius caritatem spernerem quem amore pacis, & studio reparandæ catholicæ fidei inter ipsa episcopatus rudimenta iuuissemus, optans in ecclesiasticis curis talem habere consortem: vt mihi de sanctis prædecessoribus tuis, nec Ioannis spiritualem copiosamque doctrinam, nec auctoritatem Attici, nec industriam Procli, nec fidem beati Flauiani deesse sentirem: & ita studiis tuis vterer, vt nullus auderet, vel fidei catholicæ resultare, vel Nicænis venerabilium patrum regulis contraire. Sed cum in iniuriam Canonum (vt agnoscis) illa tentata sunt, quæ omnibus ecclesiis scandalum maximum generarent, quid aptius ac modestius facerem, quam vt te primum, vt ab hac intentione discederes, fraterno animo, missis literis,

T iij

admonerem? Ad quas cum non rescriberes, ipse te a colloquii mei consortio separasti. Denique inde iam tacui, sed clementissimo principi, custodi fidei, frequenti literarum petitione, suggesti, vt pro pace ecclesiarum, quam tibi maxime prodesse cognoscis, hæc quæ nunc a tua dilectione facta sunt implerentur. Cui ineffabiles gratias ago, quod secundum eruditionem Spiritus sancti, cuius est virtute plenissimus, sacerdotali dignatur studere concordia, sciens sibi orationes supplicantium copiosius profuturas, si famuli vnus Domini in nullo sint a veræ pacis vnitæ diuisi.

Quod ergo in Constantinopolitana ecclesia quædam in officiis clericorum correctæ significas, vt & Aetium presbyterum in gratiam tuam affectionemque reuocaueris, & Andream archidiaconi actione submoueris, nobis placuisse rescribo: quia æstimationem tuam (vt optabam) plurimum erigit atque commendat. Et merito post correctionem in obliuionem deducitur, quod reprehensionis obnoxium videbatur, cum hæreticorum prouectione, & sanctæ memoriæ Flauiani iniuria grauareris, quæ nunc simul ab omni offensione, cum tui (vt volui) laude cessarunt: quia in ordinem suum, quæ fuerant turbata, redierunt. Andream sane, qui rationabiliter archidiaconi est priuatus officio, & Euphratam, qui sanctæ memoriæ Flauiani (vt comperi) improbus extitit accusator, si professionibus plenissime scriptis non minus Eutychianam hæresim, quam Nestorianum execrabile dogma condemnant, quoniam venia est præstanda correctis, presbyteros consecrabis, vt sibi remedium catholicæ fidei sentiant profuisse, electo primitus & probato qui archidiaconi officium possit implere, id est, quem nulla vnquam prædictarum impietatum fama resperferit. Ceteri vero, quos par reatus inuoluerat, si veniam simili professione cum satisfactione deposcunt, suis ordinibus reformatur: his tantum ad officiorum primatum admissis, quos ab omni errore liberos fuisse constiterit.

Illam autem culpam, quam de augenda potestate, aliena (vt asseris) adhortatione contraxeras, efficacius atque sincerius tua caritas diluisset, si quod tentari sine tua voluntate non potuit, non ad sola clericorum consilia

transuliffes : quia ficut in mala fuafione delinquitur , ita & in mala confenfione peccatur. Sed gratum mihi (frater cariffime) eft, quod dilectio tua id profitetur fibi difplicere, quod tunc etiam placere non debuit. Sufficit in gratiæ communis regressum profeffio dilectionis tuæ, & attestatio principis Chriftiani. Nec videtur tarda correctio, cui tam venerabilis affertor accessit. Abiiciatur penitus inconceffi iuris, qui diffenfionem fecerat, appetitus. Sufficiant limites, quos fanctorum patrum prouidentiffima Decreta pofuerunt. Vt quieta fit fuis meritis & antiquis priuilegijs dignitas omnium facerdotum, renouetur & maneat in te dominicæ caritatis affectio : ad quam dilectionem tuam fæpius cohortatus fum cum fratre & coepifcopo nostro Iuliano, qui communem gratiam femper optauit: cuius industria & follicitudines tuæ releuabuntur, & fides catholica muniatur. Super omnia autem fraterna caritate hortor & moneo, vt ea quæ ad gloriã vel ad munimen pertinent facerdotalis officij, Nicænorum Canonum vniuerfalis ecclefiæ pacem feruantia Decreta custodias. Sic enim inter domini facerdoes inuiolata caritas permanebit, fi paribus studiis, quæ funt a fanctis patribus conftituta, feruentur. Data quarto Kalendas Iunii, Aetio & Studio viris clariffimis confulibus.

EPISTOLA LXXII.

LEONIS PAPÆ I.

AD IUVENALEM HIEROSOLYMITANVM
EPISCOPVM.

Hic Flauianum epifcopum condemnauerat, & Eutychetis errores admiferat : nunc cum illum pœnituiſſet, illi gratulatur, & particulam crucis cum eulogijs ab eo miſſam accepiffe ſcribit.

Leo urbis Romæ epifcopus, Iuuenali epifcopo Hierofolymitano.

ACCEPTIS dilectionis tuæ literis, quas ad me filij noſtri Andreas presbyter & Petrus diaconus detulerunt, gauifus equidem fum, quod tibi ad epifcopatus tui ſedem redire licuiſſet : ſed confluentibus in recordatione omnibus cauſis quæ te per quofdam exceſſus laborare fe-

cerunt, dolui aduersitatum tuarum temetipsum tibi fuisse materiam, & resistendi hæreticis perdidisse constantiam, qui æstimant non esse tibi liberum ut eos audeas redarguere, quos tibi professus sis in suo errore placuisse. Beatæ enim memoriæ Flauiani condénatio, & impiissimi Eutychetis receptio, quid nisi Domini nostri Iesu Christi secundum carnem negatio fuit? quam ipse grandi misericordia sua fecit resolui, cum detestandum illud Ephesinæ Synodi iudicium ita sancta Calchedonensis Concilii auctoritate destruxit, ut nullum deprauatorum a remedio correctionis arceret. Vnde quia in tempore indulgentiæ respicientiam magis quam pertinaciam delegisti, ita gaudeo te cælestem expetisse medicinam, ut fidei ab hæreticis impugnata, tandem possis esse defensor. Quamuis enim nulli sacerdotum liceat nescire quod prædicat,

1. Cor. 14.

quoniam *qui ignorat, ignorabitur*, inexcusabilior tamen est omnibus imperitis quilibet Hierosolymis habitans Christianus, qui ad cognoscendam virtutem euangelii, non solum paginarum eloquiis, sed ipsorum locorum testimoniis eruditur. Et quod alibi non licet non credi, ibi non potest non videri. Quid laborat intellectus, ubi est magister aspectus? Et cur lecta vel audita sunt dubia, ubi se & visui & tactui tot humanæ salutis ingerunt sacramenta? Quasi ad singulos quosque cunctantes Dominus adhuc voce corporea utatur, & dicat: *Quid turbati estis, & quare cogitationes ascendunt in corda vestra? Videte manus meas & pedes meos, quia ego ipse sum. Palpate & videte, quia spiritus ossa & carnem non habet, sicut me videtis habere.*

Luc. 24.

Vtere igitur, frater carissime, inuictissimis catholicæ fidei documentis, & euangelistarum prædicationem sanctorum locorum, in quibus degis, testificatione defende. Apud te est Bethlehem, in qua salutifer Daudicæ Virginis partus illuxit, quem obuolutum pannis inter angustias diuersorii præsepe suscepit. Apud te est declarata ab angelis, adorata a magis, & per multorum infantium mortes ab Herode quæsitæ saluatoris infantia. Apud te est, ubi pueritia eius adoleuit, ubi adolescentia maturuit, & per omnia incrementa corporea in virum perfectum veri hominis natura profecit, non sine cibo esuritionis, non sine somno quietis, non sine fletu miseracionis, nec sine pa-

uore

uore formidinis. Vnus enim atque idem est, qui & in Dei forma operatus est miracula magna virtutis, & in forma serui subiit sæuitiam passionis. Hoc tibi ipsa crux indefinenter loquitur, hoc lapis clamat sepulcri, in quo Dominus humana conditione iacuit, & de quo diuina potentia resurrexit. Et cum ad montem Oliueti, locum ascensionis veneraturus, accedis, nonne illa vox angelica in tuo resultata auditu, qua eleuationem Domini stupentibus dicitur: *Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum? hic* Act. 1. *Iesus qui assumptus est a vobis in cælum sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.*

Veram igitur Christi generationem crux vera confirmat, quoniam ipse in nostra carne nascitur, qui in nostra crucifigitur, quæ nullo interueniente peccato, nisi fuisset nostri generis, non potuisset esse mortalis. Vt autem repararet omnium vitam, recepit omnium causam, & vim veteris chirographi, quod solus inter omnes Rom. 5. non debuit, pro omnibus soluendo vacauit: vt sicut per vnus reatum omnes facti fuerant peccatores, ita per vnus innocentiam omnes fierent innocentes; inde in homines manante iustitia, vbi est humana suscepta natura. Nulla enim ratione extra nostri est corporis veritatem, de quo euangelista prædicationem inchoans dicit: *Liber* Matth. 1. *generationis Iesu Christi filij David, filij Abraham.* Et qui Samaritanæ mulieri protestatur, *quoniam salus ex Iudæis est,* Ioan. 4. beati Pauli apostoli consonante doctrina, cum dicit: *Quorum* Rom. 9. *patres, & ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula.* Itemque ad Timotheum: *Memento, inquit, Iesum Christum resurrexisse a mortuis, ex se-* 2. Tim. 2. *mine David secundum carnem.*

Hæc autem veritas quantis & noui & veteris testamenti auctoritatibus declaretur, pro antiquitate sacerdotii tui euidenter agnoscis, cum fides patrum & scripta mea ad sanctæ memoriæ Flavianum data, quorum mentionem ipse fecisti, adiecta vniuersalis Synodi confirmatione sufficientiant. Vnde prospicere oportet dilectionē tuam, ne contra redemptionis ac spei nostræ ineffabile sacramentum vllus obmurmuret. Sed si qui sunt, qui adhuc aut ignorantia caligant, aut peruersitate discordant, eorum quorum in ecclesia Dei apostolica fuit & est clara doctrina, au-

toritatibus instruantur, & de incarnatione Verbi Dei hoc nos credere, quod illi credidere, cognoscant: neque se extra corpus Christi, in quo commortui, & conresuscitati sumus, sua obduratione constituent: quia nec pietas fidei, nec ratio suscipit sacramenti, vt aut in sua essentia passibilis fuerit deitas, aut in nostræ naturæ susceptione mentita sit veritas. Particulam dominicæ crucis cum eulogiis dilectionis vestræ veneranter accepi. Data pridie Nonas Septembris, Aetio & Studio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXXIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM AVGVSTVM.

Rogat vt Decreta Concilii Calchedonensis in Alexandria vrbe, in qua vexari catholicos Anatolius scripserat, seruari, & in ea vrbe catholicum episcopum eligi curet.

Leo Romæ episcopus Leoni semper Augusto.

Anno Christi 459. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 18. scripta est hæc epistola & s. sequentes.

OFFICIIS, quæ ad gratulationem imperii vestri pertinent, persolutis, etiam hanc paginam necessariæ supplicationis adieci: qua catholicæ fidei diuinitus præparatum fauoris vestri posco præsidium. Nam talia in Alexandria ecclesia perpetrata, fratris & coepiscopi mei Anatolii relatione cognoui, vt omnis Christiana religio sentiat se impeti atque violari, nisi vniuersali fidei vestra deuotione prospiciatur, & memoratæ ecclesiæ, quæ antea catholicis fuit clara doctoribus, reddatur Christiana libertas, vt cessantibus hæreticorû impugnationibus, euangelica doctrina, quæ illic ante Dioscorum viguit, vnita cum totius ecclesiæ pace reparetur. Quod opus virtutibus vestris, gloriæque conueniens, celerem & Deo placitum habebit effectum, si apud sanctam Calchedonensem Synodum de Domini Christi incarnatione firmata, nulla permiseritis retractatione pulsari: quia in illo Concilio per Spiritum sanctum congregato, tam plenis atque perfectis diffinitionibus cuncta firmata sunt, vt nihil ei regulæ, quæ ex diuina inspiratione prolata est, aut addi possit aut minui. Hoc autem etiam apud clementiæ vestræ scientiam non ambigimus esse perspicuum, siquidem

(vt multorum ante relatione comperimus) molitiones hæreticorum, quæ contra prædictæ Synodi auctoritatem conabantur assurgere, nihil ex hoc permiseritis audere. Vnde quod negandum illis sponte vidistis, gloriosum vobis est vniuersali ecclesiæ me supplicante concedere, & incommutabiliter perpetuoque præstare, vt quæ secundum euangelium Christi & prædicationis euangelicæ veritatem omnibus retro sæculis, vna fide, vnaque intelligentia roborata sunt, nulla vltius possint actione conuelli. Prout ergo misericordia Dei consilio spiritus sui mentem vestræ pietatis instruxerit, sanctæ primitus Alexandrinæ ecclesiæ pacis reparationi consulite, & per catholicos sacerdotes talem prouideri iubete pontificem, in quo & in actuum probitate, & in fidei perfectione nihil possit reprehensibile reperiri, vt omnibus rite compositis, eadem vbique seruetur prædicatio veritatis. Data quinto Idus Iunii, Constantino & Rufo viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXXIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM AVGVSTVM.

Illi gratulatur quod Calchedonensis Concilii se custodem profiteatur; vtque hæreticos infectetur, adhortatur.

Leo episcopus Romæ Leoni semper Augusto.

LICET proxime ad clementiam vestram gemina scripta direxerim, quorum vnum debitum salutationis impleret, aliud pro statu ecclesiæ supplicaret, tamen occasione, quæ Deo prouidente se præbuit, iterari vtrumque conuenit. Secundum ergo fiduciam illam, quam ex Dei inspiratione vniuersali ecclesiæ præstitistis, ante cuiusquam preces constituendo quod maxime ab omnibus fuerat expetendum, non desinimus gratias agere, & prouidentiam Dei in fidei vestræ seruire benedicere, qui sancto & catholico spiritu, sicut fratris & coepiscopi mei Anatolii sermone cognoui, ita hæreticorum impudentiæ restitistis, vt profiteremini, ad totius mundi pacem, Calchedonensis

Concil. Tom. 7.

V ij

Synodi vos esse custodem. Quod cum ex vestræ fidei sententia saluberrime diffinitum sit, quanto studiosius vniuersali ecclesiæ est conferendum, vt tranquillitas fidei Christianæ etiam vestro profit imperio, nec improbitas hæretica in aliquo suo molimine gloriatur? cuius pertinax insidiosa contentio illico conquiescet, si imperiali potestate frenetur. Data Kalendis Septembris, Constantino & Rufo viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXXV.

LEONIS PAPÆ I.

AD EVMDEM LEONEM AVGVSTVM.

Quæ duo a se imperator postulauerat, vt scilicet Constantinopolim se conferret, & Calchedonensis Concilii Decreta damnaret, ea vtraque a se ratione denegari demonstrat: hortaturque ad hæreticorum ausus reprimendos, & Alexandrinæ ecclesiæ reformationem.

Leo episcopus, Leoni Augusto.

LITERAS clementiæ tuæ plenas virtute fidei & lumine veritatis veneranter accepi. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte 3. numero 25.*

EPISTOLA LXXVI.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANATOLIVM EPISCOPVM
CONSTANTINOPOLITANVM.

Quæ ab illo de Constantinopolitanæ ecclesiæ statu acceperat, se imperatori scripsisse docet; vtque hæreticam prauitatem, quæ inter suos clericos serpebat, exterminet, & imperatorem obsecret, vt hæreticorum machinas destruat.

Leo episcopus, Anatolio episcopo.

DILIGENTIAM necessariæ solitudinis, quam fraternitas tua in dirigendis ad nos literis exequitur, approbamus, & acceptis per filium nostrum Olympiũ paginis tuis

sacerdotalem in te curam vigere sentimus: cui nos quoque (quantum Dominus dat posse) non desumus, exorantes dilectionem tuam, vt quia tempus laboris incidimus, in sancta vigilantia perseueres, donec *dextera Domini* Psal. 117. *faciat virtutem*, & sub pedibus ecclesiæ suæ conterat tentatorem. Consolatur etenim nos per omnia præparata diuinitus clementissimi principis fides, quem meo rursus, sicut oportuit, sum cohortatus alloquio: vt impiissimorum latronum ausibus, districtiore constantia faciat obuiari: quos nefas est tantum de suo fauore præsumere, vt etiam apud Constantinopolim audeant insanire. Sed hoc eis ideo diuinæ prouidentia ratione permittitur, vt magis ac magis quo spiritu agitentur, appareat: ne dubitari possit, in quantam essent audaciam prorupturi, si post damnationem impiissimæ hæresis, disceptandi contra fidem acciperent potestatem, vt quantum in ipsis est, latius hoc furore sæuirent, quem fratres & coepiscopi nostri, qui ad nos nuper ex Ægypti partibus confugere, se pertulisse deplorant: quibus & a Christianissimo principe, & a tuæ fraternitatis Deo placita caritate solatia pietatis impendi non ambigerem, etiam si ipse non scriberes. Opportunum autem credidi, vt ad ipsos quoque scripta dirigerem, quæ illos possint in communis fidei proposito roborare, & quid pro patientia sua superna remuneratione mereantur, agnoscerent, sicut beatus Apostolus docet, dicens: *Excipite itaque illos cum gaudio in Domino, & huiusmodi cum* Philip. 2. *honore habete, quoniam propter fidem Christi usque ad mortem accesserunt.* Illud sane plurimum mihi displicere significo, 24. quæst. 3. Illud sanc. quod inter dilectionis tuæ clericos quidam esse dicuntur, qui aduersariorum conniueant prauitati, & vasa iræ vasis misericordiæ misceantur. Quibus inuestigandis, & seueritate congrua coercendis debet diligentia tua vigilanter insistere: ita vt his, quibus prodesse non potuerit correctio, non parcat abscisio. Oportet etenim nos euangelici meminisse mandati, quod ab ipsa veritate præcipitur, Matth. 18. Marc. 9. vt si nos oculus, aut pes, aut dextera scandalizauerit manus, a compage corporis auferatur: quia melius sit his in ecclesia carere membris, quam cum ipsis in æterna ire supplicia. Nam superfluo extra ecclesiam positus resistimus, si ab his qui intus sunt, in eis quos decipiunt, vulnera-

mur. Abiicienda prorsus pestifera hæc a sacerdotali vigore patientia est, quæ sibi met peccatis aliorum parcendo non parcit. Sicut Heli quondam sacerdos filiorum suorum delicta tolerando, cum ipsis diuinæ iustitiæ sententiam meruit experiri, quia segni indulgentia dissimulauit plectere peccatores. Quantum itaque opportunitas inuitat officii, religiosissimum principem dilectio tua studeat frequentare, & non solum regiam, sed & sacerdotalem ipsius mentem precibus meis obsecrare periste: vt memor communis fidei, quam Spiritu sancto docente suscepimus, omnia hæreticorum machinamenta confringat, neque quidquam illis in ecclesiis Christi licere patiatur; ne in eorum potestate sint diuina mysteria, quibus in domo Dei, pro scelerum suorum magnitudine, nec habitandi ius residet, nec orandi. Data * pridie Idus Octobris, * quinto Constantino & Rufo viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXXVII.
LEONIS PAPÆ I.
AD ANATOLIUM EPISCOPUM
PER PATRICIUM DIACONEM MISSA.

Cum agre tulisset Anatolius quod ab ipso de cauendis hæreticis fuisset admonitus, ratione id fieri debuisse demonstrat: cumque Atticus presbyter non recte Eutychetis errorem fuisset detestatus, formam detestationis mittit.

Leo episcopus Anatolio episcopo.

Anno Christi 460. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 20. scripserunt hæc epistola & 2. sequentes.

LECTIS dilectionis tuæ literis, quas per filium nostrum Patricium diaconem direxisti, intellexi tibi studium meæ sollicitudinis displicere: qua, secundum dominicam caritatem, quam tibi a nobis impendi experimentis plurimis approbasti, de cauendis his, qui communis fidei aduersarii dicerentur admonui, ne ad negligentiam rectoris referretur, si quisquam in ecclesia catholica ea prædicare præsumeret, quæ hæreticorum sensibus conuenirent. Quod vtrum veraciter fama iactaret, dilectionis tuæ inquirendum iudicio delegaui. Neque in aliquo honorem tuum læsi, cui discutienda ea, quæ ad me erant per-

lata, commisi: vt scilicet Atticus presbyter, quem talia audere cognoueram, nisi perfecta se satisfactione purgasset, & non solum voce hæreticos, sed etiam propriæ manus subscriptione damnasset, a communionis gratia esset alienus. Qui scripta mittendo dubiæ fidei & professionis incertæ, confirmauit magis, quam diluit, quidquid ad nos de eo fama pertulerat: cum si conscientiam suam uoluisset probare sinceram, non Eutychem sibi odiosum fuisse, sed quod perfidiam ipsius reprobaret atque damnaret, debuit confiteri: quia aliud sunt humanæ, etiam inter catholicos, similtates, aliud diabolici, quos fides catholica damnat, errores. Et ideo, frater carissime, in nullo debes de nostra dilectione dubitare, si Prophetæ exemplum sequaris, & dicas: *Nonne, qui te oderunt Domine, ^{Psal. 138.} oderam illos, & super inimicos tuos tabescebam?* Per omnia enim uolo te esse certissimum, quod sicut meam existimationem illæsam cupio permanere, ita opto te quoque in omnibus irreprehensibilem reperiri. Prædictus autem Atticus, vt ab omni suspitione contraria liber appareat, quid in Eutychete anathematizet, ac damnet, euidenter ostendat, & in damnationem erroris expressi, remota omni dubitatione, subscribat: ita vt Calchedonensis symboli definitionem de fide, cui etiam dilectio tua subscribendo consensit, & quam apostolicæ sedis firmavit auctoritas, profiteatur se per omnia seruaturum, adiecta subscriptione propriæ manus, quæ in ecclesia Christiano populo præsentem recitetur: vt pro catholica fide, neque nos negligentes, neque ipse ultra suspectus habeatur. Qui si in eadem prauitate perdurans, præceptis salubribus parere noluerit; sententiam Synodi Calchedonensis, cuius definitionibus resultat, excipiat. Data quintodecimo Kalendas Aprilis, Leone & Maiorano Augustis consulibus.

EPISTOLA LXXVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM AVGVSTVM PER PHILONEM
IN REBVS AGENTEM DIRECTA.

Laudat imperatoris integritatem, & fidei catholicæ sinceritatem: rogat ne permittat ea conuelli ab hæreticis, quæ a Nicæna & Calchedonenſi Synodis fuere firmata, & legatos ſe ad eum miſſurum ſpondet.

Leo episcopus Leoni Auguſto.

MVLTO gaudio mens mea exultat in Domino, & magna mihi eſt ratio gloriandi, cum clementiæ veſtræ excellentiſſimam fidem augeri per omnia donis gratiæ cæleſtis agnoſco: & per incrementa diligentæ deuotionem in vobis animi ſacerdotalis experior. Nam in veſtræ pietatis alloquiis non dubie patet, quid per vos in totius eccleſiæ ſalutem Spiritus ſanctus operetur, & quantum vniuerſorum fidelium precibus ſit optandum, vt in omnem gloriam veſtrum extendatur imperium, qui ſupra curam rerum temporalium, religioſæ prouidentiæ ſeruiturum diuinis & æternis diſpoſitionibus perſeueranter impenditis: vt ſcilicet catholica fides, quæ humanum genus ſola viuificat, ſola ſanctificat, in vna conſeſſione permaneat, & diſſenſiones, quæ de terrenarum opinionum varietate naſcuntur, a ſoliditate illius petræ, ſupra quam ciuitas Dei ædificatur, abigantur. Hæc autem Dei munera ita demum nobis diuinitus conferentur, ſi de his, quæ ſunt præſtita, non inueniamur ingrati: & tamquam nulla ſint, quæ adepti ſumus, contraria potius expetamus. Nam quæ patefacta ſunt quærere, quæ perfectæ ſunt retractare, & quæ ſunt diſſinita conuelli, quid aliud eſt quam de adeptis gratiam non referre, & ad interdictæ arboris cibum improbos appetitus mortiferæ cupiditatis extendere? Vnde, quia ad pacem vniuerſalis eccleſiæ, & ad cuſtodiam catholicæ fidei, cura dignamini ſolicitiore reſpicere; euidenter agnoſcitis, quod magnis hæreticorum au-detur inſidiis, vt inter Eutychetis Dioſcorique diſcipulos, & eum quem apoſtolica ſedes direxerit, diligentior, tam-

Hoc hæretici nunquã non faciunt.

tamquam nihil fuerit ante definitum, tractatus habeatur, & quod totius mundi catholici sacerdotes in sancta Calchedonensi Synodo probant, gaudentque firmatum, in iniuriam etiam sacratissimi Concilii Nicæni efficiatur infirmum. Quod enim nostris temporibus apud Calchedonam de Domini nostri Iesu Christi incarnatione firmatum est, hoc etiam apud Nicæam mysticus ille patrum numerus definiuit, ne catholicorum confessio, aut vnigenitum Dei filium in aliquo crederet Patri imparem, aut eundem, cum factus est Filius hominis, non veram carnis nostræ atque animæ habuisse naturam.

Detestandum ergo nobis est, perseveranterque vitandum, quod fraus hæretica nititur obtinere, nec in aliquam disceptationem pie & plene diffinita reuocanda sunt, ne ad arbitrium damnatorum, ipsi de his videamur ambigere, quæ manifestum est per omnia prophetis & euangelicis & apostolicis auctoritatibus consonare. Vnde si qui sunt qui ab his quæ cælitus sunt constituta dissentiunt, suis opinionibus relinquuntur, & ab vnitatis ecclesiæ, cum ea quam elegere peruersitate, discedant. Nam nullo modo fieri potest, ut qui diuinis audent contradicere sacramentis, aliqua nobis communione socientur. Iactent se in sui eloquii vanitate, & de argumentationum suarum versutia, quæ inimica est fidei, gloriantur: nobis placet apostolicis obedire præceptis, dicentibus: *Vi-* Coloss. 2.
dete ne quis vos decipiat per philosophiam & inanem seductionem
hominum. Nam secundum eundem Apostolum, *si quæ de-* Gal. 2.
struxi, hæc ædifico, præuaticatorem me constituo, & eis me vltionum conditionibus subdo, quas non solum auctoritas beatæ memoriæ principis Marciani, sed etiam ego mea consensione firmaui. Quia sicut sancte veraciterque dixistis, perfectio incrementum, & adiectionem plenitudo non recipit. Vnde cum sciam te, venerabilis princeps, sincerissimo veritatis lumine imbutum, in nulla fidei parte nutare, sed sancto perfectoque iudicio a prauis recta discernere, & a refutandis amplectenda diuidere; obsecro, ne humilitatem meam de diffidentia putes esse culpandam, cum hæc mea cautio non solum vniuersali ecclesiæ consulat, sed etiam tuæ gloriæ famuletur: ne sub imperii tui tempore, & hæreticorum aucta

videatur improbitas, & catholicorum perturbata securitas. Quamuis ergo multum per omnia de pietatis vestræ corde confidam, & per inhabitantem in vobis Spiritum Dei, fatis vos instructum esse perspiciam: ne fidei vestræ ullus possit error illudere, præceptioni tamen vestræ in eo adnitar obedire, vt aliquos de fratribus meis dirigam, qui apud vos præsentia meæ instar exhibeant, & quæ sit apostolicæ fidei regula, licet (vt dixi) vobis bene sit nota, demonstrent: patefacientes in omnibus & probantes, non esse omnino inter catholicos computandos, qui definitiones venerabilis Synodi Nicænæ, vel sancti Calchedonenfis Concilii regulas non sequuntur: cum vtrorumque sancta Decreta ex euangelico & apostolico sit manifestum fonte prodire, & quidquid non est de irrigatione poculi Christi, poculi esse viperei. Prænoscat igitur pietas vestra, venerabilis imperator, hos quos spondeo dirigendos, non ad configendum cum hostibus fidei, nec ad certandum contra illos a sede apostolica profecturos: quia de rebus, & apud Nicæam, & apud Calchedonam (sicut Deo placuit) definitis, nullum audemus inire tractatum: tamquam dubia vel infirma sint, quæ tanta per Spiritum sanctum fixit auctoritas. Instructioni autem paruulorum nostrorum, qui post lactis alimoniam cibo desiderant solidiore satiari, ministerii nostri præsidium non negamus. Et sicut simpliciores non spernimus, ita a rebellibus hæreticis abstinemus: memores præcepti dominici, dicentis: *Nolite dare sanctum canibus, neque miseritis margaritas vestras ante porcos.* Nimis quippe indignum, nimisque iniustum est, eos ad libertatem disceptationis admitti, quos significat Spiritus sanctus per Prophetam, dicens: *Filii alieni mentiti sunt mihi: filii alieni inueterati.* Qui etiam si euangelio non resisterent, de illis tamen se esse monstrarent, de quibus scriptum est: *Deum se profitentur scire, factis autem negant.* Clamante adhuc iusti Abel sanguine aduersum impium Cain, qui increpatus a Domino, non requieuit ad pœnitundinem, sed exarsit ad cædem. Cuius vindictam sic Domini iudicio volumus reseruari, vt improbus prædo & parricida crudelis in seipsum recidat, & nostra non teneat. Neque sanctæ ecclesiæ Alexandrinæ lamentabilem captiuitatem patiamini vlt-

Obserua
quam solici-
cite caue-
rit ne se-
mel defini-
ta in dubiū
vocarentur.

Matth. 7.

Psal. 17.

Tit. 1.

Genes. 4.

rius prolongari, cui oportet fidei vestræ iustitiæque præfidio suam restitui libertatem, vt per omnes Ægypti vrbes dignitas patrum & ius sacerdotale reparetur. Data vndecimo Kalendas Aprilis, Leone & Maiorano Augusto consulibus.

EPISTOLA LXXIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD NICETAM EPISCOPVM AQVILEIENSEM.

- I. *Quod debeant femina, quæ captis viris nupserant aliis, regressis de captiuitate viris prioribus copulari, vt quod suum est, vnusquisque recipiat.*
- II. *Quod non probetur esse culpabilis, qui uxorem captiui in matrimonium videtur esse sortitus.*
- III. *Vt si viri de captiuitate regressi intemperantia vxoris offensi non fuerint, & voluerint eas in coniugium recipere, liberam habeant facultatem.*
- IV. *Vt si mulieres ad priores maritos redire noluerint, velut impia, ecclesiæ cõmunionem priuanda sint.*
- V. *Captiuis, aut terrore, aut fame, non veneratione, cibos immolatos edere compulsis, pœnitentia concedenda est.*
- VI. *Quod hi qui ad iterationem baptismi, vel vi vel * errore coacti, animos inclinarunt, sint subleuandi remedio, ita vt senilis ætatis, periculorum quoque & ægritudinum ceterarumque necessitatum habeant sollicita consideratione respectum.*
- VII. *Vt qui ab hæreticis baptizati sunt, sola sancti Spiritus inuocatione firmentur.*

Leo episcopus Nicetæ Aquileiensi episcopo salutem.

REGRESSVS ad nos filius meus Adeodatus, diaconus sedis nostræ, dilectionem tuam poposcisse memorauit, vt de his a nobis auctoritatem apostolicæ sedis acciperes, quæ quidem magnam difficultatem diiudicationis videntur afferre. Sed pro inspectione temporalium necessitatum adhibenda curatio est, vt vulnera, quæ hostilitatis aduersitate illata sunt, religionis maxime ratione sanentur.

I.

Cum ergo per bellicam cladem, & per grauissimos hostilitatis incurfus, ita quædam dicatis diuisa esse coniugia, vt abductis in captiuitatem viris femina eorum remanserint destitutæ, quæ viros proprios, aut interemptos putarint, aut nunquam a dominatione crediderint liberan-

dos, & ad aliorum coniugiū, *solitudine cogente, transie-
 rint: cumque nunc statu rerū, auxiliante Domino, in me-
 liora conuerso, nonnulli eorum qui putabātur periisse, re-
 meauerint, merito caritas tua videtur ambigere, quid de
 mulieribus, quæ aliis iunctæ sunt viris, a nobis debeat ordi-
 nari. Sed quia nouimus scriptū, *quod a Deo iūgitur mulier vi-*
ro: & iterum præceptum agnouimus, vt quod Deus iunxit, ho-
mo non separet: necesse est vt legitimarum fœdera nuptia-
 rum redintegrandam credamus, & remotis malis, quæ ho-
 stilitas intulit vnicique, hoc quod legitime habuit, reform-
 metur: omnique studio procurandum est, vt recipiat v-
 nusquisque quod proprium est.

Prou. 19.

Math. 19.

*solititu-
dine

II.

Nec tamen culpabilis iudicetur, & tamquam alieni iu-
 ris peruasor, qui personam eius mariti, qui iam non esse
 æstimabatur, assumpsit. Sic enim multa, quæ ad eos qui
 in captiuitatem ducti sunt pertinebant, in ius alienum
 transire potuerunt: & tamen plenum iustitiæ est, vt eis-
 dem reuersis propria reformentur. Quod si in mancipiis,
 vel in agris, aut etiam in domibus, ac possessionibus rite
 seruatur; quanto magis in coniugiorum redintegratione
 faciendum est, vt quod bellica necessitate turbatum est,
 pacis remedio reformetur?

III.

Et ideo, si viri post longam captiuitatem reuersi, ita in
 dilectionem suarum coniugum perseuerant, vt eas cu-
 piant in suum redire consortium; omittendum est, & in-
 culpabile iudicandum, quod necessitas intulit, & resti-
 tuendum, quod fides poscit.

IV.

Si autem aliquæ mulieres ita posteriorum virorum a-
 more sunt captæ, vt malint his coherere, quam in legiti-
 mum redire consortium, merito sunt notandæ: ita vt et-
 iam ecclesiastica communione priuentur, quia inexcusa-
 biliter contaminationem criminis elegerunt, ostenden-
 tes sibimet pro sua incontinentia placuisse, quod iusta re-
 missio potuit expiare. Redeant ergo in suum statum vo-
 luntaria redintegratione coniugia, neque vllō modo ad
 opprobrium malæ voluntatis trahatur, quod conditio
 necessitatis extorsit: quia sicut hæ mulieres, quæ reuerti

ad viros suos nolunt, impiæ habendæ sunt, ita illæ, quæ in affectum initum ex Deo redeunt, merito sunt laudandæ.

V.

De his autem Christianis, qui inter eos, a quibus fuerant captiuati, immolatiis cibis asseruntur esse polluti, consultationi caritatis tuæ hoc etiam respondendum esse credidimus; vt pœnitentiæ satisfactione purgentur, quæ non tam temporis longitudine, quam cordis compunctiōne pensanda est. Et siue hoc terror extorserit, siue famemes suaferit, non dubitetur abolendum, cum huiusmodi cibus, pro metu aut indigentia, non pro religionis veneratione sit sumptus.

VI.

His vero, de quibus dilectio tua similiter nos credit consulendos, qui ad iterandum baptismum vel metu coacti sunt, vel errore traducti, & nunc se contra catholicæ fidei sacramentum egisse cognoscunt, ea custodienda est moderatio, qua in societatem nostram non nisi per pœnitentiæ remedium, & per impositionem episcopalis manus, communionis recipiant vnitatem; tempora pœnitentis, habita moderatione, tuo constituyente iudicio, prout conuersorum animos perspexeris esse deuotos, pariter etiam habens senilis ætatis intuitum, & periculorum quorumque aut ægritudinis respiciens necessitates, in quibus si quis ita grauiter vrgeatur, vt dum adhuc pœnitet, de salute ipsius desperetur, oportet ei per sacerdotalem sollicitudinem communionis gratia subueniri.

26. q. 7.
Tempora
pœnitenti-
nis.

VII.

Nam hi qui baptismum ab hæreticis acceperunt, cum baptizati antea non fuissent, sola inuocatione Spiritus sancti per impositionem manuum confirmandi sunt, quia formam tantum baptismi sine sanctificationis virtute sumpserunt. Et hanc regulam (vt scitis) seruandam omnibus ecclesiis prædicamus, vt lauacrum semel initum nulla iteratione violetur, dicente Apostolo: *Unus Dominus, vna fides, vnum baptisma.* Cuius ablutio nulla iteratione temeranda est, sed (vt diximus) sola sanctificatio Spiritus sancti inuocanda est: vt quod ab hæreticis nemo accipit, a catholicis sacerdotibus consequatur. Hanc autem epistolam nostram quam ad consultationem tuæ fraterni-

1. q. 1. Hi
qui bap-
tisma.

1. q. 1. Hanc
regulam.

Ephes. 4.

tatis emissimus, ad omnes fratres & comprouinciales tuos episcopos facies peruenire, vt in omnium obseruantia data profit auctoritas. Data duodecimo Kalendarum Aprilium, Maiorano Augusto primum consule.

EPISTOLA LXXX.

LEONIS PAPÆ I.

AD VNIVERSOS EPISCOPOS PER CAMPANIAM,
SAMNIVM, ET PICENVM CONSTITVTOS.

Reprehendit quosdam episcopos, qui baptismum extra diem Paschatis & Pentecostes conferebant, prohibetque peccata a confitentibus publice recitari.

Leo vniuersis episcopis per Campaniam, Samnium & Picenum constitutis.

Anno Christi 461. qui fuit annus pontificatus S. Leonis 21. scripta fuit hæc epistola.

MAGNA indignatione commoueor, & multo dolore contristor, quod quosdam ex vobis comperi ita esse apostolicæ traditionis oblitos, & studio sui erroris intentos, vt præter Paschæ festum, cui sola Pentecostes solennitas comparatur, audeant sibimet, non aliqua humanæ infirmitatis necessitate cogente, sed sola indisciplinati arbitrii libertate, ius baptismatis vindicare, & in natalibus martyrum, quorum finis aliter honorandus est quam dies dominicæ passionis, regenerationis celebrare mysteria, ac sine vllis spiritualium eruditionibus preparationum, ita rudibus & imperitis tradere sacramentum, vt circa renouandos nihil doctrina ecclesiastica, nihil in exorcismis impositio manuum, nihil ipsa ieiunia, quibus vetus homo destruitur, operentur, neque in tanto mysterio salutis humanæ vlla eius diei habeatur exceptio, quo ipsum donum est conditum renascentibus. Admonemus igitur, & non sine periculo status eorum, qui hoc faciunt, protestamur, vt ab hac præsumptione cessetur, & summam hanc potētissimamque Deigratiam non nisi in paschali & Pentecostes die desiderantibus & credentibus conferatis: manente quolibet tempore grauium necessitatum, ac periculorum consideratione, secundum quam oporteat subuenire, ne conditione mortali coarctata infirmitas necessaria liberatione fraudetur, cum seruata (sicut prælocuti

sumus) duarum tantummodo festiuitatum reuerentia, propter multa pericula sit cauendum, ne cuiquam aut in desperata ægritudine, aut in hostilitatis incurfu, aut in timore naufragii, per sacerdotem Domini regeneratio de- negetur. Si quis vero post hoc interdictum, in eadem fue- rit vsurpatione detectus, dignam pertinaciæ suæ incidet ultionem: quoniam ostendit se turpe potius lucrum, quam religionis cultum esse sectatum. Illam etiam contra apostolicam regulam præsumptionem, quam nuper ag- noui a quibusdam illicita vsurpatione committi, modis omnibus constituo submoueri; (de pœnitentia videli- cet, quæ ita a fidelibus postulatur) ne de singulorum pec- catorum genere, libellis scripta confessio publice recite- tur: cum reatus conscientiarum sufficiat solis sacerdoti- bus indicari confessione secreta. Confessio auricularis & secreta. De pœnitent. dist. i. Quamuis plenitudo. Quamuis enim plenu- do fidei videatur esse laudabilis, quæ propter Dei timo- rem apud homines erubescere non veretur: tamen quia non omnium huiusmodi sunt peccata, vt ea, quæ pœni- tentiam poscunt, non timeant publicare, remoueatur tam improbabilis consuetudo, ne multi a pœnitentia remediis arceantur, dum aut erubescunt, aut metuunt inimicis suis sua facta referari, quibus possint legum con- stitutione percelli. Sufficit enim illa confessio, quæ pri- mum Deo offertur, tunc etiam sacerdoti, qui pro deli- ctis pœnitentium precatior accedit. Tunc enim demum plures ad pœnitentiam poterunt prouocari, si populi au- ribus non publicetur conscientia confitentis. Datum pri- die Nonas Martii, Ricimero consule. Hucusque Leonis epi- stolæ secun- dum seriem temporum, prout ex subscriptis consulum nominibus colligere li- cuit, ordi- nate sunt.

EPISTOLA LXXXI.

LEONIS PAPÆ I.

AD DIOSCORVM ALEXANDRINVM
EPISCOPVM.

- I. De ordinatione presbyteri aut diaconi, vt sabbato sancto cele- bretur, id est die dominico. *Agenda, id est Missa celebratio, populis non suffecerit, nulla sit dubitatio iterari sacrificium.*
- II. De festiuitatibus, vt si vna

Leo episcopus Dioscuro episcopo Alexandrino salutem.

QUANTVM dilectioni tuæ dominicæ caritatis impen- damus affectum, ex hoc poteris approbare, quod

tua firmiter * desideramus fundare initia, ne quid caritati tuæ ad perfectionem deesse videatur, cum tibi * specialis gratiæ merita (vt probauimus) suffragentur. Paterna igitur & fraterna collatio debet sanctitati tuæ esse gratissima, & a te taliter suscipi, quemadmodum a nobis eam intelligis proficisci. Vnum enim nos sentire oportet & agere, vt (sicut legimus) *in nobis quoque vnum esse cor & anima comprobetur*. Cum enim beatissimus Petrus apostolicum a Domino acceperit principatum, & Romana ecclesia in eius permaneat institutis, nefas est credere, quod sanctus discipulus eius Marcus, qui Alexandrinam primus ecclesiam gubernauit, aliis regulis traditionum suarum Decreta formauerit, cum sine dubio de eodem fonte gratiæ vnus spiritus fuerit & discipuli & magistri, nec aliud ordinatus tradere potuerit, quam quod ab ordinatore suscepit. Non ergo patimur, vt cum vnus nos esse corporis & fidei fateamur, in aliquo discrepemus, & alia doctoris, alia discipuli instituta videantur.

I.

Quod ergo a patribus nostris propensiore cura nouimus esse seruatum, a vobis quoque volumus custodiri, vt non passim diebus omnibus sacerdotalis vel Leuitica ordinatio celebretur, sed post diem sabbati eius noctis, quæ in prima sabbati lucefcit, exordia deligantur, *hoc est, sub lege diuini officij substituuntur*, in quibus his qui consecrandi sunt, ieiunis, & a ieiunantibus sacra benedictio conferatur. Quod eiusdem obseruantia erit, si mane ipso dominico die continuato sabbati ieiunio celebretur, a quo tempore præcedentis noctis initia non recedunt, quam ad diem resurrectionis, sicut etiam in Pascha Domini declaratur, pertinere non dubium est. Nam præter auctoritatem consuetudinis, quam ex apostolica nouimus venire doctrina, etiam sacra scriptura manifestat, quod cum apostoli Paulum & Barnabam ex præcepto Spiritus sancti ad euangelium gentibus mitterent prædicandum, ieiunantes & orantes imposuerunt eis manus, vt intelligamus, quanta & dantium & accipientium deuotione curandum sit, ne tantæ benedictionis sacramentum negligenter videatur impletum. Et ideo pie & laudabiliter apostolicis morem gesseris institutis, si hanc ordinandorum sacer-

Aflor. 4.

24. q. 1.
Cum beatissimus.In Decret.
Iuonis lib. 5.

Afl. 13.

cer-

cerdotum formam per ecclesias, quibus Dominus præesse te voluit, etiam ipse seruaueris: vt his qui consecrandi sunt nunquam benedictiones nisi in die resurrectionis dominicæ tribuantur, cui a vespera sabbati initium constat adscribi, & quæ tantis diuinarum dispensationum mysteriis est consecrata, vt quidquid est a Domino insignius constitutum, in huius diei dignitate sit gestum. In hac mundus sumpsit exordium, in hac per resurrectionem Christi, & mors interitum, & vita accepit initium. In hac apostoli a Domino prædicandi omnibus gentibus euangelii tubam sumunt, & inferendum vniuerso mundo sacramentum regenerationis accipiunt. In hac (sicut beatus Ioannes euangelista testatur) congregatis in vnum discipulis, ianuis clausis, cum ad eos Dominus introisset, *insufflauit, & dixit: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum detinueritis, detenta erunt.* In hac denique promissus a Domino apostolis Spiritus sanctus aduenit: vt cælesti quadam regula infinuatum & traditum nouerimus, in illa die celebranda nobis esse mysteria sacerdotalium benedictionum, in quo collata sunt omnia dona gratiarum.

II.

Vt autem in omnibus obseruantia nostra concordet, illud quoque volumus custodiri: vt cum solennior festiuitas conuentum populi numerosioris indixerit, & ad eam tanta fidelium multitudo conuenerit, quam recipere basilica simul vna non possit, sacrificii oblatio indubitanter iteretur: ne his tantum admissis ad hanc deuotionem, qui primi aduenerint, videantur hi qui postmodum confluerint, non recepti, cum plenum pietatis atque rationis sit, vt quoties basilicam, in qua agitur, præsentia nouæ plebis impleuerit, toties sacrificium subsequens offeratur. Neesse est autem, vt quædam pars populi sua deuotione priuetur, si vnus tantum Missæ more seruato sacrificium offerre non possint, nisi qui prima diei parte conuenerint. Studiosè ergo dilectionem tuam & familiariter admonemus, vt quod nostræ consuetudini ex forma paternæ traditionis insedit, tua quoque cura non negligat, * vt per omnia nobis & fide & actibus congruamus. Propter quod remeanti filio nostro Possidonio presbytero

De consec.
dist. 1. Ne-
cessè est.

* vt omnia nobis ex fide & actibus congruât.

Concil. Tom. 7.

Y

hanc ad fraternitatem tuam epistolam dedimus perferendam, qui nostris processionibus atque ordinationibus frequenter interfuit, & toties ad nos missus, quid in omnibus apostolicæ sedis auctoritatis teneremus, agnouit. Data Kalendis Iuliis.

EPISTOLA LXXXII.

LEONIS PAPÆ I.

AD IULIANVM COENSEM EPISCOPVM.

Quid ipse pro ecclesia fecerit, quidve imperator facere debeat, demonstrat: & miratur, Thalassium episcopum Georgio cuidam prædicandi & scribendi facultatem dedisse.

Leo episcopus Iuliano Coensi episcopo.

LITERAS dilectionis tuæ, quas per filium meum virum illustrem Isichium direxisti, eo tēpore accepi, quo recentioribus epistolis tuis iterata iam occasione responderam. Vnde quia etiam in his alloquiis tuis eadem de impiissimis hæreticis iusto dolore conquestus es, congruum fuit, quoad scribendi opportunitas extitit, non tacere. In causa itaque fidei, quidquid pro nostro officio oportuit, ac potest iuuante Domino, & solícite & libenter exequimur: vt euangelio Christi irreprehensibiliter seruiamus, ne per desidiam nostram vlla pars ecclesiæ catholicæ neglecta videatur. Propter quod, sicut omnibus notum est, nō destiti laborare, vt manifestata atque defensã incarnationis dominicæ veritate, omnis fraternitas, quid vbique, secundũ doctrinam apostolicam, & tenendum & docendum esset, agnosceret, accedente gloriosissimorum principum studio diuinitus inspirato, vt in ciuitate Calchedonēsi Synodo congregata, hæretica damnaretur impietas, ne vel quisquam sectator Nestorii, vel vllus discipulus Eutythis liberũ possit cum catholicis habere consortiũ: cum (quod ad sancti Concilii auctoritatem pertinet) nulla vsquam remanserit discordia. Si qui autē sua obduratione cæcati, ita in reprobi sensus amentiam transierunt, vt mallent furere, quam sanari: ad imperialem pertinet potestatem, vt perturbatores ecclesiæ, pacis & reipublicæ, quæ Christianis principibus merito gloriatur, inimici solícitius cõpri-

mantur. Vt autem imperialis est (vt diximus) potestatis, tumultus publicos ac seditiones sacrilegas seuerius coercere: ita auctoritatis est sacerdotalis, monachis prædicandi aliquam contra fidem licentiam non præbere, & omni virtute resistere, ne ea, quæ ad sacerdotes pertinent, sibi audeant vindicare. Vnde miramur, fratrem Thalsium episcopum, quod Georgio nescio cui, qui præsumendo illicita, & propositum monachi & nomen amisit, scribendi vel prædicandi aliquam permiserit facultatem. Ad quem episcopum (si dilectioni tuæ visum fuerit) ex hac parte competentia scripta mittamus. Agat itaque fraternitas tua opportunis suggestionibus, vt clementissimus princeps, quæ Domino sint placitura, præcipiat, & in-centores cruentarum seditionum iubeat competentius coerceri: vt nec illi impuniti sint, quorum manus scelera perpetrarunt, nec illi qui talium vtuntur insania. Si autem inquisitio iudiciaria & confessio reorum ad eas personas peruenit, quarum vel consilio vel impulsu mala tanta commissa sunt, nullius fauoris eis sunt præstanda solatia. Quantum enim meliora de ipsis sunt credita, tantum sunt amplius detestandi, quorum nunc impietas, quæ per hypocrisim fuerat velata, detegitur. Et ideo agat Christianissimus & piissimus imperator, quod paci ecclesiasticæ intelligit profuturum. Quem superna inspiratione ita instruendum esse confido, vt & disciplina inquietos reuocare, & a sanguine eorum iubeat abstinere: quamuis nil vltionum non mereantur subire, qui ausi sunt & diuinis & humanis constitutionibus repugnare.

EPISTOLA LXXXIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD PALÆSTINOS EPISCOPOS.

Veram catholicæ ecclesiæ doctrinam de Christi incarnatione exponit.

Leo episcopus vniuersis episcopis per Palæstinam constitutis.

SOLICITVDINI meæ, quam vniuersali ecclesiæ omnibusque eius filiis debeo, multorum relatione patefactum est dilectionis vestræ animis quiddam offensionis illatum, dum aut imperiti (vt apparet) interpretes, aut maligni quæ-

Cum hac
epistola con-
ueniunt
pleraque
in epist. 97.

Concil. Tom. 7.

Y ij

dam vos aliter intelligere, quam a me sunt prædicata, fecerunt, non valentes in Græcum eloquium apte & proprie Latina transferre, cum in rebus subtilibus & difficultibus explicandis, vix sibi etiã in sua lingua disputator quisque sufficiat. Quod tamen apud me eo profecit, vt dũ ea, quæ catholica fides respuit, improbatis, intelligamus vos veris amiciores esse quã falsis, & id merito refutare, quod ex antiquæ institutione doctrinæ etiam * ipse Eutyches detecta. tur.

Quamuis enim epistola mea, ad sanctæ memoriæ Flavianum episcopum data, satis sibi ad manifestationem sui ipsa sufficiat, neque in aliquo, aut purgationis, aut expositionis indigeat, & alia tamen cum eadem mea scripta concordant, in quibus similiter prædicationis meæ sensus in aperto est. Necessitatem enim habens contra hæreticos, qui multos Christi populos conturbauerant, differendi, & clementissimis principibus, & sancto Concilio synodali, & Constantinopolitanæ ecclesiæ, quid de incarnatione Verbi, secundum euangelicam apostolicamque doctrinam, deberemus sapere ac sentire, patefeci, & in nullo a sanctorum patrum confessione discessi: quia vna est, vera, singularis, perfecta, inuiolabilis catholica fides, cui nihil addi, nihil minui potest. Quam Nestorius prius, & nunc Eutyches, diuersa quidem assertionem, sed simili impietate impugnare conati sunt, & ecclesiæ Dei duas hæreses sibimet contrarias inferre tentarunt, vt vterque a discipulis veritatis merito damnaretur: quia insanum nimis & sacrilegum fuit, quod varia falsitate ambo senserunt. Anathematizetur ergo Nestorius, qui beatam Virginem Mariam hominis tantummodo credidit genitricem, vt aliam personam carnis, aliam faceret deitatis: nec vnum Christum in Verbo Dei & carne sentiret, sed separatim atque seiunctim, alium Filium Dei, alium hominis prædicaret; cum tamen manente illa incommutabilis Verbi essentia, quæ ei cum Patre & Spiritu sancto intemporalis atque coæterna est, ita intra virginea viscera Verbum caro sit factum, vti vno conceptu vnoque partu eadem Virgo secundũ vnionem vtriusque substantiæ & ancilla Domini esset & mater. Quod etiam Elizabeth (sicut Lucas euangelista declarat) intellexit & dixit: *Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me?*

Lucæ 1.

Eutyches quoque eodem percellatur anathemate, qui per impios veterum hæreticorum volutatus errores, tertium Apollinaris dogma delegit: vt negata humanæ carnis atque animæ veritate, totum Dominum nostrum Iesum Christum vnus asserat esse naturæ; tamquam Verbi deitas ipsa se in carnem animamque conuerterit, & concipi & nasci, nutrirî & crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cælum, & in Patris dextera, vnde ad iudicandos viuos & mortuos veniet, confidere, diuinæ eius tantum essentia fuerit, quæ nihil horum in se sine carnis veritate recepit: quoniam natura Vnigeniti, natura est Patris, natura est Spiritus sancti, simulque impassibilis, simul est incommutabilis, sempiternæ trinitatis indiuisa vnitas & consubstantialis æqualitas. Vnde si ab Apollinaris peruersitate hæreticus iste desciscit, ne conuincatur deitatem passibilem sentire atque mortalem, & tamen Verbi incarnati, id est, Verbi & carnis vnam audet pronuntiare naturam; non dubie in Manichæi & Marcionis transit insaniam, & mediatorem Dei & hominum, hominem Iesum Christum simulatorie omnia credit egisse, nec humanum in ipso corpus, sed phantasticam corporis speciem oculis apparuisse cernentium.

Quæ impietatis mendacia quoniam olim fides catholica detestatur, & talium sacrilegia concordibus per totum mundum beatorum patrum sunt damnata sententiis; quicumque illi sunt ita obcæcati, & a lumine veritatis alieni, vt Verbo Dei a tempore incarnationis humanam, id est, nostram negent inesse naturam, ostendant in quo sibi Christianum nomen vsurpent, & cum euangelio veritatis, qua ratione concordent, si per beatæ Virginis partum, aut caro sine deitate, aut deitas est orta sine carne. Sicut enim negari non potest, quod *Verbum caro factum est, &* Ioan. 1. *habitauit in nobis:* ita negari non potest, quod *Deus erat in* 2. Cor. 1. *Christo, mundum reconcilians sibi.* Quæ autem reconciliatio esse potest, qua humano generi propitiaretur Deus, nisi omnium causam mediator Dei hominumque susciperet? Quæ vero ratione veritatem mediatoris impleret, nisi qui in forma Dei æqualis erat Patri, in forma serui particeps esset & nostri, vt per vnum nouum hominem fieret renouatio vetustatis, & mortis vinculum, vnus præuaricatio-

ne contractum, vnus morte qui solus morti nihil debuit, solueretur? Effusio enim pro iniustis sanguinis iusti tam potens fuit ad priuilegium, tam diues ad precium, vt si vniuersitas captiuorum in redemptorem suum crederet, nullum tyrannica vincula retinerent, quoniam (sicut Apostolus ait) *vbi abundauit peccatum, superabundauit & gratia*. Et cum sub peccati præiudicio nati potestatem acceperint ad iustitiam renascendi, validius factum est donum libertatis, quam debitum seruitutis.

Quam itaque sibi in huius sacramenti præsidio spem relinquunt, qui in Saluatoris nostri corpore negant humanæ substantiæ veritatem? Dicant quo sacrificio reconciliati, dicant quo sanguine sint redempti? quis est *qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis*? Aut quod vnquam sacrificium sacratius fuit quam quod verus pontifex altari crucis per immolationem suæ carnis imposuit? Quamuis enim multorum sanctorum in conspectu Domini preciosa mors fuerit, nullius tamen infantis occisio propitiatio fuit mundi. Acceperunt iusti, non dederunt coronas, & de fortitudine fidelium exempla nata sunt patientiæ, non dona iustitiæ. Singulares quippe in singulis mortes fuerunt, nec alterius quisquam debitum suo sine persoluit, cum inter filios hominum vnus solus Dominus noster Iesus Christus extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes sepulti, omnes sunt etiam suscitati. De quibus ipse dicebat: *Cum exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me*. Fides etenim vera iustificans impios, & creans iustos, ad humanitatis suæ tracta participem, in illo acquirit salutem, in quo solo homo se inuenit innocentem, liberum habens per gratiam Dei de eius potentia gloriari, qui contra hostem superbum in carnis nostræ humilitate congressus, his victoriam suam tribuit, in quorum corpore triumphauit.

Quamuis ergo in vno Domino nostro Iesu Christo, vero Dei atque hominis Filio, Verbi & carnis vna persona sit, & vtraque essentia communes habeat actiones: intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates, & sinceræ fidei contemplatione cernendum est, ad quæ prouehatur humilitas infirmitatis, & ad quæ inclinetur altitudo virtutis: quid sit, quod caro sine Verbo non agit, & quid

fit quod Verbum sine carne non efficit. Sine Verbi enim Luca 2.
 potentia, nec conciperet Virgo, nec pareret: & sine veri-
 tate carnis obuoluta pannis infantia non iaceret. Sine
 Verbi potentia non adorarent magipuerum nouo fide- Matth. 2.
 re declaratum: & sine veritate carnis non iuberetur trans-
 ferri in Ægyptum puer, & ab Herodis persecutione sub-
 duci. Sine Verbi potentia non diceret vox Patris, missa
 de cælo: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*: & si- Matth. 3.
 ne veritate carnis non protestaretur Ioannes: *Ecce Agnus* Ioan. 1.
Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Sine Verbi potentia non fie-
 ret redintegratio debilium, & viuificatio mortuorum: & Matth. 4.
 sine veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset
 necessarius fatigato. Postremo, sine Verbi potentia, non Ioan. 16.
 se Dominus Patri profiteretur æqualem, & sine veritate
 carnis non idem diceret Patrem se esse maiorem: cum ca- Ioan. 14.
 tholica fides vtrumque suscipiat, vtrumque defendat,
 quæ secundum proprietatem diuinæ humanæque substan-
 tiæ vnum Dei Filium, & hominem credit, & Verbum.

Quamuis ergo ab illo initio, quo in vtero Virginis Ver- Ioan. 1.
bum caro factum est, nihil vnquam inter diuinam humanam-
 que substantiam diuisionis extiterit, & per omnia incre-
 menta corporea, vnius personæ fuerint totius temporis
 actiones: ea ipsa tamen, quæ inseparabiliter facta sunt,
 nulla permixtione confundimus, sed quid cuius formæ
 sit, ex operum qualitate sentimus. Nec diuina enim hu-
 manis præiudicant, nec humana diuinis, cum ita in idip-
 sum vtraque concurrant, vt in eis nec proprietates absumat-
 ur, nec persona geminetur. Dicant igitur isti phantasma-
 tici Christiani, quæ substantia Saluatoris affixa sit ligno,
 quæ iacuerit in sepulcro, & reuoluto monumenti lapide,
 quæ tertio die caro surrexerit, vel quale corpus Iesus di-
 scipulorum visui, clausis ad eos ostiis ingressus, intulerit:
 cum ad abigendam cernentium diffidentiam, inspicere ocu-
 lis, digitisque tractari patentes adhuc fixuras clauorum,
 & recens compunctilateris vulnus exigeret. At si in tanta
 luce veritatis tenebras suas hæretica obduratio non relin-
 quit, ostendant, vnde sibi spem vitæ polliceantur æternæ,
 ad quam, nisi per mediatorem Dei & hominum, homi-
 nem Iesum Christum, non potest perueniri. *Non enim est* Act. 4.
aliud nomen datum hominibus sub cælo, in quo oporteat nos saluos

1. Tim. 2.

Philip. 2.

feri: nec est redemptio captiuitatis humanæ, nisi in sanguine eius, qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus. Qui (sicut prædicat beatus Apostolus) cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo. Humiliauit semetipsum, factus obediens usque ad mortem; mortem autem crucis. Propter quod & Deus illum exaltauit, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur, cælestium, terrestriū, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.

Quamuis ergo vnus sit Dominus Iesus Christus, & veræ deitatis veræque humanitatis in ipso vna prorsus eademque persona sit, neque huius vnitionis soliditas vlla possit diuisione seiungi: exaltationem tamen, qua illum exaltauit Deus, & donauit illi nomen, quod super omne nomen excellit, ad eam intelligimus pertinere formam, quæ ditanda erat tantæ glorificationis augmento. In forma quippe Dei, æqualis erat Filius Patri, & inter Genitorem atque Vnigenitū nulla erat in essentia discretio, nulla in maiestate diuersitas, nec per incarnationis mysterium aliquid decesserat Verbo, quod ei Patris munere redderetur. Forma autem serui, per quam impassibilis deitas sacramentum magnæ pietatis impleuit, humana humilitas est, quæ in gloriam diuinæ potestatis euecta est, in tantam vnitatem ab ipso conceptu Virginis deitate & humanitate connexa, ut nec sine homine diuina, nec sine Deo agerentur humana. Propter quod sicut Dominus maiestatis dicitur crucifixus, ita qui ex sempiternitate æqualis est Deo, dicitur exaltatus. Nec interest, ex qua Christus substantia nominetur: cum inseparabiliter manente vnitate personæ, idem sit & totus hominis filius, propter carnem, & totus Dei Filius, propter vnā cum Patre deitatem. Quidquid ergo in tempore accepit Christus, secundum hominem accepit, cui quæ non habuit, conferuntur. Nam secundum potentiam Verbi, indifferenter omnia, quæ habet Pater, etiam Filius habet, & quæ in forma serui a Patre accepit, eadem in forma Patris etiam ipse donauit, & idem ipse & diues & pauper. Diues, quia in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat

2. Cor. 8.

Ioan. 1.

erat

erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Pauper vero, quia Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Quæ autem est eius exinanitio, quæve paupertas, nisi formæ seruilis acceptio? per quam, Verbi maiestate velata, dispensatio humanæ redemptionis impleta est? Nam quia captiuitatis nostræ resolui originalia vincula non poterant, & ab hostis imperio relaxari, nisi existeret homo nostri generis, nostræque naturæ, quem veteris debiti præiudicia non tenerent, & qui immaculato sanguine suo chirographum lethale dilueret, sicut ab initio erat diuinitus præordinatum, & prophetarum oraculis prænuntiatum: ita est in plenitudine præfiniti temporis factum, vt multis modis significata promissio in diu expectatum veniret effectum, nec posset esse ambiguum, quod continuis significationibus semper fuerat nuntiatum. Destructis itaque tot hæresibus, quæ per sanctam deuotionem præsidentium patrum a corpore sunt catholicæ vnitatis abscissæ, quæque ideo extorres a Christo esse meruerunt, quia Verbi incarnationem, quæ singularis est recte credentium salus, fecerunt sibi lapidem offensionis & petram scandali: miror dilectionem vestram in discernendo veritatis lumine laborare. Et cum multis manifestationibus declaratum sit, quam recte & Nestorium & Eutychem cum Dioscoro fides Christiana damnauerit, nec Christianus possit vocari, qui vel illius, vel horum impietati præbet assensum: doleo vos euangelicæ & apostolicæ doctrinæ (vt audio) resultare, exagitando seditioibus ciuitates, conturbando ecclesias, nec solum iniurias, sed etiam cædes presbyteris atque episcopis inferendo: vt præ furore & sæuitia, propositi vestri & professionis sitis immemores. Vbi est regula mansuetudinis & quietis? Vbi longanimitas patientiæ, vbi tranquillitas pacis, vbi firmamentum dilectionis, & tolerantia fortitudo? Quæ vos ab euangelio Christi aut persuasio abduxit, aut persecutio separauit? Vel quæ tanta extitit decipientis astutia, vt oblitum prophetarum & apostolorum, oblitum symboli salutaris & confessionis, quam pronuntiantes coram multis testibus sacramentum baptismi suscepistis, diabolicis vos illusionibus subderetis? Quid apud vos acturæ fuerant vngulæ, quid

Concil. Tom. 7.

Z

fœua tormenta, si ad expugnandam fidei vestræ integritatem tantum vana hæreticorum commenta valuerunt? Pro fide vos agere creditis, & fidei contraitis. Ecclesiæ nomine armamini, & contra ecclesiam dimicatis. Hoc cine a prophetis, hoc ab euangelistis, hoc ab apostolis didicistis, vt negantes veram Christi carnem, & ipsam Verbi essentiã passioni mortique subdentes, alienam faciatis nostram a suo reparatore naturam, totumque quod crux intulit, quod lancea vulnerauit, quod sepulcri lapis suscepit & reddidit, solum fuisse opus diuinæ potentia, non etiam humilitatis humanæ? Propter quam Apostolus dicit: *Non enim erubescio euangelium*: quoniam nouerat, quale Christianis obiiceretur opprobrium ab inimicis. Et ideo etiam Dominus protestabatur, dicens: *Qui me confessus fuerit coram hominibus, & ego confitebor illum coram Patre meo*. Hi enim non erunt digni confessione Filii & Patris, quibus nunc caro Christi verecundiam facit: probabuntque se nullam de signo crucis sumpsisse virtutem, qui quod præferendum frontibus acceperunt, promere labiis erubescunt. Declinate, filii, ab his diabolicis persuasionibus declinate. Veritatem Dei nulla res violat, sed veritas nos nisi in nostra carne non saluat. *Veritas* quippe (sicut Propheta ait) *de terra orta est*, & sic Verbum Maria virgo concepit, vt vniendam * sibi carnem de sua substantia ministraret: nec cum adiectione personæ, nec cum euacuatione naturæ, quoniam qui erat in forma Dei, ita accepit formam serui, vt vnus atque idem in forma vtraque sit Christus, inclinante se Deo vsque ad infima hominis, & proficiente homine vsque ad summa deitatis, dicente Apostolo: *Quorum patres, & ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula. Amen.*

EPISTOLA LXXXIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD ANASTASIVM THESSALONICENSEM EPISCOPVM.

I. <i>Quod semper Thessalonicenses antistites vicem apostolica sedis impleuerint.</i>	III. <i>Vt a metropolitanis, non laici, non digami, non viduarum mariti, sed irreprehensibiles ordinentur episcopi.</i>
II. <i>Vt metropolitanis sua iura seruentur.</i>	IV. <i>Quod subdiaconis carnale con-</i>

- iugium denegetur.
- V. *Vt nullus inuitis ordinetur episcopus.*
- VI. *Vt metropolitanus episcopus de electo, quem est ordinaturus episcopum, ad Thessalonicensem pontificem referat, & de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi faciant.*
- VII. *Vt bina per annum prouincialia episcoporum Concilia celebrentur. Et si res difficilis emerferit, nec fuerit Thessalonicensis episcopi iudicio terminata, ad Romanum referatur antistitem.*
- VIII. *Vt si quis episcopus suam deserens ciuitatem, maiorem sedem ambitus causa petierit, nec illam obtinere poterit, & sua carere debebit.*
- IX. *Vt nullus alienum clericum sollicitare vel tenere presumat, suo episcopo non prabente consensum.*
- X. *Vt in euocandis prouincialibus episcopis, a Thessalonicensi pontifice moderatio conseruetur, ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumeliis addicatur. Nec amplius quam bini de prouinciis episcopi, quos metropolitani probauerint, dirigantur. Et non amplius a statuto Concilii tempore, quam dies quindecim, remorentur episcopi.*
- XI. *Vt si inter eos de negotio fuerit oborta contentio, cuncta Romano pontifici sub gestorum insinuatione pandantur, vt ab eo, quod Deo placuerit, ordinetur.*

Leo episcopus urbis Romæ Anastasio episcopo
Thessalonicensi.

* fide
QUANTA fraternitati tuæ a beatissimi Petri apostoli
 * auctoritate sint commissa, & qualia etiam nostro
 tibi fauore sint credita, si vera ratione perspiceres, & iusto
 examine ponderares, multum possemus de iniunctæ
 tibi sollicitudinis deuotione gaudere.

I.

* siqui-
 dem
 Quoniam sicut præcessores mei præcessoribus tuis, ita
 etiam ego dilectioni tuæ, priorum secutus exemplum,
 vices mei moderaminis delegaui: vt curam, quam vniuersis
 ecclesiis principaliter ex diuina institutione debemus,
 imitator nostræ mansuetudinis effectus adiuuares, & longin-
 quis ab apostolica sede prouinciis præsentiam quodammodo
 nostræ visitationis impenderes: * quia de continenti
 opportunoque prospectu promptum tibi esset agnoscere,
 quid in quibusque rebus, vel tuo studio componeres,
 vel nostro iudicio referuares. Nam cum maiora negotia
 & difficiliores causarum exitus liberum tibi esset sub
 nostræ sententiæ expectatione suspendere, nec ratio tibi
 nec necessitas fuit, in id quod mensuram tuam excederet,
 deuiandi. Abundant enim apud te

Concil. Tom. 7.

Z ij

* monitorum scripta nostrorum, quibus te de omnium actionum temperantia frequenter instruximus: vt commendatas tibi Christi ecclesias per exhortationem caritatis ad salubritatem obedientiæ prouocares. Quia etsi plerumque existant inter negligentes vel desides fratres, quæ oporteat maiore * auctoritate curari: sic tamen est adhibenda correctio, vt semper sit salua dilectio. Vnde & beatus apostolus Paulus, ad ecclesiasticum regimen Timotheum imbuens dicit: *Seniorem ne increpaueris, sed obsecra vt patrem, iuuenes vt fratres, anus vt matres, iuuenulas vt sorores in omni castitate.* Quæ moderatio si quibuscumque inferioribus membris ex apostolica institutione debetur, quanto magis fratribus & coepiscopis nostris sine offensione reddenda est? Et licet nonnunquam accidant, quæ in sacerdotalibus sint reprehendenda personis, plus tamen erga corrigenda agat beneuolentia, quam seueritas: plus cohortatio, quam commotio, plus caritas, quam potestas. Sed ab his, *qui quæ sua sunt quærunt, non quæ Iesu Christi,* facile ab hac lege disceditur, & dum dominari magis quam consulere subditis quærunt, placet honor, inflat superbia, & quod prouisum est ad concordiam, tendit ad noxam. Quod vt necesse habeamus ita dicere, non de paruo animi dolore procedit. Me ipsum enim quodammodo in culpa sentio, cum te a traditis tibi regulis immodice deuiasse cognosco. Qui si tuæ existimationis parum diligens eras, meæ saltem famæ parcere debueras, ne quæ tuo tantum facta sunt animo, nostro viderentur gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nostras, omniaque ad tuos missa maiores apostolicæ sedis præfulum scripta percurrat, & vela me, vela præcessoribus meis inueniet ordinatum, quod a te cognouimus esse præsumptum. Venit namque ad nos cum episcopis prouinciæ suæ frater noster Atticus, veteris Epiri metropolitanus antistes, & de indignissima afflictione, quam pertulit, lacrymabili actione conquestus est coram adstantibus diaconibus tuis, qui querelis flebilibus nihil contra referendo, ea quæ nobis ingerebantur, fide non carere monstrabāt. Legebatur quoque in literis tuis, quas iidem diaconi detulerunt, quod frater Atticus Thessalonicam venisset, quodque consensum suum etiam scripturæ professione signasset, vt de illo

1. Tim. 5.

Philip. 2.

*moni.
mento-
rum*auctori-
tate

non aliud a nobis intelligi posset, quam proprii arbitrii & spontanæ deuotionis fuisse quod venerat, quodque chartulam de obedientiæ sponfione conscripserat, in cuius tamen chartulæ mentione signum prodebat iniuriæ. Non enim necessarium fuerat vt obligaretur scripto, qui obedientiam suam ipso iam voluntarii aduentus probabat officio. Vnde deplorationibus supradictis hæc verba epistolæ tuæ testimonium præbuere, & per hoc, quod non est tacitum, nudatum est illud quod silentio fuerat

^{*aditam} adopertum; ^{*} adhibitam scilicet Illyrici præfecturam, & sublimissimam inter mundanos apices potestatem in exhibitionem infontis antistitis incitatam; vt missa executione terribili, quæ omnia sibi officia publica ad effectum præceptionis adiungeret, a sacris ecclesiæ adytis, nullo vel falso infimulatus crimine, extraheretur sacerdos, cui non ob molestiam ægritudinis, non ob sæuitiam hiemis darentur induciæ, sed iter asperum & periculis plenum

^{*cautes} per inuias ^{*} niues agere cogeretur. Quod tanti laboris, tantique discriminis fuit, vt ex his, qui episcopum comitati sunt, quidam defecisse dicantur. Multum stupeo, frater carissime, sed & plurimum doleo, quod in eum, de quo nihil amplius indicaueras, quam quod euocatus adesse differret, & excusationem infirmitatis obtenderet, tam atrociter, & tam vehementer potueris commoueri: præsertim cum etsi tale aliquid mereretur, expectandum

^{*consulti} tibi fuerat, quid ad tua ^{*} consulta rescriberemus. Sed vt video, bene de moribus meis existimasti, & quam ciuilia pro conseruanda sacerdotali concordia responsurus essem, verissime præuidisti: & ideo motus tuos exequi sine dilatione properasti, ne cum moderationis nostræ aliud disponentia scripta sumpfisses, faciendi id, quod factum est, licentiam non haberes. An forte aliquod tibi facinus fratris innotuerat, & metropolitanum episcopum noui apud te criminis pondus vrgebat? At hoc quidem alienum ab illo esse, etiam tu nihil ei obiiciendo confirmas. Sed etiam si quid graue intolerandumque gessisset, nostra erat expectanda censura; vt nihil prius ipse decerneres, quam quid nobis placeret, agnosceres. Vices enim nostras ita tuæ credidimus caritati, vt in partem sis vocatus sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Vnde sicut

3. quest. 6.
Multum
stupco.

3. quest. 6.
Multum

multum nos ea quæ a te pie sunt curata latificant, ita nimium ea quæ perperam sunt gesta contristant. Et necesse est, post multarum experimenta causarum sollicitius prospici, & diligentius præcaueri: quatenus per spiritum caritatis & pacis omnis materia scandalorum de ecclesiis Domini (quas tibi commendauimus) auferatur, præeminente quidem in illis prouinciis episcopatus tui fastigio, sed amputato totius vsurpationis excessu.

II.

25. quæst. 2.
Igitur.

Igitur secundum sanctorum patrum Canones Spiritu Dei conditos, & totius mundi reuerentia consecratos, metropolitanos singularum prouinciarum episcopos, quibus ex delegatione nostra fraternitatis tuæ cura prætenditur, ius traditæ sibi antiquitus dignitatis intemperatum habere decernimus: ita ut a regulis præstitutis, nulla aut negligentia aut præsumptione discedant.

III.

In ciuitatibus, quarum rectores obierunt, de substituendis episcopis hæc forma seruetur: ut is qui ordinandus est (etiam si bonæ vitæ testimonio fulciatur) non laicus, non neophytus, nec secundæ coniugis sit maritus, aut qui vnâ quidem habeat, vel habuerit, sed nec qui sibi viduam copularit. Sacerdotum enim tam excellens est electio, ut hæc quæ in aliis ecclesiæ membris non vocantur ad culpam, in illis tamen habeantur illicita.

Dist. 32.
Omnium
sacerdotum.

IV.

Nam cum extra clericorum ordinem constitutis, nuptiarum societati, & procreationi filiorum studere sit liberum: ad exhibendam tamen perfectæ continentiæ puritatem, nec subdiaconibus quidem connubium carnale conceditur: *ut & qui habent, sint tanquam non habentes*, & qui non habent, permaneant singulares. Quod si in hoc ordine, qui quartus a capite est, dignum est custodiri; quanto magis in primo, aut secundo, vel tertio seruandum est, ne aut Leuitico ministerio, aut presbyterali honori, aut episcopali excellentiæ quisquam idoneus existimetur, qui se a voluptate vxoria necdum frenasse detegitur.

1. Cor. 7.

V.

Cum ergo de summi sacerdotis electione tractabitur, ille omnibus præponatur, quem cleri plebisque consen-

In Decret.
Iuo. lib. 3.
dist. 63. Si
forte.

fus concorditer postularit : ita vt si in aliam forte personam partium se vota diuiserint, metropolitani iudicio is alteri præferatur, qui maioribus & studiis iuuatur & meritis : tantum vt nullus inuitis & non petentibus ordinetur, ne plebs inuita episcopum non optatum aut contemnat, aut oderit, & fiat minus religiosa quam conuenit, cui non licuerit habere quem voluit.

VI.

De persona autem consecrandi episcopi, & de cleri plebisque consensu, metropolitanus episcopus ad fraternitatem tuam referat, quodque in prouincia bene placuit, scire te faciat; vt ordinationem rite celebrandam tua quoque firmet auctoritas. Quæ rectis dispositionibus nihil moræ aut difficultatis debet afferre, ne gregibus Domini diu desit cura pastorum. Metropolitano vero defuncto, cum in locum eius alius fuerit subrogandus, prouinciales episcopi ad ciuitatem metropolitanam conuenire debebunt, vt omnium clericorum atque omnium ciuium voluntate discussa, ex presbyteris eiusdem ecclesiæ, vel ex diaconibus optimus eligatur, de cuius nomine ad tuam notitiam prouinciales referant episcopi, impleturi vota poscentium, si quod ipsis placuit, tibi quoque placuisse cognouerint. Sicut enim iustas electiones nullis dilationibus volumus fatigari, ita nihil permittimus te ignorante præsumi.

Dist. 65. De
persona au-
tem.

Dist. 63.
Metropoli-
tano. Et
dist. 77. in
principio
distinctionis.

VII.

De Conciliis autem episcopalibus non aliud indicimus, quam sancti patres salubriter ordinarunt : vt scilicet bini Conuentus per annos singulos habeantur, in quibus de omnibus querelis, quæ inter diuersos ecclesiæ ordines nasci assolent, iudicetur. At si forte inter ipsos qui præfunt de maioribus (quod absit) peccatis causa nascatur, quæ prouinciali nequeat examine definiri; fraternitatem tuam de totius negotii qualitate metropolitanus curabit instruere, & si coram positis partibus, nec tuo fuerit res sopita iudicio, ad nostram cognitionem, quidquid illud est, transferatur.

Dist. 18. De
Conciliis.
Et in Decr.
l. 4.

VIII.

Si quis episcopus, mediocritate ciuitatis suæ despecta, administrationem loci celebrioris ambierit, & ad maio-

7. quest. 1.
Si quis epi-
scopus.

rem se plebem quacumque occasione transtulerit ; non solum a cathedra quidem pellatur aliena, sed carebit & propria: vt nec illis præsideat, quos per auaritiam concupiuit, nec illis, quos per superbiam spreuit. Suis igitur terminis contentus sit quisque, nec supra mensuram iuris sui affectet augeri.

IX.

19. quest. 2.
alienum
clericum.

Alienum clericum, inuito episcopo ipsius, nemo suscipiat, nemo sollicitet, nisi forte ex placito caritatis id interdantem accipientemque conueniat. Nam grauis iniuriæ reus est, qui de fratris ecclesia id quod est vtilius aut preciosius audet vel allicere, vel tenere. Itaque si intra prouinciam resagatur, transfugam clericum ad suam ecclesiam metropolitanus redire compellet. Si autem longius processit, tui præcepti auctoritate reuocabitur, vt nec cupiditati, nec ambitioni occasio relinquatur.

X.

In euocandis autem ad te episcopis moderatissimum te esse volumus: ne per maioris diligentia speciem, fraternis videaris gloriari iniuriis. Vnde si causa aliqua maior extiterit, ob quam necessarium sit fraternum aduocare conuentum; binos de singulis prouinciis episcopos, quos metropolitanus crediderint esse mittendos, ad fraternitatem tuam venire sufficiat: ita vt a præstituto tempore non ultra quindecim dies * quo conuenerint, retardentur. * qui

XI.

Philip. 2.
Rom. 15.

Si autem in eo, quod cum fratribus tractandum definiendumve credideris, diuersa eorum fuerit a tua voluntate sententia; ad nos omnia sub gestorum testificatione referantur, vt remotis ambiguitatibus, quod Deo placeat, decernatur. Ad hunc enim finem omnem affectum nostrum curamque dirigimus, vt quod ad vnitatem concordia, & quod ad custodiam pertinet disciplina, nulla dissensione violetur, nulla desidia negligatur. Et te igitur, frater carissime, & eos fratres nostros, qui de tuis offenduntur excessibus, cum tamen non similis sit omnium materia querelarum, hortor & moneo, vt quæ pie sunt ordinata, salubriterque disposita, nulla concertatione turbentur. Nemo quod suum est quærat, sed quod alterius, sicut Apostolus ait: *Vnusquisque vestrum proximo suo placeat*

placeat in bono ad ædificationē. Nec enim poterit vnitatis nostræ firma esse compago, nisi nos ad inseparabilem soliditatem vinculum caritatis adstrinxerit: *quia sicut in vno corpore* Rom. 12.
multa membra habemus, omnia autē membra non eundem actum 1. Cor. 12.
habent, ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra. Connexio totius corporis vnā sanitatem, vnā pulcritudinem facit. Et hæc quidē connexio totius corporis vnānimitatem requirit, sed præcipue exigit concordiam sacerdotum. Quibus etsi dignitas non sit communis, est tamen ordo generalis: quoniam & inter beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quadam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, vni tamen datum est, vt ceteris præmineret. De qua forma, episcoporum quoque est orta distinctio, & magna dispositione prouisum est, ne omnes sibi omnia vindicarent: sed essent in singulis prouinciis singuli, quorum inter fratres haberetur prima sententia: & rursus quidam, in maioribus vrbibus constituti, sollicitudinem susciperent amplio- rem, per quos ad vnā Petri sedem vniuersalis ecclesiæ cura conflueret, & nihil vsquam a suo capite dislitteret. Qui ergo scit se quibusdam esse præpositum, non moleste ferat, aliquem sibi esse prælatum: sed obedientiam quam exigit, etiam ipse dependat. Et sicut non vult grauis oneris sarcinam ferre, ita non audeat alii importabile Matth. 23.
pondus imponere. Discipuli enim sumus humilis & mitis magistri, dicentis: *Discite a me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue.* Quod quomodo experiemur, nisi & illud in obseruantiam veniat, quod idem Dominus ait: *Qui maior est vestrum, erit minister vester?* Matth. 10.
Qui autem se exaltat, humiliabitur: & qui se humiliat Marc. 10.
exaltabitur. Luc. 14.

EPISTOLA LXXXV.

LEONIS PAPÆ I.

AD SEPTIMIVM ALTINVM EPISCOPVM.

Sancit hæreticos, non nisi damnata hæresi, ad communionem recipiendos.

Leo episcopus Septimio episcopo salutem.

LECTIS fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuæ; quam olim noueramus, agnouimus: congratulantes tibi, quod ad custodiam gregum Christi pastoralem curam vigilanter exequeris; ne lupi, qui sub specie ouium subintrarunt, bestiali sæuitia simplices quosque dilacerent, & non solum ipsi nulla correctione proficiant, sed etiam ea, quæ sunt sana, corrumpant. Quod ne viperea possit obtinere fallacia, ad metropolitanum episcopum prouinciæ Venetiæ scripta direximus, quibus ad status sui periculum cognosceret pertinere, si quisquam de Pelagianorum & Cælestianorum consortio veniens, in communione catholica sine professione legitimæ satisfactionis habeatur. Saluberrimum enim est, & spiritualis medicinæ utilitate plenissimum, vt siue presbyteri, siue diaconi, siue alii cuiuslibet ordinis clerici, qui se correctos videri volunt, errorem suum, & ipsos erroris auctores damnari a se sine ambiguitate fateantur: vt sensibus prauis & dudum peremptis, nulla sperandi supersit occasio, ne vllum membrum ecclesiæ talium possit societate violari, cum per omnia illis professio propria cœperit obuiare. Circa quos etiam illam Canonum constitutionem præcipimus custodiri, ne ab his ecclesiis, ad quas proprie pertinent, finantur abscedere, & pro suo arbitrio ad loca sibi non deputata transire. Quod cum recte non permittitur inculpatis, multo minus debeat licere suspectis. Proinde dilectio tua, cuius deuotione gaudemus, iungat curam suam dispositionibus nostris, & cum supradicto metropolitano det operam, vt circumspicte ac velociter impleantur ea, quæ ad totius ecclesiæ incolumitatem, & laudabiliter sunt gesta, & salubriter ordinata.

Matth. 7.

*1. quæst. 7.
Saluberrimum enim.
Et 1. q. 1.
Omnis cuiuslibet.
Et, Si quis hæretica.
Et in Decr.
Iuo. lib. 3. cum literæ variatione.*

EPISTOLA LXXXVI.
LEONIS PAPÆ I.
AD NICETAM AQVILEIENSEM
EPISCOPVM.

Mandat vt Pelagiani sacris initiati ad communionem recepti fidei catholicæ professionem emittant, eorumque hæresim refellit.

* Item ad metropolitanum Venetie Leo episcopus Romæ Nicetæ Aquileiensi episcopo * salutem.

RELATIONE sancti fratris & coepiscopi nostri Septimii, quæ in subditis habetur, agnouimus quosdam presbyteros, diacones, ac diuersi ordinis clericos, quos Pelagiana siue Cælestiana hæresis habuerit implicatos, ita in vestra prouincia ad communionem catholicam peruenisse, vt nulla ab eis damnatio proprii exigeretur erroris, & pastoralibus excubiis nimium dormitantibus, lupus ouium pel- Matth. 7. libus tectus in ouile dominicum, non depositis bestialibus animis introiret: & quod per auctoritatem Canonum Decretorumque nostrorum ne in fontibus quidem conceditur, vsurpare, vt relictis ecclesiis, in quibus clericatum aut acceperant, aut receperant, instabilitate sua per diuersa circumferantur, amantes semper errare, & nunquam in fundamento apostolico permanere. Quoniam qui nullo discussi examine nullo sunt præiudicio suæ professionis obstricti, hunc maxime expetunt fructum, vt sub velamento communionis plures domos adeant, & per falsi nominis scientiam multorum corda corrumpant. Quod utique efficere non possent, si ecclesiarum præfules necessariam diligentiam in talium receptione seruarent, nec cuiquam eorum euagari in diuersa licuisset. Ne ergo hoc ulterius audeatur, neve per quorundam negligentiam introducta pernicies ad euersionem multarum tendat animarum, hac nostri auctoritate præcepti industriæ tuæ fraternitatis indicimus, vt congregata apud vos Synodo prouincialium sacerdotum, omnes siue presbyteri, siue diaconi, siue cuiusque ordinis clerici, qui de Pelagianorum Cælestianorumque consortio in communionem catholicam ea imprudentia sunt recepti, vt non prius ad damnationem sui coarctarentur erroris, nunc, saltem posteaquam

Concil. Tom. 7.

Aa ij

hypocritis eorum ex quadam parte detegitur, ad veram correctionem, quæ & ipsis prodesse, & nullis possit nocere, cogantur. Damnent apertis professionibus sui superbi erroris auctores, & quidquid in doctrina eorum vniuersalis ecclesia exhorruit, detestentur: omniaque Decreta synodalia, quæ ad excisionem huius hæreseos apostolicæ sedis confirmavit auctoritas, amplecti se, & in omnibus approbare, plenis & apertis, ac propria manu subscriptis protestationibus eloquantur. Nihil in verbis eorū obscurum, nihil inueniatur ambiguum. Quoniam nouimus hanc istorum esse versutiam, vt in quacumque particula dogmatis execrandi, qua se a damnatorum societate discreuerint, nihil sibi sensuum suorum existiment esse nō saluum. Cumque omnes diffinitiones suas ad tantam facilitatem improbare se simulent atque deponere, hoc tibi tota arte fallendi, nisi intelligantur, excipiant, vt gratia Dei secundum meritum dari accipientiū sentiat. Quæ nisi gratis detur, non est gratia, sed merces retributioque meritorum, dicente beato Apostolo: *Gratia salui facti estis per fidem, & hoc non ex vobis; Dei enim donum est. Non ex operibus, ne forte quis extollatur. Ipsius enim sumus figmentum, creati in Christo Iesu, in operibus bonis, quæ præparauit Deus, vt in illis ambulemus.* Omnis itaque bonorum operum ^{*deuotio} donatio, diuina præparatio est: nec propria quisquam iustificatur virtute, quoniam gratia vnicuique principium iustitiæ, & bonorum fons atque origo meritorum est. Sed ab istis ideo per naturalem industriam dicitur præueniri, vt quæ ante gratiam proprio data sit studio, nullo videatur peccati originalis vulnere sauciata: falsumque sit quod veritas ait. Quoniam *Filius hominis venit quærere & saluare quod perierat.* Ideo etiam paruulos dicunt, si sine baptismo hinc de seculo exierint, non posse damnari, neque reos in peccato Adæ teneri, sed ad regnum Dei, vel ad vitam æternam, sine vlla cunctatione venire, cum Apostolus dicat: *Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit,* propter quod & ipsi paruuli baptizantur. Quamuis in illo vno possint intelligi plura peccata, si vnum ipsum in sua quasi membra singula diuidatur. Nam & superbia est illic, quia in sua homo potius esse, quam in Dei potestate dilexit: & sacrilegium, quia Deo

Ephes. 2.

Matth. 18.

Rom. 5.

non credidit: & homicidium, quia se præcipitavit in mortem: & fornicatio spiritualis, quia integritas mentis humanæ serpentina suasionem corrupta est: & furtum, quia prohibitus vsurpatus est cibus: & auaritia, quia plus quam sufficere illi debuit, appetiuit: & si quid aliud in hoc vno admissio diligenti consideratione poterit inueniri. Parentum quoque peccatis paruulos obligari, non solum primorum hominum, sed etiam suorum, de quibus ipsi nati sunt, non improbabiliter dicitur. Illa quippe sententia: *Reddam peccata patrum in filios*, tenet eos vtique, antequam per regenerationem ad testamentum nouum incipiant pertinere: quod testamentum prophetabatur, cum diceretur per Ezechielem, non accepturos filios peccata patrum suorum, nec vltius futuram in Israel parabolam illam: *Patres manducauerunt vnam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt*. Ideo enim quisque renascitur, vt soluatur in eo quidquid peccati est, cum quo nascitur. Nam peccata quæ male agendo postea committuntur, possunt & poenitendo sanari, sicut etiam post baptismum fieri videmus. Ac per hoc non est instituta regeneratio, nisi quia vitiosa est generatio; vsque adeo vt etiam de legitimo matrimonio procreatus dicat: *In iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis mater mea in utero me aluit*. Neque hic dixit, in iniquitate, vel in peccato, cum hoc recte dici posset, sed iniquitates & peccata dicere maluit: quia & in illo vno, quod in omnes homines pertransiuit, quodque tam magnum est, vt eo mutaretur & conuerteretur in necessitatem mortis humana natura, (sicut supra disserui) reperiuntur plura peccata, & alia parentum, quæ licet non possunt mutare naturam, reatu tamen obligant filios, nisi gratuita gratia & misericordia diuina subueniat. A paruulo enim recens nato, vsque ad decrepitum senem, quamlibet corporis ætatem gerant, sicut nullus prohibendus est a baptismo, ita nullus est, qui non peccato moriatur in baptismo. Sed paruuli tantum originali, maiores autem etiam his omnibus moriuntur peccatis, quæcumque male viuendo addiderunt ad illud quod nascendo traxerunt.

Cauendum ergo dilectioni tuæ est, magnaue diligentia prouidendum, ne per huiusmodi homines extincta du-

Exod. 20.

Ezech. 18.
Ierem. 31.

Psal. 50.

De confe.
distinct. 4.
A paruulo.

dum scandala fuscitentur: & de exciso olim dogmate aliquod in prouincia tua eiusdem mali germen oriatur, quod non solum in radicibus suis crescat, sed etiam sanctæ ecclesiæ sobolem veneno sui odoris inficiat. Qui correctos se videri volunt, ab omni suspitione se purgent: & obediendo nobis, probent se esse nostros. Quorum si quisquam salubribus præceptis satisfacere detrectarit, siue ille clericus, siue sit laicus, ab ecclesiæ societate pellatur, ne perditor animæ suæ salutis infidietur alienæ.

In Concil.
Hispalen.
II. cap. 3.

Illam quoque partem ecclesiasticæ disciplinæ, qua olim a sanctis patribus & a nobis sæpe decretum est, ut nec in presbyteratus gradu, nec in diaconatus ordine, nec in subsequenti officio clericorum ab ecclesia ad ecclesiam cuiquam transire sit liberum, ut in integrum reuocet, admoneamus. Et vnusquisque non ambitione illectus, non cupiditate seductus, non persuasione hominum deprauatus, ubi ordinatus est, perseueret: ita ut si quis sua quærens, non quæ Iesu Christi, ad plebem & ecclesiam suam redire neglexerit; & ab honoris priuilegio, & a communionis vinculo habeatur extraneus. Non autem dubitet dilectio tua, nos, si (quod non arbitramur) neglecta fuerint quæ pro custodia Canonum & pro fidei integritate discernimus, vehementius commouendos: quia inferiorum ordinum culpæ ad nullos magis referendæ sunt, quam ad desides negligentisque rectores, qui multam sæpe nutriunt pestilentiam, dum austeriorem dissimulant adhibere medicinam.

Distin. 86.
Inferiorum
culpæ.

EPISTOLA LXXXVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS AFRICANOS PER MAVRITANIAM
CÆSARIENSEM CONSTITVTOS.

I. <i>Ne illicitæ personæ ad episcopatum prouehantur.</i>	<i>episcopo, & de Maximo ex Donatistis.</i>
II. <i>De statutis Canonum conseruandis.</i>	IV. <i>De Aggario & Tiberiano, qui ex laicis fuerunt ordinati.</i>
III. <i>De Donato Nouatianorum</i>	V. <i>De virginibus sacris, quæ vim barbaricam pertulerunt.</i>

*Leo episcopus, vniuersis episcopis per Cæsariensem Mauritaniam
in Africa constitutis, in Domino salutem.*

I.

CVm de ordinationibus sacerdotum quædam apud vos illicite vsurpata crebrior ad nos commeantium sermo perferret, ratio pietatis exegit, vt pro sollicitudine, quam vniuersæ ecclesiæ ex diuina institutione dependimus, rerum fidem studeremus agnoscere, vicem curæ nostræ proficiscenti a nobis fratri & confacerdoti nostro Pontentio, * iniungentes, qui secundum scripta, quæ per ipsum ad vos direximus, de episcopis, quorum culpabilis ferebatur electio, quid veritas haberet, inquireret, nobisque omnia fideliter indicaret. Vnde quia idem plenissime notitiæ nostræ cuncta reserauit, & sub quibus qualibusque rectoribus quædam Christi plebes in partibus prouinciæ Cæsariensis habeantur sincera nobis relatione patefecit: necessarium fuit, vt dolorem cordis nostri, quo pro dominicorum gregum periculis æstuamus, datis nunc quoque ad dilectionem vestram literis promeremus: mirantes tantum apud vos, per occasionem temporis impacati, aut ambientium præsumptionem, aut tumultum valuisse popularem: vt indignis quibusque & longe extra sacerdotale meritum constitutis pastorale fastigium & gubernatio ecclesiæ crederetur. Non est hoc consulere populis, sed nocere; nec præstare regimen, sed augere discrimen. Integritas enim præsidentium salus est subditorum, & vbi est incolumitas obedientiæ, ibi sana est forma doctrinæ. Principatus autem, quem aut seditio extorsit, aut ambitus occupauit, etiamsi moribus atque actibus non offendat, ipsius tamen initii sui est perniciosus exemplo. Et difficile est, vt bono peragantur exitu, quæ malo sunt inchoata principio.

Quod si in quibuslibet ecclesiæ gradibus prouidenter scienterque curandum est, vt in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum: quanto magis elaborandum est, vt in electione eius, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur? Nam totius familiæ Domini status & ordo nutabit, si quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vbi est illa beati Pauli apostoli per

* del-
gantes,

Distin. 61.
Mitamur
tantum.

1. quæst. 1.
Principatus
quem.

1. Tim. 5.

Dist. 78.
Quid est
manus.

Spiritum Dei emissa præceptio, qua in persona Timothei omnium sacerdotum Christi numerus eruditur, & proinde vnicuique nostrum dicitur: *Manus cito nemini imposueris, neque communicaueris peccatis alienis?* Quid est cito manus imponere, nisi ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam disciplinæ, sacerdotalē honorem tribuere non probatis? Et quid est communicare peccatis alienis, nisi talem effici ordinantem, qualis est ille qui non *meruit or- *metuit
dinari? Sicut enim boni operis sibi comparat fructum, qui rectum *sectatur in eligendo sacerdote iudicium: ita *teneat
gravi semetipsum afficit damno, qui ad suæ dignitatis collegium sublimat indignum. Non enim in cuiusquam persona prætermittendum est, quod institutis generalibus continetur: nec putandus est honor ille legitimus, qui fuerit de præuaricatione collatus. Dicente enim Apostolo, vt inter alias electionis regulas, is episcopus ordinetur, quem vnus vxoris virum fuisse aut esse constiterit, tam sacra semper habita est ista præceptio, vt etiam de muliere sacerdotis eligendi eadem intelligatur seruanda conditio, ne forte illa, priusquam in matrimonium eius veniret, qui aliam non habuisset vxorem, alterius viri esset experta coniugium. Quis ergo dissimulare audeat, quod in tanti sacramenti perpetratur iniuriam: cum huic magno venerandoque mysterio, ne diuinæ quidem legis statuta defuerint, quibus euidenter est definitum, vt virginem sacerdos accipiat, & alterius torum nesciat coniugis, quæ vxor est futura pontificis? Iam tunc enim in sacerdotibus figurabatur Christi & ecclesiæ spirituale coniugium: vt quoniam vir caput est mulieris, discat sponsa * Verbi *Christi
non alium virum nosse quam Christum, qui merito vnam elegit, vnam diligit, & aliam præter ipsam suo consortio non adiungit. Si ergo etiam in veteri testamento hæc sacerdotalium coniugiorum forma seruata est; quanto magis sub reuelata iam gratia constituti, apostolicis debemus inferuire præceptis, vt quamlibet quis bonis moribus præditus, & sanctis operibus inueniatur ornatus, nequaquam tamen, vel ad diaconii gradum, vel ad presbyterii honorem, vel ad episcopatus culmen ascendat, si aut ipsum non vnus vxoris virum, aut vxorem eius non vnus

Leuit. 21.
Ezech. 44.

vnus viri fuisse claruerit? Monente vero Apostolo atque dicente: *Et hi autem probentur primum, & sic ministrent*, quid 1. Tim. 3. aliud intelligendum in hoc putamus, nisi vt in his prouectionibus non solum matrimoniorum castimoniam, sed etiam laborum merita cogitemus, ne aut a baptismo rudibus, aut a sæculari actu repente conuersis, officium pastorale credatur, cum omnis gradus militiae Christianae de incrementis profectuum debeat æstimari, an possint cuiquam maiora committi? Merito sanctorum patrum Diff. 61. Miramur tantum. venerabiles sanctiones, cum de sacerdotum electione loquerentur, eos demum idoneos sacris administrationibus censuerunt, quorum omnis ætas, a puerilibus exordiis vsque ad prouectiores annos per disciplinae ecclesiasticae stipendia cucurrisset, vt unicuique testimonium prior vita præberet: nec posset de eius prouectione dubitari, cui pro laboribus multis, pro castis moribus, pro actibus strenuis, celsioris loci præmium deberetur. Si enim ad honores mundi sine suffragio temporis, sine merito laboris, indignum est peruenire, & notari ambitus solent, quos probitatis documenta non adiuuant: quam diligens & quam prudens habenda est dispensatio diuinorum munerum, & cælestium dignitatum, ne in aliquo apostolica & canonica Decreta violentur, & his ecclesia Domini regenda credatur, qui legitimarum institutionum nescii, & totius humilitatis ignari, non ab infimis sumere incrementum, sed a summis volunt habere principium? cum valde iniquum sit & absurdum, vt imperiti magistris, noui antiquis, & rudes præferantur emeritis. *In domo quidem* 2. Tim. 2. *magna necesse est* (sicut Apostolus differit) *vt vasa diuersa sint, quædam aurea & argentea, quædam vero lignea & fictilia*: sed horum ministerium pro materiae qualitate discernitur, nec qui est preciosorum, idem vsus est & vilium. Nam inordinata erunt omnia, si fictilia aureis, & lignea præferantur argenteis. Sicut autem in ligneis & fictilibus eorum hominum species figurantur qui nullis adhuc virtutibus nitent: ita in aureis & argenteis hi sine dubio declarantur, qui per longæ eruditionis ignem, & per fornacem diuturni laboris excocti, aurum probatum & argentum purum esse meruerunt. Quibus si merces pro deuotione non redditur, omnis ecclesiastica disciplina resoluitur,

omnis ordo turbatur: dum in ecclesia, qui nullum subie-
re ministerium, peruerso eligentium iudicio indebitum
obtinere principatum. Cum ergo inter vos tantum va-
luerint, aut studia popularium, aut ambitus superbo-
rum, vt non solum laicos, sed etiam secundarum vxor-
um viros, aut viduarum maritos ad officium cognosca-
mus pastorale prouectos: nonne * aptissima exigunt cau-
sa, vt ecclesie, in quibus ista commissa sunt, iudicio se-
uere purgentur, & non solum in tales præfules, sed et-
iam in ordinatores eorum vltio competens proferatur?
Sed circumstant nos hinc mansuetudo clementie, hinc
censura iustitie. Et quia *uniuersæ viæ Domini misericordia
& veritas*, cogimur secundum sedis apostolicæ pietatem,
ita nostram temperare sententiam, vt trutinato ponde-
re delictorum, quæ constat non vnius esse mensuræ, quæ-
dam definiamus vtcumque toleranda, quædam vero pe-
nitentia amputanda. Eos enim, qui vel secundas nuptias in-
ierunt, vel viduarum se coniugio sociarunt, nec aposto-
lica, nec legalis auctoritas, sacerdotium obtinere per-
mittit: & multo magis illum, si fuerit vestro iudicio con-
futatus, qui (sicut ad nos relatum est) duarum simul est
maritus vxorum, vel * istum, qui a prima vxore dimissus,
alteram duxisse perhibetur, priuandum honore decerni-
mus. Ceteros vero, quorum prouectio hoc tantum re-
prehensionis incurrit, quod ex laicis ad officium episco-
pale delecti sunt, neque ex hoc quod vxores habeant pos-
sunt esse culpabiles, susceptum sacerdotium tenere per-
mittimus: non præiudicantes apostolicæ sedis statutis,
nec præcessorum nostrorum nostrisque Decretis, quibus
salubriter statutum est, ne primum, vel secundum, aut
tertium in ecclesia gradum quisquam laicorum, quibus-
libet suffragiis fultus, ascendat, priusquam ad hoc me-
ritum per legitima augmenta perueniat. Quod enim
nunc vtcumque patimur esse veniale, inultum post-
modum esse non poterit, si quisquam id, quod omni-
no interdiciamus, vsurpare præsumserit: quia remissio
peccati, non dat licentiam delinquendi, nec quod po-
tuit aliqua ratione concedi, fas erit amplius impune
committi.

1. quæst. 7.
Exigunt
causæ.

* apertis-
simæ

Psal. 24.

1. quæst. 7.
Exigunt
causæ.

* illum
qui pri-
ma vxore
dimissa

1. quæst. 7.
Exigunt
causæ.

1. quæst. 7.
Exigunt
causæ.

II.

Cum itaque de omnibus fere, quæ fratris nostri Potentii relatio continebat, plenissime dilectionem vestram per David fratrem & coepiscopum nostrum, qui & sacerdotii merito nobis est probatus & moribus, videatis instructam; superest, fratres, ut concordi obedientia salubres suscipiatis hortatus, & nihil per contentionem agentes, sed ad omne studium deuotionis vnanimes, diuinis & apostolicis constitutionibus pareatis: & in nullo patiamini prouidentissima Canonum decreta violari. Quæ enim nunc certarum remissimus consideratione causarum, antiquis deinceps custodienda sunt regulis: ne quod ad tempus pia lenitate concessimus, iusta posthac ultione plectamus: in eos specialius & propensius commouendi, qui in episcopis ordinandis sanctorum patrum statuta neglexerint, & quos refutare debuerant, consecrarint. Unde si qui episcopi talem consecrauerint sacerdotem, qualem non liceat, etiam si aliquo modo damnum proprii honoris euaserint, ordinationis tamen ius ulterius non habebunt, nec ei sacramento intererunt, quod neglecto diuino iudicio immerito præstiterunt. Illud sane quod ad sacerdotalem pertinet dignitatem, inter omnia volumus Canonum statuta seruari: ut non in quibuslibet locis, neque quibuslibet castellis, & ubi ante non fuerunt, episcopi consecrentur: cum ubi minores sunt plebes, minoresque Conuentus, presbyterorum cura sufficiat: episcopalia autem gubernacula non nisi maioribus populis, & frequentioribus ciuitatibus oporteat præsidere: ne quod sanctorum patrum diuinitus inspirata Decreta vetuerunt, viculis, & possessionibus, vel obscuris & solitariis municipiis tribuatur sacerdotale fastigium & honor; cui debent excellentiora committi, ipse sui numerositate vilescat. Quod nunc in sua diœcesi Restitutus episcopus factum esse causatus est, & rationabiliter postulauit, ut si episcopi eorum locorum, in quibus non debuerant ordinari, humana conditione decesserint, loca ipsa ad ius eius antistitis redigantur, cuius fuerant ante priora. Et inutile est, ut sacerdotalis dignitas inconsiderata ordinantis facilitate superflua multiplicatione * muniatur. De his autem quæ in sacro virginitatis proposito constitutæ bar-

1. quæst. 7.
Donatum
autem.

1. quæst. 1.
& 25. qu. 2.
Si qui episcopitalem.

Dist. 80.
Illud sane
quod ad
Can. 6. Sardicen. Concilii.

Sententia
liter ponitur
iste Canon, 32. qu. 5. Illæ autem famulæ Dei.

* minuitur.

Concil. Tom. 7.

Bb ij

baricam pertulere violentiam, & integritatem pudoris non animo sed corpore perdiderunt, ea nobis seruanda videtur moderatio, vt neque in viduarum deiiciantur gradum, neque in sacrarum & perseuerantium virginum numero censeantur. Quibus, si in omnibus virginalibus obseruationibus perseuerant, & castimonie soliditatem mente custodiunt, sacramentorum non est neganda communio: quia iniustum est, eas in eo vel argui, vel notari, quod non voluntas amisit, sed vis hostilis eripuit. Causam quoque Lupicini episcopi illic iubemus audiri. Cui multum & sapius postulanti, communionem hac ratione reddidimus, quoniam cum ad nostrum iudicium prouocasset, immerito eum, pendente negotio, a communione videbamus fuisse suspensum. Adiectum etiam illud est, quod huic temere superordinatus esse cognoscitur, qui non debuit ordinari, antequam Lupicinus in presenti positus, aut confutatus, aut certe confessus, iuxta posset subiacere sententia: vt vacantem locum, quemadmodum disciplina ecclesiastica exigat, is qui consecratur exciperet.

III.

1. quæst. 7.
Donatum
autem.

Donatum autem Salicinensem ex Nouatianis cum sua (vt comperimus) plebe conuersum, ita dominico volumus gregi præsidere, vt libellum fidei suæ ad nos meminerit dirigendum, quo & Nouatiani dogmatis damnet errorem, & plenissime confiteatur catholicam veritatem.

1. quæst. 7.
Maximum
quoque ex
laico.

Maximum quoque ex laico, licet reprehensibiliter ordinatum, tamen si Donatista iam non est, & a spiritu schismaticæ prauitatis alienus, ab episcopali, quam quoquo modo adeptus est, non repellimus dignitate: ita vt & ipso libello ad nos edito catholicum se esse manifestet.

IV.

De Aggaro & Tiberiano, quorum a ceteris, qui ex laicis ordinati sunt, in hoc causa diuersa est, quod eorum ordinationi atroces tumultus & sæuæ seditiones memorantur esse famulata, vestro iudicio cuncta commisimus: vt relata habita apud vos examinis fide, quid de supradictis statuendum sit, scire possimus.

V.

32. quæst. 5.
Illæ autē fa-
mulæ Dei.

Illæ autem famulæ Dei, quæ integritatem pudoris oppressione barbarica perdiderunt, laudabiliores erunt in

humilitate ac verecundia, si se incontaminatis non audeant comparare virginibus. Quamuis enim omne peccatum ex voluntate nascatur, & potuerit corruptione carnis mens inuita non pollui: minus tamen hoc illis ob-erit, si quod potuerint animo non amittere, doleant se vel corpore perdidisse. Si vero alia emerferint causa, quæ ad statum ecclesiarum & ad concordiam pertineant sacerdotum, illic sub timore Domini volumus ventilentur, & de componendis atque compositis omnibus ad nos relatio plena mittatur, ut ea, quæ iuxta ecclesiasticum morem iuste & rationabiliter fuerint definita, mea quoque sententia roborentur. Data quarto Idus Augusti.

EPISTOLA LXXXVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD VNIVERSOS GERMANIÆ ATQVE GALLIÆ
ECCLESIARVM EPISCOPOS.

De priuilegio chorepiscoporum siue presbyterorum.

Leo Romanæ ecclesiæ & apostolicæ sedis episcopus, vniuersis Germaniarum atque Galliarum regionum episcopis salutem.

CVM in Dei nomine in Romana ecclesia Synodum episcoporum siue ceterorum confacerdotum Christianique fidelium coadunatam habuissimus, & de ordinationibus illicitis, super quibus crebrior ad nos illarum partium commeantium sermo peruenerat, atque de aliis necessariis ecclesiasticis negotiis tractantes, sacrosque Canones relegendes, solerter egissimus, a multis lacrymabili vultu relatum est nobis, quod quidam Germaniarum ac Galliarum urbium episcopi frequenter chorepiscopos, qui iuxta Canones Neocæsarenses, siue secundum aliorum Decreta patrum iidem sunt qui & presbyteri, vel presbyteros destinarent, qui absente pontifice altaria erigerent, basilicasque consecrarent. Quod quidem non est mirum, id præcepisse viros ecclesiasticæ disciplinæ ignaros, quod est canonicæ regulæ contrarium, & statim a sæculari militia, in sacerdotale ministerium delegatos, atque promotos. Ergo ne vltra talis a vobis licentia vsur-

Cap. 13.
Damasi papa in epist.
ad Numidiæ episcopos.

Can. 13.

petur, communi sententia statuendum oportuit, scientes, quia sicut chorepiscopo, vel presbytero illicita consecratio est altaris, ita & constitutio. In diuinis enim literis, præcipiente Domino, solus Moses in tabernaculo Dei erexit altare, solus ipse vnxit, qui vtique summus sacerdos Dei erat, sicut scriptum est de eo: *Moses & Aaron in sacerdotibus eius*. Ideoque id quod tantum facere principibus sacerdotum iussum est, quorum typum Moses & Aaron tenuerunt, omnino decretum est, vt chorepiscopi vel presbyteri, qui filiorum Aaron gestant figuram, arripere non præsumant. Nam quamuis cum episcopis plurima illis ministeriorum communis sit dispensatio, quædam tamen auctoritate veteris legis, quædam nouæ etiam ecclesiasticis regulis sibi prohibita nouerint, sicut presbyterorum & diaconorum, aut virginum consecratio, sicut constitutio altaris, ac benedictio, vel vnctio. Siquidem nec erigere eis altaria, nec ecclesias, vel altaria consecrare licet, nec per impositiones manuum fidelibus baptizandis, vel conuersis, ex hæresi Paracletum Spiritum sanctum tradere, nec chrisma conficere, nec chrismate baptizatorum frontes signare, nec publice quidem in Missa quemquam pœnitentem reconciliare, nec formatas cuiuslibet epistolas mittere. Hæc enim omnia illicita sunt chorepiscopis, qui ad exemplum & formam septuaginta discipulorum esse noscuntur, vel presbyteris, qui eandem gestant formam: quoniam quamquam consecrationem habeant, pontificatus tamen apicem non habent. Quæ omnia solis deberi summis pontificibus auctoritate Canonum præcipitur, vt per hoc & discretio graduum, & dignitatis fastigium summi pontificis demonstraretur. Sed neque coram episcopo licet presbyteris in baptisterium introire, nec præsentem antistitem infantem tingere, aut signare, nec pœnitentem sine præceptione episcopi sui reconciliare, nec eo præsentem, nisi illo iubente, sacramentum corporis & sanguinis Christi conficere, nec eo coramposito populum docere, vel benedicere, aut salutare, nec plebem vtique exhortari.

Ex fine huius epistolæ argumentum sumitur, quod non sit plena, sed fragmentum dumtaxat.

*Num. 7.
Psal. 98.*

EPISTOLA LXXXIX.
LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS PROVINCIÆ VIENNENSIS.

Aduersus Hilarium episcopum Arelatensem, post eius
ab Vrbe discessum scripta.

I. Chelidonius episcopus, quem Hilarius damnarat, retractato iudicio absolutus.	IV. Hilario metropolitani dignitas, & potestas in prouinciam Viennensem adempta.
II. Proiectus episcopus, cui agrotanti alterum idem Hilarius substituerat, in integrum restitutus.	V. Quod nulli facile infligenda sit excommunicatio.
III. Electiones & ordinationes episcoporum per quos & quomodo faciendæ sint.	VI. Vt præter Leontii episcopi consensum alterius prouinciæ Concilium non indicatur.

Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis per Viennensem prouinciam constitutis Leo.

DIVINÆ cultum religionis, quem in omnes gentes, ^{Dist. 19.} ^{Ita Dominus.} ^{nus.} Domnesque nationes Dei voluit gratia coruscare, ita Dominus noster Iesus Christus humani generis saluator instituit, vt veritas, quæ antea legis & prophetarum præconio continebatur, per apostolicam tubam in salutem vniuersitatis exiret; sicut scriptum est: *In omnem terram exiuit* ^{Psal. 18.} *sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.* Sed huius muneris sacramentum ita Dominus ad omnium apostolorum officium pertinere voluit, vt id in beatissimo Petro, apostolorum omnium summo, principaliter collocaret; atque ab ipso, quasi quodam capite, dona sua vellet in corpus omne manare; vt exortem se mysterii intelligeret esse diuini, qui ausus fuisset a Petri soliditate recedere. Hunc enim in consortium indiuiduæ vnitatis assumptum, id quod ipse erat voluit nominari, dicendo: *Tues Petrus,* ^{Math. 16.} *& super hanc petram ædificabo ecclesiam meam;* vt æterni ædificatio templi, mirabili munere gratiæ Dei, in Petri soliditate confisteret: hac ecclesiam suam firmitate corroborans, vt illam nec humana temeritas posset appetere, nec portæ contra illam inferi præualerent. Verum hanc petri istius sacratissimam firmitatem, Deo, vt diximus, ædificante constructam, nimis impia vult præsumptione vio-

lare, quisquis eius potestatem tentat infringere, fauendo cupiditatibus suis, & id quod accepit a veteribus non sequendo: cum nulli se subditum legi, nullis institutionis dominicæ credit regulis contineri; a vestro nostroque per nouæ usurpationis ambitum more desciscens, præsumendo illicita, & quæ custodire debuit negligendo. Verum hæc nos, (Deo, vt credimus, adspirante) seruata circa vos nostræ caritatis gratia, quam sanctitati vestræ apostolica semper sedes, vt meministis, impendit, nitimur consilio maturiore corrigere, & vestrarum ecclesiarum statum communicato vobiscum labore componere; non noua instituentes, sed vetera renouantes; vt in status consuetudine, quæ nobis a nostris patribus est tradita, perduremus, & Deo nostro per boni operis ministerium, remotis perturbationum scandalis, placeamus. Nobiscum itaque vestra fraternitas recognoscat, apostolicam sedem, pro sui reuerentia, a vestræ etiam prouinciæ sacerdotibus innumeris relationibus esse consultam, & per diuersarum, quemadmodum vetus consuetudo poscebat, appellationem causarum, aut retractata, aut confirmata fuisse iudicia: adeo vt seruata vnitate Spiritus in vinculo pacis, commeantibus hinc inde literis, quod sancte agebatur, perpetuæ proficeret caritati. Quam sollicitudo nostra, non sua quærens, sed quæ sunt Christi, dignitatem diuinitus datam nec ecclesiis, nec ecclesiarum sacerdotibus abrogabat. Sed hunc traxit, semper inter maiores nostros & bene tentum, & salubriter constitutum, Hilarius ecclesiarum statum, & concordiam sacerdotum nouis præsumptionibus turbaturus excessit; ita suæ vos cupiens subdere potestati, vt se beato apostolo Petro non patiatum esse subiectum: ordinationes sibi omnium per Gallias ecclesiarum vindicans, & debitam metropolitanis sacerdotibus in suum ius transferens dignitatem: ipsius quoque beatissimi Petri reuerentiam verbis arrogantioribus minuendo; cui cum præ ceteris soluendi & ligandi tradita sit potestas, pascendarum tamen ouium specialius cura mandata est: cui quisquis principatum æstimat denegandum, illius quidem nullo modo potest minuere dignitatem, sed inflatus spiritu superbix suæ, semetipsum in inferna demergit.

I. Quæ

*Matth. 16.**Ioan. 12.*

I.

Quæ igitur apud nos in causa Chelidonii episcopi gesta confecta sint, & quæ Hilarius dixerit, dum cum eodem, præfente supradicto episcopo, audiretur, inditus chartis rerum ordo demonstrat. Vbi postquam Hilarius rationale, quod in sanctorum Concilio sacerdotum posset respondere, non habuit, ad ea se occulta cordis ipsius transfulerunt, quæ nullus laicorum dicere, nullus sacerdotum posset audire. Doluimus fateor, fratres, & hunc eius mentis tumorem medelis patientiæ nostræ curare tentauimus. Nolebamus enim ea illi exacerbare vulnera, quæ suæ animæ insolentibus subinde sermonibus infligebat: & quem susceperamus vt fratrem delinire magis, quamuis ipse suis responsionibus innodaret, quam contristare nostris interlocutionibus nitebamus. Absolutus est Chelidonius episcopus, quoniam se iniuste sacerdotio fuisse deiectum, manifesta testium responsione, ipso etiam præfente, monstrauerat: ita vt quod Hilarius nobiscum residens posset opponere non haberet. Remotum est ergo iudicium, quod prolatum in hac sententia legebatur, quod tamquam viduæ maritus sacerdotium tenere non posset. Quod nos quidem seruantes legalia constituta sollicitius volumus custodiri, non solum circa sacerdotes, sed circa clericos quoque minoris officii, ne ad sacram militiam hi permittantur accedere, quibus sit tale coniugium, vt contra apostolicam disciplinam non vnus tantum vxoris viri fuisse monstrantur. Sed sicut eos, quos factum suum non potest excusare, aut non admittendos, aut si admissi fuerint, decernimus remouendos: ita quibus hoc falso obicitur, habita necesse est examinatione purgemus, & suum officium perdere non sinamus. Mansisset namque in illum prolata sententia, si obiectorum veritas extitisset. Redditus itaque est ecclesiæ suæ, & huic quam amittere non debuit dignitati, coepiscopus noster Chelidonius, sicut gestorum series, & post decursam cognitionem sententia, quæ a nobis est prolata, testatur.

II.

Huic negotio sic finito fratris & coepiscopi nostri Proiecti querela successit: cuius ad nos literæ lacrymabiles & dolendæ de superordinato sibi episcopo sunt directæ.

Concil. Tom. 7.

Cc

Epistola quoque ingesta est ciuium, ipsius, & numerosa singulorum subscriptione firmata, inuidiosissimis contra Hilarium plena querimoniis, quod Proiecto episcopo suo agrotare liberum non fuisset, eiusque sacerdotium in alium præter suam notitiam esse translatum, & tamquam in vacuam possessionem ab Hilario peruasore heredem viuentis inductum. Quid hic fraternitas vestra sentiat, cuperemus audire: quamquam de vestris animis nostra non debeat sententia dubitare, cum fratrem in lectulo constitutum, non tam infirmitate corporis aggravari, quam alio videatis dolore torqueri. Quæ spes illi de vita relinquatur, cui de sacerdotio suo desperatio, dum illi alter substituitur, irrogatur? Apparet quam mitis sit corde Hilarius, qui obesse præsumptioni suæ fraternæ mortis credidit tarditatem. Quantum enim in re fuit, is illi subtraxit lucem, abstulit vitam, qui hunc ei dolorem, in locum eius alterum subrogando, ne ad salutem illi recursus esset, iniecit. Esto vt breuis fratri euenerit humanæ conditionis consueta migratio: quid sibi Hilarius quærit in aliena prouincia, & id quod nullus decessorum ipsius ante Patroclum habuit, cur vsurpat; cum & ipsum, quod Patroclo a sede apostolica temporaliter videbatur esse concessum, postmodum sit sententia meliore sublatum? Expectarentur certe vota ciuium, testimonia populorum; quæreretur honoratorum arbitrium, electio clericorum, quæ in sacerdotum solent ordinationibus ab his qui norunt patrû regulas custodiri: vt apostolicæ auctoritatis norma in omnibus seruaretur, quæ præcipit, vt sacerdos ecclesiæ præfuturus, non solum attestatione fidelium, sed etiam eorum qui foris sunt testimonio muniatur; neque vllius scandali relinquatur occasio, cum per pacem, & Deo placitam concordiam consonis omnium studiis qui doctor pacis futurus est ordinatur. Sed ille insperatus nescientibus superuenit, & improuisus abcessit, cursu, vt didicimus, celeri itinera multa conficiens, & per longinquas prouincias tanta immaturitate discurrens, vt videatur gloriam de scurrili velocitate potius, quam de sacerdotali moderatione captasse. Hæc enim directarum ad nos ciuium verba sunt literarum, Ante abcessit, quam eum venisse nossemus. Non est hoc redire,

Dist. 63.
Vota ciuium.

sed fugere: nec salubritatem impendere diligentia pastorali, sed vim inferre latronis & furis, dicente Domino: *Qui non intrat per ianuam in cortem ouium, sed ascendit aliunde,* Iohn. 10. *hic fur & latro est.* Non ergo Hilarius tam studuit episcopum consecrare, quam eum potius qui ægrotabat occidere, & ipsum quem superposuit male ordinando decipere. Nos tamen, quod vobis credimus, Deo iudice, placitum, in commune cunctis fratribus consulentes, & male ordinatum submoueri, & episcopum proiectum in suo sacerdotio permanere debere decreuimus: id statuentes, vt si quisquam fratrum nostrorum in quacumque prouincia de hac vita decesserit, is sibi ordinationem vindicet sacerdotis, quem illius prouinciæ metropolitanum esse constiterit. Duæ vt videmus causæ transactæ sunt, in quibus tamen multa sunt quæ præter rationem ecclesiasticam videantur esse commissa, & iusti iudicii debeant expectare censuram. Sed nos diutius hic non possumus immorari, cum ad alia, quæ nobis cum vestra sanctitate sollicitius conferenda sunt, prouocemur.

III.

Militaris manus, vt didicimus, per prouincias sequitur sacerdotem, & armati præsidii præsumptione suffulto, ad inuadendas per tumultum famulatur ecclesias, quæ proprios amiserint sacerdotes. Trahuntur ordinandi ante hoc officium his, quibus præficiendi sunt, ciuitatibus ignorati. Vt enim notus qui fuerit & probatus, per pacem petitur; ita per vim necesse est, qui ignotus adducitur, imponatur. Obtestor, obsecro, & sub Dei vos inuocatione conuenio, prohibete fratres talia, & omnem dissensionis materiam de vestris prouinciis remouete. Certe nos ante Deum absoluimus, qui vos ne permittatis vltra hæc fieri conuenimus. Per pacem & quietem sacerdotes qui præfuturi sunt postulentur. Teneatur subscriptio clericorum, honoratorum testimonium, ordinis consensus, & plebis: qui præfuturus est omnibus, ab omnibus eligatur. Ordinationem sibi, vt ante iam diximus, singuli metropolitani suarum prouinciarum, cum his qui ceteros sacerdotii antiquitate præueniunt, restituto sibi per nos iure defendant. Alienum ius alter sibi non audeat vindicare. Suis limitibus, suis terminis sit vnusquisque

contentus : & priuilegium sibi debitum in alium transferre se posse nouerit non licere. Quod si quis negligens apostolicas sanctiones, plus gratiæ tribuens personali, sui honoris desertor esse uoluerit, priuilegium suum in alium transferre se posse credens; non is cui cesserit, sed is qui intra prouinciam antiquitate episcopali ceteros præuenit, sacerdotes ordinandi sibi vindicet potestatem. Non passim, sed die legitimo ordinatio celebretur: nec sibi constare status sui nouerit firmitatem, qui non die sabbati uespere, quod lucefcit in primam sabbati, vel ipso dominico die fuerit ordinatus. Solum enim maiores nostri resurrectionis dominicæ diem hoc honore dignum iudicarunt, ut sacerdotes qui sumuntur hoc die potissimum tribuantur.

IV.

Suis vnaquæque prouincia sit contenta Conciliis, nec ultra Hilarius audeat conuentus indicere synodales, & sacerdotum Domini iudicia se interferendo turbare: qui non tantum nouerit se ab alieno iure depulsum, sed etiam Viennensis prouinciæ, quam male usurpauerat, potestate priuatum. Dignum est enim, fratres carissimi, antiquitatis statuta reparari, cum is, qui sibi ordinationem prouinciæ indebitæ vindicabat, talis in præsentem etiam probatus fuerit extitisse, ut cum ipse frequentius temerariis & insolentibus verbis sententiam damnationis expeteret, suæ tantum ciuitatis illi sacerdotium, pro sedis apostolicæ pietate, præceptio nostra seruauerit. Non ergo interfit ulli ordinationi, non ordinet, qui meriti sui conscius, cum quæreretur ad causam, turpi fuga se credidit subtrahendum, exors apostolicæ communionis, cuius particeps esse non meruit: Deo, ut credimus, hoc agente, qui illum nec opinantibus nobis, & ad iudicia nostra pertraxit, & inter examinationes habitas, ne communionis nostræ consors fieret, ut abscederet latenter effecit.

V.

Nulli Christianorum facile communio denegetur: nec ad indignantis fiat hoc arbitrium sacerdotis, quod in magni reatus ultionem inuitus & dolens quodammodo debet inferre animus vindicantis. Cognouimus enim pro commissis & leuibus uerbis quosdam a gratia

communione exclusos, & animam, pro qua Christi sanguis effusus est, irrogatione tam sæui supplicii fauciatam, & inermem quodammodo, ex utraque omni munimine, diabolicis incurfionibus, vt facile caperetur, obiectam. Certe si quando causa talis emerferit, vt pro commisso criminis qualitate aliquem iuste faciat communione priuari, is tantum pœnæ subdendus est, quem reatus inuoluit, nec particeps debet esse supplicii, qui confors non docetur fuisse commissi. Sed quid mirum eum in laicos talem existere, qui soleat sacerdotum damnatione gaudere?

VI.

Vnde quia nostra longe alia videtur intentio, (nam omnium ecclesiarum statum, & concordiam custodiri cupimus sacerdotum) ad vnitatem vos vinculo caritatis hortantes, & obtestamur, & affectione congrua commonemus, vt ea quæ a nobis Deo inspirante, & beatissimo Petro apostolo, discussis probatisque nunc omnibus causis, decreta sunt, pro vestra pace & dignitate seruetis; certi non tam nostro quam vestro honori proficere, quod talia statuiffe cognoscimur. Non enim nobis ordinationes vestrarum prouinciarum defendimus, quod potest forsitan ad deprauandos vestræ sanctitatis animos Hilarius pro suo more mentiri: sed vobis per nostram sollicitudinem vindicamus, ne quid vltius liceat nouitati, nec præsumptori locus vltra iam pateat priuilegia vestra cassandi. Nostræ enim gratulationi hoc solum crescere profitemur, si & apostolicæ sedis diligentia apud vos illibata seruetur, & per sacerdotalis disciplinæ concordiam, honori vestro perire quod suum est improbis vsurpationibus non sinamus. Et quoniam honoranda est semper antiquitas, fratrem & coepiscopum nostrum Leontium probabilem sacerdotem hac, si vobis placet, dignitate volumus decorari, vt præter eius consensum alterius prouinciæ non indicatur a vestra sanctitate Concilium, & a vobis omnibus, quemadmodum vetustas eius & probitas exigit, honoretur, metropolitanis priuilegii sui dignitate seruata. Æquum est enim, nec vlli de fratribus fieri videtur iniuria, si his, qui sacerdotii vetustate præcedunt, pro ætatis suæ merito in suis prouinciis a sacerdotibus ceteris

deferatur. Deus vos incolumes custodiat, fratres carissimi.

NOVELLA
VALENTINIANI III. AVGVSTI
VNA CVM PRÆCEDENTI LEONIS PAPÆ
DECRETALI DE EADEM RE
in Galliam missa.

De episcoporum ordinatione.

Imperatores Theodosius & Valentinianus Augusti Aetio viro illustri comiti & magistro utriusque militiae, & patricio.

CERTVM est, & nobis, & imperio nostro vnicum esse præsidium in supernæ diuinitatis fauore, ad quem promerendum præcipue Christiana fides, & veneranda nobis religio suffragatur. Cum igitur sedis apostolicæ primatum sancti Petri meritum, qui princeps est episcopalis coronæ, & Romanæ dignitas ciuitatis, sacræ etiam Synodi firmiter auctoritas, ne quid præter auctoritatem sedis istius illicitum præsumptio attentare nitatur. Tunc enim demum ecclesiarum pax vbique seruabitur, si rectorem suum agnoscat vniuersitas. Hæc cum hæctenus inuiolabiliter fuerint custodita, Hilarius Arelatensis, sicut venerabilis viri Leonis Romani papæ fidei relatione comperimus, contumaci ausu illicita quædam præsumenda tentauit, & ideo transalpinas ecclesias abominabilis tumultus inuasit, quod recens maxime testatur exemplum. Hilarius enim, qui episcopus Arelatensis vocatur, ecclesiæ Romanæ vrbs inconsulto pontifice, indebitas sibi ordinationes episcoporum sola temeritate vsurpans inuasit. Nam alios incompetenter remouit, indecenter alios inuitis & repugnantibus ciuibus ordinauit. Qui quidem quoniam non facile ab his qui non elegerant recipiebantur, manum sibi contrahebat armatam, & claustra murorum in hostilem morem, vel obsidione cingebat, vel aggressione referabat, & ad sedem quietis pacem prædicaturus per bella ducebat. His talibus & contra imperii maiestatem, & contra reuerentiam apostolicæ sedis admissis, per ordinem religiosi viri vrbs papæ cognitione

discussis, certa in eum ex his quæ male ordinauerat, lata sententia est. Et erat quidem ipsa sententia per Gallias etiam sine imperiali sanctione valitura. Quid enim tanti pontificis auctoritati in ecclesias non liceret? Sed nostram quoque præceptionem hæc ratio prouocauit, ne ulterius vel Hilario, quem adhuc episcopum nuncupari sola mansueti præfulis permittit humanitas, nec cuiquam alteri, ecclesiasticis rebus arma miscere, aut præceptis Romani antistitis liceat obuiare. Ausibus enim talibus fides & reuerentia nostri violatur imperii. Nec hoc solum, quod est maximi criminis, submouemus. Verum ne leuis saltem inter ecclesias turba nascatur, vel in aliquo minui religionis disciplina videatur, hoc perenni sanctione decernimus, ne quid tam episcopis Gallicanis, quam aliarum prouinciarum, contra consuetudinem veterem liceat, sine viri venerabilis papæ vrbis æternæ auctoritate tentare: sed illis omnibusque pro lege sit, quidquid sanxit, vel sanxerit apostolicæ sedis auctoritas. Ita vt quisquis episcoporum ad iudicium Romani antistitis euocatus venire neglexerit, per moderatorem eiusdem prouinciæ adesse cogatur, per omnia seruatis, quæ diui parentes nostri Romanæ ecclesiæ detulerunt, Aeti P. K. A. Vnde illustri & præclara magnificentia tua, præsentis edictalis legis auctoritate, faciet quæ sunt superius statuta seruari, decem librarum auri multa protinus exigenda ab vnoquoque iudice, qui passus fuerit præcepta nostra violari. *Et manu diuina*: Diuinitas te seruet per multos annos, parens carissime. Data VIII. Idus Iunias Romæ, Valentiniano Augusto VI. consule.

EPISTOLA XC.

LEONIS PAPÆ I.

AD RAVERNIVM EPISCOPVM ARELATENSEM.

Gratulatur ei ad episcopatum assumpto.

Dilectissimo fratri Rauennio Leo.

PROVECTIONEM dilectionis tuæ, quæ summi sacerdotii adepta est dignitatem, ita nobis placere cognosce, vt non solum tibi de honoris augmento, sed etiam

Arelatenſi eccleſiæ, cui te Dominus præpoſuit, gaudeamus. Ad omnium enim fidelium decus, atque vtilitatem redundat, cum talis habetur antiſtes, cuius plurimi & adiuuentur præſidio, & incitentur exemplo. Vnde quia non ignoras, quid de ſinceritate animi tui ſecundum præcedentem notitiam ſenſerimus, iuſtiſſime nos agnoſcis exigere, vt quod præſumimus, hoc probemus, frater cariffime. Modestix igitur tuæ non deſit auctoritas, conſtantiam manſuetudo commendet: iuſtitiam lenitas temperet, patientia contineat libertatem: & declinata ſuperbia, cui proximum eſt vt decidat, ametur humilitas, cui ſemper debetur vt creſcat. Eccleſiaſticarum legum non ignara eſt dilectio tua, vt intra earum regulas atque meſuras omnia poteſtatis tuæ iura contineas. Iuſto quippe ideo dicitur lex non eſſe poſita, quia normam præceptionis implet iudicio voluntatis: cum verus recti amor in ſemetipſo habeat, & apoſtolicas auctoritates, & canonicas ſanctiones. Quarum deuotus ſectator, & diligens executor, in eorum procul dubio conſortio gloriaberis, qui de creditorum ſibi proſectibus talentorum audire meruerunt:

1. Tim. 2. *Euge ſerue bone & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium domini tui. Vt autem fiduciam dilectionis erga te noſtræ habere non dubites, ſæpius nos de proceſſu actuum tuorum facias certiores: quoniam iudicii noſtri memores cupimus ſemper de tuis proſectibus in Domino gloriari. Deus te incolumem cuſtodiat, frater cariffime.*

Matth. 25.

EPISTOLA XCI.
LEONIS PAPÆ I.
AD THEODORVM FOROVIENSEM
EPISCOPVM.

Vt his, qui in exitu ſunt, pœnitentia & communio non negentur.

Leo episcopo Theodoro episcopo Foroiulensi salutem.

SOLICITVDINIS quidem tuæ iſ ordo eſſe debuerat, vt cum metropolitano tuo primitus de eo, quod querendum videbatur eſſe, conferres: ac ſi id, quod ignorabat

bat dilectio tua, etiam ipse nesciret, instrui vos pariter posceretis: quia in causis, quæ ad generalem obseruantiam pertinent, omnium Domini sacerdotum nihil sine primatibus oportet inquiri. Sed vt quoquomodo instruat ambiguitas consulentis, quid de pœnitentium statu ecclesiastica habeat regula, non tacebo. Multiplex misericordia Dei ita lapsibus subuenit humanis, vt non solum per baptismi gratiam, sed etiam per pœnitentiæ medicinam spes vitæ reparetur æternæ, vt qui regenerationis donum violassent, proprio se iudicio condemnantes, ad remissionem criminum peruenirent, sic diuinæ bonitatis præfidiis ordinatis, vt indulgentia Dei nisi supplicationibus sacerdotum nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum homo Christus Iesus hanc præpositis ecclesiæ tradidit potestatem, vt & confidentibus actionem pœnitentiæ darent: & eosdem salubri satisfactione purgatos, ad communionem sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent. Cui vtique operi incessabiliter ipse Saluator interuenit, nec vnquam ab his abest, quæ ministris suis exequenda commisit, dicens: *Ecce ego vobiscum* Math. 18. *sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi:* vt si quid per seruitutem nostram bono ordine, & gratulando impletur effectu, non ambigamus per Spiritum sanctum fuisse donatum. Si autem aliquis eorum, pro quibus Domino supplicamus, quocumque interceptus obstaculo, a munere indulgentiæ præsentis exciderit, & priusquam ad constituta remedia perueniat, temporalem vitam humana conditione finierit: quod manens in corpore non receperit, consequi exutus carne non poterit. Nec necesse est nos, eorum qui sic obierint, merita actusque discutere: cum Dominus Deus noster, cuius iudicia nequeunt comprehendere, quod sacerdotale ministerium implere non potuit, suæ iustitiæ reseruauerit: ita potestatem suam timeri volens, vt hic terror omnibus profit, & quod quibusdam tepidis aut negligentibus accidit, nemo non metuat. Multum enim utile ac necessarium est, vt peccatorum reatus ante vltimum diem sacerdotali supplicatione soluantur. His autem qui in tempore necessitatis, & in periculi urgentis instantia, præsidium pœnitentiæ, & mox reconciliationis implorant: nec satisfactio interdicenda est, nec

De pœnitentia dist.
1. Multiplex.

Math. 18.

De pœnitentia dist.
1. Multiplex.

De pœnitentia dist.
1. Multiplex. & 26.
q. 6. His qui tempore.

reconciliatio denegāda: quia misericordiæ Dei, nec men-
 furas possumus ponere, nec tempora definire, apud quem
 nullas patitur veniæ moras vera conuersio, dicente spiri-
 tu Dei per prophetam: *Cum conuersus ingemueris, tunc saluus*
eris. Et alibi: *Dictu iniquitates tuas prior, vt iustificeris.* Et ite-
 rum: *Quia apud Dominum misericordia est, & copiosa apud eum*
redemptio. In dispensandis itaque Dei donis non debemus
 esse difficiles, nec accusantium se lacrymas gemitusque
 negligere, cum ipsam * pœnitentiam ex Dei credamus in-
 spiratione conceptam, dicente Apostolo: *Ne forte det illis*
Deus pœnitentiam, vt resipiscant a diaboli laqueis, a quo capti te-
nentur ad ipsius voluntatem. Vnde oportet vnumquemque
 Christianum conscientia suæ habere iudicium, ne con-
 uerti ad Deum de die in diem differat: nec satisfactionis si-
 bi tempus in fine vitæ suæ constituat, quem periculose ig-
 norantia humana concludit, vt ad paucarum horarum
 spatium se referuet incertū; & cum possit pleniore satisfa-
 ctione indulgentiam promereri, illius temporis angustias
 eligat, quo vix inueniat spatium, vel confessio pœniten-
 tis, vel reconciliatio sacerdotis. Verum (vt dixi) etiam ta-
 lium necessitati ita auxiliandum est, vt nec actio illis pœ-
 nitentiæ, nec communionis gratia denegetur, si eam, etiã
 amisso ab eis vocis officio, per iudiciū integri sensus quære-
 re comprobētur. Quod si aliqua vi ægritudinis ita fuerint
 aggrauati, vt quod paulo ante poscebant, sub præsentia
 sacerdotis significare non valeant, testimonia eis fidelium
 circumstantium prodesse debebunt, vt simul & pœniten-
 tiæ, & reconciliationis beneficium consequantur: serua-
 ta tamen regula Canonum paternorū circa eorum perso-
 nas, qui in Deum, a fide discedendo, peccarunt. Hæc au-
 tem, frater, quæ ad interrogationem dilectionis tuæ ideo
 respondi, ne aliquid contrarium sub ignorantia excusa-
 tione gereretur, in metropolitani tui notitiam facies per-
 uenire: vt si qui forte sunt fratrum, qui de his antea puta-
 uerint ambigendum, per ipsum de omnibus quæ ad te
 scripta sunt instruantur. Data iv. Idus Iunii, Herculano vi-
 ro clarissimo consule.

Isa. 30. &
43.

Psal. 123.

2. Tim. 2.

De pœni-
 tentia dist.
 1. Multi-
 plex. & 26.
 q. 6. His qui
 tempore.

* pœni-
 tentiæ ef-
 fectio-
 nem

EPISTOLA XCII.
LEONIS PAPÆ I.
AD RVSTICVM NARBONENSEM
EPISCOPVM.

Subditis responfionibus ad eiusdem consulta
refcribit.

Leo episcopus Rustico episcopo Narbonensi.

EPISTOLAS fraternitatis tuæ, quas Hermes archidia-
conus tuus detulit, libenter accepi, diuerfarum qui-
dem causarum connexionem multiplices, sed non ita pa-
tientia legentis onerosas, vt aliquid earum inter concu-
rentes vndique sollicitudines fuerit prætermiffum. Vn-
de totius sermonis tui allegatione comperta, & gestis
quæ in episcoporum honoratorumque examine confecta
funt recensitis, Sabiniano & Leoni presbyteris actionis
suæ intelleximus fiduciam defuisse: nec eis iustam super-
esse querimoniam, qui se ab inchoatis disceptationibus
sponte subtraxerint. Circa quos quam formam, quamve
mensuram debeas tenere iustitiæ, tuo relinquo modera-
mini: suadenstamen caritatis hortatu, vt sanandis agris
spiritalem studeas adhibere medicinam; & dicente scri-
ptura, *Noli esse nimium iustus*, mitius agas cum eis, qui zelo Ecclef. 7.
pudicitia videntur modum excessisse vindictæ, ne diabo-
lus, qui deceptit adulteros, de adulterii exultet vltoribus.
Miror autem dilectionem tuam in tantum scandalorum
quacumque occasione nascentium aduersitate turbari,
vt vacationem ab episcopatus laboribus optare te dicas,
& malle in silentio atque otio vitam degere, quam in his
quæ tibi commissa sunt permanere. Dicente vero Domi-
no, *Beatus qui perseverauerit vsque in finem*; vnde erit beata Matth. 10.
perseuerantia, nisi de virtute patientiæ? Nam secundum
apostolicam prædicationem, *omnes qui voluerint in Christo* 1. Tim. 3.
pie viuere, persecutionem patientur. Quæ non in eo tantum com-
putanda est, quod contra Christianam pietatem, aut ferro,
aut ignibus agitur, aut quibuscumque suppliciis: cum perfe-
cutionum sæuitiam suppleant & dissimilitudines morum, &
contumaciæ inobedientium, & malignarum tela linguarum.

Concil. Tom. 7.

D d ij

Quibus conflictationibus cum omnia semper ecclesie membra pulsantur, & nulla piorum portio a tentatione sit libera, ita ut periculis nec otia careant, nec labores; quis inter fluctus maris nauem diriget, si gubernator abcedat? quis ab insidiis luporum custodiet oues, si pastoris cura non vigilet? quis denique latronibus obsistet & furibus, si speculatorem in prospectu explorationis locatum ab intentione sollicitudinis amor quietis abducat? Permannendum ergo est in opere credito, & in labore suscepto: constanter tenenda est iustitia, & benigne præstanda clementia. Odio habeantur peccata, non homines: corripiantur tumidi, tolerantur infirmi: & quod in peccatis seuerius castigari necesse est, non sæuientis plectatur animo, sed medentis. At si vehementior tribulatio incubuerit, non ita expauescamus, quasi illi aduersitati propriis sit viribus resistendum; cum & consilium nostrum, & fortitudo sit Christus, ac sine quo nihil possumus, per ipsum cuncta possimus. Qui confirmans prædicatores euangelii, & sacramentorum ministros, *Ecce ego, inquit, vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* Et iterum: *Hæc, inquit, locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis: in hoc autem mundo tribulationem habebitis: sed bono animo estote, quia ego vici mundum.* Quæ pollicitationes, quia sine dubitatione manifestæ sunt, nullis debemus scandalis infirmari, ne electioni Dei videamur ingrati, cuius tam potentia sunt adiutoria, quam vera promissa. De consultationibus autem dilectionis tuæ, quas separatim conscriptas archidiaconus tuus detulit, quid sentiendum sit inter præsentis opportunius quæreretur, si nobis tui conspectus copia proueniret. Nam cum quædam interrogationes modum diligentia videantur excedere, intelligo eas colloquiis aptiores esse, quam scriptis: quia sicut quædam sunt, quæ nulla possint ratione conuelli: ita multa sunt, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum, oporteat temperari; illa semper conditione seruata, ut in his quæ dubia fuerint vel obscura, id nouerimus sequendum, quod nec præceptis euangelicis contrarium, nec decretis sanctorum patrum inueniatur diuersum.

Dist. 86.
Odio habeantur
peccata.

Math. 28.

Iean. 16.

Dist. 14.
Sicut quædam.

RESPONSIONES LEONIS PAPÆ
ad inquisitiones Rustici Narbonensis.

INQUISITIO I.

*De presbytero, vel diacono, qui se episcopos esse mentiti sunt:
& de his quos ipsi clericos ordinarunt.*

RESPONSIO.

NVLLA ratio finit, vt inter episcopos habeantur, qui nec a clericis sunt electi, nec a plebibus expetiti, nec a prouincialibus episcopis cum metropolitani iudicio consecrati. Vnde cum sæpe quæstio de male accepto honore nascatur, quis ambigat nequaquam istis esse tribuendum, quod non docetur fuisse collatum? Si qui autem clerici ab istis pseudoepiscopis in eis ecclesiis ordinati sunt, quæ ad proprios episcopos pertinebant, & ordinatio eorum cum consensu & iudicio præsidentium facta est, potest rata haberi; ita vt in ipsis ecclesiis perseverent. Aliter autem vana habenda est ordinatio, quæ nec loco fundata est, nec auctoritate munita.

Dist. 61.
Nulla ratio.

1. q. 1. Si qui
clerici.

INQUISITIO II.

De presbytero, vel diacono, qui si cognito crimine suo pœnitentiam publicam petat, utrum eis per manus impositionem danda sit.

RESPONSIO.

Alienum est a consuetudine ecclesiastica, vt qui in presbyterali honore, aut in diaconi gradu fuerint consecrati, hi pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant pœnitendi: quod sine dubio ex apostolica traditione descendit, secundum quod scriptum est: *Sacerdos si peccauerit, quis orabit pro eo?* Vnde huiusmodi lapsis ad promerendam misericordiam Dei priuata est expetenda secessio, vbi illis satisfactio, si fuerit digna, sit etiam fructuosa.

Dist. 50. A-
lienum est a
consuet.

1. Reg. 2.

INQUISITIO III.

De his qui altario ministrant, & coniuges habent, utrum eis licito misceantur.

RESPONSIO.

Lex continentix eadem est ministris altaris, quæ episcopis, atque presbyteris. Qui cum essent laici, siue lecto-

Dist. 31. Lex
continentix.

res, licite & vxores ducere, & filios procreare potuerunt. Sed cum ad prædictos peruenerunt gradus, cœpit eis non licere quod licuit. Vnde vt de carnali fiat spiritale coniugium, oportet eos nec dimittere vxores, & quasi non habeant sic habere; quo & salua sit caritas connubiorum, & cessent opera nuptiarum.

INQUISITIO IV.

De presbytero, vel diacono, qui filiam suam virginem illi viro in coniugium dederit, qui iam habebat coniunctam mulierem, ex qua etiam filios susceperat.

RESPONSIO.

32. q. 2. Non
omnis mu-
lier.

Non omnis mulier viro iuncta vxor est viri, quia nec omnis filius heres est patris. Nuptiarum autem fœdera inter ingenuos sunt legitima, & inter æquales; multo prius hoc ipsum Domino constituyente, quam initium Romani iuris existeret. Itaque aliud est vxor, aliud concubina, sicut aliud ancilla, aliud libera. Propter quod etiam Apostolus, ad manifestandam harum personarum discretionem, testimonium ponit ex Genesi, vbi dicitur Abrahamæ: *Eiice ancillam & filium eius: non enim heres erit filius ancillæ cum filio meo Isaac.* Vnde cum societas nuptiarum ita ab initio constituta sit, vt præter sexuum coniunctionem, haberet in se Christi & ecclesiæ sacramentum; dubium non est, eam mulierem non pertinere ad matrimonium, in qua docetur nuptiale non fuisse mysterium. Igitur cuiuslibet loci clericus si filiam suam viro habenti concubinam in matrimonium dederit, non ita accipiendum est, quasi eam coniugato dederit; nisi forte illa mulier & ingenua facta, & dotata legitime, & publicis nuptiis honestata videatur.

Gen. 21.

27. q. 2. Cū
societas.

INQUISITIO V.

De puellis quæ viris concubinas habentibus nupsierint.

RESPONSIO.

32. q. 2. Non
omnis.

Paterno arbitrio viri iunctæ carent culpa, si mulieres, quæ a viris habebantur, in matrimonio non fuerunt: quia aliud est nupta, aliud concubina.

INQUISITIO VI.

*De his qui mulieres, ex quibus filios habent, relinquunt,
& uxores accipiunt.*

RESPONSIO.

Ancillam a toro abiicere, & uxorem certæ ingenuitatis accipere, non duplicatio coniugii, sed profectus est honestatis. 32. q. 3. Ancilla a toro.

INQUISITIO VII.

De his qui in ægritudine penitentiam accipiunt, & cum reualuerint agere eam nolunt.

RESPONSIO.

Culpanda est sane talium negligentia, sed non penitus deferenda: ut crebris cohortationibus incitati, quod necessarie expetierunt fideliter exequantur. Nemo enim desperandus est, dum in hoc corpore constitutus est: quia nonnunquam quod diffidentia ætatis differtur, consilio maturiore perficitur. De Pœnit. dist. 7. Nemo desperandus.

INQUISITIO VIII.

*De his qui animo iam deficientes penitentiam accipiunt,
& ante communionem moriuntur.*

RESPONSIO.

Horum causa Dei iudicio reseruanda est, in cuius manu fuit, ut talium obitus usque ad communionis remedium differretur. Nos autem, quibus viventibus non communicauimus, mortuis communicare non possumus. 24. q. 2. De communione.

INQUISITIO IX.

De his qui dolore nimio perurgente rogant dari sibi penitentiam, & cum venerit presbyter daturus quod petebant, si dolor parum perquieuerit, excusant, & nolunt accipere quod offertur.

RESPONSIO.

Dissimulatio hæc potest non de contemptu esse remedii, sed de metu grauius delinquendi. Vnde penitentia quæ dilata est, cum studiosius petita fuerit, non negetur, ut quoquomodo ad indulgentiæ medicinam anima vulnerata perueniat. De Pœnit. Dist. 1. Penitentia que.

INQUISITIO X.

De his qui pœnitentiam professi sunt, si in foro litigare cœperint.

RESPONSIO.

De Pœnit.
dist. 1. Aliud
quidem, &
11. q. 1. A-
liud.
1. Cor. 6.

Aliud quidem est debita iusta reposcere, aliud propria perfectionis amore contemnere. Sed illicitorum veniam postulantem oportet multis etiam licitis abstinere, dicente Apostolo: *Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.* Unde si quis pœnitens habet causam, quam negligere forte non debeat, melius expetit ecclesiasticum quam forense iudicium.

INQUISITIO XI.

De his qui in pœnitentia, vel post pœnitentiam negotiantur.

RESPONSIO.

De Pœnit.
dist. 5. Qua-
litas lucri.

Qualitas lucri negotiantem aut excusat, aut arguit; quia est & honestus quæstus, & turpis: verumtamen pœnitenti vtilius est dispendia pati, quam periculis negotiationis obstringi: quia difficile est inter ementis vendentisque commercium non interuenire peccatum.

INQUISITIO XII.

De his qui post pœnitentiam ad militiam reuertuntur.

RESPONSIO.

De Pœnit.
dist. 5. Cõ-
trarium.
1. Tim. 2.

Contrarium est omnino ecclesiasticis regulis, post pœnitentiæ actionem redire ad militiam sæcularem, cum Apostolus dicat: *Nemo militans Deo implicet se negotiis sæcularibus.* Unde non est liber a laqueis diaboli, qui se militia mundana voluerit implicare.

INQUISITIO XIII.

De his qui post pœnitentiam uxores accipiunt, vel concubinas sibi coniungunt.

RESPONSIO.

In adolescentia constitutus, si vrgente aut metu mortis, aut captiuitatis periculo, pœnitentiam gessit, & postea timens lapsum incontinentiæ iuuenilis, copulam vxoris elegit, ne crimen fornicationis incurreret; rem videtur fecisse venialem, si præter coniugem nullam omnino aliam cognouerit. In quo tamen non regulam constituimus

tuimus, sed quid sit tolerabilius æstimamus. Nam secundum veram cognitionem, nihil magis ei congruit qui pœnitentiam gessit, quam castitas perseverans & mentis & corporis.

INQUISITIO XIV.

De monachis, qui aut militare cœperint, aut uxores accipere.

RESPONSIO.

Propositum monachi proprio arbitrio aut voluntate susceptum, deserere non potest absque peccato. Quod enim quis vouit Deo, debet & reddere. Vnde qui relicta singularitatis professione ad militiam vel ad nuptias deuolutus est, publicæ pœnitentiæ satisfactione purgandus est: quia etsi innocens sit militia, & honestum potest esse coniugiû, electionem tamen meliorum deseruisse transgressio est.

27. q. 3. Pro-
positum
monachi.

INQUISITIO XV.

De puellis quæ aliquamdiu in habitu religioso fuerunt, non tamen consecratæ, si postea nupsierint.

RESPONSIO.

Puellæ, quæ non coactæ parentum imperio, sed spontaneo iudicio virginitatis propositum atque habitum susceperunt, si postea nuptias eligunt, præuaricantur, etiam si consecratio non accessit: cuius vtique non fraudarentur munere, si in proposito permanerent. Ambigi vero non potest, crimen magnum admitti, vbi & propositum deseritur, & consecratio violatur. Nam si humana pacta non possunt impune calcari, quid eos manebit, qui corruerint fœdera diuini sacramenti?

20. q. 1.
Puellæ quæ.

INQUISITIO XVI.

De his qui a parentibus Christianis paruuli derelicti sunt, & utrum baptizati sint non potest inueniri, an debeant baptizari.

RESPONSIO.

Si nulla extant indicia inter propinquos aut familiares, nulla inter clericos aut vicinos, quibus hi, de quibus quæritur, baptizati fuisse doceantur; agendum est, vt renascantur: ne manifeste pereant, in quibus quod non ostenditur gestum, ratio non finit vt videatur iteratum.

De consecr.
dist. 4. Si
nulla.

INQUISITIO XVII.

De his qui paruuli ab hostibus capti sunt, & non se sapiunt baptizatos, sed sciunt se aliquotiens ad ecclesiam a parentibus ductos; utrum possint, vel debeant, cum ad Romanam venerint, baptizari?

RESPONSIO.

De consecr.
dist. 4. Si
nulla.

Qui possunt meminisse quod ad ecclesiam veniebant cum parentibus suis, possunt recordari, an quodeorum parentibus dabatur acceperint. Sed si etiam hoc ab eorum memoria alienum est, conferendum eis videtur quod collatum esse nescitur; quia non temeritas interuenit præsumptionis ubi est diligentia pietatis.

INQUISITIO XVIII.

De his qui ex Africa, vel Mauritania venerunt, & nesciunt in qua secta sint baptizati, quid circa eos debeat obseruari.

RESPONSIO.

De consecr.
dist. 4. Hi de
quibus.

Non se isti baptizatos nesciunt, sed cuius fidei fuerint, qui eos baptizauerunt, se nescire profitentur. Vnde quolibet modo formam baptismatis acceperint, baptizandi non sunt; sed per manus impositionem, inuocata virtute Spiritus sancti, quam ab hæreticis accipere non potuerunt, catholicis copulandi sunt.

INQUISITIO XIX.

De his qui paruuli quidem baptizati a gentilibus capti sunt, & cum illis gentiliter conuixerunt; cum ad Romanam adhuc iuvenes venerint, si communionem petierint, quid erit obseruandum?

RESPONSIO.

Si conuiuio solo gentilium & escis immolatitiis vsi sunt, possunt ieiuniis & manus impositione purgari, vt deinceps ab idolothytis abstinentes sacramentorum Christi possint esse participes. Si autem aut idola adorauerunt, aut homicidiis, vel fornicationibus contaminati sunt, ad communionem eos, nisi per pœnitentiam publicam, non oportet admitti.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ Inquisitiones Rustici quæ Leonis responsionibus singulis præmittuntur, nunc primum prodeunt in lucem ex diuersis manuscriptis, hæcenus non sine incommodo prætermisæ, cum sine his plerumque intelligi responsiones non possint.

² *Paterno arbitrio.*] In codice Canonum Dionysii exigui inter Leonis Decreta cap. 18. & apud Gratianum 32. qu. 2. *Non omnis mulier*, itemque apud Burchardum & Iuonem, membrum hoc inepte cum superiori capite coniungitur.

³ *Culpanda est sane.*] Hic rursus a Dionysio cap. 19. & a Gratiano ibidem cap. *Ancillam a toro*, membrum hoc fædo errore cum præcedenti connectitur, cum, vt ex inquisitione patet, ad res plane diuersas pertineant: tanti erat inquisitiones istas, vt diximus, non omitti.

EPISTOLA XCIII.
LEONIS PAPÆ I.
AD TVRIBIVM ASTVRICENSEM
EPISCOPVM.

I. Contra Priscillianistas, qui sanctam trinitatem, non personis, sed tantum nominibus distinguunt.	ta, & a demonibus in utero formari.
II. Aduersus id, quod Dei filium posteriorem credunt, quam Patrem.	IX. Contra id, quod filios repromissionis ex Spiritu sancto dicunt esse conceptos.
III. Aduersus id, quod dicunt, ideo unigenitum dici Christum, quia solus de Virgine natus.	X. Contra id, quod animas in celestibus peccare dicunt, & secundum qualitatem peccati in hoc mundo accipere sortem, vel bonam, vel malam.
IV. De natali Domini, quod in eo Priscillianiste ieiunia celebrent.	XI. Contra id, quod fatalibus stellis dicunt animas hominum obligatas.
V. Aduersus id, quod aiunt animam hominis ex diuina esse substantia.	XII. Contra id, quod sub aliis potestatibus partes anima, sub aliis corporis membra describunt.
VI. Contra id, quod aiunt diabolum ex se, vel ex chao esse, & propriam habere naturam.	XIII. & XIV. Contra id, quod duodecim signa, quæ mathematici obseruant, per corpus omne distinguunt.
VII. Contra illud, quod nuptias & procreationes filiorum adstruant esse peccatum.	XV. De apocryphis eorundem Priscillianistarum.
VIII. Contra id, quod corpora humana diaboli dicunt esse signum Concil. Tom. 7.	XVI. * De libro Dicticini. * Distinui.

Leo episcopus Turibio episcopo salutem.

QVAM laudabiliter pro catholicæ fidei veritate mouearis, & quam solícite dominico gregi deuotionem officii pastoralis impendas, tradita nobis per diaconum tuum fraternitatis tuæ scripta demonstrant, quibus notitiæ nostræ insinuare curasti, qualis in regionibus vestris de antiquis pestilentia reliquiis errorum morbus exarsit. Nam & epistolæ sermo, & commonitorii series, & libelli tui textus demonstrant Priscillianistarum foetidissimam apud vos recaluisse sentinam. Nihil est enim sordidum in quorumque sensibus impiorum, quod in hoc dogma non confluerit: quoniam de omnium terrenarum opinionum luto, multiplicem sibi facem commiscuerunt, vt soli totum biberent, quidquid alii ex parte gustassent. Denique si vniuersæ hæreses, quæ ante Priscilliani tempus exortæ sunt, diligentius retractentur, nullus pene inuenietur error, de quo non traxerit impietas ista contagium: quæ non contenta eorum recipere falsitates, qui ab euangelio Christi sub Christi nomine deuiarunt, tenebris se etiam paganitatis immerfit, vt per magicarum artium profana secreta, & mathematicorum vana mendacia, religionis fidem morumque rationem in potestate dæmonum, & in effectu siderum collocarent. Quod si & credi liceat & doceri; nec virtutibus præmium, nec vitiiis pœna debetur, omniaque non solum humanarum legum, sed etiam diuinarum constitutionum Decreta soluentur: quia neque de bonis, neque de malis actibus vllum poterit esse iudicium, si in vtramque partem fatalis necessitas motum mentis impellit: & quidquid ab hominibus agitur, non est hominum, sed astrorum. Ad hanc insaniam pertinet prodigiosa illa totius humani corporis per duodecim cæli signa distinctio, vt diuersis partibus diuersæ præsideant potestates: & creatura quam Deus ad imaginem suam fecit, in tanta sit obligatione siderum, in quanta est connexionem membrorum. Merito patres nostri, sub quorum temporibus hæresis hæc nefanda prorupit, per totum mundum instanter egere, vt impius furor ab vniuersa ecclesia pelleretur: quando etiam mundi principes ita hanc sacrilegam amentiam de-

testati sunt, vt auctorem eius ac plerosque discipulos legum publicarum ense prosternerent. Videbant enim omnem curam honestatis auferri, omnem coniugiorum copulam solui, simulque diuinum ius humanumque subverti: si huiusmodi hominibus vsquam viuere cum tali professione licuisset. Et profuit diu ista districtio ecclesiastica lenitati, quæ etsi sacerdotali contenta iudicio cruentas refugit vltiones, seueris tamen Christianorum principum constitutionibus adiuuatur, dum ad spiritale nonnunquam recurrunt remedium qui timent corporale supplicium. Ex quo autem multas prouincias hostilis occupauit irruptio, & executionem legum tempestates interdixere bellorum, ex quo inter sacerdotes Dei difficiles comatus, & rari cœperunt esse Conuentus; inuenit ob publicam perturbationem secreta perfidia libertatem, & ad multarum mentium subuersionem his malis est incitata, quibus debuit esse correcta. Quæ vero illic, aut quanta pars plebium a contagione pestis huius aliena est, vbi (sicut caritas tua indicat) lethali morbo etiam quorundam sacerdotum corda corrupta sunt, & per quos opprimenda falsitas, & defendenda veritas credebatur, per ipsos doctrinæ Priscilliani, euangelium subditur Christi, vt ad profanos sensus pietate sanctorum voluminum deprauata, sub nominibus prophetarum & apostolorum non hoc prædicetur quod Spiritus sanctus docuit, sed quod diaboli minister inseruit? Quia ergo dilectio tua fideli, quantum potuit, diligentia damnatas olim opiniones decem & septem capitulis comprehendit: nos quoque strictim omnia retractemus, ne aliquid harum blasphemiarum aut tolerabile videatur, aut dubium.

I.

Primo itaque capitulo demonstratur, quam impie sentiant de trinitate diuina, qui & Patris, & Filii, & Spiritus sancti, vnam atque eandem asserunt esse personam, tamquam idem Deus, nunc Pater, nunc Filius, nunc Spiritus sanctus nominetur: nec alius sit qui genuit, alius qui genitus est, alius qui de vtroque processit: sed singularis vnitas in tribus quidem vocabulis, sed non in tribus sit accipiēda personis. Quod blasphemix genus de Sabellii opinione suspulerunt, cuius discipuli etiam Patropassiani merito nuncu-

pantur: quia si ipse est Filius qui & Pater, crux Filii, Patris est passio: & quidquid in forma serui Filius Patri obediendo sustinuit, totum in se Pater ipse suscepit. Quod catholica fidei sine ambiguitate contrarium est, quæ trinitatem vnitatis sic homouision confitetur, vt Patrem & Filium & Spiritum sanctum sine confusione indiuisos, sine tempore sempiternos, sine differentia credat æquales: quia vnitatem in trinitate non eadem persona, sed eadem implet essentia.

I I.

In secundo capitulo ostenditur ineptum vanumque commentum, de processionibus quarumdam virtutum ex Deo, quas habere cœperit, & quas essentia sua ipse præcesserit: in quo Arianorum quoque suffragantur errori, dicentium, quod Pater prior Filio sit, quia fuerit aliquando sine Filio, & tunc Pater esse cœperit, quando Filium genuerit. Sed sicut illos catholica ecclesia detestatur, ita & istos, qui putant vnquam Deo id, quod eiusdem essentia, defuisse. Quem sicut mutabilem, ita & proficientem dicere nefas est. Quam enim mutatur quod minuitur, tam mutatur etiam quod augetur.

III.

Tertii vero capituli sermo designat, quod iidem impii asserant, ideo vnigenitum dici Filium Dei, quia solus sit natus ex Virgine. Quod vtique non auderent dicere, nisi Pauli Samosatani & Photini virus hausissent, qui dixerunt Dominum nostrum Iesum Christum, antequam nasceretur ex virgine Maria, non fuisse. Si autem isti aliud de suo sensu intelligi volunt, neque principium de matre dant Christo, asserant necesse est non vnum esse Filium Dei, sed alios quoque ex summo Patre progenitos, quorum hic vnus sit natus ex femina, & ob hoc appelletur Vnigenitus, quia hanc nascendi conditionem alius filiorum Dei nemo suscepit. Quaquauersum igitur se contulerint, in magna tendunt impietatis abruptum, si Christum Dominum, vel ex matre volunt habere principium, vel Patris Dei vnigenitum diffitentur: cum & de matre is natus sit, qui erat Deus Verbum, & de Patre nemo sit genitus præter Verbum.

IV.

Quarto autem capitulo continetur, quod natalem

Christi, quem secundum susceptionem veri hominis catholica ecclesia veneratur, quia *Verbum caro factum est & habitauit in nobis*, non vere isti honorent, sed honorare se simulent, ieiunantes eodem die, sicut & die dominico, qui est dies resurrectionis Christi. Quod utique ideo faciunt, quia Christum Dominum in vera hominis natura natum esse non credunt, sed per quamdam illusionem ostentata videri volunt, quæ vera non fuerint; sequentes dogma Cerdonis atque Marcionis, & cognatis suis Manichæis per omnia concordantes. Qui sicut in nostro examine detecti atque conuicti sunt, dominicum diem, quem nobis Saluatoris nostri resurrectio consecrauit, exigunt in mœrore ieiunii; Solis (vt proditum est) reuerentiæ hanc continentiam deuouentes, vt per omnia sint a nostræ fidei vnitate discordes, & dies qui a nobis in lætitia habetur, ab illis in afflictione ducatur. Vnde dignum est, vt inimici crucis Christi & resurrectionis, talem excipiant sententiam, qualem elegerunt doctrinam.

Ioan. 1.
Vide huius
S. Leonis
serm. 2. in
Natali Do-
mini, cap. 5.
& serm. 7.
cap. 3. 4. 5. 6.
Item de E-
piphani. ser.
4. in fine
cap. 4.

V.

Quinto capitulo refertur, quod animam hominis diuinæ asserant esse substantiæ, nec a natura creatoris sui conditionis nostræ distare naturam. Quam impietatem ex philosophorum quorundam & Manichæorum opinione manantem, catholica fides damnat: sciens nullam tam sublimem, tamque præcipuam esse facturam, cui Deus ipse natura sit. Quod enim de ipso est, idem est quod ipse. Nec id aliud est, quam Filius, & Spiritus sanctus. Præter hanc autem summæ trinitatis vnâ consubstantialem, & sempiternam, atque incommutabilem deitatem, nihil omnium creaturarum est, quod non in exordio sui ex nihilo creatum sit. Non autem, quidquid inter creaturas eminet, Deus est, nec si quid magnum est, atque mirabile, hoc est quod ille *qui facit mirabilia magna solus*. Nemo hominum veritas, nemo sapientia, nemo iustitia est: sed multi participes sunt veritatis & sapientiæ atque iustitiæ. Solus autem Deus nullius participationis indigus est. De quo quidquid digne utcumque sentitur, non qualitas est, sed essentia. Incommutabili enim nihil accedit, nihil deperit: quia esse illi, quod est sempiternum, semper est proprium. Vnde in se manens innouat

*Psal. 71. &
135.*

omnia, & nihil accipit quod ipse non dedit. Nimum igitur superbi, nimumque sunt cæci, qui cum dicant humanam animam diuinæ esse substantiæ, non intelligunt, nihil se aliud dicere, quam Deum esse mutabilem, & ipsum perpeti quidquid potest naturæ eius inferri.

VI.

Sexta annotatio indicat eos dicere, quod diabolus nunquam fuerit bonus, nec natura eius opificium Dei sit, sed eum ex chao & tenebris emerfisse: quia scilicet nullum sui habeat auctorem, sed omnis mali ipse sit principium atque substantia: cum fides vera, quæ est catholica, omnium creaturarum, siue spiritualium, siue corporalium, bonam confiteatur substantiam, & mali nullam esse naturam: quia Deus qui vniuersitatis est conditor, nihil non bonum fecit. Vnde & diabolus bonus esset, si in eo, quod factus est, permaneret. Sed quia naturali excellentia male vsus est, & in veritate non stetit, non in contrariam transiit substantiam, sed a summo bono, cui debuit adherere, desciiuit: sicut ipsi, qui talia asserunt, a veris in falsa prouunt, & naturam in eo arguunt, in quo sponte delinquunt, ac pro sua voluntaria peruersitate damnantur. Quod vtique in ipsis malum erit, & ipsum malum non erit substantia, sed poena substantiæ.

VII.

Septimo loco sequitur, quod nuptias damnant, & procreationem nascentium perhorrescunt: in quo (sicut pene in omnibus) cum Manichæorum profanitate concordant, ideo (sicut ipsorum mores probant) conjugalem copulam detestantes, quia non est illic libertas turpitudinis, vbi & pudor matrimonii seruatur, & spes sobolis.

VIII.

Octauum ipsorum est, plasmationem humanorum corporum diaboli dicere esse figmentum, & semina conceptionum opera dæmonum in mulierum vteris figurari: propterea resurrectionem carnis non esse credendam, quia concreatio corporis non sit congruens animæ dignitati. Quæ falsitas sine dubio opus diaboli est, & talia prodigia opinionum figmenta sunt dæmonum, qui non in feminarum ventribus formant homines, sed in hæreticorum cordibus tales fabricantur errores. Quod immundissimū
virus

virus de Manichææ impietatis specialiter fonte procedēs, olim fides catholica deprehendit atque damnauit.

IX.

Nona autem annotatio manifestat, quod filios promissionis, ex mulieribus quidem natos, sed ex Spiritu sancto dicant esse conceptos, ne illa soboles, quæ de carnis semine nascitur, ad Dei cōditionem pertinere videatur. Quod catholicæ fidei repugnans atque contrarium est, quæ omnem hominem in corporis animæque * substantia a conditore vniuersitatis formari atque animari intra materna viscera confitetur: manente quidem illo peccati mortalitatisque contagio, quod in prolem a primo parente transcurrit, sed regenerationis sacramento subueniente, quo per Spiritum sanctum promissionis filii renascuntur, non in vtero carnis, sed in virtute baptismatis. Vnde & Dauid, qui vtique erat promissionis filius, dicit ad Deum: *Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me.* Et ad Ieremiam Dominus ait: *Priusquam te formarem in vtero, noui te, &c.*

* subst-
scentia

*Psal. 118.
100 10.*

Ier. i.

X.

Decimo autem capitulo referuntur asserere animas, quæ humanis corporibus inseruntur, fuisse in corpore, & in cælesti habitatione peccasse, atque ob hoc a sublimibus ad inferiora delapsas, in diuersæ qualitatis principes incidisse, & per aerias ac sidereas potestates, alias duriores, alias mitiores corporibus esse inclusas, forte diuersa & conditione dissimili, vt quidquid in hac vita varie & inæqualiter prouenit, ex præcedentibus causis videatur accidere. Quam impietatis fabulam ex multorum sibi erroribus texuerunt: sed omnes eos catholica fides a corpore suæ vnitatis abscondit constanter prædicans atque veraciter, quod animæ hominum priusquam suis inspirarentur corporibus, non fuere, nec ab alio incorporarentur nisi ab opifice Deo, qui & ipfarum est creator & corporum. Et quia per primi hominis præuaricationem tota humani generis propago vitiata sit, neminem posse a conditione veteris hominis liberari, nisi per sacramentum baptismatis Christi, in quo nulla est discretio renatorū, dicente Apostolo: *Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis.* *Galat. 5.*
Non est Iudæus, neque Græcus: non est seruus, neque liber: non est masculus, neque femina; omnes enim vnum estis in Christo Iesu.

Concil. Tom. 7.

FF

Rom. 8.

Quid ergo hic agunt cursus siderum, quid figmenta factorum? quid mundanarum rerum mobilis status, & inquieta diuersitas? Ecce tot impares gratia Dei facit æquales, qui inter quoslibet vitæ huius labores, si fideles permanent, miseri esse non possunt, apostolicum illud in omni tentatione dicentes: *Quis nos separabit a caritate Christi? tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Sicut scriptum est: quia propter te morte afficimur tota die, æstimati sumus ut oves occisionis. Sed in his omnibus superamus in eo, qui nos dilexit.* Et ideo ecclesia, quæ corpus est Christi, nihil de mundi inæqualitatibus metuit, quia nihil de bonis corporalibus concupiscit. Nec timet inani strepitu factorum grauari, quæ patientia tribulationum nouit augeri.

X I.

Vndecima ipsorum blasphemia est, qua fatalibus stellis & animas hominum & corpora opinantur adstringi, per quam amentiam, necesse est, vt homines paganorum erroribus implicati, & fauentia sibi (vt putant) sidera colere, & aduersantia studeant mitigare. Verum ista sectantibus nullus in ecclesia catholica locus est: quoniam qui se talibus persuasionibus dedit, a Christi corpore totus abcessit.

X II.

Coloss. 2.

Duodecimum inter hæc illud est, quod sub aliis potestatibus partes animæ, sub aliis corporis membra describunt, & qualitates interiorum præsulum in patriarcharum nominibus statuunt, quibus e diuerso signa fiderea, quorum virtuti corpora subiiciantur, opponunt. Et in his omnibus inextricabili se errore præpediunt, non audientes dicentem Apostolum: *Videte ne quis vos decipiat per philosophiam, & inanem fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, & non secundum Christum: quia in ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, & estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus & potestatis.* Et iterum: *Nemo vos seducat, volens in humilitate & religione angelorum, quæ non vidit ambulans, frustra inflatus sensu carnis suæ, non tenens caput, ex quo totum corpus per nexus & coniunctiones ministratum & constructum crescit in augmentum Dei.* Quid ergo opus est in cor admittere, quod lex non docuit, quod prophetia non cecinit, quod euāgelii veritas non prædicauit,

Ibidem.

quod apostolica doctrina non tradidit? Sed hæc operta sunt eorum mentibus, de quibus Apostolus dicit: *Erit* ^{1. Tim. 4.} *enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros, prurientes auribus: & a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur.*

* vobiscum

Nihil itaque * nobiscum commune habeant, qui talia audent vel docere, vel credere, & quibullibet modis nituntur adstruere, quod substantia carnis ab spe resurrectionis aliena sit, atque ita omne sacramentum incarnationis Christi resoluunt: quia indignum fuit integrum hominem suscipi, si indignum erat integrum liberari.

XIII.

Tertiodecimo loco positum est eosdem dicere, quod omne corpus scripturarum canonicarum sub patriarcharum nominibus accipiendum sit, quia illæ duodecim virtutes, quæ reformationem hominis interioris operantur, in horum vocabulis indicentur, sine qua scientia nullam animam posse assequi, vt in eam substantiam, de qua prodiit, reformetur. Sed hanc impiam vanitatem despectui habet Christiana sapientia, quæ nouit veræ deitatis inuolabilem & inconuertibilem esse naturam: animam autem, siue in corpore viuentem, siue a corpore separatam, multis passionibus subiaceret. Quæ utique, si diuinæ esset essentia, nihil aduersi posset incidere. Et ideo ineffabiliter aliud creator est, aliud creatura. Ille enim semper idem est, & nulla varietate mutatur; hæc autem mutabilis est, etiam non mutata, quia vt non mutetur, datum poterit habere, non proprium.

XIV.

Sub quartodecimo vero capitulo, de statu corporis sentire dicuntur, quod sub potestate siderum atque signorum pro terrena qualitate teneatur, & ideo multa in sanctis libris, quæ ad exteriorem hominem pertineant, reperiri, vt in ipsis scripturis inter diuinam terrenamque naturam quædam sibi repugnet aduersitas, & aliud sit quod sibi vindicent animæ præfules, aliud quod corporis conditores. Quæ fabulæ ideo differuntur, vt & anima diuinæ affirmetur esse substantiæ, & caro credatur malæ esse naturæ; quoniam & ipsum mundum cum elementis suis non opus Dei boni, sed conditionem mali profitentur auctoris: atque vt hæc mendaciorum suorum sacrilegia

Concil. Tom. 7.

Ff ij

bonis titulis colorarent, omnia pene diuina eloquia sensuum nefandorum immiffione violarunt.

XV.

De qua re quintidecimi capituli sermo conqueritur, & præfumptionem diabolicam merito detestatur, quia & nos istud veracium testium relatione comperimus, & multos corruptissimos eorum codices, qui Canonici titulantur, inuenimus. Quomodo enim decipere simplices possent, nisi venenata pocula quodam melle prælinirent, ne vsquequaque sentirentur insuauia, quæ essent futura mortifera? Curandum ergo est, & sacerdotali diligentia maxime prouidendum, vt falsati codices, & a sincera veritate discordes, in nullo vsu lectionis habeantur: apocryphæ autem scripturæ, quæ sub nominibus apostolorum multarum habent seminarium falsitatum, non solum interdiciendæ, sed etiam penitus auferendæ sunt, atque ignibus concremandæ. Quamuis enim sint in illis quædam, quæ videantur speciem habere pietatis, nunquam tamen vacuæ sunt venenis, & per fabularum illecebras hoc latentè operantur, vt mirabilium narratione seductos, laqueis cuiuscumque erroris inuoluant. Vnde si quis episcoporum vel apocrypha haberi per domos non prohibuerit, vel sub Canonicorum nomine eos codices in ecclesia permiserit legi, qui Priscilliani adulterina sunt emendatione corrupti, hæreticum se nouerit iudicandum; quoniam qui alium ab errore non reuocat, seipsum errare demonstrat.

XVI.

Postremo autem capitulo hoc prodidit iusta querimonia, quod *Dicticini tractatus, quos secundum Priscilliani dogma conscripsit, a multis cum ueneratione legerentur; cum si aliquid memoriæ Dicticini tribuendum putant, reparationem eius magis debeant amare, quam lapsum. Non ergo Dicticinium, sed Priscillianum legunt, & illud probant, quod errans docuit, non quod correctus elegit. Sed nemo hoc impune præsumat, nec inter catholicos censeatur, quisquis utitur scripturis, non ab ecclesia solùmmodo catholica, sed etiam a suo auctore damnatis. Non sit peruersis liberum simulare quod fingunt, nec sub velamine nominis Christiani Decretorũ imperialium statuta

*Dictinũ

declinent. Ideo enim ad ecclesiam catholicam cum tanta cordis diuersitate conueniunt, vt & quos possunt, suos faciant, & legum seueritatem, dum se nostros mentiuntur, effugiant. Faciunt hoc Priscillianistæ, faciunt hoc Manichæi, quorum cum istis tam fœderata sunt corda, vt solis nominibus discreti, sacrilegiis autem suis inueniantur vnitæ: quia etsi vetus testamentum, quod isti se suscipere simulant, Manichæi refutant, ad vnum tamen finem vtrorumque tendit intentio, cum quod isti recipiendo corrumpunt, illi abdicando impugnant. In execrabilibus autem mysteriis eorum, quæ quanto immundiora sunt, tanto diligentius occultantur, vnum prorsus nefas est, vna est obscœnitas, & similis turpitude. Quam etsi eloqui erubescimus, sollicitissimis tamen inquisitionibus indagatam, & Manichæorum, qui comprehensi sunt, confessionibus detectam, ad publicam fecimus peruenire notitiam; ne vlllo modo possit dubium videri, quod in iudicio nostro, cui non solum frequentissima præsentia sacerdotum, sed etiam illustrium virorum dignitas, & pars quædam senatus ac plebis interfuit, ipsorum qui omne facinus perpetrarant, ore referatum est, sicut ea, quæ ad dilectionem tuam nunc direximus, gesta demonstrant. Quod autem de Manichæorum fœdissimo scelere, hoc etiam de Priscillianistarum incestissima consuetudine olim compertum, multumque vulgatum est. Qui enim per omnia sunt impietate sensuum pares, non possunt in sacris suis esse dissimiles. Decursis itaque omnibus quæ libelli series comprehendit, & a quibus commonitorii forma non discrepat, sufficienter (vt opinor) ostendimus, quid de his, quæ ad nos fraternitas tua retulit, censeamus, & quam non sit ferendum, si tam profanis erroribus etiam quorundam sacerdotum corda consentiunt, vel (vt mitius dixerim) non resistunt. Qua conscientia honorem sibi debitum vindicant, qui pro animabus sibi creditis non laborant? Bestiæ irruunt, & ouium septa non claudunt: fures insidiantur, & excubias non prætendunt: morbi crebrescunt, & remedia nulla prospiciunt. Cum autem etiam illud addunt, vt his, qui sollicitius agunt consentire detrectent, & impietates olim toto orbe damnatas subscriptionibus suis se anathematizare dissimulent; quid de se

intelligi volunt, nisi quod de numero fratrum non sunt, sed de parte hostium.

XVII.

In eo vero quod extrema familiaris epistolæ tuæ parte posuisti, miror cuiusquam catholici intelligentiam laborare, tamquam incertum sit, an descendente ad inferna Christo, caro eius requieverit in sepulcro: quæ sicut vere & mortua est & sepulta, ita vere est die tertio resuscitata. Hoc enim & ipse Dominus denuntiauerat, dicens ad Iudæos: *Soluite templum hoc, & in triduo resuscitabo illud.* Vbi euangelista subiungit: *Hoc autem dicebat de templo corporis sui.* Cuius rei veritatem etiam Dauid propheta prædixerat, loquens sub persona Domini saluatoris, & dicens: *Insuper & caro mea requiescet in spe: quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Quibus utique verbis manifestum est, quod caro Domini, & vere sepulta requieuit, & corruptionem non subiit: quia celeriter viuificata reditu animæ resurrexit. Quod non credere satis impium est, & ad Manichæi Priscillianique doctrinam pertinere non dubium est, qui sacrilego sensu ita se Christum simulant confiteri, ut incarnationis & mortis & resurrectionis auferant veritatem. Habeatur ergo inter vos episcopale Concilium, & ad eum locum, qui omnibus opportunus sit, vicinarum prouinciarum conueniant sacerdotes, ut secundum ea, quæ ad tua consulta respondimus, plenissimo disquiratur examine, an sint aliqui inter episcopos qui huius hæreseos contagio polluantur, a communione sine dubio separandi, si nefandissimam sectam per omnium sensuum prauitates damnare noluerint. Nulla enim ratione tolerandum est, ut qui prædicandæ fidei suscepit officium, is contra euangelium Christi, contra apostolicam doctrinam, contra vniuersalis ecclesiæ symbolum audeat disputare. Quales illic erunt discipuli, ubi tales docebunt magistri? Quæ illic religio populi, quæ salus plebis, ubi contra humanam societatem pudoris scissi verecundia tollitur, coniugiorum fœdera auferuntur, propagatio generationis inhibetur, carnis natura damnatur, contra verum autem veri Dei cultum trinitas deitatis negatur, personarum proprietates confunditur, anima hominis diuina essentia præ-

Ioh. 2.

Psal. 15.

dicatur, & eadem ad diaboli arbitriū carne concluditur, Dei filius per id, quo ex Virgine ortus, non per id, quo ex Patre natus est, Vnigenitus prædicatur, idemque nec vera Dei proles, nec verus Filius Virginis asseritur, vt per falsam passionem, mortemque non veram mendax etiam resurrectio resumptæ de sepulcro carnis habeatur? Frustra autem vtuntur catholico nomine, qui istis impietatibus non resistunt. Possunt hæc credere, qui possunt talia patienter audire. Deditus itaque literas ad fratres & coepiscopos nostros Tarraconenses, Carthaginenses, Lusitanos, atque Gallacos, eisque Concilium Synodi generalis indiximus. Ad tuæ dilectionis sollicitudinem pertinebit, vt nostræ ordinationis auctoritas ad prædictarum prouinciarum episcopos deferatur. Si autem aliquid (quod absit) obstiterit, quo minus possit celebrari generale Concilium Gallaciæ, saltem in vnum cõueniant sacerdotes, quibus congregatis fratres nostri Hydacius & Ceponius imminebunt coniuncta cum eis instantia tua, quo citius vel prouinciali Conuentu remedium tantis vulneribus afferatur. Data XII. Kalendas Augusti, Alypio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XCIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS GALLIÆ.

Mittit exemplar sententiæ, quæ in Synodo Calchedonensi a vicariis papæ prolata fuerat contra Dioscorum.

Dilectissimis fratribus Rustico, Rauennio, Venerio, & ceteris episcopis per Gallias constitutis Leo.

IMPLETIS per misericordiam Dei communibus votis, dignum est fraternitatem vestram sanctorum gaudio- rum habere consortium. Nam fratres mei, qui vice mea orientali Synodo præfederunt, quæ acta retulerint signi- fico, confirmata catholica fide, & glorificato apostolicæ prædicationis triumpho: quod etiam hi, qui ad deuian- dum, vel seducti fuerant, vel impulsi, recepta veritatis luce latantur. Siquidem omnes Domini sacerdotes in v-

nam sententiam, sancto Spiritu docente, consensere: & de sacramento dominicæ incarnationis, in qua multorum intelligentia caligabat, ita tenebræ erroris ablatae sunt, ut in vno Domino nostro, vero & Dei & hominis Filio, nec de humanitatis ambigatur natura, nec de deitatis essentia. In impios autem nefandi erroris auctores, qui indignos se Dei gratia iudicantes, correctionis uti remediis noluerunt, qualis sit lata sententia, exemplaria quæ misimus edocebunt: ut agnoscat vestra dilectio, fratres carissimi, in sancto examine diuinum non defuisse iudicium, quo & vindicta retributa est obduratis, & pax impensa correctis. Dominus vos incolumes custodiat, fratres carissimi.

EXEMPLAR SENTENTIÆ.

Pascasinus episcopus Lilybetanus, Lucensis episcopus Afculanus, & Bonifacius presbyter ecclesiæ maximæ vrbis Romæ, vicarii sanctissimi ac beatissimi papæ Leonis apostolicæ sedis antistitis, pronuntiauerunt. Manifesta sunt quæ Dioscorus Alexandrinæ vrbis antistes contra Canonum disciplinam, regulasque ecclesiasticas, illicita præsumptione commisit, sicut præterita gestorum, seu præsens declarauit assertio. Is namque, ut plura relinquamus, Eutychem consortem perfidiæ suæ, a proprio episcopo sanctæ recordationis Flauiano iure damnatum, in gratiam communionis, antequam cum his qui congregati fuerant in Ephesina vrbe episcopis resideret, suscepisse cognoscitur. Sed illis quidem sedes apostolica veniam tribuit, quia contra votum gessisse quæ patrata sunt approbantur: ita ut nunc vsque adhæreant & beatissimo papæ, & vniuersali sanctoque Concilio: qua de re sacrosanctæ communionis consecuti sunt medicinam. Prædictus vero, qui malorum perseverantia ornari se æstimat, cum debeat summissa fronte vsque ad terram cum gemitu, ut conuenit, inclinari, quoniam nec beatissimi papæ epistolam legi permisit ad venerandæ memoriæ Flavianum Christi antistitem scriptam: quippe cum ab his qui detulerant petitus ut legi sineret, sacramenti satisfactione quod promiserat implere contempsit: quatenus prauis dogmatis augetur impietas, & occasio læsionis,

fionis, vel scandali cunctis generaretur ecclesiis. Patratis tamen his, volumus his sceleribus indulgere, & veniam, quam ceteris episcopis præstitimus, dignanter impendere, cum nec similem iudicandi reperiatur habuisse fiduciam, * adiecit etiam accusatorum supplicatio variis re- ferta criminibus, & tertio euocatus per reuerentissimos fratres & coepiscopos nostros admonitione canonica, venire contempsit conscientia detentus arcano. Episcopos etiam a prouinciali Synodo, cui subdebantur, iure damnatos iniqua usurpatione suscipiens, ipse contra se damnationis sententiam prouocauit, veterum patrum sæpius statuta conculcans. Vnde sanctus ac beatissimus papa caput vniuersalis ecclesiæ Leo, per nos vicarios suos, sancta Synodo consentiente, Petri apostoli præditus dignitate, qui ecclesiæ fundamen, & petra fidei, cælestis regni ianitor nuncupatur, episcopali eum dignitate nudauit, & ab omni sacerdotali opere fecit extorrem. Superest vti congregata venerabilis Synodus canonicam contra prædictum Dioscorum proferat iustitia suadente sententiam.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Exemplar sententia.*] Depromptum est ex codice Corbeiensi, & ex Pithœano, in quibus præcedenti Leonis epistolæ subiiciebantur. Extat autem, sed aliis verbis, in Actione tertia Concilii Calchedonensis.

EPISTOLA XCIV.
LEONIS PAPÆ I.
AD EPISCOPOS GALLIÆ ET HISPANIÆ.
De solennitate paschali anni CCCCLV.

*Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis catholicis per Gallias
& Hispanias constitutis Leo.*

CUM in omnibus diuinorum præceptorum regulis exequendis sacerdotalem obseruantiam oporteat esse concordem, maxime nobis & principaliter prouidendum est, ne in paschalis festi die vel ignorantia, vel præsumptio, peccatum diuersitatis incurrat. Vnde quia tempus sacratissimæ solennitatis ita dispositos habet limites

Concil. Tom. 7.

Gg

suos, vt salutare sacramentum nunc citius, nunc tardius oporteat celebrari; non desinit apostolicæ sedis sollicitudo prospicere, ne deuotio ecclesiastica aliquo turbetur incerto. Cum autem in quibusdam adscriptionibus patrum, futurum proxime Pascha Domini, ab aliis in diem xv. Kalendas Maias, ab aliis in diem viii. Kalendas eadem inueniretur adscriptum, tantum me diuersitas ista permouit, vt clementissimo principi Marciano curam de hac re animi mei panderem; vt præcipiente ipso, ab his qui habent huius supputationis peritiam, diligentius illic discussa ratione quæreretur, quo die possit veneranda solennitas rectius celebrari. Quo rescribente, viii. Kalendas Maias definitus est dies. Quia ergo studio vnitatis & pacis malui orientalium definitioni acquiescere, quam in tantæ festiuitatis obseruantia dissidere, nouerit fraternitas vestra die viii. Kalendas Maias ab omnibus resurrectionem dominicam celebrandam: & hoc ipsum per vos aliis fratribus esse intimandum, vt diuinæ pacis consortio, sicut vna fide iungimur, ita vna solennitate feriemur. Deus vos incolumes custodiat, fratres carissimi. Data post consulatum Opilionis v. Kalendas Augustas.

*Pascha Valentiniano III. & Anthemio consulibus
viii. Kalendas Maias.*

EPISTOLA XCVI.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS ET PRESBYTEROS INTRA
THRACIAM PROVINCIAM CONSTITVTOS.

Declarat excommunicatos clericos illos, qui prætermisso ecclesiastico iudicio sæcularem adierint potestatem.

Dominiis fratribus merito beatissimis, in Christo venerabilibus, * Sarmationi * Charatoni, Desiderio episcopis, & presbyteris omnium ecclesiarum, quæ sunt intra prouinciam Thraciam constitutæ, * Leo, * Victorius, * Eustachius episcopi.

TANTA sæculi potestates circa sacerdotalem ordinem reuerentia præualuere, etiam hi quos sub imperiali nomine terris diuina potentia præesse præcepit, vt ius distinguendorum negotiorum episcopis sanctis iuxta

Obseruat
R. P. Sirmondus
hæc epistola esse Leonis Bituricensis episcopi, qui vna cū Victurio Cenomanensi & Eustachio Turo-nensi episcopis eam scripsit ad episc. & presb. prouinciæ, non Thraciæ, vt perperâ legitur, sed Tertie Lugd. quo nomine Turonica prouincia designatur.

* Sarmationi,
* Charatoni,
* Victorius,
* Eustachius

diualia constituta permiserint. Quod cum & iuris antiqui formulis & illibatis frequentius sit legibus confirmatum, præsentī tamen tempore a plerisque inuenimus fuisse calcatum. Nam prætermissō sacerdotali iudicio, passim ad examen sæculare transiere. Quocirca nobis visum est, vt hanc & sacra legis, & nostri ordinis contumeliam, & ad præsens vlcisceretur plena districtio, & obseruandam formulam constitueret in futurum. Censem⁹ itaque, vt quicumque, prætermissō sacerdote ecclesiæ suæ, ad disceptationem venerit sæculariū, sacris liminibus expulsus, a cælesti arceatur altario, neque vllus post hanc definitionē, qui communi sedit arbitrio, quidquam sibi vltra præscriptum vindicare nitatur: & ita fiet, vt hi qui ante errauere, congrua emendatione se corrigant, & qui sub obseruatione clericali cælesti probatur seruire officio, ex clero abiciendum, si prætermissō sacerdotum iudicio, sæcularē adierit potestatem. Quod ideo singulos vniuersosque volumus agnoscere, vt quod pleno iustitiæ & iuris ordine constitutum est, effectū totius firmitatis in omnibus clericorum negotiis fortiatur. Sane si clericus laicum pulset, prius se audiri ab episcopis poscat: tum si petitioni suæ laicū viderit obuiare, ex permissu episcopi sui, in sæculi moderatores disceptatione confligat. Leo episcopus scribit. Victorius episcopus scribit. Eustachius episcopus scribit.

EPISTOLA XCVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM AVGVSTVM.

I. De blasphemis Nestorii & Eutychetis, eorumque digno anathemate.	sona gemina sit deitatis & humanitatis asserenda natura.
II. Quod in vna Domini Iesu per-	III. De capitulis fidei ex sanctorum patrum libris collectis.

*Leo Romæ & vniuersalis catholicæque ecclesiæ episcopus,
Leoni semper Augusto salutem.*

PROMISSISSE me memini, venerabilis imperator, in causâ fidei, de qua clementiam tuam noui pie esse sollicitam, pleniorē humilitatis meæ dirigendum esse sermonem: quem nunc (auxiliante Domino) fidei occasione persoluo, vt sancto pietatis tuæ studio utilis (quantum

Concil. Tom. 7.

Gg ij

arbitror) deesse non possit instructio. Quamuis enim sciam clementiam tuam humanis instructionibus non egere, & sincerissimam de abundantia Spiritus sancti hausisse doctrinam; officii tamen mei est, & patefacere quod intelligis, & prædicare quod credis: ut ignis ille, quem Dominus veniens misit in terram, motu crebræ meditationis agitatus, sic concalescat, ut ferueat; & sic inflammetur, ut luceat.

Luc. 12.

I.

Magnas enim caligines Eutychniana hæresis orientis partibus inferre molita est: & ab illa luce, quæ (sicut euangelium loquitur) *lucet in tenebris, & tenebræ eam non comprehenderunt*, imperitorum oculos tentauit auertere. Cumque ipsa in suam reciderit cæcitatem, nunc in discipulis recrudescit, quod in auctore defecit. Non longo namque temporis interuallo catholica fides, quæ est singularis & vera, cuique nihil addi, nihilve minui potest, a duobus est hostibus appetita: quorum prior Nestorius, Eutyches secundus emerfit, qui ecclesiæ Dei duas hæreses sibi met contrarias inferre voluerunt, ut vterque a prædicatoribus veritatis merito damnaretur, quia insanum nimis & sacrilegum fuit, quod varia falsitate ambo senserunt. Anathematizetur ergo Nestorius, qui beatam Virginem Mariam non Dei, sed hominis tantummodo credidit genitricem, ut aliam personam carnis, aliam faceret deitatis: nec vnum Christum in verbo Dei & carne sentiret, sed separatim atque seiunctim alterum Filium Dei, alterum hominis prædicaret: cum manente illa incommutabili Verbi essentia, quæ ei cum Patre & Spiritu sancto in temporalis atque coæterna est, ita intra virginea viscera Verbum caro sit factum, ut per id quod ineffabile est sacramentum, vno conceptu, vnoque partu, secundum veritatem vtriusque naturæ, ea virgo & ancilla Domini esset & mater. Quod etiam Elizabeth (sicut Lucas euangelista declarat) intellexit, & dixit: *Vnde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* Eutyches quoque eodem percellatur anathemate, qui per impios veterum hæreticorum volutatus errores, tertium Apollinaris dogma delegit; ut negata humanæ carnis atque animæ veritate, totum Dominum nostrum Iesum Christum vnus assereret esse naturæ,

Iuan. 1.

Lucæ 1.

tamquam Verbi deitas ipsa se in carnem animamque conuerterit, & concipi ac nasci, nutriri & crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cælum, & in Patris dextera, vnde ad iudicandos viuos & mortuos veniet, considerare, diuinæ tantum essentiæ fuerit, quæ nihil horum in se sine carnis recipit veritate, quoniam natura Vnigeniti natura est Patris, natura est & Spiritus sancti: simulque impassibilis, simul est incommutabilis, sempiternæ trinitatis indiuisa vnitas, & consubstantialis æqualitas. Vnde si ab Apollinaris peruersitate Eutychnianus quique desciscit, ne conuincatur deitatem passibilem sentire atque mortalem, & tamen Verbi incarnati, id est, Verbi & carnis vnam audet pronuntiare naturam, manifeste in Valentini & Manichæi transit insaniam, & mediatorem Dei & hominum hominem Iesum Christum simulatorie credit omnia egisse, nec humanum in ipso corpus, sed phantasticam corporis speciem oculis apparuisse cernentium. Quæ impietatis mendacia quoniam olim fides catholica detestatur, & aliarum assertionum sacrilegia concordibus per totum mundum beatorum patrum dudum sunt damnata sententiis, non dubium est eam nos fidem prædicare atque defendere, quam sancta Synodus Nicæna confirmauit, dicens: Credimus in vnum Deum Patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibilium factorem: & in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei, natum de Patre vnigenitum, hoc est, de substantia Patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, natum non factum, vnus substantiæ cum Patre, (quod Græci dicunt homouision) per quem omnia facta sunt, siue quæ in cælo, siue quæ in terra. Qui propter nos, & propter nostram salutem descendit de cælis: & incarnatus est, & homo factus, passus est, & resurrexit tertia die. Ascendit ad cælos, inde venturus iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum sanctum. In qua professione hoc euidentissime continetur, quod etiam nos de Domini incarnatione confitemur & credimus, qui ad salutem humani generis reformandam veram carnem nostræ fragilitatis, non de cælo secum detulit, sed in vtero Virginis matris assumpsit.

Nicænz Synodi symbolum.

II.

Quicumque ergo sunt ita obcæcati, & a lumine veritatis alieni, vt Verbo Dei a tempore incarnationis humanæ carnis denegent veritatem; ostendât in quo sibi Christianum nomen vsurpent, & cum euangelio veritatis qua ratione concordent, si per beatæ Virginis partum, aut caro sine deitate, aut deitas est orta sine carne. Sicut enim negari non potest (euangelista dicente) quod *Verbum caro factum est, & habitauit in nobis*: ita negari non potest (beato Paulo apostolo prædicante) quod *Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi*. Quæ autem reconciliatio esse posset, qua humano generi propitiaretur Deus, nisi omnium causam mediator Dei hominumque susciperet? Qua vero ratione veritatem mediatoris impleret, nisi qui in forma Dei æqualis est Patri, in forma serui particeps esset & nostri: vt mortis vinculum, vnus præuaricatione contractum, vnus morte (qui solus morti nihil debuit) solueretur: effusio enim pro iniustis sanguinis iusti Christi, tam potens fuit ad priuilegium, tam diues ad precium, vt si vniuersitas captiuorum in redemptorem suum crederet, nullum diaboli vincula retinerent, quoniam sicut Apostolus ait: *Vbi abundauit peccatum, superabundauit & gratia*. Et cum sub peccati præiudicio nati potestatem acceperint ad iustitiam renascendi, validius factum est donum libertatis, quam debitum seruitutis. Quam itaque sibi in huius sacramenti præsidio spem relinquunt, qui in Salvatore nostro negant humani corporis veritatem? Dicant quo sacrificio reconciliati. dicant quo sanguine sint redempti. *Quis est* (vt ait Apostolus) *qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis*? Aut quod vnquam sacrificium sacratius fuit, quam quod verus & æternus pontifex altari crucis, per immolationem suæ carnis, imposuit? Quamuis enim multorum sanctorum in conspectu Domini preciosa mors fuerit, nullius tamen infantis occisio redemptio fuit mundi. Acceperunt iusti, non dederunt coronas, & de fortitudine fidelium exempla nata sunt patientiæ, non dona iustitiæ. Singulares quippe in singulis mortes fuerunt, nec alterius quisquam debitum suo sine persoluit, cum inter filios hominum vnus solus Dominus noster Iesus Christus, qui ve-

Ioh. 1.

2. Cor. 5.

Rom. 5.

Ephes. 5.

Psal. 115.

re erat agnus immaculatus, extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes sepulti, omnes sunt etiam suscitati. De quibus ipse dicebat: *Cum exaltatus fuero a terra, Ioh. 12. omnia traham ad meipsum.* Fides etenim vera iustificans impios, & creans iustos, ad humanitatis suæ tracta participem, in illo acquirit salutem, in quo solo homo se inuenit innocentem, liberum habens per gratiam Dei de eius potentia gloriari, qui contra hostem humani generis in carnis nostræ humilitate congressus, his victoriam suam tribuit, in quorum corpore triumphauit. Licet ergo in vno Domino Iesu Christo, vero Dei atque hominis filio, Verbi & carnis vna persona sit, quæ inseparabiliter atque indiuisè communes habeat actiones; intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates, & sinceræ fidei contemplatione cernendum est, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinetur altitudo diuinitatis. Quid sit Luc. 1. & 2. quod caro sine Verbo non agit, & quid sit quod Verbum sine carne non efficit. Sine Verbi enim potentia nec conciperet Virgo nec pareretur, & sine veritate carnis obuoluta pannis infantia non iaceret. Sine Verbi potentia non adorarent magi puerum, stella indice declaratum: & sine veritate carnis non iuberetur in Ægyptum trāsferri puer, Matth. 2. Ibidem. & ab Herodis persecutione subduci. Sine Verbi potentia non diceret vox Patris missa de cælo: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite:* & sine veritate carnis non protestaretur Ioannes: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Sine Verbi potentia non fieret redintegratio debilium, & viuificatio mortuorum: & sine veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset necessarius fatigato. Postremo, sine Verbi potentia non se Dominus Ioh. 14. Patri profiteretur æqualem: & sine veritate carnis non idem diceret Patrem se esse maiorem: cum catholica fides vtrumque suscipiat, vtrumque defendat, quæ secundum confessionem beati apostoli Petri, vnum Christum Matth. 16. Dei viui filium, & hominem credit, & Verbum. Quamuis itaque ab illo initio, quo in vtero Virginis Verbum caro factum est, nihil vnquam inter vtramque formam diuisionis extiterit, & per omnia incrementa corporea vnius personæ fuerint totius temporis actiones, ea ipsa tamen, quæ inseparabiliter facta sunt, nulla commixtione

confundimus, sed quid cuius formæ sit ex operum qualitate sentimus. Nec diuina enim humanis præiudicant, nec humana diuinis: cum ita in idipsum vtraque concurrant, vt in eis nec proprietates absumantur, nec persona geminetur. Dicant ergo isti hypocritæ, qui cæcis mentibus lumen nolunt recipere veritatis, in qua forma crucis ligno Dominus maiestatis Christus affixus sit? quid iacuerit in sepulchro? & reuoluto monumenti lapide, quæ tertio die caro resurrexerit? & in qua post resurrectionem suam non credentes quosdam discipulos arguebat, & hæsitacionem cunctantium confutabat, cum diceret: *Palpate & videte quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere?* Et apostolo Thomæ: *Infer manum tuam in latus meum, & vide manus meas & pedes, & noli esse incredulus, sed fidelis?* Qua vtique manifestatione corporis sui iam hæreticorum mendacia destruebat: vt vniuersa ecclesia, Christi imbuenda doctrinis, hoc sibi non dubitaret credendum, quod apostoli susceperant prædicandum. At si in tanta luce veritatis tenebras suas hæretica obduratio non relinquit, ostendant, vnde sibi spem vitæ polliceantur æternæ, ad quam nisi per mediatorem Dei & hominum hominem Iesum Christum non potest perueniri. Sicut enim ait beatus Petrus apostolus: *Non est aliud nomen datum hominibus sub cælo, in quo oporteat nos saluos fieri; nec est redemptio captiuitatis humanæ, nisi in sanguine eius, qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus. Et qui* (sicut prædicat B. apostolus Paulus) *cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniiuit, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo. Humiliauit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu omne genu flectatur, cælestium, terrestriũ, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris. Cum ergo vnus sit Dominus Iesus Christus, & veræ deitatis veræque humanitatis in ipso vna prorsus eademque persona sit, exaltationem tamen, qua illum (sicut Doctor gentium dicit) exaltauit Deus, & donauit illi nomen, quod super omne nomen excellit, ad eam intelligimus pertinere formam, quæ ditanda erat*

tantæ

Ioan. 19.
Ibidem.

Matth. 29.
Luc. 24.

Luc. vi.

Ioan. 20.

Act. 4.

1. Tim. 2.

Philip. 2.

Ibidem.

tantæ glorificationis augmento. In forma quippe Dei æqualis erat Filius Patri, & inter Genitorem atque Vnigenitum nulla in essentia erat discretio, nulla in maiestate diuersitas, nec per incarnationis mysterium aliquid decesserat Verbo, quod ei Patris munere redderetur. Forma autem serui, per quam impassibilis deitas sacramentum magnæ pietatis impleuit, humana humilitas est, quæ in gloriam diuinæ potestatis euecta est in tantâ vnitatem, ab ipso conceptu Virginis deitate & humanitate conferta, vt nec sine homine diuina, nec sine Deo agerentur humana. Propter quod sicut Dominus maiestatis dicitur crucifixus, ita qui ex sempiternitate æqualis est Deo, dicitur exaltatus: quia inseparabiliter (manente vnitatem personæ) vnus atque idem est, & totus hominis filius propter carnem, & totus Dei Filius propter vnâ cum Patre deitatem. Quidquid enim in tempore accepit Christus secundum hominem accepit, cui, quæ non habuit, conferrentur. Nam secundum potentiam deitatis indifferenter omnia, quæ habet Pater, etiam Filius habet: & quæ in forma serui a Patre accepit, eadem in forma Dei etiam ipse donauit. Secundum formam enim Dei, *ipse & Pater vnus* Ioan. 10. *sunt*: secundum formam autem serui, *non venit facere voluntatem suam, sed voluntatem eius, qui misit eum*: secundum formam Dei, *sicut Pater habet vitam in semetipso, sic dedit & Filio vitam habere in semetipso*: secundum formam serui: *Tristis est anima eius vsque ad mortem*. Et idem ipse est, sicut ait Apostolus, *& diues, & pauper*. *Diues*, quia euangelista dicente, *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil*. *Pauper* vero, quia propter nos *Verbum caro factum est, & habitauit in nobis*. Idem. Quæ autem est eius exinanitio, quæve paupertas, nisi formæ seruilis acceptio? per quam Verbi maiestate velata, dispensatio humanæ redemptionis impleta est. Nam quia captiuitatis nostræ resolui originalia vincula non poterant, nisi existeret homo nostri generis nostræque naturæ, quem peccati præiudicia non tenerent, & qui immaculato sanguine suo chirographum lethale dilueret, sicut ab initio erat diuinitus præordinatû: ita est in plenitudine præfiniti temporis factum, vt multis modis significata promissio,

2. Cor. 5.

in diu expectatum veniret effectum, nec posset esse ambiguum, quod continuis testificationibus semper fuerat nuntiatum. In magno autem sacrilegio se versari, hæreticorum manifestat impietas, cum sub specie deitatis honorandæ, humanæ carnis in Christo denegant veritatem, & religiose existimant credi, si dicatur in Salvatore nostro, verum non esse, quod saluat, cum ita secundum promissionem omnia sæcula percurrentem, mundus sit Deo reconciliatus in Christo, vt nisi Verbum dignaretur caro fieri, nulla posset caro saluari. Omne enim sacramentum fidei Christianæ, magno (vt hæretici volunt) decoloratur obscuro, si lux veritatis sub mendacio putatur latuisse phantasmatis. Non ergo quisquam sibi erubescendum existimet Christianus de nostri in Christo corporis veritate: quia omnes apostoli apostolorumque discipuli, & præclari ecclesiarum quique doctores, qui ad martyrii coronam, vel ad confessionis meruere gloriam peruenire, in huius fidei lumine splenduerunt, consonis vbique sententiis intonantes, quod in Domino Iesu Christo deitatis & carnis vna sit confitenda persona. Qua autem rationis similitudine, qua diuinorum voluminum portione, hæretica impietas se existimat adiuuari, quæ veritatem negat corporis Christi: cum hanc non lex testificari, non prophetia præcinere, non euāgelia docere, non ipse destiterit Christus ostēdere? Quarant per omnem seriem scripturarum, quo tenebras suas fugiant, non quo verum lumen obscurant: & per omnia sæcula ita veritatem inuenient coruscantem, vt magnum hoc & mirabile sacramentū, ab initio videant creditum, quod est in fine completū. De quo cum sanctarum literarū nulla pars fileat, sufficit quædam consona veritatis signa posuisse, quibus diligentia fidei splendidissima latitudine dirigatur, & sincera intelligentiæ luce perspiciat: quod in Filio Dei, qui se incessabiliter filium hominis & hominem profitetur, non sit Christianis erubescendum, sed constantissime gloriandum. Vt autem pietas tua cum venerabilium patrum prædicationibus nos concordare cognoscant: aliquantas eorum sententias huic credidi subiiciendas esse sermoni. Quibus si digneris attendere recensitis, non aliud nos prædicare reperies, quam quod sancti patres nostri toto orbe

docuerunt: nec quemquam ab illis, nisi solos impios hæreticos, discrepare. His igitur, gloriosissime & venerabilis imperator, quanta potui breuitate perstrictis, cum inspirata tibi diuinitus fide etiam nostram prædicationem vnitam esse cognosce, nec in aliquo nos ab euangelica apostolicaque doctrina, veta catholicæ professionis symbolo discrepare: quoniam sicut docet B. apostolus Paulus, *magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit angelis, prædicatum est gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria.* 1. Tim. 3. Quid igitur tuæ vtilius salutis, quid tuæ congruentius potestati, quam vt paci ecclesiarum Domini tua constitutione prospicias, & in omnibus tibi subditis Dei dona defendas, neque vlla ratione patiaris per inuidiam diaboli ministros ipsius in cuiusquam fauore perniciæ, vt qui in hoc sæculo temporali emines regno, in æternū merearis regnare cum Christo?

III.

Sancti Hilarii Pictauiensis episcopi & confessoris, in libro secundo inter cetera: Vnum igitur hoc est immobile fundamentum, vna hæc felix fidei petra, Petri ore confessa: *Tu es* (inquit) *Christus filius Dei viui*, tanta in se argumenta sustinens veritatis, quantæ peruersitatū quæstiones & infidelitatis calumniæ mouebuntur. Iam in ceteris dispensatio voluntatis paternæ est. Virgo, partus, & corpus, post quæ crux, mors, inferi, salus nostra est. Humani enim generis causa, Dei filius natus ex Virgine est, & Spiritu sancto, ipso sibi in hac operatione famulante, & sua, Deividelicet inumbrante virtute, corporis sibi initia conseruit: & exordia carnis instituit, vt homo factus ex Virgine, naturam in se carnis acciperet, perque huius admixtionis societatem sanctificatum in eo vniuersi generis humani corpus existeret: vt quemadmodum omnes in se, per id, quod corporeum se esse voluit, conderentur, ita rursus in omnes ipse, per id, quod eius est inuisibile, referretur. Dei igitur imago inuisibilis pudorem humani exordii non recusauit, & per conceptionem, partum, vagitum, & cunas, omnes naturæ nostræ contumelias transcurrit. Quid tandem dignum a nobis tantæ dignationis affectui rependetur? Inenarrabilis a Deo originis vnus vnigenitus Deus, in corpusculi humani formam sanctæ Virginis vtero insertus, accrescit.

Concil. Tom. 7.

Hh ij

Qui omnia continet, & intra quem, & per quem cuncta sunt, humani partus lege profertur: & ad cuius vocem archangeli atque angeli tremunt, cælum & terra & omnia huius mundi resoluentur elementa, vagitu infantiaë auditur. Qui inuisibilis & incomprehensibilis est, non visu, sensu, tactuque moderandus, cunis est obuolutus. Hæc si quis indigna Deo recolit, tanto se maioris beneficii obnoxium confitebitur, quanto minus hæc Dei conuenerint maiestati. Non ille eguit homo effici, per quem homo factus est: sed nos eguimus, vt Deus caro fieret, & habitaret in nobis, id est, assumptione carnis vnius membra vniuersæ carnis incoleret. Humilitas eius nostra nobilitas est: contumelia eius noster honor est. Quod ille est Deus in carne consistens, hoc nos vicissim in Deum ex carne renouati. *Item eiusdem in libro nono inter cetera: Nescit plane, vitam suam nescit qui Christum Iesum vt verum Deum, ita & verum hominem ignorat. Et eiusdem periculi res est, Christum Iesum, vel Spiritum Deum, vel carnem nostri corporis denegare. Omnis ergo, inquit, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo, qui est in cælis. Qui autem negauerit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui est in cælis.* Hæc Verbum caro factum loquebatur, & homo Iesus Christus Dominus maiestatis docebat, mediator ipse in se ad salutem ecclesie constitutus, & illo inter Deum & homines mediatoris sacramento vtrumque vnus existens, dum ipse ex vnitatis in idipsum naturis, nature vtriusque res eadem est: ita tamen vt neutro careret in vtroque, ne forte Deus esse homo nascendo desineret, & homo rursus Deus manendo non esset. Hæc itaque humane beatitudinis fides vera est, Deum & hominem prædicare, Verbum & carnem confiteri: neque Deum nescire quod homo sit, neque carnem ignorare quod Verbum sit. *Item eiusdem in eodem libro inter cetera: Natus igitur Vnigenitus Deus ex Virgine homo, & secundum plenitudinem temporum in semetipso proeucturus in Deum hominem, hunc per omnia euangelici sermonis modum tenuit, vt se Filium Dei credi doceret, & hominis filium prædicari admoneret, * loquens & gerens homo vniuersa quæ Dei sunt, loquens deinde & gerens Deus vniuersa quæ hominis sunt: ita tamen vt in*

Ioan. 1.

Matth. 10.

*locutus

ipſo illo vtriuſque generis ſermone , nunquam niſi cum ſignificatione & hominis locutus & Dei ſit. *Item alio loco in eodem libro inter cetera*: Hinc itaque fallendi ſimplices atque ignorantibus hæreticis occaſio eſt, vt quæ ab eo ſecundum hominem dicta ſunt, dicta eſſe ſecundum naturæ diuinæ infirmitatem mentiantur: & quia vnus atque idem eſt loquens omnia quæ loquitur, de ſemetipſo omnia eum locutum eſſe contendant. Nec ſane negamus totum illum, qui eius manet, naturæ ſuæ eſſe ſermonem. Sed ſi Ieſus Chriſtus & homo & Deus eſt, & neque cum homo, tum primum Deus, neque cum homo, tum non etiam & Deus, neque poſt hominē in Deo non totus homo, totus Deus, vnum atque idem neceſſe eſt dictorum eius ſacramentum eſſe, quod generis. Et cum in eo ſecundum tempus diſcernis hominem a Deo, Dei tum atque hominis diſcerne ſermonem. Et cum Deum atque hominem in tempore confiteberis, Dei atque hominis in tempore dicta diiudica. Cum vero ex homine & Deo rurſum totius hominis, totius iam Dei tempus intelligis. Si quid aliud ad demonſtrationem eius temporis dictum eſt, tempori coaptato, quæ dicta ſunt, vt cum aliud ſit ante hominem Deus, aliud ſit homo & Deus, aliud ſit poſt hominem & Deum totus homo, & totus Deus; non confundas temporibus & generibus diſpenſationis ſacramentum, cum pro qualitate generum ac naturarū alium ei in ſacramento hominis neceſſe eſt ſermonem fuiſſe non nato, alium adhuc morituro, alium iam æterno. Noſtri igitur cauſa hæc omnia Ieſus Chriſtus manens, & corporis noſtri homo natus, ſecundum conſuetudinem naturæ noſtræ locutus eſt, non tamen omittens naturæ ſuæ eſſe, quod Deus eſt. Nā tamen ſi in partu & paſſione & morte naturæ noſtræ rem peregerit, res tamen ipſas omnes virtute naturæ ſuæ geſſit: & reliqua. *Item alio loco in eodem libro inter cetera*. Vide ſi ita Deum & hominem prædicari, vt mors homini, Deo vero carnis excitatio deputetur? Non tamen vt alius ſit, qui mortuus eſt, & alius ſit, per quem mortuus reſurgit. Spoliata enim caro, Chriſtus eſt mortuus, & rurſum Chriſtum a mortuis excitans, idem Chriſtus eſt, carne ſe expolians. Naturam Dei in virtute reſurrectionis intellige, diſpenſationem hominis in morte cognoſce. Et cum

sint vtraque suis gesta naturis, vnum tamen Christum Iesum eum memento esse, qui vtrumque est. *Item post pauca:* Hæc igitur demonstranda a me paucis fuerunt, vt vtriusque naturæ formam tractari in Domino Iesu Christo meminissimus, quia qui in forma Dei manens, formam serui accepit, ipse diuinitatem nequaquam amisit.

I V.

Sancti Athanasii Alexandrinæ ecclesiæ episcopi & confessoris ad Epictetum Corinthiorum episcopum: Quomodo autem vel dubitare ausi sunt, qui dicuntur Christiani, si Dominus, qui ex Maria virgine processit, * filius quidem substantia * Deus & natura Dei est, id vero, quod est secundum carnem, ex semine Dauid est & carne sanctæ Mariæ? * Deus quidē ex

V.

Sancti Ambrosii episcopi & confessoris Mediolanensis ecclesiæ, quod misit ad imperatorem Gratianum in libro secundo de fide inter cetera: Vnde illud quod lectum est, Dominum maiestatis crucifixum esse, non quasi in maiestate sua crucifixum putemus: sed quia idem Deus, idem homo, per diuinitatem Deus, per susceptionem carnis homo, Christus Iesus Dominus maiestatis dicitur crucifixus, quia consors vtriusque naturæ, id est, humanæ atque diuinæ, in natura hominis subiit passionem, vt indiscrete, & Dominus maiestatis dicatur esse, qui passus est, & *filius hominis*, sicut scriptum est: *Qui descendit de caelo. Item alio loco in eodem libro inter cetera:* Sileant igitur inanes de sermonibus quæstiones, quia regnum Dei (sicut scriptum est) non in persuasionem verbi est, sed in ostensione virtutis. Seruamus distinctionem diuinitatis & carnis. Vnus in vtroque loquitur Dei Filius, quia in eodem vtraque natura est. Et si idem loquitur, non vno semper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis passiones. Quasi Deus loquitur quæ sunt diuina, quia Verbum est: quasi homo dicit quæ sunt humana, quia in ea substantia loquebatur. *Item eiusdem in libro de incarnatione Domini contra Apollinaristas:* Sed dum hos redarguimus, emergunt alii, qui carnem Domini dicant & diuinitatem vnus naturæ. Quæ tantum sacrilegium inferna vomuerunt? Iam tolerabiliores sunt Ariani, quorum per istos perfidiæ robur adolescit, vt maiore contentione asserant Patrem & Fi-

Ioan. 3.
Ephes. 4.

lium & Spiritum sanctum vnus non esse substantiæ, quia isti diuinitatem Domini & carnem substantiæ vnus dicere tentauerunt. *Item infra:* Et hi mihi frequenter Nicæni Concilii tractatum se tenere commemorant. Sed in illo tractatu patres nostri non carnem, sed Dei Verbum vnus substantiæ cum Patre esse dixerunt. Et Verbum quidem ex paterna processisse substantia, carnem autem ex Virgine esse confessi sunt. Quomodo igitur Nicæni Concilii nomen obtenditur, & noua inducuntur, quæ nunquam nostri sensere maiores? & reliqua. *Item eiusdem ad* * *Sabinum episcopum inter cetera.* Vnde pulcre Apostolus eiusdem verbi repetitione vsus est, dicens de Domino Iesu Christo: *Cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æ-* Philip. 1. *qualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens. Quid est in forma Dei, nisi in plenitudine deitatis, in illa perfectionis diuinæ expressione? Ergo cum esset in plenitudine diuinitatis, exinaniuit se, & accepit plenitudinem naturæ & perfectionis humanæ. Sicut Deo nihil deerat, ita nec hominis consummationi, vt esset perfectus in vtraque forma. Vnde & Dauid dicit: *Speciosus forma præ filiis* Psal. 44. *hominum.* Concluditur Apollinarista, nec quo se vertat habet, suis clauditur retibus. Ipse enim dixit, formam serui accepit, non seruus locutus est. Iterum ergo interrogo: *Quid est, in forma Dei?* Respondit in natura Dei. *Sunt enim* Galat. 4. *(ait Apostolus) qui non sunt natura dii.* Quæro quid sit, *formam serui accipiens?* Sine dubio perfectionem naturæ, & conditionis, vt dixi, humanæ; vt esset in hominum similitudine. Et pulcre, non carnis, sed hominum dixit similitudinem, quia in carne eadem est. Sed quia sine peccato erat solus, omnis autem homo in peccato, in specie hominis videbatur. Vnde & propheta ait: *Et homo est, & quis cog-* Ier. 17. *noscit eum?* Homo secundum carnem, sed vltra hominem, diuina operatione. Denique cum leprosum tangeret, homo videbatur: sed vltra hominem, cum munderet. Et cum Lazarum mortuum fleret, mortuum quasi homo flebat, sed supra hominem erat, cum mortuum vinctis iuberet pedibus exire. Homo videbatur, cum penderet in cruce; sed supra hominem, cum reseratis tumulis mortuos suscitaret.*

* *Irenæus*leus
de ex

VI.

Sancti Augustini episcopi Hipponensis ecclesiæ ad Dardanum inter cetera: Noli itaque dubitare, ibi nunc esse hominem Christum, vnde venturus est, memoriterque recole, & fideliter tene Christianam confessionem, quoniam resurrexit a mortuis, ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris, nec aliunde quam inde ad iudicandos venturus est viuos & mortuos. Et sic venturus est, illa angelica voce testante, quemadmodum est ire visus in cælum, id est, in eadem forma carnis atque substantia, cui profecto immortalitatem dedit, naturam non abstulit. *Item eiusdem in epistola ad Volusianum inter cetera:* Nunc vero ita inter Deum & homines mediator apparuit, vt in vnitæ personæ copulans vtramque naturam, & solita sublimaret insolitis, & insolita solitis temperaret. *Item eiusdem in expositione euangelii secundum Ioannem inter cetera:* Quid igitur, hæretice? Cum Christus Deus sit & homo, loquitur vt homo, & calumniaris Deo? Ille in se naturam commendat humanam, tu in illo audes deformare diuinam? *Et iterum infra:* Agnoscamus geminam substantiam Christi, diuinam scilicet, qua æqualis est Patri; humanam, qua maior est Pater. Vtrumque autem simul, non duo, sed vnus est Christus: ne sit quaternitas, non trinitas Deus. Sicut enim vnus est homo anima rationalis & caro, sic vnus est Christus Deus & homo: ac per hoc Christus est Deus anima rationalis, & caro: Christum in his omnibus, Christum in singulis confitemur. Quis est ergo, per quem factus est mundus? Christus Iesus, sed in forma Dei. Quis est sub Pontio Pilato crucifixus? Christus Iesus, sed in forma serui. *Item eiusdem cuius supra:* Quis non est derelictus in inferno? Christus Iesus, sed in anima sola. Quis resurrecturus triduo iacuit in sepulcro? Christus Iesus, sed in carne sola. Dicitur ergo in his singulis Christus. Verum hæc omnia non duo, vel tres, sed vnus est Christus. Ideo ergo dixit: *Si diligeretis me, gauderetis vtique, quia vado ad Patrem.* Quoniam naturæ humanæ gratulandum est, eo quod sic assumpta est a Verbo Vnigenito, vt immortalis constitueretur in cælo, atque ita fieret terra sublimis, vt incorruptibilis puluis sederet ad dexteram Patris.

Ioan. 14.

VII.

VII.

Sancti Joannis Constantinopolitani episcopi & confessoris in homilia de cruce & latrone : Sed cur cum cruce veniat, videamus. Scilicet vt hi qui eum crucifixerunt suæ sentiant dementiae cæcitatem: & ideo impudentiæ eorum signum portatur. Ideo propheta ait : *Tunc lamentabuntur omnes* Zach. 12. *tribus terræ , videntes accusatorem , & agnoscentes peccatum.* Et quid mirum est, si crucem portans adueniet, quando & vulnera corporis ipsa demonstrat ? *Tunc enim* (inquit) *videbunt , quem * confixerunt.* Et sicut post resurrectionem, Thomæ voluit diffidentiam confutare, & illi clauorum loca monstrauit, & lateris vulnera declarauit, & dixit : *Mitte manum tuam , & vide quoniam spiritus* LUC. 24. *carnem & ossa non habet, sicut me vides habere* : sic & tunc ostendet vulnera, crucemque demonstrabit, vt ostendat illum se esse qui fuerat crucifixus. *Item eiusdem in homilia de ascensione Domini* : Nam sicut duobus iurgio separatis, vnus in medio positus altercantium litem discordiamque dissoluit: ita & Christus nobis fecit. Deus nobis iuste irascebatur, & nos contemnebamus iratum, & clementem Dominum declinabamus: & se medium Christus ingessit, & sociavit vtramque naturam, & nobis quod imminabat supplicium ipse sustinuit. *Item eiusdem in eadem homilia inter cetera.* Christus igitur nostræ naturæ primitias obtulit Patri, & oblatum donum miratus est Pater, quod & tanta dignitas offerebat, & quod offerebatur, nulla macula fœdabatur. Nam & suis manibus suscepit oblatum, & suæ sedis fecit esse participem, & quod plus est, ad partem suæ dextræ collocauit. Cognoscamus quis est ille, qui audiuit: *Sede ad dexteram meam* : quæ natura Psal. 109. est cui dixit: *Esto meæ particeps sedis.* Illa natura est quæ Matth. 22. audiuit: *Terra es , & in terram ibis.* *Item eiusdem in eadem* Gen. 3. *homilia inter cetera* : Quo sermone vtar, quo verbo dicam reperire non possum. Natura fragilis, natura contempta, & omnibus monstrata deterior, omnia vicit, omnia superauit, & omnibus hodierna die meruit excelsior reperiri. Hodie angeli diu vota desiderata receperunt, hodie archangeli quod multo tempore cupiebant, inspicere valuerunt. Naturam nostram ipsi in sede dominica immortali fulgentem gloria peruiderunt.

Concil. Tom. 7.

li

VIII.

Sancti Theophili episcopi Alexandrini de epistola paschali, quam per Aegyptum destinavit: Cuius rei testis est ille qui loquitur: Omnes declinauerunt, simul inutiles facti sunt. Et prophetae Christi auxilium deprecantes: Domine, inclina caelos tuos, & descende. Non ut mutaret locum, in quo omnia sunt, sed ut propter salutem nostram carnem humanae fragilitatis assumeret, Paulo apostolo eadem concinente: Cum esset diues, pro nobis pauper factus est, ut nos illius paupertate ditaremur: venitque in terras, & de virginali utero, quem sanctificauit, egressus homo, interpretationem nominis sui Emmanuel, id est, nobiscum Deus, dispensatione confirmans, mirum in modum coepit esse quod nos sumus, & non desuit esse quod erat: sic assumens naturam nostram, ut quod erat ipse, non perderet. Quamquam enim Ioannes scribat: Verbum caro factum est, id est aliis verbis, Deus homo factus est, Verbum tamen non est verbum in carnem, quia nunquam Deus esse cessauit. Ad quem & Spiritus sanctus loquitur: Tu autem idem ipse es. Et Pater de caelo contestatur, & dicit: Tu es filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Ut & homo factus, nostra confessione permanere dicatur, quod fuit priusquam homo fieret, Paulo nobiscum eadem praedicante: Iesus Christus heri & hodie, idem ipse & in aeternum. In eo enim quod ait ipse, ostendit eum pristinam non mutasse naturam, nec diuinitatis suae minuisse diuitias, quia propter nos pauper effectus, plenam similitudinem nostrae conditionis assumpserat. Item eiusdem in alia epistola paschali contra Origenem, inter cetera: Unus Filius Patris, nostrique mediator, nec aequalitatem eius amisit, nec a nostro consortio separatus est. Inuisibilis Deus, & visibilis homo, forma serui absconditus, & Dominus gloriae confessione credentium comprobatus. Neque enim priuauit eum Pater naturae suae nomine, postquam pro nobis homo, & pauper effectus est, nec in Iordane fluuio baptizatum altero appellauit vocabulo, sed Filium vnigenitum: Tu es filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Nec similitudo nostra in diuinitatis est mutata naturam, nec diuinitas in nostrae naturae versa est similitudinem.

Psal. 13.

Psal. 143.

2. Cor. 8.

Ioan. 1.

Psal. 101.

Matth. 3.

Heb. 13.

Matth. 3.

IX.

Sancti Gregorii episcopi Nazianzeni in homilia de epiphania inter cetera: Cum ergo processisset ex virgine Deus, in eam quam assumpserat humana natura vnum e duobus sibi inuicem contrariis existens carne & spiritu, aliud in Deum assumitur, aliud deitatis gratia præstat. *Item infra:* Missus est quidem, sed vt homo: duplex enim erat in eo natura. Inde denique & laborauit ex itinere, inde & esuriit, & sitiuit, & contristatus est, & fleuit humani corporis lege.

X.

Sancti Basilii episcopi Cappadocis: Cum ergo quædam in Christo ita videmus humana, vt nihil a communi mortaliū fragilitate distare videantur, quædam ita diuina, quæ nulli alii, nisi illi ineffabili naturæ conueniant deitatis, hæret humani intellectus angustia, & tantæ admirationis stupore perculsa, quo declinet, quid teneat, quo se vertat, ignorat. Si hominem putet, deuicto mortis regno cum spoliis redeuntem a mortuis cernit. Propter quod cum omni metu & reuerentia contemplandum est, vt in vno eodemque ita vtriusque naturæ veritas demonstretur, vt neque aliquid indignū & indecens de diuina illa & ineffabili substantia sentiat, neque rursus quæ humanitus gesta sunt, falsis illusa imaginibus æstimentur.

XI.

Sancti Cyrilli episcopi Alexandrini: Homo nominatus est, cum sit natura Deus, Dei Patris Verbum, quoniam similiter vt nos sanguini communicauit & carni. Sic enim in terris apparuit, non amittens id quod erat, sed assumens humanitatis naturam in sua ratione perfectam. *Item eiusdem in libro, qui dicitur Scholia:* Vnus igitur est, & ante incarnationem Deus verus, & qui in diuinitate mansit, in qua erat, est, & erit. Non discernendum igitur vnum Dominum Iesum Christum in hominem seorsum, & seorsum in Deum, sed vnum eundemque Iesum Christum esse dicimus, non ignorantes differentias naturarum, sed eas inconfusas inter se seruantes. *Item cuius supra:* Dicitur namque tamquam aliud in alio inhabitare, id est, diuinam naturam in humanitate non perperam commixtionem, vt esset, quod non erat. Quidquid enim in alio habitare dicitur, non ipsum fit tale quale est id in quo habitat,

sed aliud in alio magis intelligitur. At vero in Verbi persona & humanitatis, nobis solam differentiam designat diuersitas naturarum. Vnus enim ex vtraque intelligitur Christus. Ergo in confusione (vt ante dixi) seruata inhabitasse ait Verbum in nobis. Scit enim vnum esse Filium vni-
 genitum, carnem factum & hominem. *Item cuius supra ad Nestorium:* Ait igitur sancta & magna Synodus ipsum, qui est ex Deo Patre natus naturaliter, Filium vnigenitum, Deum verum de Deo vero, lumen de lumine, per quem, & cum quo omnia fecerit Pater, hunc descendisse, incarnatum esse, & hominem factum, passum esse, resurrexisse tertia die, & ascendisse rursus ad cælos.

Hæc nos sequi verba debemus, his nos conuenit obtemperare dogmatibus, considerantes quid sit incarnatum esse, & hominem factum Dei Verbum. Non enim dicimus, quod Dei natura conuersa vel immutata facta sit caro, nec quod in totum hominem, qui est ex anima & corpore, transformata sit; sed illud magis, quod carnem animatam anima rationali sibi copulauerit Verbum, & substantialiter, ineffabiliter, & irreprehensibiliter factus sit homo, & nuncupatus sit etiam filius hominis, non nuda tantummodo voluntate, sed nec assumptione sola personæ, sed quod diuersæ quidem naturæ in vnum conuenerint, vnus tamen ex ambabus Christus & Filius, non euacuata aut sublata diuersitate naturarum per coniunctionem, sed quia simul nobis effecerunt vnum Dominum, & Christum, & Filium, id est diuinitas & humanitas, per arcanam illam ineffabilemque copulationis adunationem. Itaque is, qui ante sæcula omnia est natus ex Patre, etiam ex muliere carnaliter dicitur procreatus in tempore. Non quia diuina ipsius natura de sacra Virgine sumpsit exordiū, nec quod propter seipsam opus habuit secundo nasci post illam natiuitatem, quam habebat ex Patre, (est enim ineptum & stultum hoc dicere, quod is, qui ante omnia sæcula est consempiternus Patri, secundæ generationis eguerit, vt esse inciperet) sed quia propter nos & propter nostram salutem naturam sibi copulauit humanam, & processit ex muliere, idcirco dicitur natus esse carnaliter. Neque enim prius natus est homo communis de sancta Virgine, & tunc

demum habitauit in eo Verbum, sed in ipsa vulua vteroque virginali, se cum carne coniunxit, & sustinuit generationem carnalem, carnis suæ natiuitatem suam faciens. Sic illum dicimus & passum esse & resurrexisse, non quia Deus Verbum in sua natura passus sit, aut plagas, aut clauorum transfixiones, aut alia vulnera susceperit, (Deus namque incorporalis extra passionem est) sed quia corpus illud, quod ipsius proprium factum est, passum est, ideo hæc omnia pro nobis ipse dicitur passus. Inerat enim in eo corpore, quod patiebatur, Deus qui pati non poterat. Simili modo & mortem ipsius intelligimus. Immortale enim & incorruptibile est naturaliter, & vita, & viuificans Dei Verbum. Sed quia corpus ipsius proprium, gratia Dei, iuxta Pauli vocem, pro omnibus mortem gustauit, idcirco ipse dicitur mortem passus esse pro nobis. ^{Hebr. 1.} Non quod in se mortem esset expertus, quantum ad ipsius naturam pertinet, (insania est enim hoc vel sentire vel dicere) sed quod (vt supra diximus) caro ipsius mortem gustauit. Ita & resurgente carne, ipsius rursus resurrectionem dicimus: non quia in corruptionem ceciderit, (quod abfit) sed quia eius resurrexit corpus. Ita Christum vnum & Dominum confitemur, non tamquam hominem cum Verbo coadorantes, ne diuisionis quædam species inducatur, sed vnum iam & eundem adorantes, quia non est alienum a Verbo corpus suum, cum quo ipsi etiam assidet Patri. Nec hoc ita dicimus, quasi duobus filiis assidentibus, sed vno cum carne per vnitatem: quia si talem copulationem factam per substantiam, aut quasi passibilem, aut quasi parum decoram, voluerimus accipere, in id incidimus, vt duos filios esse dicamus. Necessè est enim discernere, & dicere hominem separatim fuisse sola filii appellatione honoratum, & rursus Verbum, quod est ex Deo, & nomine & veritate filium Dei: sed discernere in duos filios non debemus vnum Dominum Iesum Christum. Neque enim id adiuuat rectam fidei rationem, licet nonnulli, nescio quam perhibeant copulationem personarum. Non dixit enim scriptura, Verbum Dei personam hominis sibi assumpsisse, sed carnem factum esse.

* ad Id autem est ostendere Dei Verbum, similiter * ac nos, participationem habuisse carnis & sanguinis, & corpus no-

strum proprie suum fecisse, & hominem ex muliere processisse, non abiecta nec deposita deitate, aut generatione illa, quam habebat ex Patre, sed mansisse etiam in assumptione carnis Deum, quod erat. Hoc itaque rectæ fidei ratio protestatur: in tali sensu sanctos patres fuisse comperimus. Ideo illi non dubitauerunt sanctam Virginem dicere theotocon, non quod Verbi natura, deitatisque in sancta Virgine sumpsit exordium: sed quod ex ea natum sit sacrum illud corpus animatum anima rationali, cui substantialiter adunatum Dei Verbum, carnaliter natum esse dicitur.

EPISTOLA XCVIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD FAVSTVM PRESBYTERVM.

Monet vt in fide catholica perseueret, & fidei quaestiones ad se mittat.

Dilectissimo Fausto presbytero Leo episcopus salutem.

GRATVM semper est mihi tuam alloqui caritatem. *Vide reliquum in Concilio Calchedonensi, parte prima, epistola decimaquarta.*

EPISTOLA

CERETII, SALONII ET VERANI

EPISCOPORVM AD LEONEM PAPAM.

De Leonis ad Flavianum epistola, quam laudant, eiusque exemplar, quod sibi confecerant, a Leone percurri & emendari rogant.

Domino sancto, beatissimo patri, & apostolica sede dignissimo papæ Leoni, Ceretius, Salonius, & Veranus.

RECENSITA epistola beatitudinis vestræ, quam de fidei instructione conscriptam ad Constantinopolitanum episcopum destinastis, dignum esse censuimus, vt tantæ doctrinæ vbertate ditati, debitas gratias saltem ob lato literarum officio redderemus. Paternæ siquidem erga nos pietatis vestræ sollicitudinem comprobantes,

anticipationem curationis vestræ hoc nos magis obnoxios confitemur, quod remediorum beneficia ante malorum experimenta cognouimus. Scientes namque pene sèra esse remedia, quæ adactis iam vulneribus apponuntur, ut apostolicis illis munitionibus induamur, prouidæ pietatis vocibus præmonetis. Agnoscimus plane, beatissime papa, qua ad nos interiora pectoris vestri peculiari affectione transmiseritis, quorum incolumitati aliorum curatione succurritis: & dum ex aliorum præcordiis infusa antiqui serpentis venena producitis, quasi in quadam caritatis specula constituti, apostolica illa cura ac sollicitudine conclamatis, ne inopinantibus improuisus hostis adueniat, ne vulnere locum præbeat incauta securitas, domine sancte, beatissime pater, & apostolica sede dignissime papa. Magna præterea & ineffabili quadam nos peculiare tui gratulatione succrescimus, quod illa specialis doctrinæ vestræ pagina ita per omnium ecclesiarum conuenticula celebratur, ut vere consona omnium sententia declaretur, merito illic principatum sedis apostolicæ constitutum, vnde adhuc apostolici spiritus oracula referentur. Idcirco, si dignanter admittitis, deprecamur, ut opus, & præsentibus & futuris temporibus profuturum, quod nos afferuandi studio foliis mandare curauimus, sanctitas vestra percurrere, & si quid librarii errore defuerit, emendare dignetur: vel si salutarem lecturis omnibus paginam aliquo studii vestri accumulastis augmento, id ipsum ad libello huic sollicita pietate iubeatis: ut non solum plures sancti episcopi fratres nostri per Gallias, verum etiam multi ex laicis filii vestri, qui epistolam istam magnopere pro veritatis manifestatione desiderant, remissam ad nos, & sancta manu vestra emendatam, transcribere, legere, & tenere mereantur. In rem missos, si dignum ducitis, redire mox cupimus. Et quia incolumitas vestra, exultatio & salus nostra est, citius ad nos relatu desiderabili salutis vestræ gaudia recurrant. *Et alia manu.* Memorem coronam vestram humilitatis nostræ Christus Dominus longæua ætate conseruet, domine sancte, beatissime pater, & apostolica sede dignissime papa.

Ceretiis susceptus vester apostolatam vestrum saluto, commendans me orationibus vestris.

Salonius venerator vester apostolatum vestrum in Domino saluto, orationum vestrarum subsidia deposcens.

Veranus cultor vestri apostolatus, beatitudinem vestram saluto, & vt pro me oretis peto.

EPISTOLA XCIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD LEONEM AVGVSTVM.

Gratias agit quod eius opera Timotheus ab ecclesia Alexandrina fuerit eiectus, eumque hortatur vt tantæ vrbi parem episcopum eligi curet.

Leo episcopus Leoni Augusto.

Si gloriosum pietatis vestræ in fidei defensione propositum tanta profèqui laude cupiamus, quanta rerum ipsarum magnitudo deposcit, inueniemur impares in actione gratiarum, si nostri tantum oris angustiis vniuersalis ecclesiæ gaudia celebremus. Sed dignius illius remuneratio vestris actibus meritisque seruabitur, in cuius causa & speciali excellitis animo, & optato triumphatis euentu gloriæ. Sciat igitur clementia vestra omnes ecclesias Dei cum laude vestra exultare pariter & lætari, quod ab Alexandrinæ ecclesiæ iugo improbus parricida depulsus est, & populus Dei, cui prædo nefarius incubabat, in antiquam fidei libertatem reductus, potest iam in salutis viam fidelium sacerdotum prædicatione reuocari, cum videat omne seminarium venenorum in ipso auctore proiectum. Nunc ergo quia hoc constanti proposito & magna mente peregistis, consummato operi fidei illud adiungite, vt de catholico ciuitatis illius præfule quod Deo placet decernatis, qui nulla damnatae toties impietatis sit infectus aspergine, ne fortasse tectum vulnus sub specie obductæ cicatricis increseat, & plebs Christiana, quæ vobis agentibus aperte ab hæreticorum peruersitate liberata est, lethalibus iterum obnoxia sit venenis. Vides autem, venerabilis imperator, & euidenter agnoscis, quod in persona, de cuius abscissione agitur, non sola est fidei integritas intuenda; quæ etiam si vllis correctionibus professionibusque purgari, & in integrum valeret qualibet conditione

Timotheū
Ælurum
dicit.

ditione restitui, nequaquam tamen quæ sceleste cruento-
 que commissa sunt, possunt probabilium verborum pro-
 testationibus aboleri: quia in pontifice de hoc (maxime
 tantæ ecclesiæ sacerdote) non sufficit sonus linguæ & ser-
 mo labiorum: & nihil prodest si Deus voce prædicatur, &
 mens impietate conuincitur. De talibus enim per Aposto-
 lum sanctus Spiritus loquitur: *Habentes speciem pietatis, vir-* 2. Tim. 3.
tutem autem eius abnegantes. Et iterum alibi: *Deum profitentur* Tit. 1.
se scire, factis autem negant. Vnde cum in omni ecclesiæ mem-
 bro, & integræ fidei veritas, & bonorum operum plenitu-
 do quærat: quanto magis in summo pontifice debent
 vtraque præcellere, quia alterum sine altero non potest
 cum Christi corpore compaginari? Nec necesse est nunc
 omnia, quæ Timotheum execrabilem faciunt, enarrare,
 cum copiose atque manifeste in totius mundi notitiam,
 quæ per ipsum ac propter ipsum sunt gesta, processerint: & si
 quid ab incomposito vulgo contra iustitiam perpetratum
 est, in huius omnia verticem confluant, cuius desiderii
 manus furentium seruiuerunt. Vnde si etiam in professio-
 ne fidei nihil hic negligat, nihil fallat, aptissimum gloriæ
 vestræ est ab hoc appetitu illum prorsus excludere: quia
 in tantæ vrbs antistite vniuersa ecclesiæ membra decet
 sancta exultatione gaudere, vt vera pax Domini non
 solum prædicatione fidei, sed etiam morum clarificetur
 exemplo. Data decimoquinto Kalendarum Iuliarum, Is est annus
 salutis 460.
 pontifica-
 tus S. Leo-
 nis 21.
 Magno & Apollonio consulibus, per Philoxenum agen-
 tem in rebus.

EPISTOLA C.

LEONIS PAPÆ I.

AD GENNADIUM EPISCOPUM
 CONSTANTINOPOLITANUM.

Monet vt a Timothei, qui ab Alexandrina ecclesia
 eiectus Constantinopolim venerat,
 communionem abstineat.

Leo episcopus Gennadio episcopo Constantinopolitano.

DILECTIONIS tuæ literis, & fratrum coepisco-
 porumque nostrorum Domitiani & Geminiani ser-
 Concil. Tom. 7.

Kk

mone agnoui Timotheum, postquam ecclesiæ Alexandrinæ ciuitatis expulsus est, Constantinopolim (nonnullis hoc fidei aduersariis agentibus) venire permisum: vt, quantum datur intelligi, quia vniuersorum Domini sacerdotum sententiis coarctatus, inuitus saltem ad catholicum se dogma conuertat, vt tamquam propter hanc tantummodo culpam videatur eiectus, hæreticæ peruersitatis errore damnato, doctrinæ apostolicæ, vt ad Alexandrinam redeat, acquiescat; cum illi etiam si catholicus probaretur, hoc vehementer obsistat, quod viuentis episcopo, tantæ sedis inuasor est, & auctor apparuit inaudita crudelitatis admissæ. Et ideo dilectio tua sollicitudine, qua claret, eniti & elaborare debet, ne cum tam nefario homine sermo aliquis priuatim vel publice misceatur, neve sub specie correctionis eius quorundam Conuentui præbeatur occasio, ne redeundi integram capiat libertatem, de quo iam edictis suis princeps Christianissimus indicauit. Omni igitur labore & circumspeditione peruigili vnitati ecclesiasticæ profuturus enitere, frater carissime, vt spes suffragatoribus ipsis adimatur, & Alexandrinis ex clero suo catholicus episcopus secundum morem veterem per orthodoxos episcopos consecretur: quia parricida ille non alias a suis defensoribus deseritur, nisi Alexandrina ecclesia, quæ patrum honori, & suæ restituenda est libertati, rectorem sanandis omnibus, quæ male gesta sunt, probatissimum fuerit consecuta. Datum quintodecimo Kalendas Iulias, Magno & Apollonio consulibus, per Philoxenum agentem in rebus.

De eade
Proterii e-
piscopi di-
cit.

EPISTOLA CI.
LEONIS PAPÆ I.
AD TIMOTHEVM EPISCOPVM
ALEXANDRINVM.

Gratulatur ei episcopatus dignitatem rite affecuto, & hortatur vt Nestorii atque Eutychetis errores exterminari curet.

Leo episcopus Timotheo episcopo catholico Alexandrinæ ecclesiæ.

EVIDENTER apparet sub apostolicæ splendore sententia, quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, & diuinæ dispensatione pietatis vbi excipiuntur aduersa, ibi donantur & prospera: quod Alexandrinæ ecclesiæ experimenta demonstrant, in qua multos sibi patientiæ thesauros humilitas, modestia & tolerantia congregauit: quia iuxta est Dominus his qui tribulato sunt corde, & humiles spiritu saluabit: glorificata in omnibus inclyti principis fide, per quem dextera Domini fecit virtutem, ne in thronum beatorum patrū antichristi diutius sederet opprobrium, cuius impietas nemini magis quam sibi nocuit: quia etsi aliquos ad societatem facinoris impulit, se tantum denique inexpiabiliter cruentauit. Vnde de eo, quod instinctu fidei in fraternitatem tuam cleri & plebis atque omnium fidelium egit electio, vniuersam mecum ecclesiam Domini gaudere rescribo, vtque hoc benignitas diuinæ pietatis multiplicata gratia confirmet exopto: ita ipsi per omnia tua deuotione famulante, vt etiam eos, qui veritati aliquatenus restiterunt, reconciliandos Deo per ecclesiæ preces instanter acquiras, & sacramenta catholicæ fidei, cuius soliditas nullam diuisionem recipit, sollicitus rector adiungas: illum imitatus verum piumque pastorem, qui animam suam posuit pro ouibus suis, & errantem vnā ouem non flagellis coercuit, sed ad ouile proprium suis humeris reportauit. Agat ergo dilectio tua, frater carissime, ne vel Nestoriani dogmatis, vel Eutychiani erroris vllum in Dei populo possit vestigium reperiri: quia nemo potest fundamentum ponere, præter id quod positum est, qui

Is est Timotheus Solofaciolus, qui in Timothei Æluri locum subrogatus est.

Rom. 8.

Psal. 33.

Psal. 117.

Iuan. 10.

1. Cor. 3.

Concil. Tom. 7.

K k ij

est Christus Iesus: qui vniuersum mundum non reconciliaret Deo Patri, nisi per fidei regenerationem omnes in nostræ carnis veritate susciperet. Cum ergo scribendi opportunitates, quibus fraternitas tua vtatur, extiterint, sicut necessarie & ex more fecisti, vt per filios nostros Daniele presbyterum, & Timotheum diaconum, ordinationis tuæ ad nos scripta dirigeres: ita omni tempore in hoc officio perseueres, vt de prouectibus pacis sæpe, quantum fieri potest, sollicitudini nostræ mittantur indicia, vt per alterna colloquia sentiamus, quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Datum xv. Kalendas Septembris, Magno & Apollonio consulibus.

Rom. 5.

EPISTOLA CII.

LEONIS PAPÆ I.

AD PRESBYTEROS ET DIACONOS ECCLESIE

ALEXANDRINÆ.

Commendat eorum mutuam caritatem, & labem hæreticorum fugiendam monet.

Leo episcopus presbyteris & diaconibus ecclesie Alexandrinæ, dilectissimis filiis in Domino salutem.

GAUDEO exultanter in Domino de piissimo, quem inter vos habetis, affectu; dum, sicut scripta vestra manifestant, & pastor gregem, & grex ostenditur amare pastorem. *Soliciti ergo in inuicem*, sicut Apostolus ait, *seruare unitatem spiritus in vinculo pacis*, properate * ad fructum veræ ^{* vt proficis} peruenire patientiæ. Quid enim dignius aut velle potestis aut agere, quam vt, auxiliante Dei gratia, gloriosissimi principis fide ad profectum solidissimæ pacis vtamini? remota procul ea bestia, quæ vineam plantationis dominicæ, sicut psalmus propheticus canit, singulari feritate vastabat. Quia ergo in ouili dominico nec furum iam infidiæ, nec latronum timentur incurfus, redeat vniuersitas vestra in concordiam, & magisterio Spiritus sancti illa in omnibus vnitas expetatur, propter quam dicit Apostolus: *Non querens quod mihi utile est, sed quod multis, vt salui fiant.* Id ipsum dicant & sentiant omnes: nulla sint sensuum disputatio-

Ephes. 4.

Psal. 79.

1. Cor. 10.

numque certamina. Quod vsque ad catholicos præfules in Alexandrina ecclesia discipuli veritatis didicerunt atque docuerunt, eadem a cunctis fidelibus confessione promatur: quia varietatem veritas (quæ est simplex atque vna) non recipit. Si quos autem cuiuslibet ordinis Christianos impia hæreticorum conturbauere mendacia, ad satisfactionis remedia prouocate, & in spiritu mansuetudinis cum benignitate corripite: quia, sicut ait B. apostolus Petrus, *non tardat Dominus promissum, sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam conuerti.* Agendum ergo est, ne difficultas veniæ curationem faciat tardiozem. Data decimoquinto Kalendas Septembris, Magno & Apollonio consulibus.

EPISTOLA CIII.

LEONIS PAPÆ I.

AD QVOSDAM ÆGYPTI EPISCOPOS.

Ægyptios episcopos laudat, quod nulla seditione, nullo ambitu Alexandrinum elegerint episcopum.

Leo episcopus Theophilo, Ioanni, Athanasio, Abrahamæ, Danieli, Ioabæ, Paphnutio, Musæo, Panuluo, & Petro episcopis Ægyptiis.

LITERIS fraternitatis vestræ, quas ad me filii nostri Daniel presbyter & Timotheus diaconus detulerint, cognouisse me gaudeo, quod gloriosi & venerandi principis fides, propheticis & euangelicis vnita doctrinis, ad sanctos & Deo placitos dispositionum suarum deuenit effectus, vt cruentissimo Alexandrinæ ecclesiæ peruasore deiecto, & in longinquiora translato, dignum sua gubernatione rectorem totius ciuitatis mereretur electio: ad cuius vos consecrationem nullus ambitus traheret, nulla seditio impelleret, nulla iniquitas incitaret: sed in medio constituta meritorum sanctitate, eum cunctis non dubitaret præponere, quem sibi vniuersitas cuperet præfidere. Vnde reddita populis Christianis Dei pace gaudentes, commendamus vobis inuicem vestri operis dignitatem: vt religiose per omnia ordinatus antistes, fraterno se viuere experiatur assensu, & ad abolenda scandala,

quæ error hæreticus excitauerat, cooperatione vestra gaudeat adiuuari. Excliso enim qui imitator diaboli fuit, & in veritate non stetit, male vtens specie persuasi honoris & nominis, congruit vt Alexandrina ecclesia eum veneretur & diligat, quem & probitate morum, & integritate catholicæ fidei, dignum tanto sacerdotio comprobauit: cui mutua caritatis plenum animi nostri præbeamus affectum, cohortantes, fratres carissimi, & fiducia-liter exigentes, vt in prædicatione verbi, in eruditione præcepti illam formam custodiatis caritatis, sine qua nullæ possunt prodesse virtutes. Quod autem fratri & coepiscopo nostro Timotheo de reuocandis his, qui a veritatis itinere deuiantes, inconsultius se ferociusque gesserunt, scriptum esse cognoscitis, dilectio quoque vestra ad curam suam intelligat pertinere: vt quia late sese pestilens illa ægritudo diffudit, vbique omnibus eadem adhibeatur medicina vulneribus, vt per diligentiam pastorem in cunctis ecclesiis Domini ouile reparetur, & per sollicitudinem caritatis atque doctrinæ, omnes Christi oues vnum sentiant habere pastorem. Data xv. Kalendas Septembris, Magno & Apollonio consulibus.

EPISTOLA CIV.

LEONIS PAPÆ I.

AD VNIVERSOS EPISCOPOS PER SICILIAM
CONSTITVTOS.

Vniuersis episcopis per Siciliam constitutis scribit, & constitutione perpetua ab episcoporum vsurpatione rescandum decernit, quod in duabus Sicilia ecclesiis improbe gestum, iniusteque per episcopos ibidem præsumptum est, in ecclesiarum suarum bonis illicite alienandis. Quare & Decretum hic perpetuum interponit, de rebus ecclesiæ non alienandis, pœnasque aduersus contrauentores decernit.

Leo papa vniuersis episcopis per Siciliam constitutis in Domino salutem.

OCCASIO * specialium querelarum curam nobis pro-
uidentia generalis indicit, vt quod in duabus pro-
al. spiri-
tualium

uinciarum vestrarum ecclesiis improbe gestum, iniusteque præsumptum est, id constitutione perpetua ab * omni episcoporum usurpatione rescemus. * Taurominitanis enim clericis, ecclesiarum deplorantibus nuditatem, eo quod omnia eius prædia, vendendo, donando, & diuersis modis alienando, episcopus dissiparet; etiam Panormitani clerici, quibus nuper est ordinatus antistes, similem querimoniarum, in sancta Synodo, cui * præesse debebamus, de usurpatione prioris episcopi causam detulerunt. Quamuis ergo ordinatum a nobis sit, quemadmodum vtriusque ecclesiarum utilitatibus consulatur; ne tamen hoc perniciosum nequissimæ deprædationis exemplum cuiquam posthac fiat imitabile, hanc præcepti nostri formam apud dilectionem vestram volumus esse perpetuam: qua, sine exceptione decernimus, ut ne quis episcopus de ecclesiarum suarum rebus audeat quidquam vel donare, vel commutare, vel vendere; nisi forte ita aliquid horum faciat, ut meliora prospiciat, & cum totius cleri tractatu, atque consensu id eligat, quod non sit dubium ecclesiarum profuturum. Nam presbyteri, vel diaconi, aut cuiuscumque ordinis clerici, qui coniuventiam in ecclesiarum damna miscuerint, sciant se & ordine & communionem priuandos: quia plenum iustitiæ est, fratres carissimi, ut non solum episcopi, sed etiam totius cleri studio, ecclesiasticæ utilitatis incrementa feruentur, & eorum munera illibata permaneant, quæ pro animarum suarum salute, fideles de propria substantia ecclesiis contulerunt. Data XI. Kalendas Nouembris, * Calypio viro clarissimo consule.

* al. omnium
* al. Taurominitanis

* al. cui præsidemus,

* al. Calypio,
al. Alypio

Nicæni Concilii auctoritas quanti facienda sit, demonstrat. Iulianum Coensem episcopum, cui hic scribit, grauius prudenterque, quod Anatolii Constantinopolitani episcopi plures ecclesias ambitiose affectantis desiderio fauerit, coarguit: amanterque eundem, vt maior apud ipsum sit vniuersalis ecclesiæ status, quam quod in cuiusquam gratiam ab ipso velit postulare, quæ sine reatu vtriusque ipsorum, nec sibi concedere, nec ei liceat obtinere, admonet.

Leo papa Iuliano Coensi episcopo.

Nicæni Concilii auctoritas.

DILECTIO tua non ignorat, quam constanti fixoque proposito sanctorum Nicænorum Canonum statuta custodiam, dissolui omnes ecclesiasticas regulas æstimans, si quidquam ex illa sacrosancta patrum constitutione violetur. Quare miror talia te per fratrem & coepiscopum nostrum Lucianum dirigere scripta potuisse, quibus in tantum pro appetitu nouæ literarum ^{*al. transgressio-}gressionis interuenis, vt tibi putes aliquid speciale præstandum, si his qui illicite concupiscunt annuero. Quantumlibet autem te affectione complectar, nullo tamen modo poteris obtinere, vt me in excidium ecclesiastici status, vel ^{*al. su-}suadendo impellas, vel supplicando traducas. Frater enim & ^{perad-}coepiscopus noster Anatolius, si diuina beneficia, & mei fauoris assensum sapienter intelligit, satis illi suffecerit, obtinuisse, quod summus antistes de honore episcopatus sui gratias Deo referat, & se ab illicitorum cupiditate contineat; & quicumque illum specialiter diligunt, tali eum debent confirmare consilio: vt impossibilia omnino non quærat; & sibi, talia concupiscendo, non noceat: quia ^{at. nullis} nullus apud me patrociniis ita poterit adiuuari, vt his quæ postulat, calcata patrum constitutione, consentiam. Rescribens itaque ad epistolas tuas, pro ea qua diligo affectione, te moneo; vt maior apud te sit vniuersalis ecclesiæ status, saluberrima olim, & vera ordinatione munitus, quam

quam vt in cuiusquam gratiam a me velis postulare, quæ sine reatu vtriusque nostrum, nec mihi concedere, nec tibi liceat obtinere. Data XI. Kalendas Iunias, Herculano viro clarissimo consule.

EPISTOLA CVI.
LEONIS PAPÆ I.
AD EPISCOPOS PROVINCIÆ.

De electione & consecratione Rauennii episcopi
Arelatensis.

*Dilectissimis fratribus Constantino, Audentio, Rustico, Auspicio,
Nicetæ, Nectario, Floro, Asclepio, Justo, Augustali,
Ynantio, & Chrysaphio, Leo papa.*

IVSTA & rationabilis nobis causâ gaudendi est, cum a sacerdotibus Domini ea gesta cognoscimus, quæ & paternorum Canonum regulis, & apostolicis congruant institutis. Neesse est enim, vt omne corpus ecclesiæ salubri crescat augmento, si membra quæ præfunt, & vigore excellant auctoritatis, & tranquillitate moderaminis. Quod ergo in Arelatensium ciuitate, defuncto sanctæ memoriæ Hilario, virum etiam nobis probatum, fratrem Rauennium, secundum desideria cleri, honoratorum, & plebis, vnanimiter consecraftis, bonum fraternitatis vestræ opus nostro iudicio roboramus. Quia electionem pacificam atque concordem, cui nec merita morum, nec studia ciuium defuerunt, postulationis quidem humanæ, sed inspirationis credimus fuisse diuinæ. Utatur itaque, fratres carissimi, Dei munere memoratus antistes, & secundum consonantia omnium ordinum vota, quid ex ipso deuotionis expectetur intelligat: vt dispensationis sibi creditæ diligens ac temperans executor, vestro testimonio non inferior, & nostro fauore per omnia sit dignior. Deus vos incolumes custodiat, fratres carissimi. Data VII. Kalendas Septembris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA CVII.

LEONIS PAPÆ I.

AD RAVENNIVM ARELATENSEM.

Vt Petronianum vagum, qui se Leonis diaconum iactabat, excommunicet.

Dilectissimo fratri Rauennio Leo.

CIRCUMSPECTVM te volumus esse, atque sollicitum, ne quid sibi plectenda possit vindicare præsumptio: quæ cum aditum falsa subreptione repererit, ad maiorem se temeritatem nomine vsurpata dignitatis extendit. Petronianum quemdam vagum, & semper erronem, certa nos clericorum tuorum suggestione didicimus, per Gallias se nostrum esse diaconum iactitasse, & sub huius honoris obtentu diuersas eius prouinciæ ecclesias circuire. Cuius audaciæ tam nefandæ dilectionem tuam, frater carissime, ita volumus obuiare, vt eum, admonitis etiam totius prouinciæ episcopis, in sua falsitate detectum, ab omnium ecclesiarum communione, ne vltius hoc vsurpet, expellas. Deus te incolumem custodiat, frater carissime. Data sub die septimo Kalendas Septembris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

LIBELLVS

EPISCOPORVM PROVINCIAE

LEONI PAPÆ OBLATVS.

De renouando ecclesiæ Arelatensis priuilegio.

Preces missæ ab vniuersis episcopis metropolis Arelatensis ad Leonem papam.

MEMORES quantum honoris & reuerentiæ beatissimæ sedis apostolicæ, cui vos Dominus noster Iesus Christus pro meritis sanctitatis voluit præsidere, semper debitum fuerit, semperque debeatur, ordinationem,

qua sanctus frater & coepiscopus noster Rauennius in ciuitate Arelate, post transitum beatæ recordationis Hilarii episcopi, concordatibus omnium votis ad summum pontificium Domino fauente prouectus est, missis continuo literis apostolatui vestro indicare curauimus. Quibus a beatitudine vestra tanta dignatione & caritate fuisse responsum, immensas gratias agimus, etsi tantas, quantas debemus, referre non possumus. Notum licet nobis ante iam fuerit, prædictum sanctum fratrem & coepiscopum nostrum maxime coronæ vestræ gratiam morum suorum mansuetudine & sanctitate meruisse: perceptis nunc tamen beatitudinis vestræ literis, quanta eum caritate complectamini, euidenter agnouimus. Vnde præmissis officii, quæ apostolatui vestro iure debentur, suggestionem nostram, quæ iustitiæ partibus fungitur, audiendam a corona vestra minime dubitamus. Quippe cum non aliqua noua institui, sed prisca per vos optamus & antiqua reparari. Nec enim iustum est, vt honorem eius, quem vt probauimus impense diligitis, illa res minuat, quæ pietatem vestram alte offendit. Et sane manifestum est ecclesiæ Arelateni diuinæ gratiæ fauorem adesse, cui talem habere contigit sacerdotem, per quem priuilegia dignitatis antiquæ, quæ dolebat sibi pro tempore diminuta, gauderet in perpetuum recentioribus apostolicæ sedis auctoritatibus reformata. Omnibus etenim Gallicanis regionibus notum est, sed nec sacrosanctæ ecclesiæ Romanæ habetur incognitum, quod prima intra Gallias Arelatenis ciuitas missum a beatissimo Petro apostolo sanctum Trophimum habere meruit sacerdotem, & exinde aliis paulatim regionibus Galliarum bonum fidei & religionis infusum, priusque alia loca ab hoc riuo fidei, quem ad nos apostolicæ institutionis fluenta miserunt, meruisse manifestum est sacerdotes, quam Viennensem ciuitatem, quæ sibi nunc impudenter ac notabiliter primatus exposcit indebitos. Iure enim ac merito ea vrbs semper apicem sanctæ dignitatis obtinuit, quæ in sancto Trophimo primitias nostræ religionis prima suscepit, ac postea intra Gallias hoc, quod diuino munere fuerat consecuta, studio doctrinæ salutaris effudit. Cuius honoris obtentu, ecclesiam Arelatensem omnes decessores, prædecessoresque

nostri, velut matrem debito semper honore coluerunt, tenentesque traditionem totam, ab hac sibi ciuitatis nostræ sede episcopos postularunt. Ab huius ecclesiæ sacerdote tam decessores nostros, quam nos ipsos, constat in summum sacerdotium donante Domino consecratos. Quam quidem antiquitatem sequentes prædecessores beatitudinis vestræ, hoc quod erga priuilegia Arelatensis ecclesiæ institutio vestra tradiderat, promulgatis, sicut & scrinia apostolicæ sedis procul dubio continent, auctoritatibus confirmarunt: credentes plenum esse rationis atque iustitiæ, vt sicut per beatissimum Petrum apostolorum principem sacrosancta ecclesia Romana teneret supra omnes totius mundi ecclesias principatum, ita etiam intra Gallias Arelatensis ecclesia, quæ sanctum Trophimum ab apostolis missum sacerdotem habere meruisset, ordinandi pontificium vindicaret. His secundum religionem vtitur priuilegiis ecclesia memorata. Ceterum multa sunt, quibus secundum instituta principum cunctis intra regiones nostras ciuitatibus præferatur. Hæc in tantum a gloriosissimæ memoriæ Constantino peculiariter honorata est, vt ab eius vocabulo præter proprium nomen, quo Arelas vocatur, Constantina nomen acceperit. Hanc clementissimæ recordationis Valentinianus & Honorius fidelissimi principes specialibus priuilegiis, & vt verbo ipsorum vtamur, matrem omnium Galliarum appellando decorarunt. In hac vrbe, quicumque intra Gallias ex tempore prædictorum ostentare voluit insignia dignitatis, consulatum suscepit & dedit. Hanc sublimissima præfectura, hanc reliquæ potestates, velut communem omnibus patriam semper inhabitant. Ad hanc ex omnibus ciuitatibus multarum vtilitatum causa concurritur. Et plane ita sibi erga priuilegia memoratæ, vel ecclesiæ, vel ciuitatis diuina, vt credimus, dispensatione omnia consenserunt, vt semper sicut ecclesia Arelatensis intra Gallias primatum in sacerdotio antiquitatis merito, ita etiam ciuitas ipsa principatum in sæculo opportunitatis gratia possederit. Vnde factum est, vt non solum prouinciæ Viennensis ordinationem, sed etiam trium prouinciarum, contemplatione sancti Trophimi, sicut & sanctorum prædecessorum vestrorum patefa-

Etum sibi testatur auctoritas, Arelatensis ecclesiæ sacerdos ad sollicitudinem semper suam curamque reuocarit. Cui id etiam honoris dignitatisque collatum est, vt non tantum has prouincias potestate propria gubernaret, verum etiam omnes Gallias, sibi apostolicæ sedis vice mandata, sub omni ecclesiastica regula contineret. His itaque omnibus intimatis, & in notitiam beatitudinis vestræ fideli assertionem perlatis, quæsumus & obsecramus coronam sanctimoniam vestræ per nomen Domini nostri Iesu Christi, qui in vobis iustitiam, patientiam, tranquillitatem, & bona totius sanctitatis ac perfectionis elegit, & per beatissimum apostolum Petrum, quem vita & conuersatione vestra nobis diuino munere redditum credimus, vt quidquid Arelatensis ecclesiæ (sicut superius indicauimus) vel ab antiquitate suscepit, vel postea auctoritate sedis apostolicæ vindicauit, id omne ad suum pontificium reuocare eiusdem ecclesiæ sacerdotem beatitudinis vestræ auctoritas in perpetuum mansura præcipiat. Ipsi autem, vel officiorum causa, vel huius legationis obtentu, sanctimoniam vestræ nos præsentassemus aspectibus, nisi alios infirmitas, alios anni præsentis penuria ab hac votorum nostrorum cupiditate reuocasset. Sed confidimus in Domino Iesu Christo, qui precibus & desideriis nostris effectum promptissimæ pietatis vestræ præstitit, quod qui nunc legationis officio fraudamur, gratiarum postea referendarum per nosmetipsos actione fungemur.

EPISTOLA CIX.

LEONIS PAPÆ I.

AD EPISCOPOS PROVINCIÆ.

Controuersia inter Viennensis & Arelatensis ecclesiæ
antistites prouinciæ diuisione composita.

Dilectissimis fratribus Constantino, Armentario, Audentio, Seueriano, Valeriano, Urso, Stephano, Nectario, Constantio, Maximo, Asclepio, Theodoro, Iusto, Ingenuo, Augustali, Superuentori, Ynantio, Fonteio, Palladio, Leo.

LECTIS dilectionis vestræ literis, quas ad nos filii nostri Petronius presbyter & regulus diaconus detulerunt, quam beneuolum fratri & coepiscopo nostro Rauenno impendatis affectum, euidenter agnouimus. Siquidem postulatis, ut ei quod decessor ipsius merito nimix præsumptionis amiserat reformetur. Sed petitionem fraternitatis vestræ Viennensis episcopus, missis literis & legatis, sua suggestione præuenerat; conquerens Arelatensem episcopum ordinationem sibi Vafensis antistitis vsurpasse. Cum itaque nobis ita & paternarum reuerentia sanctionum, & omnium vestrum seruanda sit gratia, ut in ecclesiarum priuilegiis nihil conuelli, nihil patiamur excidi; consequens fuit, ut ad conseruandam intra Viennensem & Arelatensem prouincias pacem adhiberetur iustitiæ moderatio, quæ nec antiquitatis vsu, nec desideria vestra negligeret.

Sententia
Leonis super
antiqua
controuer-
sia iurisdic-
tionis in-
ter Arelatē-
sem & Vien-
nenses ec-
clesias.

Consideratis enim allegationibus vtriusque partis præsentium clericorum, ita semper intra prouinciam vestram, & Viennensem & Arelatensem ciuitates claras fuisse reperimus, ut quarundam causarum altera ratione, nunc illa in ecclesiasticis priuilegiis, nunc ista præcelleret; cum tamen eisdem commune ius quondam fuisse a gentibus proderetur. Vnde Viennensem ciuitatem, quantum ad ecclesiasticam iustitiam pertinet, inhonoratam penitus esse non patimur; præsertim cum de receptione priuilegii auctoritate iam nostræ dispositionis utatur. Quam potestatem Hilario episcopo ablatam, Viennensi episcopo credidimus deputandam. Qui ne repente se-

metipso factus videatur inferior, vicinis sibi quatuor oppidis præsidebit, id est Valentia, & Tarantasia, & Genue, & Gratianopoli, vt cum his ipsa Vienna sit quinta, ad cuius episcopum omnium prædictarum ecclesiarum sollicitudo pertineat: reliquæ vero ciuitates eiusdem provincie sub Arelatensis antistitis auctoritate & ordinatione consistant: quem pro modestia suæ temperantia, ita futurum credimus studiosum caritatis & pacis, vt nequaquam sibi credat ablatum, quod fratri videat esse concessum. Data III. Nonas Maii, Valentiniano Augusto VII. & Auenio viris clarissimis consulibus.

Quatuor
opida Viē-
nensi epi-
scopo sub-
iecta.

Hoc præceptum domini Leonis confirmatum est a sede apostolica, præfidente Symmacho papa, Probo viro clarissimo consule.

EPISTOLA CX.

LEONIS PAPÆ I.

AD RAVENNIVM ARELATENSEM,

Missa cum exemplo celeberrimæ Leonis epistolæ ad Flavianum Constantinopolitanum, quam a Rauennio cum episcopis omnibus communicari iubet.

Dilectissimo fratri Rauennio Leo.

DIV filios nostros, Petronium presbyterum, & Regulum diaconum, in Vrbe tenuimus, quoniam & de nostra hoc gratia merebantur, & fidei, quæ nunc quorundam errore incessitur, ratio postulabat. Voluimus enim eos nostro interesse tractatui, & vniuersa cognoscere, quæ per te cupimus ad omnium fratrum & confacerdotum nostrorum notitiam peruenire: carissimæ hoc dilectioni tuæ specialiter delegantes, vt sollicitudine vigilantia tuæ epistola nostra, quam ad orientem pro fidei defensione direximus, vel sanctæ memoriæ Cyrilli, quæ nostris sensibus tota concordat, vniuersis fratribus innotescat: vt certiores effecti, contra eos qui incarnationem Domini prauis persuasionibus æstimant temerandam, spiritali se virtute præmuniant. Habes probabilem facultatem, qua cunctis ecclesiis, & Deo nostro episcopatus tui possis commendare primordia, si hæc ita, vt credimus atque mandamus, impleueris, frater carissime. Quæ au-

tem committenda literis non fuerunt, cum prædictorum filiorum nostrorum insinuatione didiceris, Domini fretus auxilio efficaciter, ut diximus, ac laudabiliter exqueris. Deus te incolumem custodiat, frater carissime. Data III. Nonas Maii, gloriosissimo Valentiniano Augusto VII. & Auieno viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA CXI.

LEONIS PAPÆ I.

AD RAVERNIVM ARELATENSEM.

De solennitate paschali anni CCCCLII.

Dilectissimo fratri Rauennio episcopo Leo episcopus.

AD præcipuum religionis nostræ pertinet sacramentum, ut in festiuitate paschali nulla sit toto orbe diuersitas. Et quia hoc diuina institutio, & paterna traditio ad nostram sollicitudinem voluit pertinere, fraternitatem tuam solenniter admonemus, ut Pascha Domini celebrandum nobis die x. Kalendarum Aprilium recognoscas; quod manifesta ratio patefecit sacræ obseruantix hunc diem esse legitimum. Cuius notitiam per dilectionem quoque tuam, frater carissime, omnibus volumus declarari, ut quorum in fide est vna confessio, sit etiam in hac festiuitate vna deuotio.

^aCONCILIVM ^bARAVSICANVM I.ANNO
CHRISTI
441.

CONSTITVTIONES SANCTÆ SYNODI habitæ in territorio Arausico, in ecclesia Iustinianensi, sub die VI. Idus Nouembris ^cCyro consule, anno Christi CCCCLII. Valentiniani III. Augusti decimo septimo, ^dLeonis I. papæ secundo.

TITVLI CANONVM.

I. De hæreticis, si in mortis discrimine conuertantur.	III. De pœnitentibus qui de corpore recedunt.
II. De non iteranda chris-matis benedictione.	IV. Pœnitentiam clericis non negandam.

V. Qui